2022

LETNO

POROČILO

AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

REPUBLIKA SLOVENIJA

AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2022

Uvodna beseda direktorja s ključnimi poudarki iz Poročila Agencije za zavarovalni nadzor

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2022

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2022

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

AZN

2022

Uvodna beseda direktorja Agencije za zavarovalni nadzor

Mag. **Gorazd Čibej**, direktor

V letu 2022 so poslovanje zavarovalniškega sektorja zaznamovali inflacija, povišanje obrestnih mer in veliki napori za uvedbo mednarodnega standarda računovodskega poročanja o zavarovalnih pogodbah MSRP 17.

V poslovnem letu 2022 so slovenske zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale za dobri 2,55 mrd EUR kosmate zavarovalne premije, kar znaša 148 mio EUR več kot pred letom dni. To pomeni nominalno 6,2-odstotno rast oziroma realno 4,6-odstotni padec. Inflacija je v letu 2022 višala odhodke za škode in prek zaostrene denarne politike in energetske krize vplivala tudi na finančne donose. Ob izredni stroškovni učinkovitosti, kjer so bile slovenske zavarovalnice v letu 2022 s čistim stroškovnim količnikom 0,23 tretje najboljše med državami članicami Evropske unije, so zavarovalnice v letu 2022 izkazale malo manj kot 180 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je sicer za 42 mio EUR ali 19 % manj kot v letu 2021, a še vedno sorazmerno dobro glede na zaostrene gospodarske razmere. Pozavarovalnici sta v letu 2022 skupaj obračunali dobrih 437 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni 12,1-odstotno povečanje glede na leto 2021 oziroma realno 1,3-odstotno povečanje. Pozavarovalnici sta v letu 2022 v primerjavi s predhodnim letom dosegli precejšen porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij, ki je znašal 25 mio EUR ali 10 %. Porasli so sicer tudi čisti odhodki za škode in čisti obratovalni stroški, vendar je bil porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij višji. Tudi finančni rezultat iz naložb pri pozavarovalnicah je bil dober. Zaradi vsega navedenega je dober tudi čisti poslovni izid pozavarovalnic, ki znaša malo manj kot 63 mio EUR, kar je primerljivo z letom 2021.

Pokojninske družbe so v letu 2022 dosegle pozitiven izid iz življenjskih zavarovanj, ki pa je bil nižji od izida za leto 2021 in je znašal 1,1 mio EUR. Nižji izid je predvsem posledica višjih odhodkov naložb in precej višjih drugih zavarovalnih odhodkov. Čisti poslovni izid pa je bil negativen in je znašal –0,2 mio EUR.

Poročilo Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2022 prinaša zbrane podatke in analizo poslovanja zavarovalnih subjektov v letu 2022 ter podatke o delu Agencije za zavarovalni nadzor. Ugotovimo lahko, da je bilo leto 2022 za zavarovalniški sektor zahtevno, kar velja tudi za celotno gospodarstvo. Stanje v poslovnem okolju in na kapitalskih trgih ni pozitivno vplivalo na dobiček zavarovalniškega sektorja, kljub temu pa so v letu 2022 zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe ohranile primerno kapitalsko ustreznost in s tem stabilnost.

Delo Agencije je zelo pestro tako na področju opravljanja nadzornih in regulatornih aktivnosti doma kot tudi na mednarodnem področju. Na podlagi Zakona o zavarovalništvu ključne naloge Agencije obsegajo izdajanje predpisov, izvajanje nadzora ter izdajo dovoljenj.

Tako je Agencija v letu 2022 izdala sedem podzakonskih predpisov.

Na področju neposrednih pregledov poslovanja je bilo v letu 2022 začetih šest celovitih pregledov poslovanja v zavarovalnicah, pozavarovalnicah in pokojninskih družbah. Agencija za zavarovalni nadzor se je v letu 2022 v veliki meri posvetila tudi nadzoru ravnanja tržnih udeležencev in opravila sedem pregledov poslovanja. Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2022 izdala 158 ukrepov nadzora, kar je kar 96 več kot leto prej. V letu 2022 je izdala predvsem več odločb o začetku postopka za odvzem dovoljenja in odločb o odvzemu dovoljenja zaradi neizpolnjevanja pogojev Zakona o zavarovalništvu glede stalnega poklicnega usposabljanja. V skladu z zakonom je v vlogi prekrškovnega organa izrekla skupno 39 obvestil in opozoril zoper zavarovalno zastopniške družbe, ki niso predložile poročil o sklenitvi oziroma podaljšanju zavarovanja poklicne odgovornosti.

Na področju izdaje dovoljenj je Agencija za zavarovalni nadzor izdala 443 dovoljenj za opravljanje dejavnosti in poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

V domačem in mednarodnem okolju Agencija za zavarovalni nadzor aktivno sodeluje z domačimi in tujimi nadzornimi organi. Omeniti je treba tudi njeno sodelovanje v več delovnih skupinah v Evropskem organu za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) ter v Mednarodnem združenju zavarovalnih nadzornikov (IAIS).

Naj zaključim s pohvalo in zahvalo zaposlenim v Agenciji za zavarovalni nadzor, ki so s svojim predanim delom prispevali k izpolnitvi nalog in ciljev, ki smo si jih zadali.

Spoštovane bralke in bralci, strokovnjakinje in strokovnjaki iz zavarovalniške panoge in vsi drugi, prijazno vas vabim k branju poročila Agencije za zavarovalni nadzor o poslovanju zavarovalnih subjektov in delu Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2022.

S spoštovanjem,

mag. Gorazd Čibej, direktor

Ljubljana, junij 2023

Ključni poudarki iz poročila Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2022

ZAVAROVALNI SUBJEKTI, KI DELUJEJO NA OBMOČJU REPUBLIKE SLOVENIJE

V zavarovalniškem sektorju na območju Republike Slovenije je leta 2022 delovalo enajst zavarovalnic, dve pozavarovalnici, štiri pokojninske družbe, Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ, v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja Škodni sklad in Odškodninski urad, 466 zavarovalno zastopniških družb, 1.051 zavarovalnih zastopnikov samostojnih podjetnikov, 12.095 zavarovalnih zastopnikov fizičnih oseb, 93 zavarovalno posredniških družb, 16 zavarovalnih posrednikov samostojnih podjetnikov, 1.943 zavarovalnih posrednikov fizičnih oseb in 245 zastopnikov dopolnilnih zavarovanj.

Poleg navedenih subjektov je na slovenskem zavarovalniškem trgu v letu 2022 delovalo še osem podružnic zavarovalnic držav članic EU.

Konec leta 2022 je bilo na seznamu zavarovalnih subjektov evidentiranih tudi 704 zavarovalnic držav članic EU za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov na ozemlju Republike Slovenije.

Na slovenskem zavarovalnem trgu delujejo tri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji, pri čemer je bila ena od njih v letu 2019 spoznana za finančni konglomerat. Poleg skupin, ki jim je nadrejena zavarovalnica ali druga družba, ki je registrirana v Republiki Sloveniji, so nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije.

SLOVENSKI PREDPISI IN NEKATERI POMEMBNI PREDPISI EU TER EIOPA ZA ZAVAROVALNICE, POZAVAROVALNICE IN POKOJNINSKE DRUŽBE, OBJAVLJENI V LETU 2022

Na podlagi Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20 in 48/23) je Agencija v letu 2022 izdala nekatere podzakonske predpise. To so bili Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o zavarovalno-statističnih podatkih (Uradni list RS, št. 120/22), nov Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice (Uradni list RS, št. 137/22), nov Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 151/22), Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o podrobnejših navodilih za vrednotenje zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 67/22), Sklep o spremembah Sklepa o pogojih, potrebnih za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja (Uradni list RS, št. 89/22), nov Sklep o imetnikih kvalificiranih deležev zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb (Uradni list RS, št. 67/22) in nov Sklep o dokumentaciji za izkazovanje izpolnjevanja pogojev za člana uprave zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe (Uradni list RS, št. 67/22).

Dne 4. aprila 2022 je bil objavljen sedaj veljavni Zakon o preprečevanju pranja denarja (ZPPDFT-2), ki se uporablja od 5. aprila 2022. Dne 22. novembra 2022 je pričel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2A), objavljen v Uradnem listu RS, št. 145/22 z dne 21. novembra 2022. Novela je bila potrebna zaradi uskladitve s pravnim redom EU.

Državni zbor je v letu 2022 sprejel nov Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot-1, Uradni list RS, št. 130/22), ki se uporablja od 26. januarja 2023. Razlog za nov zakon je predvsem posledica prenosa treh evropskih direktiv v slovenski pravni red, s čimer se zagotavlja poenotenje ravni varstva potrošnikov znotraj držav članic Evropske unije. Vanj so vključene tudi določbe prej samostojnega Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, ki je prenehal veljati z dnem uveljavitve ZVPot-1 in se je uporabljal do začetka uporabe ZVPot-1.

Z novim Zakonom o varovanju osebnih podatkov (ZVOP-2, Uradni list RS, št. 163/22), ki je začel veljati dne 26. januarja 2023, je bila v slovenski pravni

red prenesena General Data Protection Regulation (GDPR); uredba o zaščiti podatkov (Regulation (EU) 2016/679). GDPR je uredba Evropske unije, ki je bila sprejeta 27. aprila 2016, veljati pa je začela 25. maja 2018 in je znotraj EU na novo uredila področje varovanja osebnih podatkov.

S 1. januarjem 2023 so začela za finančno panogo v EU veljati dodatna pravila v zvezi z razkritji, povezanimi s trajnostnostjo in škodljivih vplivih, ki vplivajo na trajnostnost. Pravila določa Delegirana Uredba Komisije (EU) 2022/1288 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/2088 v zvezi z določenimi razkritji, povezanimi s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev, ki je bila v Uradnem listu Evropske unije, L 196, objavljena 25. julija 2022 (veljati je začela 20. dan po objavi, v celoti pa se uporablja od dne 1. januarja 2023). Uredba podrobno ureja razkritja, povezana s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev.

Evropski parlament je dne 10. novembra 2022 sprejel besedilo Direktive o poročanju podjetij o trajnostnosti (angl. Corporate Sustainability Reporting Directive ali CSRD), ki pomembno spreminja obstoječa pravila poročanja o trajnostnosti, opredeljena v Direktivi o nefinančnem poročanju (angl. Nonfinancial Reporting Directive ali NFRD), preneseni v pravni red Republike Slovenije v ZGD-1. Zavarovalnice in druge finančne organizacije imajo prek svojih naložbenih in zavarovalnih dejavnosti ključno vlogo pri prehodu na popolnoma trajnosten in vključujoč gospodarski in finančni sistem. Zato tudi zanje veljajo zahteve glede poročanja o trajnostnosti, če izpolnjujejo merila, ki jih uvaja CSRD. Z novimi pravili CSRD odpravlja težave pri kakovosti in zanesljivosti dosedanjega nefinančnega poročanja podjetij, ki povzročajo vrzel v odgovornosti. Cilj CSRD je, da se trajnostno poročanje sčasoma izenači s finančnim poročanjem, tako da se javnosti končno omogoči dostop do zanesljivih in primerljivih podatkov. Da bi dosegli ta cilj, so potrebni obvezni skupni standardi poročanja o trajnostnosti (angl. European Sustainability Reporting Standard ali ESRS). S sprejetjem ESRS prek delegiranih aktov bo zagotovljeno harmonizirano poročanje o trajnostnosti po vseh državah v Uniji. ESRS morajo biti skladni z drugim pravom Unije, zlasti z zahtevami po razkritju iz Uredbe (EU) 2019/2088 (angl. Sustainable Finance Disclosure Regulation ali SFDR) in delegiranih aktih, sprejetih na podlagi Uredbe (EU) 2020/852 (angl. Taxonomy Regulation ali TR).

Dne 22. marca 2022 so se začele uporabljati Smernice za nadzorniško poročanje o PEPP, ki jih je EIOPA izdala na podlagi Uredbe (EU) 2019/1238 (uredba o PEPP).

EIOPA je dne 18. marca 2022 objavila popravke in spremembe Smernice o nadzoru podružnic zavarovalnic tretjih držav. Od dne 1. januarja 2023 se uporabljajo spremenjene in dopolnjene Smernice o vrednotenju zavarovalno-tehničnih rezervacij.

V letu 2023 so se začele uporabljati tudi spremenjene oziroma dopolnjene Smernice o pogodbenih mejah, ki spodbujajo dosledno uporabo meje zavarovalnih ali pozavarovalnih pogodb za določanje meje med obstoječimi in prihodnjimi dejavnostmi.

V letu 2022 so bile posodobljene tudi Smernice o poročanju za namene finančne stabilnosti. EIOPA je leta 2015 izdala te smernice, da bi zagotovila skladen in enoten pristop k zbiranju podatkov za namene finančne stabilnosti ter zagotovila navodila nacionalnim nadzornim organom o načinu zbiranja podatkov. Zbrani podatki EIOPA zlasti omogočajo, da v okviru svoje pristojnosti spremlja in ocenjuje razvoj na trgu ter obvešča druge evropske nadzornike, Evropski odbor za sistemska tveganja (ESRB) ter Evropski parlament, Svet in Komisijo o ustreznih trendih, mogočih tveganjih in ranljivostih. EIOPA pa tudi omogoča, da ESRB zagotavlja redne in aktualne informacije, potrebne za izpolnjevanje njegovih nalog. V posodobljene smernice so bili vneseni popravki s prilogami, objavljeni dne 10. oktobra 2022, ki se začnejo uporabljati dne 31. decembra 2023.

EIOPA je 4. oktobra 2022 na svoji spletni strani objavila Opozorilo (z dne 30. avgusta 2022) zavarovalnicam in bankam, naj obravnavajo vprašanja varstva potrošnikov v zvezi s prodajo zavarovanj, vezanih na bančna posojila (kreditna zavarovanja, angl. Credit Protection Insurance – CPI). Iz Opozorila izhaja, da se pričakuje, da bodo zavarovalnice in banke postavile interese stranke v središče svojega poslovnega modela ter da bodo sprejele ustrezne ukrepe za preprečitev nadaljnjega oškodovanja potrošnikov.

Za področje zavarovalništva je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/137 z dne 10. oktobra 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 1893/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2 (objavljena UL L 19, 20. januarja. 2023, veljati je začela dvajseti dan po objavi).

V letu 2022 so bile sprejete tudi štiri Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2022/186 z dne 10. februarja 2022, z dne 12. maja 2022, z dne 8. avgusta 2022 in z dne 21. novembra 2022 o določitvi tehničnih informacij za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij in osnovnih lastnih virov sredstev.

GOSPODARSKA SLIKA

Februarja 2022 je prišlo do ruske invazije na Ukrajino in s tem do zmanjšane dobave ugodnejšega zemeljskega plina iz Rusije, kar je vodilo k dodatnemu skoku veleprodajnih cen plina in električne energije ter k povišanju inflacije.

Inflacija v evroobmočju je decembra 2022 znašala 9,2 % in je vodila v pritiske na plače in dvig obrestnih mer. Tako ameriška centralna banka Fed kot Evropska centralna banka (ECB) sta v letu 2022 večkrat povišali vse tri ključne obrestne mere, prva za 4,25, druga pa za 2,50 odstotne točke.

Za obvezniške trge je značilna povišana zahtevana donosnost. Tako je zahtevana donosnost nemške državne obveznice na 31. decembra 2022 znašala 2,57 %, ameriške državne obveznice pa 3,87 %. Na delniških trgih je vladala negativna letna donosnost, ki jo je z –10,64 %, izkazoval tako evropski indeks STOXX Europe 600 kot tudi ameriški indeks S&P 500 z –12,95 %.

V Sloveniji je letna inflacija, merjena z indeksom cen življenjskih potrebščin v letu 2022, znašala 10,3, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin pa celo 10,8 %. Bruto domači proizvod je dosegel 58.989 mio EUR, kar predstavlja 5,4-odstotno povečanje glede na leto 2021. Povprečna plača za leto 2022 je bila 2.023,92 EUR bruto oz. 1.318,64 EUR neto (nominalno višja od plače za leto 2021 /v bruto znesku za 2,8 % oz. v neto znesku za 3,8 %/, realno pa nižja /v bruto znesku za 5,5 % oz. v neto znesku za 4,6 %). Stopnja brezposelnosti je bila za 23,8 % nižja kot leta 2021. Tudi slovenske obveznice so v letu 2022 izkazovale povišano zahtevano donosnost. Na dan 31. decembra 2022 je donosnost 10-letne slovenske državne obveznice znašala 3,78 %. Tako kot ameriški in evropski indeks je tudi slovenski indeks SBITOP imel negativno letno donosnost, in sicer 16,89 %.

NOVE RAČUNOVODSKE IN OKOLJSKE USMERITVE

Že v letu 2021, še posebej pa v letu 2022, so zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe veliko truda in vlaganj usmerile v prilagoditev računovodskih informacijskih sistemov, zato da so lahko 1. januarja 2023 prešle na MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe in MSRP 9 – Poročanje o finančnih instrumentih. V MSRP 17 so, v primerjavi z dosedanjim MSRP 4, ki je pri poročanju o zavarovalnih pogodbah zavarovalnicam dopuščal uporabo širokega nabora računovodskih praks, ki so odražale posamezne nacionalne računovodske zahteve, določena jasna načela za pripoznavanje, merjenje, predstavljanje in razkrivanje zavarovalnih pogodb.

Zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe se v okviru novih okoljskih usmeritev trudijo na več področjih. Na področju upravljanja premoženja povečujejo delež zelenih obveznic in zaradi načela trajnosti slabijo določene naložbe. Na področju spektra zavarovalnih produktov razvijajo produkte, s katerimi spodbujajo družbeno in okoljsko korist (npr. zavarovanje sončnih elektrarn, električnih in hibridnih vozil, kmetijskih zavarovanj s poudarkom na lokalni pridelavi). Sodobne okoljske usmeritve vpeljujejo tudi v lastne procese – znižujejo na primer ogljični odtis, začele so z naložbami v solarne panele, povečujejo število električnih in hibridnih vozil v voznem parku. Nadalje se trudijo tudi z odgovornim odnosom do deležnikov s procesi, kot sta model prilagodljivega dela in vpetost v družbeno odgovorne in okoljske projekte. Skupina Triglav in Skupina Sava pa se lahko pohvalita tudi z učinkovitim korporativnim upravljanjem.

STANJE NA TRGU

V poslovnem letu 2022 so slovenske zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale 2.552,4 mio EUR kosmate zavarovalne premije, kar je za 148 mio EUR več kot pred letom. To pomeni nominalno 6,2-odstotno rast, upoštevajoč letno rast cen, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin v višini 10,8 %, pa realno 4,6-odstotni padec. Od tega je bilo ustvarjene 78,8 % premije v skupini premoženjskih zavarovanj in 21,2 % premije v skupini življenjskih zavarovanj. Prišlo je do nominalnega porasta obeh skupin zavarovanj, po drugi strani pa do realnega padca obeh. Premoženjska zavarovanja so realno upadla za 3,6 %, druga pa so padla za 8,2 %. Zavarovalnice so 89,6 % premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od dvanajstih, in sicer v vrstah poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, druga za-

varovanja motornih vozil, požarno in drugo škodno zavarovanje, zavarovanje avtomobilske odgovornosti in zavarovanje izpada dohodka. Pri življenjskih zavarovanjih pa največji delež še vedno pripada zavarovanju, vezanemu na indeks ali enoto premoženja, in se je glede na leto 2021 povečal za 1,8 odstotne točke, tako da je z 51,3 % za 17,7 odstotne točke večji od zavarovanj z udeležbo pri dobičku.

Slovenski zavarovalniški trg je bil tudi v letu 2022 močno koncentriran, saj so štiri največje zavarovalnice (to so Zavarovalnica Triglav, Generali, Zavarovalnica Sava in Vzajemna) obvladovale 81 % zavarovalniškega trga.

Zavarovalnice del nevarnosti, ki po preglednicah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti, oddajo v kritje pozavarovalnicam. Slovenski pozavarovalnici sta v letu 2022 skupaj obračunali 437,2 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni 12,1-odstotno nominalno povečanje glede na leto 2021 oziroma realno 1,3-odstotno povečanje. Večina kosmate pozavarovalne premije, tj. 99,4 %, se nanaša na skupino premoženjskih zavarovanj.

EVROPSKI ZAVAROVALNIŠKI TRG

Konec leta 2022 so 704 zavarovalnice, ki so imele sedež na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EGP), lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljale zavarovalne posle. Od tega je imelo največ zavarovalnic sedež v Luksemburgu, to je 109 ali 15,5 %. Sledile so zavarovalnice s sedežem v Nemčiji (97 ali 13,8 %), na Irskem (73 ali 10,4 %), v Franciji (67 ali 9,5 %) in v Belgiji (63 ali 8,9 %). Zavarovalnic s sedežem v drugih državah EU oziroma EGP, ki so lahko v Sloveniji v letu 2022 neposredno opravljale zavarovalne posle, je bilo manj kot 50 iz posamezne države.

Poleg zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic EU oziroma EGP in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, je v Sloveniji v letu 2022 opravljalo zavarovalne posle tudi osem podružnic zavarovalnic iz držav članic EU.

Bruto premija, vključno s pozavarovalno premijo, zavarovalnic in pozavarovalnic s sedežem v državah EGP, ki je bila obračunana v Sloveniji, neposredno in prek podružnic, je v letu 2022 znašala 263 mio EUR.

POSLOVANJE ZAVAROVALNIH SUBJEKTOV

Zavarovalnice so v letu 2022 dosegle pozitiven zavarovalno-tehnični izid v obeh segmentih poslovanja, vendar pa je bil tako pri premoženjskih kot življenjskih zavarovanjih precej nižji kot v obdobju prej. Pri premoženjskih zavarovanjih so dosegle izid v višini 132 mio EUR, kar je za 47,5 mio EUR ali 26,5 % manj kot v letu 2021. Zavarovalno-tehnični izid v letu 2022 glede na leto 2021 je padel tudi v življenjskih zavarovanjih, in sicer s 54,8 mio EUR na 39,4 mio EUR, kar je za 15,4 mio EUR ali 28,1 %. Tudi iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj so zavarovalnice v letu 2022 izkazale slabši rezultat kot pred letom. Čisti prihodki od zavarovalnih premij so se sicer nekoliko povečali, in sicer za 23,2 mio EUR ali 3,8 %, vendar so se močno povišali tudi čisti odhodki za škode, to je za 88 mio EUR ali 16,6 %. Poleg tega so se v letu 2022 sproščale zavarovalno-tehnične rezervacije v znesku 26,3 mio EUR. Zaradi občutno višjega povišanja čistih odhodkov za škode od čistih prihodkov od zavarovalnih premij je bil izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj v letu 2022 negativen in je znašal –12,3 mio EUR.

Zavarovalnice so v poslovnem letu 2022 dosegle pozitiven poslovni izid pred obdavčitvijo v višini 210,9 mio EUR, kar je za 54,5 mio EUR ali 20,5 % manj kot v poslovnem letu 2021. Nižji skupni poslovni izid je posledica že prej omenjenega nižjega zavarovalno-tehničnega izida v premoženjskih in življenjskih zavarovanjih. Padec skupnega poslovnega izida v primerjavi s poslovnim izidom leta 2021 pa je nekoliko ublažilo povečanje prihodkov naložb, in sicer iz naslova povečanja prihodkov od dividend in deležev. Sektor je beležil čisti poslovni izid v višini 179,9 mio EUR, kar je za 42 mio EUR ali 18,9 % manj kot v letu 2021.

Pozavarovalnici sta v letu 2022 v primerjavi s predhodnim letom dosegli precejšen porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij, ki je znašal 25 mio EUR ali 10 odstotkov. Porasli so sicer tudi čisti odhodki za škode za 9,2 mio EUR in čisti obratovalni stroški za 9,4 mio EUR, vendar je bil porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij višji. Navedeno gibanje je vodilo k pozitivnemu zavarovalno-tehničnemu izidu premoženjskih zavarovanj pozavaro-

valnic v znesku 18,6 mio EUR. Tudi finančni rezultat iz naložb je zelo dober in je posledica prihodkov iz dividend in deležev. Zaradi vsega navedenega je pozitiven tudi čisti poslovni izid pozavarovalnic, ki znaša 62,9 mio EUR.

Pokojninske družbe so v letu 2022 dosegle pozitiven izid iz življenjskih zavarovanj, ki je bil za 1,3 mio EUR nižji od izida za leto 2021 in je znašal 1,1 mio EUR. Nižji izid je predvsem posledica višjih odhodkov naložb in precej višjih drugih zavarovalnih odhodkov. Na višje odhodke naložb je vplivala predvsem postavka prevrednotovalnih finančnih odhodkov, na višje druge zavarovalne odhodke pa ostali drugi čisti zavarovalni odhodki, kamor sodijo na primer odhodki iz naslova prevrednotenja terjatev in sredstev ter odhodki za obresti od najemov. Poleg tega so bili na prihodkovni strani nižji čisti prihodki od zavarovalnih premij (za 1,9 mio EUR), na odhodkovni strani pa višji čisti odhodki za škode (za 3 mio EUR) in čisti obratovalni stroški. Kot sektor so pokojninske družbe v letu 2022 ustvarile izgubo v višini 0,2 mio EUR.

POKOJNINSKA ZAVAROVANJA

Pokojninske družbe lahko opravljajo samo dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki obsega posle upravljanja pokojninskih skladov in posle storitev izplačevanja pokojninskih rent.

Zavarovalnica ali pokojninska družba lahko za izvajanje pokojninskega načrta oblikuje več kritnih skladov, ki se razlikujejo po naložbeni politiki in ciljni skupini vplačnikov, ki so ji prvenstveno namenjeni.

Ker zavarovanci prehajajo iz obdobja varčevanja sredstev v obdobje izplačevanja pokojninskih rent, temu sledijo tudi kritni skladi. Tako so pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj v letu 2022 iz zavarovanja med varčevanjem v okviru pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni skladi, zbrale vplačila v dodatno zavarovanje v skupni višini 136,8 mio EUR, kar je za 8,6 mio EUR oziroma 6,7 % več kot v letu 2021. Od tega so pokojninske družbe skupaj obračunale kar 81,9 %, zavarovalnice pa 18,1 %. Z varčevalnega dela na rentni del je bilo v letu 2022 prenesenih 99,9 mio EUR denarnih sredstev. V navedenih sredstvih imajo sredstva zavarovalnic 80,6-odstotni, sredstva pokojninskih družb pa 19,4odstotni delež.

Zavarovalnica ali pokojninska družba lahko za izvajanje pokojninskega načrta oblikuje več kritnih skladov, ki se med seboj razlikujejo po naložbeni politiki in ciljni skupini vplačnikov, ki so ji prvenstveno namenjeni. Sredstva skladov življenjskega cikla so v letu 2022 znašala dobrih 1,5 mrd EUR, pri čemer večino teh sredstev, in sicer dobrih 76 %, predstavljajo sredstva podskladov, ki izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti. V zajamčenih skladih večino naložb predstavljajo podjetniške in državne obveznice, v zmernih skladih sredstva kolektivnih naložbenih podjemov, lastniškega kapitala in podjetniške obveznice, v drznih skladih pa sredstva kolektivnih naložbenih podjemov in vlaganja v lastniški kapital. V letu 2022 glede na leto 2021 je v vseh skladih padel delež sredstev kolektivnih naložbenih podjemov. Iz strukture naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb pa je razvidno, da prevladujejo podjetniške in državne obveznice.

V letu 2022 je zakonsko predpisana minimalna zajamčena donosnost, ki predstavlja 40 % povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom, znašala 0,03 % na letni ravni. Zavarovalnice in pokojninske družbe imajo v pokojninskih načrtih določeno višjo zajamčeno donosnost od minimalne, in sicer do 50 % povprečne letne obrestne mere na slovenske državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom. Dejanska donosnost sredstev v okviru podskladov, ki so namenjeni najstarejši starostni skupini članov in izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja za leto 2021, izračunana iz vrednosti enote premoženja, je pri nekaterih izvajalcih znašala manj, pri drugih pa več kot leto prej, saj se je gibala med -2,31 in –13,84 %, medtem ko je leta 2021 znašala med -1,55 in 4,27 %. V prvem, dinamičnem podskladu z najagresivnejšo naložbeno politiko je donosnost znašala med –6,77 in –13,58, medtem ko je leta 2021 znašala med 18,28 in 27,35 %. V drugem skladu, tj. skladu s preudarnejšo naložbeno politiko, pa je donosnost v letu 2022, izračunana iz vrednosti enote premoženja, pri zavarovalnicah in pokojninskih družbah znašala med –7,58 in –11,10 %, medtem ko je leta 2021 zavzela zelo podobne pozitivne vrednosti, to je med 7,70 in 11,77 %.

SKLEP O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA V LETU 2022

Leto 2022 je bilo za gospodarstvo in zavarovalniški sektor zahtevno ter za zavarovalniški sektor tudi manj uspešno kot leto 2021. Stanje v poslovnem okolju in na kapitalskih trgih je negativno vplivalo na dobiček zavarovalnic (kljub njihovi stroškovni učinkovitosti) in pokojninskih družb. Kljub temu so zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe v letu 2022 obdržale primerno kapitalsko ustreznost in s tem stabilnost.

IZVAJANJE NALOG AGENCIJE

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2022 opravljala naloge, ki ji jih nalagajo veljavni zakonski predpisi. Na podlagi ZZavar-1 ključne naloge Agencije obsegajo izdajanje predpisov, izvajanje nadzora ter izdajo dovoljenj. Poleg naštetega naloge Agencije obsegajo tudi transpozicijo evropske zakonodaje ter različna sodelovanja pri pripravi zakonov, kar je podrobneje predstavljeno v Poročilu o delu Agencije.

Prioritetna naloga Agencije za zavarovalni nadzor je opravljanje nadzora nad poslovanjem subjektov nadzora s spremljanjem, zbiranjem ter preverjanjem poročil in obvestil vseh subjektov nadzora pa tudi opravljanje pregledov poslovanja pri subjektih nadzora.

Na področju izdaje dovoljenj je Agencija za zavarovalni nadzor izdala 443 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Od tega je bilo 86 dovoljenj izdanih zavarovalno zastopniškim in zavarovalno posredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja ter družbam, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni povezavi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo (zastopniki dopolnilnih zavarovanj), 357 dovoljenj pa fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

Na področju preverjanja poročil in obvestil je Agencija za zavarovalni nadzor izvedla nadzorne postopke, s katerimi je zagotovila pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov ter informacij, ki so jih zavarovalnice in pozavarovalnice za leto 2022 pripravile skladno z zahtevami evropske direktive Solventnost II. Poleg navedenih aktivnosti je Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi interno opredeljene metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora v letu 2022 opravljala nadzor, ki temelji na tveganjih. Pri tem je identificirala najpomembnejša tveganja posameznih subjektov nadzora. Skupina strokovnjakov v okviru ocene tveganj analizira poslovni model in prouči poglavitne segmente poslovanja posameznega subjekta. Agencija za zavarovalni nadzor je v okviru tega dela nadzora izdelala kompozitno oceno tveganj in trend tveganja, ki skupaj predstavljata v prihodnost usmerjeno regulatorno oceno. Tako pridobljena regulatorna ocena Agenciji za zavarovalni nadzor omogoča prioritizacijo nadzorniških aktivnosti in obenem pomaga pri zgodnjem odkrivanju ter odpravljanju potencialnih žarišč na ravni posameznega subjekta nadzora in na ravni zavarovalnega sektorja.

Na področju neposrednih pregledov poslovanja je bilo v letu 2022 začetih šest celovitih pregledov poslovanja v zavarovalnicah, pozavarovalnicah in pokojninskih družbah. Agencija za zavarovalni nadzor se je v letu 2022 v veliki meri posvetila tudi nadzoru ravnanja tržnih udeležencev in opravila sedem pregledov poslovanja.

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2022 izdala 158 ukrepov nadzora, kar je kar 96 več kot leto prej. Agencija je v letu 2022 izdala predvsem več odločb o začetku postopka za odvzem dovoljenja in odločb o odvzemu dovoljenja zaradi neizpolnjevanja pogojev ZZavar1 glede stalnega poklicnega usposabljanja.

V skladu z zakonom je Agencija v vlogi prekrškovnega organa izrekla skupno 39 obvestil in opozoril zoper zavarovalno zastopniške družbe, ki niso predložile poročil o sklenitvi oziroma podaljšanju zavarovanja poklicne odgovornosti.

Agencija za zavarovalni nadzor je bila v letu 2022 vključena tudi v proces sprejemanja in spreminjanja predpisov, ki se nanašajo na delo oziroma vplivajo na samo delo Agencije ali subjektov, ki jih nadzira. Med pomembnejšimi so Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 44/14, 102/15, 42/16 -odl. US, 40/17, 23/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20, 51/21, 121/21, 162/21, 10/22, 29/22; ZPIZ-2), Zakon o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19 in 102/20, v nadaljevanju: ZZavar-1), Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 91/07, 76/08, 87/11, 91/13, 36/19, 51/21, 15/22, 43/22; ZZVZZ), Zakon o preprečevanju

pranja denarja (Uradni list RS, št. 48/22, 145/22; ZPPDFT-2), Zakon o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 130/22; ZVPot-1) in Predlog Zakona o zaščiti prijaviteljev (ZZPri).

Na področju zakonodaje Evropske unije je Agencija v letu 2022 preučevala in podajala pripombe na razne delegirane uredbe.

AKTIVNOSTI AGENCIJE V SLOVENIJI IN EU

V domačem in mednarodnem okolju Agencija za zavarovalni nadzor aktivno sodeluje z domačimi in tujimi nadzornimi organi. Agencija je v letu 2022 kot članica Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov sodelovala na štirih srečanjih. Prav tako je v okviru Odbora za finančno stabilnost, katerega pristojnost je oblikovanje makrobonitetne politike, sodelovala na šestih sejah, kar je več kot v preteklih letih, zaradi vojne v Ukrajini in zaostrenega finančnega okolja, predvsem z vidika naraščajoče inflacije. Poleg tega je bila vključena tudi v projekte Urada za preprečevanja pranja denarja, ki se nanašajo na zavarovalniški sektor, kjer je opravljala nadzor nad izvajanjem določb zakona ZPPDFT. Agencija za zavarovalni nadzor pa sodeluje tudi z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik bivše Jugoslavije. Agencija je v letu 2022 organizirala kolegij nadzornikov za eno zavarovalno skupino, ki ima sedež v Republiki Sloveniji, in sodelovala na treh kolegijih nadzornikov, in sicer v skupinah zavarovalnic Merkur, Grawe ter Generali.

AKTIVNOSTI AGENCIJE V MEDNARODNEM PROSTORU

Omeniti je treba tudi sodelovanje Agencije za zavarovalni nadzor v Evropskem organu za zavarovanje in poklicne pokojnine (EIOPA). V letu 2022 je sodelovala na devetih zasedanjih Odbora nadzornikov. Zaposleni Agencije so v letu 2021 aktivno sodelovali tudi v Odboru za usmerjanje nadzornih dejavnosti, Odboru za tveganje in finančno stabilnost, Skupini za podatke v okviru Odbora za IT, Odboru za varstvo potrošnikov in finančne inovacije ter v ekspertnih skupinah. Agencija ima svojega predstavnika tudi v Posvetovalnem odboru za proporcionalnost.

Na koncu omenimo tudi sodelovanje zaposlenih Agencije za zavarovalni nadzor v Mednarodnem združenju zavarovalnih nadzornikov (IAIS). Zaposleni Agencije so v letu 2022 izvajali dejavnosti v okviru Delovne skupine za finančno vključitev, Implementacijske in ocenjevalne komisije, Delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu, Delovne skupine za podpisovanje, Delovne skupine za makroekonomsko politiko in Delovne skupine za podnebna tveganja.

AZN

2022

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2022

AZN

2022

KAZALO

Uvodna beseda direktorja Agencije za zavarovalni nadzor 3
Ključni poudarki iz poročila Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2022 5
1. UVOD 19
2. PREDPISI, POMEMBNI ZA PODROČJE ZAVAROVALNIŠTVA 21
2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1) 21
2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) 24
2.3. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1) 25
2.4. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS) 26
2.5. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2) 27
2.6. Obligacijski zakonik (OZ) 28
2.7. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) 29
2.8. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP) 29
2.9. Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov (ZDPZP) 30
2.10. Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP), Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot in ZVPot-1) in Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov 30
2.11. Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) 31
2.12. Evropski predpisi, ki se nanašajo na področje zavarovalništva 31
3. GOSPODARSKO OKOLJE IN POSLOVANJE ZAVAROVALNIC, POZAVAROVALNIC IN POKOJNINSKIH DRUŽB V RAZMERAH POVIŠANE INFLACIJE 39
3.1. Mednarodno okolje 39
3.2. Slovenija 40
3.3. Poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic v razmerah inflacije 41
4. NOVE RAČUNOVODSKE REŠITVE IN OKOLJSKE USMERITVE 43
4.1. Prehod na Mednarodni Standard Računovodskega Poročanja 17 – Zavarovalne pogodbe (MSRP 17) 43
4.2. Zeleni prehod 43
5. ZAVAROVALNICE 45
5.1. Sestava slovenskega zavarovalnega trga 45
5.1.1. Sestava zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj 45
5.1.2. Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic 47
5.2. Pozavarovanje 49
5.3. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic 50
5.4. Zavarovalnice iz držav, ki so v Sloveniji v letu 2022 lahko neposredno opravljale zavarovalne posle 53
5.5. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami 53
5.6. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic 55
5.6.1. Izidi poslovanja zavarovalnic 55
5.6.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic 59
5.7. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic 60
5.8. Zavarovalno-tehnične rezervacije 63
5.9. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2022 66
5.10. Kazalniki poslovanja 68
5.11. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2022 69
6. POKOJNINSKO ZAVAROVANJE 73
6.1. Pokojninske družbe 73
6.1.1. Poslovanje pokojninskih družb 73
6.2. Splošni podatki pokojninskih skladov,[30] oblikovanih kot kritni skladi 76
6.3. Pokojninski skladi pokojninskih družb, oblikovani kot kritni skladi 80
6.4. Pokojninski skladi zavarovalnic, oblikovani kot kritni skladi 83
7. SKUPINE 85
8. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI 88

Seznam kratic in okrajšav, uporabljenih v Poročilu o stanju na področju zavarovalništva v letu 2022

angl.	angleško
Agencija	Agencija za zavarovalni nadzor
BDP	bruto domači proizvod
CDP	angl: Carbon Disclosure Project; projekt razkritja ogljika
CEET regija	angl. Central and Eastern Europe and the Transcaucasian region; Centralno in vzhodno evropska ter transkavkaška regija
CSRD	angl. Corporate Sustainability Reporting Directive; Direktiva o poročanju podjetij o trajnostnosti
COVID-19	koronavirusna bolezen 19
d. d.	delniška družba
d. o. o.	družba z omejeno odgovornostjo
d. v. z.	družba za vzajemno zavarovanje
EBA	angl. European Banking Authority; Evropski bančni organ
ECB	angl. European Central Bank; Evropska centralna banka
EGP	Evropski gospodarski prostor
EFRAG	angl. European Financial Reporting Advisory Group; Evropska svetovalna skupina za računovodsko poročanje
ESMA	angl. European Securities and Markets Authority; Evropski organ za vrednostne papirje in trge
ESRB	angl. European Systemic Risk Board; Evropski odbor za sistemska tveganja
ESRS	angl. European Sustainability Reporting Standard; skupni standardi poročanja o trajnostnosti
EU	Evropska unija
EURIBOR	angl. Euro Interbank Offered Rate; evropska medbančna obrestna mera
EUR	evro
EIOPA	angl. European Insurance and Occupational Pensions Authority; Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine
ESG	angl. Environmental, Social, Governance; okoljsko, družbeno in korporativno upravljanje
Fed	angl. Federal Reserve; Ameriška centralna banka
FATF	angl. Financial Action Task Force; projektna skupina za finančno ukrepanje
GDPR	angl. General Data Protection Regulation; uredba o zaščiti podatkov
GIZ	gospodarsko interesno združenje
GRI	angl. Global Reporting Initiative; mednarodni standardi trajnostnega poročanja
HICŽP	harmoniziran indeks cen življenjskih potrebščin
IAIS	angl. International Association of Insurance Supervisors; Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov
IDD	Direktiva (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. januarja 2016 o distribuciji zavarovalnih produktov
IORP II	Direktiva (EU) 2016/2341 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje
IT	informacijska tehnologija
Letna S-2 poročila	letna kvantitativna poročila zavarovalnic po zakonodaji Solventnost II
KDD	Centralna klirinško depotna družba

KID	angl. Key Information Document; dokument s ključnimi informacijami
KS DPZ	Kritni sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja
MCR	angl. Minimum Capital Requirement; zahtevani minimalni kapital
mio	milijon
MSRP	Mednarodni standard računovodskega poročanja
mrd	milijarda
OZ	Obligacijski zakonik
ORSA	angl. Own Risk Solvency Assessment; Lastna ocena solventnostnega tveganja
PCAF	angl. Partnership for Carbon Accounting Financials; Partnerstvo za obračunavanje finančnih podatkov o ogljiku
PEPP	Uredba (EU) 2019/1238 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o vseevropskem osebnem pokojninskem produktu
PRIIP	Uredba (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih
RS	Republika Slovenija
SAS	angl. Sustainability Accounting Standards; standardi trajnostnega računovodstva
SCR	angl. Solvency Capital Requirement; zahtevani solventnostni kapital
SDG	angl. Sustainable Development Goal; cilji trajnostnega razvoja
SFDR	Uredba (EU) 2019/2088 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev
UNEP FI	angl. The United Nations Environment Programme Finance Initiative; Finančne pobude Združenih narodov za okolje
UN PRI	angl. Principles for Responsible Investment; načela Združenih narodov za odgovorno vlaganje
UN PSI	angl. United Nations Principles for sustainable Insurance; načela Združenih narodov o trajnostnem zavarovanju
USD	ameriški dolar
WHO	angl. World Health Organisation; Svetovna zdravstvena organizacija
ZDA	Združene države Amerike
ZDPZP	Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov
ZGD-1	Zakon o gospodarskih družbah
ZIsRPS	Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov
ZMbNFS	Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema
ZPIZ-2	Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
ZOZP	Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu
ZPPDFT-2	Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma
ZTR	Zavarovalno-tehnične rezervacije
ZVOP-1	Zakon o varstvu osebnih podatkov
ZVPNPP	Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami
ZVPot-1	Zakon o varstvu potrošnikov
ZZavar-1	Zakon o zavarovalništvu
ZZVZZ	Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju

AZN

2022

1. UVOD

Poročilo o stanju na področju zavarovalništva za leto 2022 vključuje poslovanje subjektov zavarovalniškega sektorja, ki jih nadzoruje Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija), razen če je v besedilu posebej navedeno drugače.

Podatki v tem poročilu se večinoma nanašajo na poslovno leto 2022, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih s stanjem na področju zavarovalništva.

Konec leta 2022 so na slovenskem zavarovalnem trgu delovali naslednji subjekti, ki jih nadzoruje Agencija:

- enajst zavarovalnic,
- dve pozavarovalnici,
- štiri pokojninske družbe,
- Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ,
- Škodni sklad in Odškodninski urad v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja,
- 466 zavarovalnozastopniških družb,
- 1.051 zavarovalnih zastopnikov samostojnih podjetnikov,
- 12.095 zavarovalnih zastopnikov – fizičnih oseb,
- 93 zavarovalnoposredniških družb,
- 16 zavarovalnih posrednikov samostojnih podjetnikov,
- 1.943 zavarovalnih posrednikov – fizičnih oseb,
- 245 zastopnikov dopolnilnih zavarovanj.

Med enajstimi zavarovalnicami je bilo pet zavarovalnic kompozitnih, ki opravljajo posle premoženjskega in življenjskega zavarovanja. Ena zavarovalnica je opravljala izključno posle premoženjskih zavarovanj, in sicer zdravstvena in nezgodna zavarovanja. V januarju 2022 je Agencija tej zavarovalnici izdala dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov še v treh dodatnih zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj. Od preostalih petih zavarovalnic, ki so opravljale posle življenjskega zavarovanja, je ena zavarovalnica sklepala le življenjska zavarovanja, dve sta sklepali pretežno življenjska zavarovanja, poleg pa še zavarovanja iz zavarovalnih vrst nezgodnih in zdravstvenih zavarovanj, ena zavarovalnica pa je poleg življenjskih zavarovanj sklepala še zavarovanja iz zavarovalne vrste nezgodnih zavarovanj. Ena od zavarovalnic je sklepala pretežno premoženjska zavarovanja, in sicer zdravstvena ter nezgodna zavarovanja, saj je dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti življenjskih zavarovanj prejela v zadnjem četrtletju leta 2020.

Agencija je konec avgusta 2022 Coface PKZ zavarovalnici, d. d., Ljubljana, specializirani za kreditna zavarovanja, izdala dovoljenje za čezmejno združitev s pripojitvijo k matični družbi, francoski zavarovalnici Compagnie française d'assurance pour le commerce extérieur. Vse dejavnosti, ki jih je opravljala slovenska zavarovalnica, se po združitvi nadaljujejo v okviru podružnice, ki jo je francoska zavarovalnica ustanovila v Republiki Sloveniji.

Agencija za zavarovalni nadzor je v juliju 2022 CDA 40 zavarovalnici, d. d., Koper, ki je bila specializirana za področje kavcijskih zavarovanj, izdala odločbo o začetku prisilne likvidacije. Zavarovalnici je bilo v maju 2022 odvzeto dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov, saj ni več izpolnjevala pogojev za dovoljenje. Eden izmed pogojev za izdajo in ohranitev dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov v skladu s 119. členom Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20 in 48/23; ZZavar-1) je, da morajo delničarji, ki so imetniki kvalificiranih deležev, imeti dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža. Edinemu imetniku kvalificiranega deleža v tej zavarovalnici pa je bila zahteva za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža zavrnjena.

Pokojninske družbe opravljajo izključno dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj jim zakon ne dovoljuje opravljanja poslov iz naslova drugih zavarovanj.

Agencija nadzira tudi Prvi pokojninski sklad Republike Slovenije, ki ga upravlja Modra zavarovalnica, d. d. Prvi pokojninski sklad je posebna oblika pokojninskega sklada, ki je bil oblikovan na podlagi Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju investicijskih družb (Uradni list RS, št. 50/99, 58/02, 61/04, 85/09 in 32/16; ZPSPID).

Poleg navedenih subjektov je na slovenskem zavarovalnem trgu v letu 2022 delovalo še osem podružnic zavarovalnic držav članic EU. Agencija je v začetku leta 2022 izdala soglasje za ustanovitev podružnice madžarske zavarovalnice Groupama Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság na ozemlju Republike Slovenije. V mesecu septembru je izdala soglasje francoski zavarovalnici Compagnie française d'assurance pour le commerce extérieur.

Konec leta 2022 so bile na seznamu zavarovalnih subjektov evidentirane tudi 704 zavarovalnice držav članic EU za neposredno opravljanje zavarovalnih

poslov na ozemlju Republike Slovenije. Agencija od 1. januarja 2021 na javnem seznamu zavarovalnih subjektov, med zavarovalnicami držav članic EU, ki na slovenskem trgu opravljajo posle neposredno, ne prikazuje več zavarovalnic Združenega kraljestva, saj je Združeno kraljestvo pravno formalno postalo tretja država.

Agencija je samo deloma pristojna za nadzor nad poslovanjem zavarovalnic držav članic, ki na območju Republike Slovenije opravljajo zavarovalne posle prek podružnice ali neposredno.

Na slovenskem zavarovalnem trgu delujejo tri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji, pri čemer je bila ena od njih v letu 2019 spoznana za finančni konglomerat. Prvi skupini je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., na vrhu skupine, ki je finančni konglomerat, pa je Prva Finance, družba za poslovne storitve, d. o. o.

Poleg skupin, ki jim je nadrejena zavarovalnica ali druga družba, ki je registrirana v Republiki Sloveniji, so nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Merkur International Holding, AG, Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, d. d., ki je podrejena družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung, AG in GENERALI zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Generali CEE Holding B.V. iz Nizozemske.

Preglednica 1:
Zavarovalne vrste, za katere so (po)zavarovalnice pridobile dovoljenje za opravljanje (po)zavarovalnih poslov
(po stanju na dan 13. 1. 2023)

ZAVAROVALNICA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Avrio, zavarovalnica obrtnikov in podjetnikov, d. d.																			√					
Generali zavarovalnica, d. d.	√	√	√		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√			
Grawe zavarovalnica, d. d.	√		√					√	√	√			√			√		√	√		√			
Merkur zavarovalnica, d. d.	√	√						√	√				√			√			√	√	√			
Modra zavarovalnica, d. d.	√																		√					
Prva osebna zavarovalnica, d. d.	√	√																	√		√			
Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d.	√	√																	√					
Vita, življenjska zavarovalnica, d. d.	√	√																	√		√			
Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z.	√	√							√				√				√							
Zavarovalnica Sava, d. d.	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√			
Zavarovalnica Triglav, d. d.	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√			
Pozavarovalnica Sava, d. d.	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Pozavarovalnica Triglav RE, d. d.	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

Legenda:

1 Nezgodno zavarovanje
2 Zdravstveno zavarovanje
3 Zavarovanje kopenskih motornih vozil
4 Zavarovanje tirnih vozil
5 Letalsko zavarovanje
6 Zavarovanje plovil
7 Zavarovanje prevoza blaga
8 Zavarovanje požara in elementarnih nesreč
9 Drugo škodno zavarovanje
10 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil
11 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov
12 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil
13 Splošno zavarovanje odgovornosti
14 Kreditno zavarovanje
15 Kavcijsko zavarovanje
16 Zavarovanje različnih finančnih izgub
17 Zavarovanje stroškov postopka
18 Zavarovanje pomoči
19 Življenjsko zavarovanje
20 Zavarovanje za primer poroke oziroma rojstva
21 Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov
22 Tontine
23 Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil
24 Zavarovanje izpada dohodkov zaradi nezgode ali bolezni

2. PREDPISI, POMEMBNI ZA PODROČJE ZAVAROVALNIŠTVA

Zakoni, pomembni za poslovanje zavarovalnic in pokojninskih družb ter drugih subjektov, ki poslujejo na področju zavarovalništva v Republiki Sloveniji, so zlasti:

- Zakon o zavarovalništvu,
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
- Zakon o gospodarskih družbah,
- Zakon o makrobonitetnem nadzoru,
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma,
- Obligacijski zakonik,
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju,
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu,
- Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov,
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, Zakon o varstvu potrošnikov in Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov,
- Zakon o varstvu osebnih podatkov.

Poleg ZZavar-1 so za nekatere subjekte, ki jih nadzoruje Agencija, pomembni še posebni zakoni. Tako poslovanje Prvega pokojninskega sklada ureja ZPSPID.

Zakon o finančnih konglomeratih (ZFK, Uradni list RS, št. 43/06, 87/11, 56/13) je v slovensko zakonodajo implementiral Direktivo 2002/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2002 o dopolnilnem nadzoru kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih družb v finančnem konglomeratu ter uredil nadzor nad nadzorovanimi osebami iz finančnega sektorja (banke, zavarovalnice, pokojninske družbe, borznoposredniške družbe, družbe za upravljanje, upravitelj alternativnih investicijskih skladov), kadar so te del finančnega konglomerata. ZFK dopolnjuje ZZavar-1, Zakon o bančništvu (ZBan-3, Uradni list RS, št. 92/21 in 1213/21) in Zakon o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-1, Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 – popr., 66/19 in 123/21) v povezavi z dodatnim nadzorom na najvišji ravni finančne skupine. Zato vsebuje tudi določbe za usklajevanje različnih nadzornikov finančne skupine. ZFK opredeljuje pristojne nadzorne organe in koordinatorja, tj. nadzorni organ, pristojen za usklajevanje in opravljanje nalog dopolnilnega nadzora. V Sloveniji obstoji en finančni konglomerat z imenom Prva finančni konglomerat, na vrhu katerega je družba PRVA FINANCE, družba za poslovne storitve, d. o. o.

2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1)

ZZavar-1 je osnovni zakon, ki ureja vprašanja v povezavi z ustanavljanjem, poslovanjem, nadzorom in prenehanjem zavarovalnic, pozavarovalnic, zavarovalnih in pozavarovalnih poolov ter zavarovalnozastopniških in zavarovalnoposredniških družb ter pravila za delovanje zavarovalnih zastopnikov in posrednikov.

Statusna pravila, ki jih za osebe iz prejšnjega odstavka določa ZZavar-1, se uporabljajo poleg pravil, ki jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe, in ki jih morajo te osebe ravno tako spoštovati.

ZZavar-1, ki se uporablja od 1. januarja 2016, pomeni prenos direktive Solventnost II.

Osnovna vsebina ureditve Solventnosti II in ZZavar-1 je, da poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter posledično njihov nadzor, temeljita na tveganjih. To je tudi bistvena razlika, ki jo je ZZavar-1 prinesel v primerjavi s prej veljavnim ZZavar. Tako ZZavar-1 določa, da kapitalska zahteva, ki jo izraža zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule, oziroma osnovni zahtevani solventnostni kapital kot največja postavka zahtevanega solventnostnega kapitala, zajema najmanj module tveganja premoženjskih zavarovanj, življenjskih zavarovanj, zdravstvenih zavarovanj, tržnega tveganja in tveganja neplačila nasprotne stranke. Zavarovalnica lahko, če meni, da standardni model ne ustreza tveganjem, ki izhajajo iz zavarovalnih poslov, ki jih opravlja, zahtevani solventnostni kapital izračuna z delnim ali popolnim notranjim modelom, za kar pa potrebuje dovoljenje Agencije.

ZZavar-1 je prinesel novost tudi na področju kapitala zavarovalnice, s katerim ta pokriva kapitalske zahteve. Kapital ali lastni viri zavarovalnice se namreč lahko uvrščajo v tri razrede različne

kakovosti glede na to, koliko ustrezajo lastnostim, določenimi z ZZavar-1 in podrobneje predpisanimi v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II). Omeniti velja tudi, da ZZavar-1 zahteva tržno vrednotenje sredstev zavarovalnice in tudi njenih obveznosti ali zavarovalno-tehničnih rezervacij. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij je enaka vsoti najboljše ocene in dodatka za tveganje. Predhodno opisane kategorije predstavljajo t. i. prvi steber Solventnosti II.

Poleg prvega stebra Solventnost II sestavljata še drugi in tretji steber. Drugi steber se nanaša na nadzorni proces in sistem upravljanja tveganj. V sistem upravljanja tveganj spadajo lastna ocena tveganj in solventnosti, zahteve glede organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij in zahteve glede sistema upravljanja tveganj ter dokumentacije. V oceni tveganj in solventnosti zavarovalnica presodi, kakšne so njene celotne solventnostne potrebe na osnovi vseh tveganj, ki jim je izpostavljena, poleg tveganj, ki jih zajema standardna formula. Pri tem upošteva tudi odnos do tveganj in poslovno strategijo. V sistemu upravljanja je treba zagotoviti, da so vzpostavljeni ustrezni procesi, ki zagotavljajo učinkovito delovanje organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij, in da so ti procesi ustrezno dokumentirani ter podprti z učinkovitim sistemom notranjih kontrol. Direktiva Solventnost II je poleg aktuarske funkcije in funkcije notranje revizije, ki ju je poznala že direktiva Solventnost I, vpeljala funkcijo upravljanja tveganj in funkcijo skladnosti. Tretji steber se nanaša na javna razkritja zavarovalnic in tudi Agencije.

Omeniti velja tudi to, da je namen direktive Solventnost II izboljšanje nadzora skupin, zato se vsi našteti elementi nove regulative uporabljajo tudi pri nadzoru skupin.

V letu 2019 je 26. februarja začel veljati ZZavar-1A, katerega poglavitni cilj je implementacija določb Direktive (EU) 2016/97 v slovenski pravni red ter izboljšava zapisanih določil oziroma odprava ugotovljenih nedoslednosti glede implementacije nekaterih določb direktive Solventnost II. V začetku leta 2016 je bila namreč sprejeta Direktiva (EU) 2016/97 — direktiva o zavarovalni distribuciji (IDD), ki je prinesla veliko sprememb na tem področju in zahtevala njihov prenos v nacionalno zakonodajo držav članic Evropske unije. Zakon prinaša višjo raven zaščite imetnikov zavarovalnih polic, še kakovostnejše informacije za potrošnike in boljša pravila poslovanja za prodajalce zavarovanj.

Posodobljene in dopolnjene so opredelitve pojmov, ki so povezani z distribucijo zavarovalnih produktov.

V zavarovalnicah morajo biti vzpostavljeni postopki za odobritev vsakega zavarovalnega produkta pred njegovim trženjem.

Ob navzkrižni prodaji, tj. kadar se zavarovalni produkt ponudi skupaj z dopolnilno ali drugo storitvijo, ki ni zavarovanje, kot del paketa, mora biti zavarovalec seznanjen z možnostjo nakupa posameznih delov ločeno. Zagotovljen mora biti ustrezen opis paketa, pa tudi ločena evidenca stroškov in plačil vsake komponente.

Zavarovalcu morajo biti podatki v povezavi z zavarovanjem predstavljeni odkrito, pošteno in profesionalno ter skladno z njegovimi najboljšimi interesi. Takšna morajo biti tudi tržna sporočila.

Zavarovalnica ali zavarovalnozastopniška oziroma zavarovalnoposredniška družba ali zavarovalni zastopnik oziroma posrednik svojih zaposlenih ne smejo plačevati ali njihove uspešnosti ocenjevati na način, ki je v nasprotju z njihovo dolžnostjo, da delujejo skladno z najboljšimi interesi zavarovalca.

Zavarovalnica mora pravočasno pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe zavarovalca obvestiti o naravi plačila, ki ga prejmejo njeni zaposleni v povezavi z zavarovalno pogodbo.

Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik, ki distribuira zavarovalne naložbene produkte za stranke, mora vzdrževati in izvajati učinkovito organizacijsko in upravno ureditev, tako da lahko sprejme vse potrebne ukrepe, s katerimi prepreči, da bi nasprotje interesov škodilo interesom strank.

Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik mora pri svetovanju o zavarovalnem naložbenem produktu pridobiti tudi potrebne informacije o znanju in izkušnjah zavarovalca s področja naložb ter o njegovem finančnem položaju, da mu lahko priporoči zavarovalne naložbene produkte, ki so zanj primerni.

Zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki se morajo stalno poklicno usposabljati, da ohranijo primerno raven storitev. To temelji na vsaj 15 urah poklicnega usposabljanja na leto, pri tem pa se upoštevajo narava prodajanih produktov, njihova vloga in dejavnosti, ki jih opravljajo pri poslih zavarovalnega zastopanja ali posredovanja. Uspešno opravljeno poklicno usposabljanje se dokazuje s pridobitvijo spričevala.

V registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov so navedena imena fizičnih oseb znotraj njihove uprave. Registri vsebujejo tudi podatke o državah

članicah, v katerih zavarovalni zastopnik ali zavarovalni posrednik opravlja posel iz naslova svobode ustanavljanja ali svobode opravljanja storitev.

Julija 2020 je bila v Državnem zboru Republike Slovenije sprejeta novela ZZavar-1B.

Razlogi za potrebo po noveli ZZavar-1B so bili predvsem:

a) sprejetje Direktive (EU) 2019/2177 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2019 o spremembi Direktive 2009/138/ES o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II), Direktive 2014/65/EU o trgih finančnih instrumentov in Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/2177);
b) sprejetje Sklepa Sveta (EU) 2017/1792 z dne 29. maja 2017 o podpisu, v imenu Unije, Dvostranskega sporazuma med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem in njegovi začasni uporabi ter Sklepa Sveta (EU) 2017/1793 z dne 15. septembra 2017 o spremembi Sklepa (EU) 2017/1792 o podpisu, v imenu Unije, Dvostranskega sporazuma med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem in njegovi začasni uporabi;
c) sprejetje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 75/19 z dne 12. decembra 2019; v nadaljevanju: ZPIZ-2G).

Novela ZZavar-1B je med drugim dopolnila ZZavar-1 z novostjo, da kadar namerava Agencija izdati dovoljenje zavarovalnici, katere poslovni načrt izkazuje, da del njenih dejavnosti temelji na neposrednem opravljanju poslov in opravljanju poslov prek podružnice na območju druge države članice, ter Agencija oceni, da so te dejavnosti pomembne za trg države članice, o tem obvesti nadzorni organ države članice in EIOPO (prvi odstavek 131.b člena ZZavar-1). Navedena določba se je začela uporabljati s 1. julijem 2021.

Agencija je postala del platforme za sodelovanje, ki jo v primeru utemeljenih in resnih sumov o negativnem vplivu na zavarovalce, zavarovance in druge upravičence iz zavarovanj na lastno pobudo ali pobudo enega ali več nadzornih organov držav članic vzpostavi EIOPA z namenom okrepitve izmenjave informacij in spodbude sodelovanja med nadzornimi organi držav članic, kadar:

1. so posli, ki jih namerava zavarovalnica opravljati v državi članici, pomembni za trg države članice;
2. je Agencija obvestila Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPO in nadzorni organ države članice o poslabšanju finančnega stanja zavarovalnice, ki opravlja posle v državi članici, ali o obstoju drugih tveganj v zvezi z opravljanjem poslov zavarovalnice, ki lahko vplivajo na trg države članice;
3. je nadzorni organ države članice obvestil Agencijo in EIOPO o resnih in utemeljenih pomislekih glede varstva zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovanj, ki jih opravlja zavarovalnica iz države članice na ozemlju Republike Slovenije; ali
4. je bila zadeva predložena EIOPI in posredovana zahteva EIOPI za pomoč pri oblikovanju dvostranske rešitve (šesti odstavek 131.b člena ZZavar-1).

Tudi ta določba se je začela uporabljati 1. julija 2021.

Z dopolnitvijo prvega odstavka 137. člena ZZavar-1 se v ZZavar-1 ustrezno prenaša Sklep Sveta (EU) 2017/1792 z dne 29. maja 2017, ki je vsebovan v Dvostranskem sporazumu med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem, in sicer dvostranski sporazum določa bonitetne pogoje, ki se uporabljajo za odpravo zahtev glede lokalne prisotnosti in zavarovanja za pozavarovatelje, ki jih ureja in nadzoruje druga pogodbenica.

Direktiva 2019/2177 spreminja direktivo Solventnost II tudi na področju izračuna zavarovalno-tehničnih rezervacij za namene izračuna kapitalskih zahtev. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij je enaka vsoti najboljše ocene in dodatka za tveganje. Direktiva 2019/2177 spreminja določbo direktive Solventnost II, ki predpisuje možnost uporabe prilagoditve za nestanovitnost krivulje netvegane obrestne mere, ki se uporablja pri izračunu najboljše ocene, in sicer za državno komponento. Za zagotovitev, da ta državna komponenta učinkovito blaži pretiravanje pri razmikih v donosnosti obveznic v zadevni državi, prag za razpon države s popravkom za tveganje znižuje s 100 na 85 bazičnih točk (peti odstavek 184. člena ZZavar-1).

Dodatna novost je tudi, da Agencija v skladu s prvim odstavkom 35. člena Uredbe (EU) št. 1094/2010 obvesti EIOPO o vlogi zavarovalnice za uporabo ali spremembo popolnega ali delnega notranjega modela. Agencija lahko EIOPO zaprosi za tehnično pomoč pri odločanju o vlogi zavarovalnice za uporabo notranjega modela (tretji odstavek 218. člena ZZavar-1).

Nadalje je noviteta, ki jo je v ZZavar-1 prinesel ZZavar-1B, da v primeru, če Agencija pri pregledu

poslovanja ne ugotovi kršitve predpisov iz prvega odstavka 277. člena ZZavar-1, o tem pisno obvesti zavarovalnico (tretji odstavek 301. člena ZZavar-1).

ZZavar-1B vsebuje tudi uskladitev določb z novelo ZPIZ-2G zaradi ureditve pokojninskih družb v ZPIZ-2.

Na podlagi Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19 in 102/20) je Agencija v letu 2022 izdala nekatere podzakonske predpise. Med njimi je bil Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o zavarovalno-statističnih podatkih (Uradni list RS, št. 120/22), katerega glavna sprememba je bila nadomestitev določenih obrazcev.

Nadalje je Agencija zaradi uveljavitve MSRP 17 in MSRP 9 izdala nov Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice (Uradni list RS, št. 137/22) in nov Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 151/22), katera se uporabljata za zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe.

Poleg tega je Agencija zaradi uveljavitve standarda MSRP 17 izdala tudi Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o podrobnejših navodilih za vrednotenje zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 67/22). Dodala je poglavje o računovodski matematični rezervaciji in matematični rezervi pogodbe ter matematične rezervacije za pripis dobička na podlagi premijskih postavk.

Agencija je izdala tudi Sklep o spremembah Sklepa o pogojih, potrebnih za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja (Uradni list RS, št. 89/22). Spremenila sta se minimalna pogoja za izpraševalca ter rok glede objave razpisa preizkusa znanja, rok prijave za razpisan termin preizkusa in rok obveščanja kandidata glede izpolnjevanja pogojev razpisa.

Agencija je izdala tudi nov Sklep o imetnikih kvalificiranih deležev zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb (Uradni list RS, št. 67/22). Sklep določa podrobnejša merila za presojo primernosti bodočega kvalificiranega imetnika, podrobnejšo vsebino dokumentacije in informacij, ki jih je treba priložiti zahtevi za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža, ter podrobnejšo vsebino, način in rok pošiljanja obvestil kvalificiranega imetnika Agenciji za zavarovalni nadzor.

Končno je Agencija izdala nov Sklep o dokumentaciji za izkazovanje izpolnjevanja pogojev za člana uprave zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe (Uradni list RS, št. 67/22). Sklep določa podrobnejšo vsebino dokumentacije, s katero kandidat za člana uprave ali izvršnega direktorja zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe dokazuje izpolnjevanje pogojev iz 57. člena ZZavar-1. Sklep se smiselno uporablja tudi za likvidacijskega upravitelja prej navedenih pravnih oseb in poslovodjo podružnice zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe tretje države.

2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2)

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2, Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPDT, 23/17, 40/17, 65/17, 71/17 – ZIPRS1819, 28/19, 75/19 – ZIPRS2021, 75/19 – ZUPPJS2021 in 139/20, 75/19), ki je začel veljati leta 2013, je v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje uvedel vrsto novosti.

Za nadzor nad izplačevalci pokojninskih rent in poklicnih pokojnin je pristojna Agencija. Ta nadzor opravlja skladno z določbami o postopku nadzora po ZZavar-1, če ni v ZPIZ-2 določeno drugače.

ZPIZ-2 določa, da se dodatno pokojninsko zavarovanje izvaja prek pokojninskega sklada, ki ima tri oblike:
- vzajemni pokojninski sklad,
- krovni pokojninski sklad,
- kritni sklad.

ZPIZ-2 poleg minimalne zajamčene donosnosti in jamstva izvajalcev za zagotavljanje zajamčene donosnosti na vplačano čisto premijo omogoča tudi izbiro naložbene politike življenjskega cikla. Vsak pokojninski sklad in skupina kritnih skladov, na podlagi katerih se izvaja naložbena politika življenjskega cikla za kolektivno zavarovanje, mora imeti odbor pokojninskega sklada, sestavljen iz petih članov, od katerih so trije predstavniki članov pokojninskega sklada in dva predstavnika delodajalcev.

Zavarovanci ne morejo dvigniti privarčevanih sredstev, ki jih je financiral delodajalec od uveljavitve ZPIZ-2 naprej, kajti ZPIZ-2 določa, da je izplačilo odkupne vrednosti kolektivnega zavarovanja mogoče le ob redni upokojitvi in če je višina odkupne vrednosti, ki jo je financiral delodajalec, manjša od 5.000 EUR.

Vsak pokojninski sklad mora imeti potrjen pokoj-

ninski načrt in odobrena pravila upravljanja. Pokojninske načrte potrjuje minister, pristojen za delo, medtem ko pravila upravljanja pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, potrjuje Agencija. Dalje mora upravljavec pokojninskega sklada pripraviti tudi načrt upravljanja tveganj in izjavo o naložbeni politiki. Zavarovanci morajo ob sklepanju dodatnega zavarovanja poleg pokojninskega načrta dobiti tudi pravila upravljanja pokojninskega sklada in izjavo o naložbeni politiki.

Izplačevanje rent se izvaja prek kritnega sklada, namenjenega izplačevanju pokojninskih rent, in skladno s potrjenim pokojninskim načrtom za izplačevanje pokojninskih rent, ki ga potrdi minister, pristojen za delo, in ki se ne smejo razlikovati po spolu zavarovanca.

Na področju pokojninskega zavarovanja je bila z novelo ZPIZ-2 (ZPIZ-2G, Uradni list RS, št. 75/19 z dne 12. decembra 2019) v slovenski pravni red prenesena Direktiva (EU) 2016/2341 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje (IORP II). Pri obveznem zavarovanju so bile nove določbe, ki za nekatere zavarovance, ki bodo uveljavljali pravice iz pokojninskega zavarovanja, določajo večji obseg pravic.

Splošni pogoj za pridobitev pravice do starostne pokojnine iz obveznega zavarovanja pridobi zavarovanec v letu 2020 (moški in ženska) pri starosti 65 let, če ima dopolnjenih najmanj 15 let zavarovalne dobe, oziroma pri starosti 60 let, če ima dopolnjenih 40 let pokojninske dobe brez dokupa.

Z ZPIZ-2G so bile spremenjene oziroma dopolnjene zahteve o obveščanju članov dodatnega zavarovanja: ob vključitvi, med trajanjem varčevanja, pred upokojitvijo in v obdobju prejemanja pokojnine. Uvaja se spremenjeno potrdilo o pravicah iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki nadomešča dosedanje potrdilo o stanju na osebnem računu člana in podatek o vseh vplačilih v pokojninski sklad v preteklem letu.

Na novo sta se določila dodatna vsebina obvestila o vključitvi in čezmejno upravljanje pokojninskih skladov.

Nekatera poglavja, ki se nanašajo na poslovanje pokojninskih družb, so bila z novelo v ZPIZ-2 na novo vključena, ker so se v celoti prenesla iz ZZavar-1. Tako pokojninska družba vzpostavi in uresničuje trden in zanesljiv sistem upravljanja, ki obsega najmanj pregledno organizacijsko strukturo z natančno opredeljenimi, preglednimi in doslednimi notranjimi razmerji glede odgovornosti, učinkovit sistem prenosa informacij ter strategijo in ukrepe za zagotovitev rednega in stalnega poslovanja. Sistem upravljanja pokojninske družbe vključuje funkcijo upravljanja tveganj, funkcijo spremljanja skladnosti, funkcijo notranje revizije in aktuarsko funkcijo.

Z novelo ZPIZ-2H se je v letu 2020 vsem, ki so dokupili dobo do 31. decembra 2012, le-ta upoštevala kot pokojninska doba brez dokupa. V pokojninsko dobo brez dokupa se ne bo štela samo dokupljena doba po 1. januarju 2013.

V letu 2021 so bile sprejete tri novele ZPIZ-2 - aprila ZPIZ-2I, julija ZPIZ-2J in oktobra ZPIZ-2K. Vse spremembe in dopolnitve so se nanašale na obvezno pokojninsko zavarovanje.

V letu 2022 sta bili sprejeti dve noveli ZPIZ-2. Z novelo ZPIZ-2L (Uradni list RS, št. 10/22) so se zaradi odprave zaostanka pri usklajevanju pokojnin s 1. januarjem 2022 uskladile pokojnine in drugi prejemki (razen dodatka za pomoč in postrežbo in letnega dodatka): priznani do 31. decembra 2010 za 3,5 %; priznani od 1. januarja do 31. decembra 2011 za 1,7 %; priznani od 1. januarja 2012 dalje za 1 %. S 1. januarjem 2022 so se za 1 % uskladili tudi najnižja pokojnina, zagotovljena pokojnina in najnižji znesek invalidske pokojnine iz prvega, tretjega in četrtega odstavka 39. člena ZPIZ-2.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2M, Uradni list RS, št. 29/22) je uvedel novosti glede sredstev za rekreativne, športne in kulturne dejavnosti, enakosti pravic za prejemnike vdovskih in družinskih pokojnin, nove odmere vdovskih in družinskih pokojnin ter nadomestil iz invalidskega zavarovanja za uživalce, ki mu je bila odmerjena pred 1. majem 2021 in najnižje pokojnine za zavarovance, ki so opravljali kmetijsko dejavnost ob izpolnjenem pogoju pokojninske dobe.

2.3. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1)

Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl.US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – PosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21 in 18/23 – ZDU-1O; ZGD-1) je temeljni sistemski zakon na področju prava gospodarskih

družb, sprejet leta 2006, ki ureja ustanavljanje, organiziranost in poslovanje gospodarskih subjektov, zato se ga v praksi pogosto poimenuje tudi gospodarska ustava. ZGD-1 obsega 709 členov.

ZGD-1 določa temeljna statusna korporacijska pravila ustanovitve in poslovanja gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in samostojnih podjetnic posameznic (podjetnik), povezanih oseb, gospodarskih interesnih združenj, podružnic in njihovega statusnega preoblikovanja. Tako se uporablja tudi za vse subjekte na zavarovalniškem trgu.

Za zavarovalnico, pozavarovalnico in pokojninsko družbo, ki je organizirana kot delniška ali evropska delniška družba, se uporabljajo določbe ZGD-1, ki veljajo za delniške družbe oziroma evropske delniške družbe, če ni z ZZavar-1 oziroma ZPIZ-2 drugače določeno. Tudi za družbo za vzajemno zavarovanje se smiselno uporablja ZGD-1, če ni z ZZavar-1 drugače določeno.

Zavarovalnica, pozavarovalnica in pokojninska družba lahko izberejo dvotirni sistem upravljanja zavarovalnice z upravo in nadzornim svetom ali enotirni sistem upravljanja z upravnim odborom. Za upravo in nadzorni svet zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe se uporabljajo ZZavar-1 in določbe ZGD-1, ki urejajo upravo oziroma nadzorni svet delniške družbe. V primeru družbe za vzajemno zavarovanje se določbe ZGD-1 uporabljajo smiselno, pri čemer se ne uporablja določbe, ki ureja udeležbo članov uprave pri dobičku. Kadar ZZavar-1 ne določa drugače, se za upravni odbor zavarovalnice, pozavarovalnice ali pokojninske družbe z enotirnim sistemom upravljanja smiselno uporabljajo določbe ZZavar-1 o nadzornem svetu, za izvršne direktorje pa določbe ZZavar-1 o upravi.

Na tem mestu omenjamo zgolj glavne spremembe in dopolnitve ZGD-1 od leta 2015 naprej, določbe, uvedene z zadnjimi tremi novelami. Na novo je bilo to skoraj tretjina členov ZGD-1, tj. več kot dvesto spremenjenih, dopolnjenih oziroma povsem novih členov.

Med spremembami, uvedenimi z novelo ZGD-1I leta 2015, sta posebno pomembni prenovitev bilančnega in računovodskega prava zaradi uskladitve s t. i. združeno računovodsko direktivo 2013/34/EU, kar je pomembno vplivalo na izdelavo in sprejem letnih poročil gospodarskih družb, ter prenovljena ureditev obsežnega koncernskega prava, ki na novo ureja varstvo manjšinskih delničarjev in upnikov odvisnih družb pred oškodovanjem obvladujočih družb in finančnim izčrpavanjem v dejanskih in pogodbenih koncernskih razmerjih. Drugi instituti pa so povezani s cilji zakona: nadgraditi omejitve ustanavljanja gospodarskih družb subjektom z nepoštenimi poslovnimi praksami, onemogočiti veriženje podjetij za dosego nepodjetniških ciljev, izboljšati korporativno upravljanje v družbah, izboljšati koncernsko pravo za zaščito manjšinskih delničarjev in upnikov ter prenoviti kazenske določbe.

S krajšo novelo ZGD-1J leta 2017 so bili med drugim na novo urejeni vsebina in postopki poročanja o nefinančnem poslovanju ter uveljavljena strožja pravila za ohranjanje osnovnega kapitala v gospodarskih družbah.

Obsežna novela ZGD-1K, sprejeta na začetku leta 2021, pa je zaradi implementacije t. i. delničarske direktive II uveljavila vrsto spremenjenih institutov glede identifikacije delničarjev in posrednikov, glede plačil in nagrajevanja direktorjev in nadzornikov ter sklepanja poslov s povezanimi strankami. Za delniško pravo je še zlasti pomembna prenovljena ureditev sklepanja pogodb in pravnih poslov z direktorji, nadzorniki in člani upravnih odborov ter delovanja notranje revizije. Spremembe so še pri vprašanjih uresničevanja pravic delničarjev, povezanih predvsem s pripravo in izvedbo skupščin delniških družb. Za družbe z omejeno odgovornostjo je najpomembnejša novost spremenjena upravljavska struktura v družbah s statusom javnega interesa, in sicer obvezna uvedba nadzornega sveta in revizijske komisije. Zakonodajalec je posegel še v številne druge določbe, s čimer je želel izboljšati korporacijskopravne institute, povezane predvsem z omejitvijo ustanavljanja gospodarskih družb subjektom z nepoštenimi poslovnimi praksami, z veriženjem družb za dosego nepodjetniških ciljev, izboljšanjem korporativnega upravljanja v družbah ter dopolnitvijo kazenskih določb.

2.4. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS)

Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS, Uradni list RS, št. 100/13) je bil sprejet, da se izboljša nadzor nad finančnimi institucijami, ki zaradi lastniške ali drugačne prepletenosti delujejo v različnih segmentih finančnega sistema.

Sektorski nadzorni organi, to so Agencija za trg vrednostnih papirjev, Banka Slovenije in Agencija za zavarovalni nadzor, še naprej izvajajo mikro nadzor posameznih finančnih institucij, medtem ko makro nadzor izvaja Odbor za finančno stabilnost. Ta oblikuje makrobonitetno politiko in narekuje ukrepe, ki jih izvajajo sektorski nadzorni organi. Razlog za sprejetje zakona je bila tudi ugotovitev Mednarodnega denarnega sklada, da je v Republiki Sloveniji sicer vzpostavljen mehanizem sodelovanja med sektorskimi nadzornimi organi v obliki koordinacije, ki prispeva k stabilnosti finančnega sistema, vendar posamezni sektorski nadzorni organi nimajo zakonske pristojnosti za izvajanje makrobonitetnega nadzora.

Odbor za finančno stabilnost je pristojen za oblikovanje takšne makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji, ki prispeva k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, kar vključuje povečanje odpornosti finančnega sistema in preprečevanje oziroma zmanjševanje kopičenja sistemskih tveganj, s čimer se tudi zagotavlja trajnostni prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti v državi.

2.5. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2)

V začetku leta 2022 se je še uporabljal Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1, Uradni list RS, št. 68/16, 81/19 in 91/20), ki je začel veljati 19. novembra 2016 in je v slovenski pravni red prenesel četrto Direktivo 2015/849/EU o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma. Poleg prenosa direktive je bil cilj ZPPDFT-1 tudi uskladitev slovenskega pravnega reda s splošno uveljavljenimi mednarodnimi standardi na tem področju, zlasti z novimi priporočili Projektne skupine za finančno ukrepanje (Financial Action Task Force, FATF) iz leta 2012, ki jih morajo države upoštevati pri izvajanju ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter po novem tudi financiranja orožja za množično uničevanje.

V letu 2019 je bila objavljena novela Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1A, Uradni list RS, št. 81/19), ki je začela veljati 11. januarja 2020 in je šlo za manjše dopolnitve pri opisu definicij v ZPPDFT-1.

V letu 2020 je bila objavljena novela Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1B, Uradni list RS, št. 91/20), ki je začela veljati 11. julija 2020 in je spremenila kar tretjino členov zakona.

ZPPDFT-1 je veljal do 4. aprila 2022, ko je bil v Uradnem listu, št. 48/22 dne 4. aprila 2022 objavljen sedaj veljavni Zakon o preprečevanju pranja denarja (ZPPDFT-2), ki se uporablja od 5. aprila 2022 naprej.

Ključne novosti so:

- uvedba novih definicij za potrebe prenosa Direktive (EU) 2019/1153 in Direktive (EU) 2019/2177 ter izvajanja Uredbe (EU) 2018/1672;
- uskladitev kategorije zavezancev, ki opravljajo storitve v zvezi z virtualnimi valutami, s priporočili Projektne skupine za finančno ukrepanje (angleško Financial Action Task Force – FATF);
- določba, ki celoviteje ureja izvajanje zakonskih obveznosti zavezancev s pomočjo zunanjih izvajalcev;
- izrecna zahteva za dokumentiranje ravnanja zavezanca v primeru nezmožnosti izvedbe pregleda stranke v skladu z zakonom;
- uvedba novega, nereguliranega pregleda stranke brez osebne navzočnosti v primeru ugotovljenega neznatnega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma;
- rahljanje zahtev oziroma pogojev v zvezi z videoelektronsko identifikacijo in širjenje možnosti uporabe tega načina ugotavljanja in preverjanja istovetnosti;
- uvedba možnosti, da se pod določenimi pogoji omogočijo drugi varni daljinsko upravljani ali elektronski postopki za identifikacijo;
- jasnejše določbe glede obsega pridobivanja podatkov o dejanskem lastniku v primeru poenostavljenega pregleda stranke;
- črtanje zahteve, da zavezanci izvajajo ukrepe poglobljenega pregleda stranke, če je njen zakoniti zastopnik ali pooblaščenec politično izpostavljena oseba;
- razširitev omejitve gotovinskega poslovanja na izplačila nad zakonsko določenim mejnim pragom ter razširitev izjeme o uporabi določb o omejitvah gotovinskega poslovanja na banke, hranilnice in menjalce;
- uskladitev pogojev za prenos osebnih podatkov v tretje države s Splošno uredbo o varstvu podatkov;
- obveznost imenovanja pooblaščenca skupine in enega ali več namestnikov ter obveznost izpol-

njevanja pogojev za pooblaščenca in namestnika pooblaščenca oziroma pogojev za notranjo kontrolo, tudi kadar ima zavezanec manj kot štiri zaposlene pa kljub temu imenuje pooblaščenca in namestnike oziroma izvaja notranjo kontrolo;
- dodajanje pristojnosti urada na področju preprečevanja širjenja orožja za množično uničevanje;
- krajšanje skrajnega roka za predložitev podatkov, informacij in dokumentacije uradu na podlagi zahtevka zavezancu za predložitev podatkov o sumljivih transakcijah, osebah, premoženju ali sredstvih;
- ureditev možnosti dostopa Europola do finančnih informacij in finančnih analiz, namena uporabe teh podatkov ter sodelovanja Urada z Europolom v skladu z Direktivo (EU) 2019/1153;
- uskladitev določb glede obsega izvajanja nadzornih nalog organov po tem zakonu in jasnejša razmejitev glede pristojnosti ugotavljanja in sankcioniranja kršitev poslovnih subjektov v zvezi z ugotavljanjem podatkov o dejanskih lastnikih in vpisovanjem teh podatkov v register dejanskih lastnikov med navedenimi nadzornimi organi;
- dopolnitev pristojnosti Urada za potrebe učinkovitega nadzora nad izvajanjem obveznosti poslovnih subjektov v zvezi z ugotavljanjem podatkov o dejanskih lastnikih in vpisovanjem teh podatkov v register dejanskih lastnikov;
- prilagoditev višine glob glede na gospodarsko moč subjekta;
- znižanje spodnje meje razpona glob pri splošnih prekrškovnih določbah, ki veljajo za vse zavezance;
- določitev prekrška zaradi neodzivnosti v zvezi z zahtevami nadzornih organov po predložitvi podatkov, informacij in dokumentacije v zvezi z opravljanjem nadzornih nalog po tem zakonu.

Dne 22. 11. 2022 je pričel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2A), objavljen v Uradnem listu RS, št. 145/22 z dne 21. 11. 2022. Novela je bila potrebna zaradi uskladitve s pravnim redom EU, in sicer z 20. členom Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma ter zaradi uskladitve s priporočilom organizacije FATF št. 12, ki pri politično izpostavljenih osebah zahteva, poleg ugotavljanja izvora sredstev, torej sredstev oziroma premoženja, ki so predmet transakcije ali poslovnega razmerja, tudi ugotavljanje izvora premoženja politično izpostavljenih oseb, torej celotnega premoženja teh oseb. Z ZPPDFT-2A se je uredilo tudi izvajanje Uredbe 2018/1672/EU v nacionalnem pravu ter uskladitev s FATF priporočilom št. 32, ki predvideva tudi kontrolo gotovine na notranjih mejah, torej tudi na mejah Slovenije z drugimi državami, članicami EU.

Agencija skladno s pooblastili, določenimi v ZPPDFT-2 in drugih zakonih, opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT-2 in na njegovi podlagi sprejetih predpisov pri zavarovalnicah, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicah zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, zavarovalnicah držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščene za neposredno opravljanje poslov življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, pokojninskih družbah, upravljavcih vzajemnih pokojninskih skladov, ki so pokojninske družbe in zavarovalnice, ter pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v povezavi z dejavnostjo zavarovalnega zastopstva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

2.6. Obligacijski zakonik (OZ)

Obligacijski zakonik (OZ, Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18) v posebnem poglavju ureja institut zavarovalne pogodbe.

Poleg razdelka, ki vsebuje skupne določbe, ki se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, so v nadaljevanju OZ še posebne določbe, ki se nanašajo na pogodbe za premoženjska zavarovanja in pogodbe za osebna zavarovanja. OZ za premoženjska zavarovanja šteje zavarovanja, s katerimi se zagotavlja povrnitev škode, ki bi nastala v zavarovančevem premoženju, če bi nastal zavarovalni primer (škodna zavarovanja). V pogodbah o osebnem zavarovanju pa se višina zavarovalne vsote, ki jo mora zavarovalnica plačati, če nastane zavarovalni primer, določi v polici po sporazumu med pogodbenima strankama (vsotna zavarovanja). Med vsotna zavarovanja se uvrščajo vsa življenjska, nezgodna in zdravstvena zavarovanja, pri katerih kot obveznost zavarovalnice ni določena povrnitev škode, ampak vnaprej določena zavarovalna vsota. OZ med skupnimi določbami, ki se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, vsebuje tudi nekatere izjeme, ki obravnavajo (izključujejo) zdravstvena ali življenjska zavarovanja.

Poleg določb OZ o zavarovalni pogodbi se na razmerja med pogodbenima strankama nanašajo tudi nekatere določbe ZZavar-1, ki se uporabljajo vzporedno z določbami OZ.

Določbe OZ o posredniški pogodbi, razen pravil o posredniškem dnevniku in posredniškem listu, se na podlagi 548. člena ZZavar-1 uporabljajo za zavarovalno posredovanje, kadar ni v ZZavar-1 določeno drugače.

2.7. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ, Uradni list RS, št. 9/1992, 13/93, 9/96, 29/98, 77/98 – odl. US, 6/99, 99/2001, 60/02, 126/03, 62/05 – odl. US, 76/05, 100/05 – odl. US, 38/06, 91/07, 71/08 – skl. US, 76/08, 87/11, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZIUPTDSV-A, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 90/15 – ZIJZ-1, 90/15 – ZIUPTD, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 75/17 – ZIUPTD-A, 36/20 in 51/21) ureja področje zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, obseg pravic in obveznosti zavarovancev, določa nosilce družbene skrbi za zdravje in njihove naloge ter ureja odnose med izvajalcem obveznega zdravstvenega zavarovanja, izvajalci zdravstvenih storitev in zavarovanci.

Zdravstveno zavarovanje je obvezno in prostovoljno. Nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja je Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije, prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa izvajajo zavarovalnice, ki imajo za to dovoljenje. ZZVZZ zavarovalnicam omogoča izvajanje štirih tipov prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, in sicer dopolnilnega, nadomestnega, dodatnega in vzporednega zdravstvenega zavarovanja.

V Uradnem listu št. 51/21 z dne 2. aprila 2021 je bila objavljena novela ZZVZZ-O, ki je na novo uredila pravico do nadomestila plače zaradi sobivanja enega od staršev, rejnika, skrbnika zakonca ali zunajzakonskega partnerja, kadar sobiva ob otroku v zdravstvenem zavodu ali zdravilišču.

2.8. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP)

Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP, Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 4/16, 33/16 – PZ-F, 41/17 – PZ-G in 72/18) ureja obvezna zavarovanja v prometu, in sicer zavarovanje potnikov v javnem prometu (razen potnikov v zračnem prometu) proti posledicam nesreče, zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika vozila, zavarovanje lastnika čolna in zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, ter zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno potnikom, prtljagi in tovoru. Obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti je v EU urejeno s posebnim sklopom direktiv, ki jim sledi tudi slovenski ZOZP.

Vlada Republike Slovenije je v letu 2018 na podlagi 19. člena ZOZP spremenila najnižje zavarovalne vsote za obveznost zavarovalnice iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti, ker je obveznost omejena z zavarovalno vsoto, veljavno na dan škodnega dogodka, če z zavarovalno pogodbo ni dogovorjena višja vsota. Najnižja zavarovalna vsota, na katero mora biti sklenjeno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, tako znaša:

a) za škodo zaradi smrti, telesne poškodbe in prizadetega zdravja, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 5.240.000 EUR;
b) za škodo zaradi uničenja ali poškodovanja stvari, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 1.050.000 EUR.

Zaradi obveznosti prenosa Direktive (EU) 2021/2118 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2021 o spremembi Direktive 2009/103/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti se v letu 2023 pričakujejo spremembe in dopolnitve ZOZP.

2.9. Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov (ZDPZP)

Zavarovalnice in druge pravne osebe, ki opravljajo zavarovalne posle na območju Republike Slovenije, so zavezanci za plačevanje davka od zavarovalnih poslov na podlagi Zakona o davku od prometa zavarovalnih poslov (ZDPZP, Uradni list RS, št. 57/1999, 72/05, 90/14). Davek od zavarovalnih poslov se plačuje po stopnji 8,5 % od davčne osnove. Davka od zavarovalnih poslov se na podlagi 8. člena ZDPZP ne plačuje od: 1. obveznih pokojninskih in invalidskih zavarovanj ter obveznih zdravstvenih zavarovanj; 2. premoženjskih (nezgodnih in zdravstvenih) in življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovalno razmerje ni krajše od dobe 10 let; 3. zavarovanj, ki krijejo nevarnosti izven območja Republike Slovenije; 4. pozavarovanj. Za življenjska zavarovanja iz 2. točke prvega odstavka 8. člena ZDPZP se štejejo vsa življenjska zavarovanja, ne glede na to, ali se zavarovalna vsota izplača v enkratnem znesku ali v obliki rente.

2.10. Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP), Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot in ZVPot-1) in Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov

S področja varstva potrošnikov so bili v letu 2022 za poslovanje zavarovalnic in pokojninskih družb ter drugih subjektov, ki poslujejo na področju zavarovalništva v Republiki Sloveniji, pomembni Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP), Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot), Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot-1) in Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZisRPS).

Področje varstva potrošnikov je v letu 2022 še urejal Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP, Uradni list RS, št. 53/07), ki je podrobneje urejal področje poštenega poslovanja zavarovalnic in pokojninskih družb v razmerju do potrošnikov, s tem ko navaja vrsto poslovnih praks, ki se že po zakonu štejejo za nepoštene in kot take nedovoljene.

Pred uveljavitvijo ZVPNPP je to področje urejal Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot, Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15 in 31/18), ki se je delno uporabljal še v letu 2022 in 2023 do dne 25. 1. 2023.

Državni zbor je v letu 2022 sprejel nov Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot-1, Uradni list RS, št. 130/22), ki se uporablja od dne 26. 1. 2023. Razlog za nov zakon je predvsem posledica prenosa treh evropskih direktiv v slovenski pravni red, s čimer se zagotavlja poenotenje ravni varstva potrošnikov znotraj držav članic Evropske unije. Vanj so vključene tudi določbe prej samostojnega Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, ki je prenehal veljati z dnem uveljavitve ZVPot-1 in se je uporabljal do začetka uporabe ZVPot-1.

Zakon ureja pravice potrošnikov in potrošnic (v nadaljnjem besedilu: potrošnikov), ko podjetja ponujajo, prodajajo in z drugimi oblikami tržijo blago, storitve ter digitalne vsebine, in določa dolžnosti podjetij, državnih organov in drugih subjektov, da te pravice zagotavljajo.

Novosti ZVPot-1 so glede:
- stvarne napake in neskladnosti s pogodbo,
- uvedbe novega vrstnega reda uveljavljanja pravic,
- uvedbe pravice do zavrnitve,
- garancije, ki je obveznost, s katero se podjetje zaveže, da bo potrošniku brezplačno popravilo ali zamenjalo blago, vrnilo del kupnine ali celotno kupnino, kadar blago nima lastnosti, navedenih v garancijskem listu ali ustreznem oglaševalskem sporočilu,
- uveljavljanja garancije, in sicer bo potrošnik za izdelke, ki bodo dani na trg po začetku njegove uporabe (od dne 26. 1. 2023), garancijo lahko uveljavljal le pri garantu, torej podjetju, ki je dajalec garancije, ali pri njegovemu pooblaščenemu servisu, ne pa več pri prodajalcu,
- skrajšanja roka, v katerem mora garant odpraviti napake. Za izdelke, dane na trg pred začetkom uporabe ZVPot-1, bo še naprej veljal 45-dnevni rok, medtem ko se za izdelke, ki bodo dani na trg pozneje, rok za popravilo skrajšuje na 30 dni,
- prepovedi uporabe nepoštenih pogodbenih pogojev in določila, da so takšni pogoji nični,
- področja digitalnih vsebin in digitalnih storitev

ter obveznih jamstev za njihovo skladnost,
- novosti spletnih tržnic,
- zavajajoče poslovne prakse, kjer šteje vsako trženje blaga v eni državi članici kot enakega blagu, ki se trži v drugih državah članicah, pri čemer ima to blago bistveno različno sestavo ali značilnosti (t. i. dvojna kakovost blaga),
- obveznosti podjetij pri ponujanju popustov.

Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov iz novembra 2015 (Uradni list RS, št. 81/15) na sistemski ravni (nekateri področni zakoni so to področje urejali že prej, med njimi ZZavar) ureja izvensodno reševanje domačih in čezmejnih sporov, ki izvirajo iz pogodbenih razmerij med ponudnikom in potrošnikom ter se rešujejo s posredovanjem izvajalca izvensodnega reševanja potrošniških sporov. Cilj zakona je, da bi se potrošnikom in ponudnikom na vseh gospodarskih področjih zagotovila možnost hitrega, cenovno dostopnega, preprostega in učinkovitega izvensodnega reševanja domačih in čezmejnih potrošniških sporov v običajni in spletni trgovini.

2.11. Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1)

V Sloveniji je v letu 2022 varstvo osebnih podatkov urejal Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1, Uradni list RS, št. 86/04, 67/07), ki je podrobneje določal pravice, načela in ukrepe, s katerimi se preprečujejo nezakoniti in neupravičeni posegi v zasebnost posameznika, ki bi lahko nastali kot posledica uporabe in obdelave osebnih podatkov.

Poleg tega se neposredno uporabljajo tudi določbe Konvencije o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov, ki je bila ratificirana in objavljena leta 1994 v Uradnem listu.

General Data Protection Regulation (GDPR); uredba o zaščiti podatkov (Regulation (EU) 2016/679), je uredba Evropske unije, ki je bila sprejeta 27. aprila 2016, veljati pa je začela 25. maja 2018, in je znotraj EU na novo uredila področje varovanja osebnih podatkov. V slovenski pravni red je bila prenesena z novim Zakonom o varovanju osebnih podatkov (ZVOP-2, Uradni list RS, št. 163/22), ki je začel veljati dne 26. 1. 2023.

Zavarovalnice zbirajo veliko osebnih podatkov od svojih strank, ki sklenejo zavarovalne pogodbe, in drugih upravičencev iz teh pogodb. Že pri svetovanju pred sklenitvijo zavarovalnih pogodb potrošniki običajno izpolnijo različne obrazce, prek katerih se zbira več podatkov o njih, zlasti še pri življenjskih zavarovanjih glede zdravstvenega stanja. Vsakokrat, ko potrošnik opravlja posel z zavarovalnico, zavarovalnica zahteva identifikacijo z osebnim dokumentom. K takšnemu poslovanju jo zavezuje zakonodaja, zato sme kopirati in hraniti kopije osebnih izkaznic ali potnih listov. Dodatno obveznost v zvezi z identifikacijo predstavlja poslovanje na daljavo (npr. mobilno napravo, računalnik). Zavarovalnice morajo pri svojem poslovanju upoštevati zakonodajo zaradi zagotavljanja obvladovanja svojih tveganj in tudi javnega interesa (npr. preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma). Zaradi tega morajo zavarovalnice za zadostitev različnim zakonskim zahtevam sprejeti interna pravila.

Ker zavarovalnice zbirajo številne osebne podatke, je za zavarovalca ključno, da je jasno in razumljivo seznanjen s tem, zakaj zavarovalnica zbira določene podatke in komu jih posreduje. V praksi se lahko zgodi, da potrošnik dobi zgolj informacijo, da jim je tako naročeno. Uredba GDPR in sedaj tudi ZVOP-2 pa nalagata obveznost zavarovalnicam in drugim upravljavcem, da zagotovijo te informacije potrošniku. Informacije morajo biti jasne in ne skrite v splošnih pogojih poslovanja. Informacije morajo biti razumljive vsakemu potrošniku, torej prilagojene. Zavarovalnice morajo same zagotoviti te informacije ali pa na zahtevo zavarovalca.

2.12. Evropski predpisi, ki se nanašajo na področje zavarovalništva

Zavarovalnice in pozavarovalnice zavezujejo tudi evropski predpisi. Seznam pomembnejših direktiv in izvedbenih predpisov Evropske unije je objavljen na spletni strani Predpisi Evropske unije/Agencija za zavarovalni nadzor (Zakonodaja in smernice (a-zn.si)) Pomembne so tudi smernice, ki jih izdaja Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA). V smernicah so predstavljena stališča organa EIOPA glede ustreznih nadzorniških praks v okviru Evropskega sistema finančnega nadzora ali glede tega, kako bi bilo treba uporabljati zakonodajo Evropske unije na posameznih področjih.

Organ EIOPA zato od vseh pristojnih organov in finančnih institucij, na katere je naslovil smernice, pričakuje, da jih bodo upoštevali.

Najpomembnejša direktiva na področju zavarovalništva je Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja ter opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (v nadaljevanju: direktiva Solventnost II), ki je prenesena v ZZavar-1. Na podlagi direktive Solventnost II je Evropska komisija izdala vrsto uredb, ki se neposredno uporabljajo ter zavarovalnice in pozavarovalnice zavezujejo kot nacionalni zakoni.

Najpomembnejša je Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II). Ta dopolnjuje direktivo Solventnost II z določbami glede vrednotenja sredstev in obveznosti, lastnih virov sredstev, kapitalskih zahtev na podlagi tveganj zavarovalnic, podrobneje ureja sistem upravljanja v zavarovalnicah, ureja večjo preglednost pri javnih razkritjih javnosti in nadzorniku ter odgovornost nadzornih organov. Navedena področja ta delegirana uredba ureja podrobneje še za skupine in določa tudi pravila za zavarovalnice zunaj območja Evropske unije.

Agencija prek članstva v EIOPI spremlja sprejemanje in vpliva na spreminjanje izvedbenih uredb Evropskega parlamenta in Sveta oziroma Evropske komisije, ki se nanašajo na področje dela Agencije ter smernic EIOPE. EIOPA izdaja smernice, ki so kot standard poslovanja pomembne za zavarovalnice in pozavarovalnice ter so dostopne na spletni strani EIOPE (https://eiopa.europa.eu/publications/eiopa-guidelines). Agencija uporablja smernice EIOPE in tudi skupne smernice, ki jih izdajo skupaj vsi trije evropski finančni regulatorji: EIOPA, Evropski bančni organ (EBA) in Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA).

Agencija je na svoji spletni strani objavila, da pričakuje, da bodo zavarovalnice in pozavarovalnice storile vse, kar je v njihovi moči, da bodo pri svojem poslovanju upoštevale smernice EIOPE, pa tudi, da bo sama v postopkih nadzora nad zavarovalnicami in pozavarovalnicami uporabljala smernice EIOPE za vsebinsko presojo vprašanj, ki se nanašajo na področje njihovega urejanja.

Leta 2016 je bila objavljena Direktiva (EU) 2016/97 — direktiva o zavarovalni distribuciji (IDD), ki krepi varstvo potrošnikov na več področjih. Uvaja enotna pravila delovanja za vse distribucijske kanale, s čimer daje podlago za zagotavljanje enake ravni varstva strank ne glede na to, kje kupijo zavarovalni produkt, tj. neposredno pri zavarovalnici ali posredno prek drugih distributerjev. Direktiva IDD še posebej poudarja pomembnost izvedbe testa zahtev in potreb na podlagi informacij, pridobljenih od stranke, ter ob prodaji s svetovanjem tudi zagotovitev osebnega priporočila, ki pojasnjuje, zakaj je posamezen produkt najustreznejši glede na zahteve in potrebe stranke v povezavi z zavarovanjem. Dodatno uvaja zahteve glede ustreznega informiranja stranke pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe in ob sklenitvi. Direktiva IDD je začela veljati 23. februarja 2016, uporabljati se je začela 1. oktobra 2018, s sprejetjem ZZavar-1A februarja 2019 pa je bila prenesena v ZZavar-1.

V vseh državah članicah EU se je 31. decembra 2016 začela neposredno uporabljati Uredba (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP) (v nadaljevanju: uredba PRIIP). Ta uvaja nov, do potrošnika (zavarovalca) prijazen dokument s ključnimi informacijami (angl. Key Information Document ali KID) zaradi lažje medsebojne primerljivosti paketnih naložbenih produktov. Vsak razvijalec oziroma ponudnik naložbenih produktov, tj. upravljavec naložbenih politik oziroma investicijskih skladov, zavarovalnica in banka, mora tak dokument pripraviti, objaviti na svoji spletni strani in ga posredovati stranki pred sklenitvijo pogodbe.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/653 z dne 8. marca 2017 o dopolnitvi Uredbe PRIIP z določitvijo regulativnih tehničnih standardov glede prikaza, vsebine, pregleda in revizije dokumentov s ključnimi informacijami ter pogojev za izpolnitev zahteve po posredovanju takih dokumentov, določa vsebino in prikaz dokumenta s ključnimi informacijami, posebne določbe o dokumentu s ključnimi informacijami, pregled in revizijo dokumenta s ključnimi informacijami ter posredovanje dokumenta s ključnimi informacijami.

Evropska komisija je uredbo PRIIP in direktivo IDD predlagala v sprejetje z namenom okrepiti varstvo potrošnikov na območju celotne EU, tako da bi ti lažje primerjali različne ponudbe ponudnikov zavarovalnih produktov, ki obstajajo na trgu, ter bi se na podlagi dostopnih in razumljivih informacij lažje odločali za izbiro zavarovalnih produktov.

V letu 2017 je bila na podlagi 25. člena direktive IDD sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/2358 z dne 21. septembra 2017 o dopolnitvi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami glede nadzora in upravljanja produktov za zavarovalnice in distributerje zavarovalnih produktov. Določa pravila za vzdrže-

vanje, izvajanje in pregledovanje ureditev za nadzor in upravljanje produktov za zavarovalne produkte ter za pomembne prilagoditve obstoječih zavarovalnih produktov, preden se tržijo ali distribuirajo strankam, ter pravila za ureditve distribucije produktov za navedene zavarovalne produkte.

Na podlagi 28., 29. in 30. člena direktive IDD je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/2359 z dne 21. septembra 2017 o dopolnitvi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami po informacijah in pravili poslovanja, ki veljajo za distribucijo zavarovalnih naložbenih produktov. Uporablja se za distribucijo zavarovalnih produktov v povezavi s prodajo zavarovalnih naložbenih produktov, ki jih prodajajo distributerji zavarovalnih produktov, vključno z zavarovalnicami.

Na podlagi 20. člena direktive IDD je bila sprejeta Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1469 z dne 11. avgusta 2017 o določitvi standardizirane oblike predstavitve dokumenta z informacijami o zavarovalnem produktu. Direktiva IDD od razvijalcev premoženjskih zavarovanj zahteva, da pripravijo standardizirani dokument z informacijami o premoženjskem zavarovalnem produktu. Ta izvedbena uredba pa določa podrobnejšo in enotno zasnovo, sestavo in obliko dokumenta, ki vključuje tudi jasno izjavo, da so popolne predpogodbene in pogodbene informacije o produktu zagotovljene v drugih dokumentih. Dokument mora biti napisan v preprostem jeziku ter vsebovati vse predpisane naslove in informacije.

Zakon o izvajanju Uredbe (EU) o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (ZIUDPNP, Uradni list RS, št. 30/18) je določil pristojne organe in prekrške ter postopek izrekanja nadzornih ukrepov in prekrškov, ki jih pri izvajanju določb uredbe PRIIP izrekajo pristojni organi. Organi, pristojni za izvajanje uredbe PRIIP in ZIUDPNP, so Agencija za zavarovalni nadzor, Banka Slovenije in Agencija za trg vrednostnih papirjev.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1935 z dne 13. maja 2019 o spremembi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta glede regulativnih tehničnih standardov, s katerimi se prilagodijo osnovni zneski v evrih za poklicno odškodninsko zavarovanje in finančno zmogljivost zavarovalnih in pozavarovalnih posrednikov, od 12. junija 2020 naprej določa, da imajo zavarovalni in pozavarovalni posredniki poklicno odškodninsko zavarovanje za celotno ozemlje EU ali drugo primerljivo jamstvo za odgovornost, ki izhaja iz poklicne malomarnosti, in sicer v višini najmanj 1.300.380 EUR za vsak zahtevek in skupno 1.924.560 EUR letno za vse zahtevke, razen če je to zavarovanje ali primerljivo jamstvo že zagotovila zavarovalnica, pozavarovalnica ali drugo podjetje, v imenu katerega zavarovalni ali pozavarovalni posrednik deluje oziroma je zanj pooblaščen oziroma je to podjetje prevzelo polno odgovornost za njegovo delovanje.

Evropska komisija je v letu 2020 sprejela Izvedbeno uredbo (EU) 2020/193, Uredbo (EU) 2020/641 in Uredbo (EU) 2020/1145 o določitvi tehničnih informacij za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij in osnovnih lastnih sredstev za poročanje na referenčne datume, v skladu z Direktivo 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja.

Konec leta 2020 je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/473 z dne 18. decembra 2020 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1238 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za opredelitev zahtev glede dokumentov z informacijami, stroškov in provizij, vključenih v omejitev stroškov, ter tehnik za zmanjševanje tveganja za vseevropski osebni pokojninski produkt.

EBA, EIOPA in ESMA so sprejele Skupne smernice o značilnostih pristopa na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (podlaga je bila prej veljavna direktiva), ki upošteva oceno tveganosti in ukrepe, ki jih je treba sprejeti za izvajanje nadzora, ki upošteva oceno tveganosti. Agencija je sprejela stališče, da si bo za izvajanje skupnih smernic prizadevala tako, da jih bo vključila v svoje nadzorniške procese in postopke.

Poleg tega so EBA, EIOPA in ESMA sprejele Skupne smernice o skrbni oceni pri pridobitvah in povečanjih kvalificiranih deležev v finančnem sektorju. Agencija je sprejela stališče, da bo navedene smernice uporabljala za presojo vprašanj, ki se nanašajo na presojo imetnikov kvalificiranih deležev zavarovalnic in pokojninskih družb in ki niso neposredno urejena v ZZavar-1, njegovih podzakonskih predpisih, delegiranih uredbah EU ali drugih predpisih, ki veljajo neposredno.

Epidemija COVID-19 je pokazala na nova tveganja ter spodbudila k aktivnemu zmanjševanju in obravnavanju tveganj, ki izhajajo iz pandemije, zato je EIOPA 7. junija 2021 objavila nadzorno izjavo o nadzorniških praksah in pričakovanjih v primeru kršitve zahtevanega solventnostnega kapitala, 16. junija 2021 pa še nadzorniško izjavo o lastni oceni tveganj (ORSA) v razmerah COVIDA-19. Cilj prve izjave je spodbujanje konvergence nadzora pri uporabi nadzorne lestvice, zlasti v zvezi z načrtom sanacije, ki ga je nadzorni organ zahteval v primeru nedoseganja zahtevanega solventnostnega kapita-

la (SCR). Ta nadzorna izjava je uporabna v vsakem primeru, poseben odstavek (3.8) pa se nanaša na nadzorna pričakovanja v zvezi z načrtom sanacije, ki naj ga (po)zavarovalnice pripravijo glede na COVID-19. Cilj izjave glede lastne ocene tveganj v razmerah COVIDA-19 pa je, da zavarovalnice ocenijo, ali je in kdaj je potrebna izredna lastna ocena tveganj in solventnosti, ter med scenarije, ki bodo vplivali na poslovanje (po)zavarovalnice, vključijo tudi scenarij pandemije. Agencija je (po)zavarovalnice seznanila, da pričakuje, da bodo obravnavale tveganja pandemije pri pripravi lastne ocene tveganj in solventnosti za leto 2022.

V Uradnem listu Evropske unije, L 416, z dne 23. 11. 2021[1] je bila objavljena Uredba Komisije (EU) 2021/2036 z dne 19. novembra 2021 o spremembi Uredbe (ES) št. 1126/2008 o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z Mednarodnim standardom računovodskega poročanja 17[2] (v nadaljevanju: Uredba 2021/2036), ki je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah. Z Uredbo 2021/2036 je bil sprejet Mednarodni standard računovodskega poročanja (MSRP) 17 Zavarovalne pogodbe (v nadaljevanju: MSRP 17) in z njim povezane spremembe drugih mednarodnih standardov računovodskega poročanja oziroma mednarodnih računovodskih standardov in Pojasnila Stalnega odbora za pojasnjevanje SOP-27. MSRP 17 prinaša korenite spremembe v načinu vrednotenja zavarovalnih pogodb.

MSRP 17 se uporablja za zavarovalne pogodbe, pozavarovalne pogodbe in naložbene (investicijske) pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe. Določa celovit pristop k obračunavanju zavarovalnih pogodb. Njegov cilj je zagotoviti, da podjetje v svojih računovodskih izkazih navede ustrezne informacije, ki zvesto predstavljajo zavarovalne pogodbe in so zanesljiva podlaga za uporabnike računovodskih izkazov, da ocenijo vpliv zavarovalnih pogodb na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.

Podjetje oziroma zavarovatelj mora začeti uporabljati MSRP 17 z začetkom prvega poslovnega leta, ki se začne dne 1. 1. 2023 ali po tem datumu. Dopusten je tudi zgodnejši začetek uporabe, vendar le za podjetja, ki na datum začetka uporabe MSRP 17 ali pred tem datumom uporabljajo MSRP 9 - Finančni instrumenti.

Na področju trajnostnega razvoja je bilo od leta 2019 sprejetih nekaj uredb.

V letu 2019 je bila sprejeta Uredba (EU) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev (UL L št. 317/2019 z dne 9. decembra 2019), ki določa harmonizirana pravila za udeležence na finančnem trgu in finančne svetovalce glede preglednosti v zvezi z vključevanjem tveganj glede trajnostnosti v njihove procese, upoštevanjem škodljivih vplivov glede trajnostnosti v njihovih procesih in zagotavljanjem informacij, povezanih s trajnostnostjo, glede finančnih produktov.

V letu 2020 je bila sprejeta Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L št. 198/2020 z dne 22. junija 2020). Uredba določa merila za ugotavljanje, ali se gospodarska dejavnost šteje kot okoljsko trajnostna, za namene določitve stopnje okoljske trajnostnosti naložbe.

Uredba se uporablja za:
a) ukrepe, ki jih sprejmejo države članice ali Unija, o določitvi zahtev za udeležence na finančnem trgu ali izdajatelje v zvezi s finančnimi produkti ali podjetniškimi obveznicami, ki so na voljo kot okoljsko trajnostne;
b) udeležence na finančnem trgu, ki dajejo na voljo finančne produkte;
c) podjetja, za katera velja obveznost izjave o nefinančnem poslovanju ali konsolidirane izjave o nefinančnem poslovanju.

V Uradnem listu Evropske unije, L 277, z dne 2. 8. 2021 je bila objavljena Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1256 z dne 21. aprila 2021 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2015/35 v zvezi z vključevanjem tveganj glede trajnostnosti v upravljanje zavarovalnic in pozavarovalnic (v nadaljevanju: Delegirana uredba 2021/1256),[3] ki se uporablja od 2. 8. 2022.

Da se javnosti in potencialnim kupcem finančnih storitev razkrijejo relevantne informacije, ki bodo spodbudile povpraševanje po trajnostnih naložbah in produktih in s tem zeleni prehod, je bila leta 2019 sprejeta Uredba (EU) o razkritjih, povezanih s trajnostjo, v sektorju finančnih storitev (»Sustainable Finance Disclosure Regulation« ali »SFDR«)[4], leta 2020 dopolnjena in spremenjena z Uredbo (EU) 2020/852 o vzpostavitvi okvira za spodbuja-

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ:L:2021:416:TOC
[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32021R2036
[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1256&from=EN
[4] Uredba (EU) 2019/2088 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev (UL L št. 317 z dne 9. 12. 2019), spremenjene z Uredbo (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L št. 198 z dne 22. 6. 2020; v nadaljevanju: Uredba 2020/852/EU), (v nadaljevanju: Uredba 2019/2088/EU ali Uredba SFDR).

nje trajnostnih naložb (Uredba o »taksonomiji« oz. »Taxonomy Regulation« ali »TR«). Izvajanje SFDR je podrobneje urejeno še v Uredbi o taksonomiji, ki se uporablja od 18. 6. 2020[5] in Delegirani uredbi (EU) 2022/1288[6], ki se uporablja od 1. 1. 2023.

SFDR med udeležence na finančnem trgu uvršča tudi: a) zavarovalnico, ki zagotavlja zavarovalne naložbene produkte (ZNP); b) institucijo za poklicno pokojninsko zavarovanje; c) proizvajalca pokojninskega produkta in d) ponudnika vseevropskega osebnega pokojninskega produkta (PEPP). Med finančne svetovalce pa uvršča tudi: a) zavarovalnega posrednika, ki zagotavlja zavarovalno svetovanje v zvezi z ZNP; in b) zavarovalnico, ki zagotavlja zavarovalno svetovanje v zvezi z ZNP.

Uredba SFDR je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah od 10. 3. 2021 z določenimi odstopanji oziroma postopoma do 1. 1. 2023, ko se začne uporabljati v celoti.

Na podlagi Uredbe o izvajanju Uredbe (EU) o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 17/23, je pristojnost za izvajanje SFDR dodeljena Agenciji za trg vrednostnih papirjev in Agenciji za zavarovalni nadzor, kot to izhaja že iz SFDR.

Sistem upravljanja zavarovalnic in pozavarovalnic ter ocena skupnih solventnostnih potreb teh podjetij po solventnosti bosta morala odražati tveganja glede trajnostnosti. Zavarovalnice, ki razkrijejo glavne škodljive vplive na dejavnike trajnostnosti v skladu z Uredbo 2019/2088, bodo morale tudi prilagoditi sistem upravljanja, to pomeni svoje postopke, sisteme in notranje kontrole ob upoštevanju teh razkritij.

Politike prejemkov zavarovalnic in pozavarovalnic bodo morale vsebovati informacije o tem, kako te politike upoštevajo vključevanje tveganj glede trajnostnosti v sistem upravljanja tveganj.

Zavarovalnice in pozavarovalnice bodo morale pri izvajanju načela preudarne osebe upoštevati tveganja glede trajnostnosti, naložbeni postopki zavarovalnic in pozavarovalnic pa bodo morali odražati preference njihovih strank glede trajnostnosti, kot se upoštevajo v postopku odobritve produkta.

Uredba SFDR nadaljuje zavezo k Pariškemu sporazumu, klimatske spremembe pa naslavlja predvsem tako, da usmerja finančne tokove v projekte z nizkim ogljičnim odtisom in učinkovito rabo naravnih virov ter spodbuja vzdržen ekonomski razvoj. Cilj Uredbe SFDR je omogočiti investitorjem na vseh trgih enakovredno primerjavo naložb in naložbenih produktov, zato so zahteve po razkritjih harmonizirane, posledično pa morajo udeleženci finančnih trgov in finančni svetovalci razkriti specifične informacije glede svojih pristopov k integraciji trajnostnih tveganj v svoje naložbene odločitve. Uredba SFDR velja od dne 10. 3. 2021 naprej, ko morajo finančni udeleženci na svojih spletnih straneh objaviti informacije o tem, kako pri svojem poslovanju in naložbenih odločitvah upoštevajo trajnostna tveganja.

Od dne 30. 6. 2021 naprej morajo udeleženci na finančnih trgih ali matične družbe teh udeležencev, ki na konsolidirani podlagi presegajo merilo povprečnega števila 500 zaposlenih, na svojih spletnih mestih objaviti in tekoče posodabljati izjavo o svojih politikah potrebne skrbnosti v zvezi z glavnimi škodljivimi vplivi svojih investicijskih odločitev na dejavnike okoljske trajnostnosti. Pri tem upoštevajo tudi določila Direktive 2014/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin. Od dne 1. 1. 2022 naprej pa morajo udeleženci na finančnih trgih v svojih periodičnih poročilih razkriti, v kolikšni meri njihovi finančni produkti dosegajo okoljske in socialne značilnosti.

V Uradnem listu Evropske unije, L 433, z dne 10. 12. 2021 je bila objavljena Delegirana uredba Komisi-

[5] V Uredbi o taksonomiji je določen seznam okoljsko trajnostnih dejavnosti z opredelitvijo tehničnih meril za pregled za vsak okoljski cilj. Ta merila so vzpostavljena z delegiranimi akti:
a) Delegirani akt za podnebje (Delegirana uredba (EU) 2021/2139) vključuje tehnična merila za pregled gospodarskih dejavnosti, ki bistveno prispevajo k ciljem ublažitve podnebnih sprememb in prilagajanja podnebnim spremembam.
b) Delegirani akt o razkritjih (Delegirana uredba (EU) 2021/2178) dopolnjuje člen 8 Uredbe o taksonomiji. Določa vsebino, metodologijo in predstavitev informacij, ki jih morajo razkriti finančna in nefinančna podjetja v zvezi z deležem okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnosti v njihovem poslovanju, naložbah ali posojilnih dejavnostih.
c) Dopolnilni delegirani akt o podnebju (Delegirana uredba (EU) 2022/1214) spreminja Delegirani uredbi (EU) 2021/2139 in (EU) 2021/2178 tako, da pod strogimi pogoji vključuje posebne dejavnosti jedrske in plinske energije na seznam gospodarskih dejavnosti, ki jih zajema taksonomija EU. Merila za posebne plinske in jedrske dejavnosti so v skladu s podnebnimi in okoljskimi cilji EU in bodo pomagala pospešiti prehod s trdnih ali tekočih fosilnih goriv, vključno s premogom, k podnebno nevtralni prihodnosti.

[6] Delegirana uredba komisije (EU) 2022/1288 z dne 6. 4. 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/2088 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi, ki določajo vsebino in prikaz informacij o načelu, »da se ne škoduje bistveno«, vsebino, metodologije in prikaz informacij o kazalnikih trajnostnosti in škodljivih vplivih na trajnostnost ter vsebini in prikazu informacij o spodbujanju okoljskih ali socialnih značilnosti in ciljev trajnostnih naložb v predpogodbenih dokumentih, na spletnih mestih in v periodičnih poročilih (v nadaljevanju: Delegirana uredba 2022/1288).

je (EU) 2021/2178 z dne 6. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo vsebine in prikaza informacij, ki jih morajo razkriti podjetja, za katera se uporablja člen 19a ali 29a Direktive 2013/34/EU, o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih ter metodologije za izpolnjevanje te obveznosti razkritja (v nadaljevanju: Delegirana uredba 2021/2178). Delegirana uredba 2021/2178 določa kazalnike o aktivnostih podjetja, ki so opredeljene kot okoljsko trajnostne, in velja za finančna podjetja, tj. kreditne institucije, upravitelje premoženja, investicijska podjetja ter zavarovalnice in pozavarovalnice, in določa metodologije za izračun ključnih kazalnikov uspešnosti dejavnosti podjetja, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne, ter podrobneje opredeljuje vsebino in prikaz informacij, ki jih morajo razkriti vsa podjetja (finančna in nefinančna).

Ključni kazalniki uspešnosti dejavnosti, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne za zavarovalnice in pozavarovalnice, za katere veljajo obveznosti razkritja iz členov 19a in 29a Direktive 2013/34/EU, zajemajo njihove dejavnosti neživljenjskega zavarovanja in naložbeno politiko, ki je del njihovega poslovnega modela, da prikažejo obseg, v katerem so te dejavnosti usklajene s taksonomijo. Eden od ključnih kazalnikov uspešnosti dejavnosti, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne, se nanaša na naložbeno politiko zavarovalnic in pozavarovalnic za denarna sredstva, zbrana pri njihovih dejavnostih zavarovanja, in bi moral prikazovati delež sredstev, vloženih v dejavnosti, usklajene s taksonomijo, v njihovih skupnih sredstvih. Drugi kazalnik se nanaša na same dejavnosti zavarovanja in prikazuje, kolikšen delež vseh dejavnosti neživljenjskega zavarovanja sestavljajo dejavnosti neživljenjskega zavarovanja, ki so povezane s prilagajanjem podnebnim spremembam.

Zaradi težav glede ocenjevanja skladnosti gospodarskih dejavnosti v letu 2022 s tehničnimi merili je uporaba Delegirane uredbe 2021/2178 v letu 2022 omejena na nekatere elemente in kvalitativno poročanje, preostale določbe pa se bodo začele uporabljati pozneje, to je od dne 1. 1. 2023 za nefinančna podjetja in od dne 1. 1. 2024 za finančna podjetja.

Na področju trajnostnega financiranja obstajajo številni ambiciozni cilji Evropske unije, s katerimi se želijo finančni tokovi preusmeriti v naložbe trajnostnega gospodarstva.

S 1. januarjem 2023 so začela za finančno panogo v EU veljati dodatna pravila v zvezi z razkritji, povezanimi s trajnostnostjo in škodljivimi vplivi, ki vplivajo na trajnostnost. Pravila določa Delegirana Uredba Komisije (EU) 2022/1288 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/2088 v zvezi z določenimi razkritji, povezanimi s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev, katera je bila v Uradnem listu Evropske unije, L 196, objavljena 25. 7. 2022 (veljati je začela 20. dan po objavi, v celoti pa se uporablja od dne 1. 1. 2023). Uredba podrobno ureja razkritja, povezana s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev, in sicer:

1. vsebino in prikaz informacij o načelu „da se ne škoduje bistveno“,
2. vsebino, metodologije in prikaz informacij o kazalnikih trajnostnosti in škodljivih vplivih na trajnostnost ter vsebini in prikazu informacij o spodbujanju okoljskih ali socialnih značilnosti in ciljev trajnostnih naložb:

a. v predpogodbenih dokumentih,
b. na spletnih mestih in
c. v periodičnih poročilih.

Cilj razkritij v zvezi s trajnostnostjo v sektorju finančnih storitev je, da so dovolj jasna, jedrnata in vidna, da končnim vlagateljem omogočajo sprejemanje informiranih odločitev. V ta namen morajo imeti končni vlagatelji dostop do pravočasnih in zanesljivih podatkov. Informacije v takih razkritjih je zato treba pregledati, revidirati in objaviti, obenem pa zagotoviti, da so razkrite informacije razumljive in medsebojno zlahka primerljive. Eden od načinov, kako lahko finančni produkti spodbujajo okoljske ali socialne značilnosti, je upoštevanje glavnih škodljivih vplivov investicijskih odločitev. Finančni produkti, ki imajo za cilj trajnostne naložbe, morajo v okviru razkritij v zvezi z načelom „da se ne škoduje bistveno“ upoštevati tudi kazalnike trajnostnosti v zvezi s škodljivimi vplivi.

Evropski parlament je dne 10. 11. 2022 sprejel besedilo Direktive o poročanju podjetij o trajnostnosti (angl. Corporate Sustainability Reporting Directive ali CSRD), ki pomembno spreminja obstoječa pravila poročanja o trajnostnosti, opredeljena v Direktivi o nefinančnem poročanju (angl. Nonfinancial Reporting Direktive ali NFRD), ki je prenesena v pravni red Republike Slovenije z ZGD-1. Zavarovalnice in druge finančne organizacije imajo prek svojih naložbenih in zavarovalnih dejavnosti ključno vlogo pri prehodu na popolnoma trajnosten in vključujoč gospodarski in finančni sistem. Zato tudi zanje veljajo zahteve glede poročanja o trajnostnosti, če izpolnjujejo merila, ki jih uvaja CSRD.

Nova pravila, ki jih uvaja CSRD, bodo veljala med letoma 2024 in 2028. Direktiva s svojimi novostmi:

a) razširja področje uporabe na vsa velika podjetja in vsa podjetja, ki kotirajo na organiziranih trgih (razen mikropodjetja, ki kotirajo na borzi),
b) zahteva revizijo (zagotovilo) sporočenih informacij,

c) uvaja podrobnejše zahteve glede poročanja in zahtevo po poročanju v skladu z obveznimi standardi EU o trajnostnem poročanju.

Z novimi pravili CSRD odpravlja težave pri kakovosti in zanesljivosti dosedanjega nefinančnega poročanja podjetij, ki povzročajo vrzel v odgovornosti. Cilj CSRD je, da se trajnostno poročanje sčasoma izenači s finančnim poročanjem, tako da se javnosti končno omogoči dostop do zanesljivih in primerljivih podatkov. Da bi dosegli ta cilj, so potrebni obvezni skupni standardi poročanja o trajnostnosti (angl. European Sustainability Reporting Standard ali ESRS). S sprejetjem ESRS prek delegiranih aktov se bo zagotovilo harmonizirano poročanje o trajnostnosti po vseh državah v Uniji. ESRS morajo biti skladni z drugim pravom Unije, zlasti z zahtevami po razkritju iz Uredbe (EU) 2019/2088 (angl. Sustainable finance disclosure regulation ali SFDR) in delegiranih aktih, sprejetih na podlagi Uredbe (EU) 2020/852 (angl. Taxonomy Regulation ali TR).

Predvideno je, da bo Evropska komisija prvi sklop standardov poročanja o trajnosti z delegiranimi akti sprejela do 30. 6. 2023 in drugi sklop do 30. 6. 2024. Pristojnost za pripravo predloga ESRS je podeljena Evropski svetovalni skupini za računovodsko poročanje (EFRAG); ESMA, EBA in EIOPA pa bodo predložile mnenje k predlogu ESRS. EFRAG je 22. 11. 2022 pripravil in objavil osnutek prvega sklopa teh standardov. Dosegljivi so na spletni strani https://www.efrag.org/lab6. CSRD uvaja zahtevo, da mora trajnostno poročanje podjetja potrditi akreditirani neodvisni revizor ali overitelj.

22. marca 2022 so se začele uporabljati Smernice za nadzorniško poročanje o PEPP, ki jih je EIOPA izdala na podlagi Uredbe (EU) 2019/1238 (uredba o PEPP), da bi zagotovila skupno, enotno in usklajeno uporabo nadzorniškega poročanja o vseevropskih osebnih pokojninskih produktih (PEPP) v zvezi s podrobnimi podatki o naravi, obsegu in obliki informacij, ki jih ponudniki PEPP predložijo pristojnim organom v vnaprej določenih časovnih presledkih in ob vnaprej določenih dogodkih.

EIOPA je dne 18. 3. 2022 objavila popravke in spremembe Smernice o nadzoru podružnic zavarovalnic tretjih držav. Cilj teh smernic je zagotoviti dosledno, uspešno in učinkovito zaščito imetnikov polic v Evropski uniji (EU). Cilj smernic je zlasti zagotoviti vsaj enako raven zaščite imetnikov polic podružnice zavarovalnice tretje države, kot jo imajo imetniki polic zavarovalnice v EU v matični državi ali prek podružnice iz Direktive 2009/138/ES (Solventnost II).

Od dne 1. 1. 2023 se uporabljajo spremenjene in dopolnjene Smernice o vrednotenju zavarovalno-tehničnih rezervacij. Cilj smernic je povečati usklajenost in spodbuditi konvergenco strokovnih praks podjetij vseh vrst in velikosti v državah članicah ter podpreti podjetja pri izračunu njihovih zavarovalno-tehničnih rezervacij v skladu z direktivo Solventnost II. Novost v spremenjenih oziroma dopolnjenih smernicah je definicija sorazmernosti. Zavarovalnice in pozavarovalnice bi morale te smernice uporabljati na način, sorazmeren z naravo, obsegom in zapletenostjo tveganj, ki so jim izpostavljene pri opravljanju svoje dejavnosti. To ne bi smelo voditi v bistveno odstopanje vrednosti zavarovalno-tehničnih rezervacij od trenutnega zneska, ki bi ga morale plačati zavarovalnice in pozavarovalnice, če bi svoje zavarovalne in pozavarovalne obveznosti nemudoma prenesle na drugo zavarovalnico ali pozavarovalnico. Novosti se nanašajo še na pomembnost v okviru določanja predpostavk, modeliranje dejavnikov biometričnega tveganja, stroške upravljanja naložb, dinamično vedenje imetnika police, dvosmerne predpostavke, možnost plačila dodatnih ali drugačnih premij, celovit načrt upravljanja, upoštevanje novih poslov pri določanju prihodnjih ukrepov upravljanja, uporabo stohastičnega vrednotenja, dejavnike tržnega tveganja, potrebne za doseganje ustreznih rezultatov in alternativen pristop za izračun pričakovanega dobička, vključenega v prihodnje premije.

V letu 2023 so se začele uporabljati tudi spremenjene oziroma dopolnjene Smernice o pogodbenih mejah, ki spodbujajo dosledno uporabo meje zavarovalnih ali pozavarovalnih pogodb za določanje meje med obstoječimi in prihodnjimi dejavnostmi. Smernice zagotavljajo napotke za ugotavljanje, katere obveznosti zavarovanja ali pozavarovanja v zvezi s prihodnjimi premijami izhajajo iz pogodbe. Novost spremenjenih oziroma dopolnjenih smernic je, da zavarovalnice in pozavarovalnice pogodbenih mej ne bi smele obravnavati kot ene same točke v času, temveč kot mejo med premijami in obveznostmi, ki spadajo k pogodbi, ter premijami in obveznostmi, ki ne spadajo k pogodbi. Denarne tokove, povezane s premijami in obveznostmi, ki spadajo k pogodbi, bi bilo treba predvideti z realističnimi predpostavkami, kar pomeni, da bi projekcija denarnih tokov lahko presegla katerikoli datum iz delegirane uredbe. Smernice so spremenjene tudi v delu, ki se nanaša na razčlenjevanje pogodbe, novosti pa so tudi glede opredelitve finančnega jamstva za dajatve z vidnim učinkom na ekonomiko pogodbe, opredelitve kritja za določen negotov dogodek, ki negativno vpliva na zavarovano osebo z vidnim učinkom na ekonomiko pogodbe in ponovna ocena vidnega učinka kritja ali finančnega jamstva.

V letu 2022 so bile posodobljene tudi Smernice o poročanju za namene finančne stabilnosti. EIOPA je leta 2015 izdala te smernice, da bi zagotovila skladen in enoten pristop k zbiranju podatkov za namene finančne stabilnosti ter zagotovila navodila nacionalnim nadzornim organom o načinu zbiranja podatkov. Zbrani podatki EIOPE zlasti omogočajo, da le-ta v okviru svoje pristojnosti spremlja in ocenjuje razvoj na trgu ter obvešča druge evropske nadzornike, Evropski odbor za sistemska tveganja (ESRB) ter Evropski parlament, Svet in Komisijo o ustreznih trendih, mogočih tveganjih in ranljivostih. EIOPA pa ESRB zagotavlja tudi redne in aktualne informacije, potrebne za izpolnjevanje njegovih nalog. V posodobljene smernice so bili vneseni popravki s prilogami, objavljeni dne 10. 10. 2022, ki se začnejo uporabljati dne 31. 12. 2023.

EIOPA je 4. oktobra 2022 na svoji spletni strani objavila Opozorilo (z dne 30. 8. 2022) zavarovalnicam in bankam, naj obravnavajo vprašanja varstva potrošnikov v zvezi s prodajo zavarovanj, vezanih na bančna posojila (kreditna zavarovanja, angl. Credit Protection Insurance – CPI). EIOPA v svojem opozorilu poziva zavarovalnice in banke, naj ukrepajo ali pa se soočijo z možnimi nadzornimi ukrepi. Opozorilo je sledilo tematskemu pregledu, prav tako objavljenemu 4. oktobra 2022, o delovanju trga EU za zavarovanja, ki se prodajajo s hipotekarnimi posojili, potrošniškimi posojili in kreditnimi karticami (kreditni produkti). Tematski pregled je razkril številne škodljive prakse za potrošnike.

Iz Opozorila izhaja, da se pričakuje, da bodo zavarovalnice in banke postavile interese stranke v središče svojega poslovnega modela ter da bodo sprejele ustrezne ukrepe za preprečitev nadaljnjega oškodovanja potrošnikov. Pričakuje se, da bodo vse zavarovalnice in banke (ki delujejo kot distributerji zavarovalnih produktov) izpolnjevale vse zahteve direktive o distribuciji zavarovalnih produktov, vključno z zahtevami glede nadzora in upravljanja produktov. Če pride do oškodovanja potrošnika, bi morale vse zadevne zavarovalnice in banke sprejeti popravne „ukrepe za ublažitev stanja in preprečitev nadaljnjih ponovitev škodljivega dogodka" v skladu s členom 7(3)11 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/2358 (v nadaljnjem besedilu: delegirana uredba o nadzoru in upravljanju produktov).

Nadalje se od zavarovalnic in bank pričakuje, da ocenijo in pregledajo svoje ureditve glede distribucije in plačil, pri čemer zagotovijo, da vedno delujejo odkrito, pošteno in profesionalno v skladu z najboljšimi interesi svojih strank. Zlasti bi morale zavarovalnice in banke oceniti, ali je višina provizij upravičena glede na stroške, ki nastanejo pri zagotavljanju teh produktov, in korist, ponujeno ciljnemu trgu.

Za področje zavarovalništva je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/137 z dne 10. oktobra 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 1893/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2 (objavljena UL L 19, 20. 1. 2023, začne veljati dvajseti dan po objavi).

V letu 2022 so bile sprejete tudi štiri Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2022/186 dne 10. februarja 2022, dne 12. maja 2022, dne 8. avgusta 2022 in dne 21. novembra 2022 o določitvi tehničnih informacij za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij in osnovnih lastnih sredstev za poročanje z referenčnimi datumi od 31. decembra 2021 do 30. marca 2022, od 31. marca 2022 do 29. junija 2022, od 31. junija 2022 do 29. septembra 2022 in od 30. septembra 2022 do 30. decembra 2022 v skladu z Direktivo 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja.

3. GOSPODARSKO OKOLJE IN POSLOVANJE ZAVAROVALNIC, POZAVAROVALNIC IN POKOJNINSKIH DRUŽB V RAZMERAH POVIŠANE INFLACIJE

3.1. Mednarodno okolje

Po dveh letih pandemije COVID-19 je svetovno gospodarstvo leto 2022 začelo z novo močjo, ki pa jo je že konec meseca februarja zavrla ruska invazija na Ukrajino. Vojaški poseg Rusije na območju Ukrajine je sprožil vrsto mednarodnih ukrepov oziroma sankcij za oslabitev ruskega gospodarstva, kar je vplivalo na prekinitev številnih dobavnih verig in visoko rast cen energentov. Ti učinki so skupaj z že obstoječimi posledicami pandemije, pretresi v dobavnih verigah in ukrepi, s katerimi so države v tem obdobju spodbujale povečano potrošnjo gospodinjstev, močno vplivali na inflacijo. Visoka inflacija je vodila v pritiske na plače, po več kot desetletju pa tudi v dvig obrestnih mer. V evrskem območju, ZDA in večini drugih držav se nadaljujejo objave visokih stopenj inflacije, pri čemer se predvsem v ZDA v zadnjih mesecih kažejo znaki, da bi bil lahko inflacijski vrh že dosežen. Skladno z objavami še vedno visokih rasti cen so pomembnejše centralne banke nadaljevale z dvigi ključnih obrestnih mer, a z nekoliko manjšo intenzivnostjo. V Evrosistemu so decembra dvignili vse tri ključne obrestne mere[7] za 0,50 odstotne točke, potem ko so jih septembra in oktobra dvignili za 0,75 odstotne točke (skupaj za 2,50 odstotne točke v letu 2022).

Tudi Fed je nadaljeval z dvigi ključne obrestne mere. Decembra 2022 jo je zvišal za 0,50 odstotne točke, medtem ko jo je na prejšnjih štirih zasedanjih dvignil za 0,75 odstotne točke (skupaj za 4,25 odstotne točke v letu 2022). Velikost dvigov ključnih obrestnih mer se je zmanjšala tudi pri centralnih bankah Združenega kraljestva, Kanade, Avstralije in Norveške[8].

Pod vplivom pričakovanj vlagateljev, da v Evrosistemu ob vztrajno visoki inflaciji še niso blizu zaključka dvigovanja ključnih obrestnih mer, so se zahtevane donosnosti na nemške državne obveznice proti koncu leta 2022 še zvišale. Nato so na začetku leta 2023 upadle, saj so se pričakovanja glede dodatnih dvigov ključnih obrestnih mer v Evrosistemu malenkost znižala ob nadaljevanju padanja cen energentov in postopnem zniževanju inflacije v ZDA. Zadnje je malenkost znižalo tudi pričakovanja glede dodatnih dvigov ključne obrestne mere Fed, kar se je odrazilo v padcu zahtevanih donosnosti na ameriške državne obveznice. Ob rahlem zmanjšanju skrbi glede vpliva visokih ključnih obrestnih mer na gospodarsko aktivnost ter odpiranju kitajskega gospodarstva se je razpoloženje med vlagatelji v bolj tvegane naložbe v zadnjih mesecih nekoliko izboljšalo. Osrednji ameriški delniški indeks S&P 500 je tako od začetka leta rahlo zrasel, za 1,6 % (v letu 2022 je upadel za 19,7 %, kar je največji letni upad od leta 2008). Investitorji v Evropi so bili ob mili zimi in padcu evropskih referenčnih cen zemeljskega plina na ravni pred začetkom vojne v Ukrajini precej bolj optimistični, kar se je odrazilo v rasti osrednjega evropskega delniškega indeksa Stoxx Europe 600 od začetka leta za 6,4 % (v letu 2022 je upadel za 12,9 %). Pozitivno razpoloženje se je odrazilo tudi v močnem upadu pribitkov obveznic zasebnega sektorja nad

[7] Ključne obrestne mere ECB (obrestna mera za operacije glavnega refinanciranja, obrestna mera za odprto ponudbo mejnega posojila, obrestna mera za odprto ponudbo mejnega depozita) so glavno orodje Sveta ECB pri določanju naravnanosti denarne politike. 15. december 2022: Svet ECB je danes sklenil, da vse tri ključne obrestne mere ECB zviša za 50 bazičnih točk, na podlagi znatno navzgor popravljenih inflacijskih obetov pa pričakuje, da jih bo še dodatno zviševal. Svet ECB namreč ocenjuje, da bo treba obrestne mere še precej zviševati z enakomernim tempom, preden bodo dosegle ravni, ki so dovolj restriktivne, da bi se inflacija čimprej vrnila na ciljno 2-odstotno raven v srednjeročnem obdobju. Z ohranjanjem obrestnih mer na restriktivnih ravneh se bo inflacija sčasoma znižala zaradi zaviranja povpraševanja. To bo preprečevalo tudi tveganje vztrajnega zviševanja inflacijskih pričakovanj. Prihodnji sklepi Sveta ECB o obrestnih merah denarne politike bodo še naprej temeljili na podatkih in se bodo sprejemali na vsaki seji posebej. (Sklepi o denarni politiki (europa.eu).

[8] pregled-makroekonomskih-gibanj-januar-2023_4.pdf (bsi.si)

referenčnimi državnimi obveznicami. Izboljšanje razpoloženja na finančnih trgih ob hkratnih pričakovanjih vlagateljev, da bo Fed v drugem četrtletju leta 2023 zaključil z dvigi ključne obrestne mere, je negativno vplivalo na vrednost ameriškega dolarja, ki je od začetka novembra proti košarici pomembnejših tujih valut upadla za 8,5 %. Po drugi strani je vrednost evra proti večini pomembnejših svetovnih valut porasla pod vplivom zvišanja pričakovanj glede nadaljnjih dvigov ključnih obrestnih mer. Padec vrednosti ameriškega dolarja se je odrazil v porastu cene zlata, ki je od začetka novembra pridobila že 18,3 %[9].

3.2. Slovenija

Vrednost kazalnika gospodarske klime je decembra 2022 postala pozitivna prvič po juniju. V primerjavi z najnižjo vrednostjo, doseženo oktobra, je bila višja za 6,1 odstotne točke. Dvig zaupanja je bil v povprečju novembra in decembra dosežen v vseh skupinah dejavnosti in tudi pri potrošnikih. Zaupanje v gospodarstvo sicer ostaja manjše kot pred letom.

Izboljševanje razpoloženja potrošnikov iz lanskega zadnjega četrtletja se je januarja zasukalo navzdol. V primerjavi z decembrom so bili bolj črnogledi glede trenutnega in pričakovanega finančnega stanja v gospodinjstvu, glede gospodarskih razmer v državi in tudi glede večjih nakupov. Dinamika povpraševanja je v korist dejavnostim, vezanim na domači trg. Skupno domače trošenje se je lani sicer umirjalo, a ostalo solidno tudi ob koncu leta kljub več kot 10-odstotni inflaciji. Letna inflacija, merjena z indeksom cen življenjskih potrebščin, je v letu 2022 znašala 10,3 %, merjena s harmoniziranim indeksom življenjskih potrebščin pa je bila še celo nekoliko višja, in sicer je znašala 10,8 %[10].

Vrednost bruto domačega proizvoda v Sloveniji je v letu 2022 znašala 58.989 mio EUR v tekočih cenah. Letna rast obsega BDP je znašala 5,4 %[11,12].

Registrirana brezposelnost se je zaradi sezonskih učinkov prenehanja pogodb za določen čas ob koncu leta 2022 sicer povečala, v povprečju leta pa je bila s 56.665 osebami za 23,8 % nižja kot leta 2021.

Medletna rast povprečne bruto plače se še naprej krepi, a za zdaj ostaja zmerna, saj je nižja od rasti cen in produktivnosti. Oktobra lani je bila 7,3-odstotna. Minimalna plača se je januarja povečala za 12,0 % in zdaj znaša 1.203 EUR bruto.

Inflacija je bila lani široko osnovana, vendar pa so k skupni rasti cen največ prispevale podražitve energentov in hrane, ki veljajo za osnovne kategorije življenjskih potrebščin. Podražitvam so bila tako izpostavljena vsa gospodinjstva, primerjalno bolj pa tista, ki najnujnejšim življenjskim potrebščinam namenjajo večji delež svojih izdatkov. Struktura potrošnje kaže, da gospodinjstva z najnižjimi dohodki namenijo za hrano in nujne stanovanjske stroške blizu polovice vseh svojih izdatkov, medtem ko gospodinjstva z najvišjimi dohodki le četrtino. Rezultati nakazujejo, da so bila podražitvam v preteklem letu primerjalno bolj izpostavljena dohodkovno najranljivejša gospodinjstva.

Na nestanovitnost cen plina in elektrike sta v zadnjih letih najmočneje vplivali pandemija z nihanjem povpraševanja ter vojna v Ukrajini z (ne) razpoložljivostjo dobav zemeljskega plina. Strmo naraščanje veleprodajnih cen energentov se je začelo v drugi polovici leta 2021 po sproščanju protikoronskih omejitvenih ukrepov in odboju gospodarske aktivnosti. V razmerah povečanega povpraševanja po energentih je z vojno v Ukrajini in kasnejšimi sankcijami držav EU dobava poceni zemeljskega plina iz Rusije močno upadla, kar je povzročilo dodaten skok tako veleprodajnih cen plina kot tudi električne energije. Medtem ko je bila maloprodajna cena električne energije za povprečnega gospodinjskega odjemalca v Sloveniji v lanskem tretjem četrtletju medletno večja za 18 %, je bila rast maloprodajne cene za povprečnega negospodinjskega porabnika 106-odstotna. Še nekoliko bolj se je za povprečnega predstavnika obeh skupin porabnikov povišala maloprodajna cena zemeljskega plina – pri negospodinjskih odjemalcih za 116 % in pri gospodinjskih porabnikih za 64 %[13].

[9] pregled-makroekonomskih-gibanj-januar-2023_4.pdf (bsi.si)
[10] Harmoniziran indeks cen življenjskih potrebščin je namenjen za primerjanje inflacije v državah Evropske unije (SURS odslej objavlja tudi harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin) (finance.si).
[11] Kaže odstotno spremembo BDP v letu v primerjavi s prejšnjim letom.
[12] Bruto domači proizvod po: MERITVE , LETO. SiteTitle (stat.si)
[13] pregled-makroekonomskih-gibanj-januar-2023_4.pdf (bsi.si)

3.3. Poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic v razmerah inflacije[14]

Višja inflacija po svetu v letu 2022 ima pomembne učinke na gospodarstvo – v splošnem zmanjšuje prihodnjo gospodarsko rast in vpliva na upad kupne moči potrošnikov. Centralne banke so se odzvale na inflacijo z monetarno politiko, z dvigom obrestnih mer. Za spremljanje vpliva inflacije na poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter učinkov ukrepov, ki jih zavarovalnice in pozavarovalnice sprejemajo zaradi porasta inflacije, je Agencija januarja 2023 na zavarovalnice in pozavarovalnice naslovila zahtevo za poročanje o vplivu inflacije na njihovo poslovanje.

V pričujočem poglavju predstavljamo, kako se je v zavarovalništvu odrazil vpliv inflacije v letu 2022.

Zavarovalnice in pozavarovalnici tekoče spremljajo gibanje inflacije in njen vpliv na poslovanje.

Vpliv inflacije na premije

Pri premoženjskih zavarovanjih so se zavarovalnice prilagodile okolju z naraščajočo inflacijo z vpeljavo indeksne klavzule[15] in z dvigom premij z uvedbo obveznega doplačila. Pri življenjskih zavarovanjih ima stranka možnost izbire indeksacije zavarovanja, poleg tega lahko tekom zavarovalne dobe po vseh veljavnih splošnih pogojih zaprosi za povišanje zavarovalne vsote oziroma kritja. Tudi pri cenah zdravstvenih storitev je močno občutiti trend, da se povišujejo, vendar odločitve o podražitvi premij pri dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju zavarovalnice v letu 2022 niso sprejele.

Vpliv inflacije na zavarovalno-tehnične rezervacije

V zavarovalnicah so za premoženjska zavarovanja v letu 2022 precej dvignili škodne rezervacije iz naslova škodne inflacije. Pri zavarovanjih ima inflacija neposredni učinek na višino izplačanih škod. Inflacija namreč vpliva na cene materiala in storitev. Cene so izredno narasle zaradi težav v globalnih dobavnih verigah, ki jih je povzročila pandemija. Razmere je dodatno poslabšala tudi vojna v Ukrajini, ki se je odrazila predvsem v pomanjkanju materialov, naraščajočih stroških ter v moteni in dražji oskrbi z energijo.

Na področju življenjskih zavarovanj večina zavarovalnic ni spreminjala metodologij pri izračunu zavarovalno-tehničnih rezervacij, so pa posodobile predpostavke o višini obratovalnih stroškov po polici in predpostavke o stopnjah bodoče inflacije, ki jih pri rezervacijah po MSRP uporabljajo za izračun testa ustreznosti rezervacij, pri rezervacijah po Solventnosti II pa v izračunu najboljših ocen rezervacij.

Kar se tiče zdravstvenih zavarovanj, je leto 2022 zaznamovala izrazita rast odhodkov za škode zdravstvenih zavarovanj, zlasti iz naslova dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj, kar je posledica ponovnega normaliziranja sistema izvajanja zdravstvenih storitev po koncu epidemije, dviga cen zdravstvenih storitev in vpliva uveljavitve zakonodajnih sprememb za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema v jeseni 2022. Slednje so tako po eni strani dodatno vplivale na večji obseg škod dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj, po drugi strani pa zavarovalnicam omogočile dodatno sproščanje drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij, oblikovanih na podlagi Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVIDA-19 (PKP5), kar je delno ublažilo negativne posledice za poslovanje v letu, vendar ne v celoti.

Vpliv inflacije na vrednotenje sredstev

Višja inflacija se je na kapitalskih trgih direktno odrazila prek zvišanja ključnih obrestnih mer centralnih bank, kar je dvignilo zahtevane donosnosti obvezniških naložb in hkrati znižalo njihove vrednosti. Spremembe vrednosti pri veliki večini obvezniških naložb se evidentira prek kapitala v obliki presežka iz prevrednotenja, v manjšem delu pa prek poslovnega izida (učinek ob odprodajah naložb).

Posreden vpliv inflacije se je tudi zaradi hitrega zviševanja obrestnih mer kazal v ohlajanju gospodarstva, kar se je na kapitalskih trgih odražalo v povečanju pribitkov za tveganje in korekcijah delniških naložb.

V letu 2022 je bilo težko najti naložbeno skupino, ki je prinesla pozitivno donosnost, saj so globalno gledano delnice v lanskem letu izgubile 17,7 %, obveznice pa so upadle za 16,3 %.

Višja inflacija vpliva tudi na nižjo pošteno vrednost nepremičnin.

Zavarovalnice in pozavarovalnice se pred obrestnim tveganjem, ki izhaja iz inflacije, primarno

[14] Vir: Poročanje zavarovalnic na podlagi poziva Agencije januarja 2023

[15] Smisel indeksne klavzule je usklajevanje višine zavarovalnih vsot in premij v skladu z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin.

varujejo z usklajevanjem trajanja naložb z obveznostmi. Tekom leta so zavarovalnice in pozavarovalnici sprejele dodatne ukrepe za zniževanje učinkov inflacije na naložbe, in sicer nalaganje sredstev v naložbe z dobro bonitetno oceno, krajša ročnost, povečevanje deleža državnih vrednostnih papirjev in zmanjševanje izpostavljenosti do podjetniških obveznic ter delniških naložb.

Vpliv inflacije na solventnostni kapital

Zavarovalnice in pozavarovalnici beležijo vpliv povečane inflacije na solventnostni kapital predvsem z vplivom na zavarovalno-tehnične rezervacije in posredno z dvigovanjem obrestnih mer centralnih bank. Na strani sredstev se je zaradi dvigov obrestnih mer centralnih bank povečalo obrestno tveganje, po drugi strani pa so se ostala tržna tveganja in skupno tržno tveganje zmanjšala zaradi znižanja tržnih vrednosti finančnih instrumentov.

V skupnem se je zahtevani solventnostni kapital nekoliko znižal. Zavarovalnice in pozavarovalnici so ocenile vpliv inflacije v Poročilu o lastni oceni tveganj in solventnosti za leto 2022 po scenariju dolgotrajnejše in višje inflacije. Vpliv inflacije na poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic in morebitni ukrepi bodo ponovno ustrezno obravnavani tudi v poročilu o lastni oceni tveganj in solventnosti za leto 2023.

4. NOVE RAČUNOVODSKE REŠITVE IN OKOLJSKE USMERITVE

4.1. Prehod na Mednarodni Standard Računovodskega Poročanja 17 – Zavarovalne pogodbe (MSRP 17)

Na podlagi spremenjene[16] Uredbe Komisije (ES) št. 1126/2008 glede uporabe mednarodnih standardov računovodskega poročanja v Evropski uniji morajo zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe od 1. 1. 2023 dalje pri svojem računovodskem poročanju o zavarovalnih pogodbah uporabljati nov mednarodni standard računovodskega poročanja (MSRP) o zavarovalnih pogodbah MSRP 17, ki je nadomestil dosedanji MSRP 4. Številne zavarovalnice pa bodo s 1. 1. 2023 oziroma hkrati z MSRP 17 začele še s prvo uporabo mednarodnega standarda računovodskega poročanja (MSRP) o finančnih instrumentih MSRP 9, ki je nadomestil dosedanji mednarodni računovodski standard (MRS) 39.

Cilj MSRP 17 je zagotoviti uporabnikom računovodskih izkazov ustrezne in relevantne informacije, ki vestno in natančno predstavljajo zavarovalne pogodbe in njihove učinke na finančni položaj, uspešnost in denarne tokove posamezne (po)zavarovalnice oziroma pokojninske družbe.

Dosedanji standard MSRP 4, ki je bil sprejet že leta 2004, je veljal za vmesen standard, namenjen, da ostane v uporabi v prehodnem obdobju, to je do sprejetja ustreznega novega standarda, ki bo celovito uredil računovodsko poročanje o zavarovalnih pogodbah. MSRP 4 je pri poročanju o zavarovalnih pogodbah dopuščal zavarovalnicam in drugim podjetjem uporabo širokega nabora računovodskih praks, ki so odražale posamezne nacionalne računovodske zahteve in različice teh zahtev. V primerjavi z dosedanjo ureditvijo računovodskega poročanja o zavarovalnih pogodbah v MSRP 4, so v novem MSRP 17 določena jasna načela tako za pripoznavanje in merjenje kot za predstavljanje in razkrivanje zavarovalnih pogodb.

Pri tem pa MSRP 17 zahteva od zavarovalnic številne skrbne presoje in s tem povezane odločitve, na primer:

- v zvezi z opredelitvijo portfeljev zavarovalnih pogodb in opredelitvijo skupin znotraj posameznih portfeljev,
- v zvezi z možnostjo uporabe poenostavljenega merjenja skupine zavarovalnih pogodb z uporabo pristopa razporejanja premij,
- v zvezi z diskontnimi stopnjami, ki se uporabljajo za ocene prihodnjih denarnih tokov, pri merjenju zavarovalnih pogodb.

S tem pa MSRP 17 v poročanje o zavarovalnih pogodbah uvaja tudi precej pomembne novosti in spremembe. Priprava na uvedbo MSRP 17 je spričo tega terjala od (po)zavarovalnic in pokojninskih družb v preteklih dveh letih veliko truda, pa tudi vlaganj v pravočasno prilagoditev njihovih računovodskih informacijskih sistemov novostim in spremembam v poročanju o zavarovalnih pogodbah.

4.2. Zeleni prehod

Zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe imajo lahko s svojimi naložbami, produkti in storitvami pomembno vlogo pri blaženju podnebnih sprememb ali trajnostnih tveganj in prilagajanju le-tem. Glede na svojo vlogo v družbi imajo priložnost in odgovornost, da obravnavajo izzive, povezane s trajnostjo, in olajšajo prehod na bolj trajnostno gospodarstvo:

a) s svojimi naložbenimi odločitvami – z investiranjem v gospodarske dejavnosti, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne, in v dejavnosti, ki prispevajo k drugim trajnostnim ciljem;
b) z oblikovanjem in prodajo finančnih produktov, s katerimi se uresničujejo okoljsko trajnostni cilji;
c) z lastnimi procesi;
d) z odgovornim odnosom do deležnikov in
e) z učinkovitim korporativnim upravljanjem.

[16] UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/2036 z dne 19. novembra 2021 o spremembi Uredbe (ES) št. 1126/2008 o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z Mednarodnim standardom računovodskega poročanja 17.

Zavarovalnice morajo v svojem poslovanju upora-bljati nova pravila in razkrivati relevantne infor-macije v zvezi s trajnostnostjo, ki so bila uvedena z več uredbami EU, ki so navedene v poglavju »2.12 Evropski predpisi, ki so pomembni za področje za-varovalništva«.

Vse zavarovalnice, pozavarovalnici in pokojninske družbe se trudijo na področju zelenega prehoda, vendar so na različnih stopnjah tega prehoda v trajnostno naravnano poslovanje in odločanje. Ne-katere so v letu 2022 pri vseh produktih opredelile dejavnike trajnostnosti (zeleni prehod na področju zavarovalnih produktov) in izvedle prilagoditve na-ložbene politike (zeleni prehod na področju upra-vljanje premoženja) v skladu s strategijo posto-pnega dezinvestiranja ESG problematičnih naložb in uvedbe ESG-kriterijev pri sestavi nabora poten-cialnih naložb, druge pa so vidik trajnosti vključile še v lastne poslovne procese in korporativno upra-vljanje. Tako ali drugače vidik trajnosti postaja del vsakdanjega poslovanja oziroma procesov odloča-nja zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb.

Upravljanje premoženja: V svojem naložbenem portfelju je večina zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb povečala delež zelenih in traj-nostnih obveznic ter obveznic z družbenim učin-kom. Na primer, v Trajnostno naložbeno politiko Zavarovalne skupine Sava, ki jo je uprava Save Re prvič objavila 30. 6. 2021, je vključen tudi pristop k mednarodnim zavezam, kot je UN PRI – mednaro-dna načela odgovornega vlaganja (PRI) in global-nega dogovora ZN (UN Global Compact). V okviru podatkov o škodljivih vplivih bo skupina z letom 2023 preverjala morebitne kršitve in skladnost z načeli globalnega dogovora ZN in smernicami Organizacije za gospodarsko sodelovanje in ra-zvoj (OECD) za mednarodna podjetja. Skupina se zavzema za vključitev tovrstnih načel in smernic v naložbeni proces in bo v prihodnje, ko bodo na voljo podrobnejši podatki, določila tudi ustrezna merila za izločanje tovrstnih naložb iz portfelja.

Zavarovalni produkti: V zavarovalni dejavnosti zavarovalnice razvijajo produkte, s katerimi spod-bujajo družbeno in okoljsko korist, na primer za-varovanje sončnih elektrarn, mikromobilnosti, električnih in hibridnih vozil, kmetijskih zavarovanj s poudarkom na lokalni pridelavi in izboljšanju zaščite posevkov pred sušo. Pri tem skrbijo, da je njihova ponudba zavarovalnih produktov skladna z Uredbo (EU) 2017/2358, zato so uvedli interno metodologijo za oceno njihove trajnostne naravna-nosti. Za boljše upravljanje trajnostnih tveganj so nekatere vzpostavile spremljanje zavarovalnega portfelja pravnih oseb po standardni klasifikaciji dejavnosti (NACE).

Lastni procesi: Ogljični odtis pri nekaterih družbah se je v letu 2022 znižal za več kot 10 %. Zaposlene so v luči energetske krize in skrbi za okolje družbe ozaveščale o varčni rabi energije in pomenu traj-nostnega ravnanja. V sklopu izračuna ogljičnega odtisa in spodbujanja trajnostne mobilnosti so jih anketirale o načinu prihoda na delovno mesto. V letu 2022 so izvedle prve naložbe v solarne panele, ki bodo omogočali delno energetsko samooskrbo. Povečale so delež električnih in hibridnih vozil v vo-znem parku. Določene družbe so sprejele številne dodatne ukrepe, povezane z digitalizacijo in brez-papirnim poslovanjem, s čimer so uspele zmanj-šati celoten obseg porabe papirja. Skupen obseg ustvarjenih odpadkov se je pri nekaterih družbah znižal za več kot 5 %.

Odgovoren odnos do deležnikov: Večina zavaro-valnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb za boljšo usklajenost zasebnega in službenega življe-nja zaposlenih izvaja model prilagodljivega dela. Ostajajo močno vpete v družbeno odgovorne in okoljske projekte, partnerstva in donatorstva, na primer projekta Zavarujmo prihodnost (ozaveščа-nje o 17 ciljih trajnostnega razvoja Združenih naro-dov (angl.: Sustainable Development Goals – SDG)) in Srce za svet, ter spodbujajo zdravo življenje, predvsem s podporo športnih dejavnosti na vseh ravneh – od rekreativne do profesionalne – in tudi na kulturnem področju.

Učinkovito korporativno upravljanje: Skupina Tri-glav in Skupina Sava skrbita za doseganje visokih standardov korporativnega upravljanja, ob tem pa izboljšujeta javna razkritja svojega trajnostnega poslovanja in delovanja. Skupina Triglav je v skrbi za vidnost in ustrezno informiranost o svojem traj-nostnem razvoju podpisnica mednarodnih iniciativ Načel Združenih narodov o trajnostnem zavarova-nju (angl.: Principles UN for Sustainable Insurance – UN PSI), Finančne pobude ZN za okolje (angl.: The United Nations Environment Programme Fi-nance Initiative – UNEP FI) in Partnerstva za ob-računavanje finančnih podatkov ogljika (angl.: Partnership for Carbon Accounting Financials – PCAF), razkritja izvaja skladno s trajnostnimi stan-dardi, kot so mednarodni standardi trajnostnega poročanja (angl.: Global Reporting Initiative – GRI) in Standardi trajnostnega računovodstva (angl.: Sustainability Accounting Standards – SAS). Dru-go leto zapored je poročala o vprašalniku Projekta razkritja ogljika (angl.: Carbon Disclosure Project – CDP) o podnebnih spremembah.

5. ZAVAROVALNICE

5.1. Sestava slovenskega zavarovalnega trga

5.1.1. Sestava zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj

V letu 2022 so zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale za 2.552,4 mio EUR kosmate premije, tj. za 148,0 mio EUR oziroma 6,2 % več kot pred letom.

Od predhodno navedenega obsega poslovanja je bilo v skupini premoženjskih zavarovanj obračunanih 2.010,6 mio EUR oziroma 78,8 %, v skupini življenjskih zavarovanj[17] pa 541,9 mio EUR oziroma 21,2 % skupne premije.

Vidimo, da je v letu 2022 prišlo tako do porasta premoženjskih kot tudi do porasta življenjskih zavarovanj. Prva so porasla za 7,2 % (leta 2021 glede na 2020 za 2,3, leta 2020 glede na leto 2019 pa za 3,7 %), druga pa za 2,6 %.

Ob upoštevanju povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICŽP),

Slika 1:
Obračunane kosmate premije zavarovalnic v letih 2021 in 2022 za osnovni skupini zavarovanj (v mio EUR)

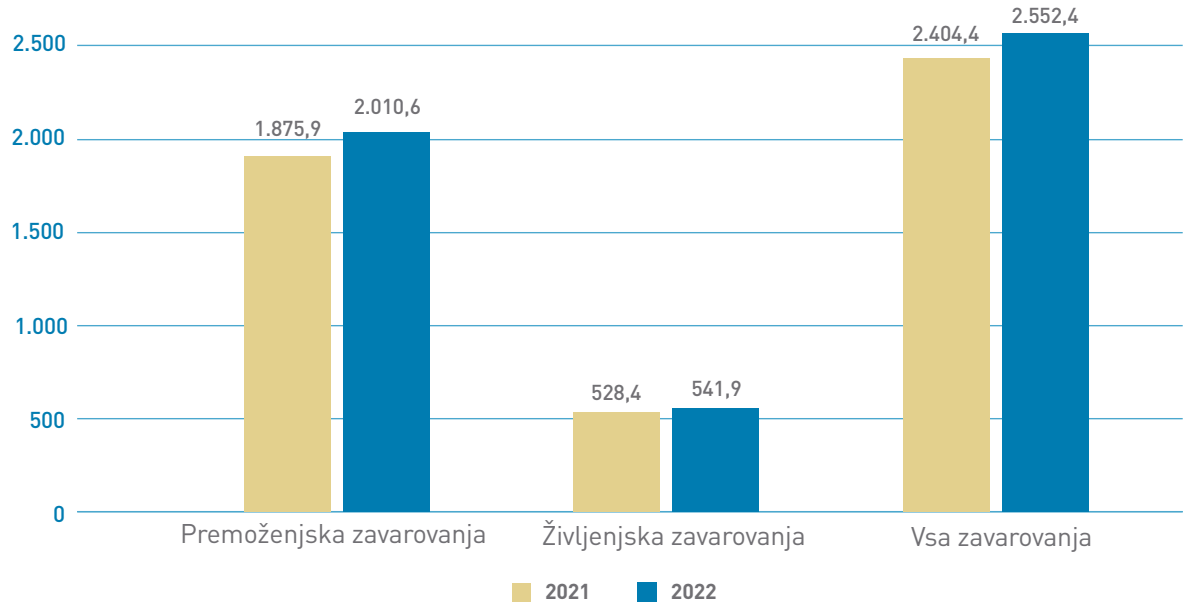

Vir: Letna kvantitativna poročila zavarovalnic po zakonodaji Solventnost II (v nadaljevanju: letna S2-poročila)

[17] V skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj so upoštevane vrste poslovanja, kot so določene v Prilogi I k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35 ter so jih zavarovalnice in pozavarovalnici poročale v letnih kvantitativnih poročilih po direktivi Solventnost II. Skladno z načeli Solventnosti II je pri razporeditvi zavarovalne ali pozavarovalne obveznosti na vrsto poslovanja treba upoštevati naravo tveganj v povezavi z obveznostjo. Pravna oblika obveznosti ne določa nujno narave tveganja. Posledično se razporeditev premij na vrste poslovanja v okviru Solventnosti II razlikuje od razporeditve premij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti II. Tako v skupino premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj skladno z navedeno Prilogo I spadajo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zavarovanja za stroške zdravljenja, zavarovanja izpada dohodka, nezgodnega zavarovanja zaposlenih, zavarovanja avtomobilske odgovornosti, drugih zavarovanj motornih vozil, pomorskega, letalskega in transportnega zavarovanja, požarnega zavarovanja in zavarovanja drugih škod na premoženju, splošnega zavarovanja odgovornosti, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči in zavarovanja različnih finančnih izgub. V skupino življenjskih zavarovanj pa skladno z navedeno Prilogo I spadajo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenega zavarovanja, zavarovanja z udeležbo pri dobičku, zavarovanja, vezanega na indeks ali enoto premoženja, druga življenjska zavarovanja, rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj, in rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj.

Slika 2:
Odstotni deleži obračunane kosmate zavarovalne premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini premoženjskih in življenjskih zavarovanj v letu 2022

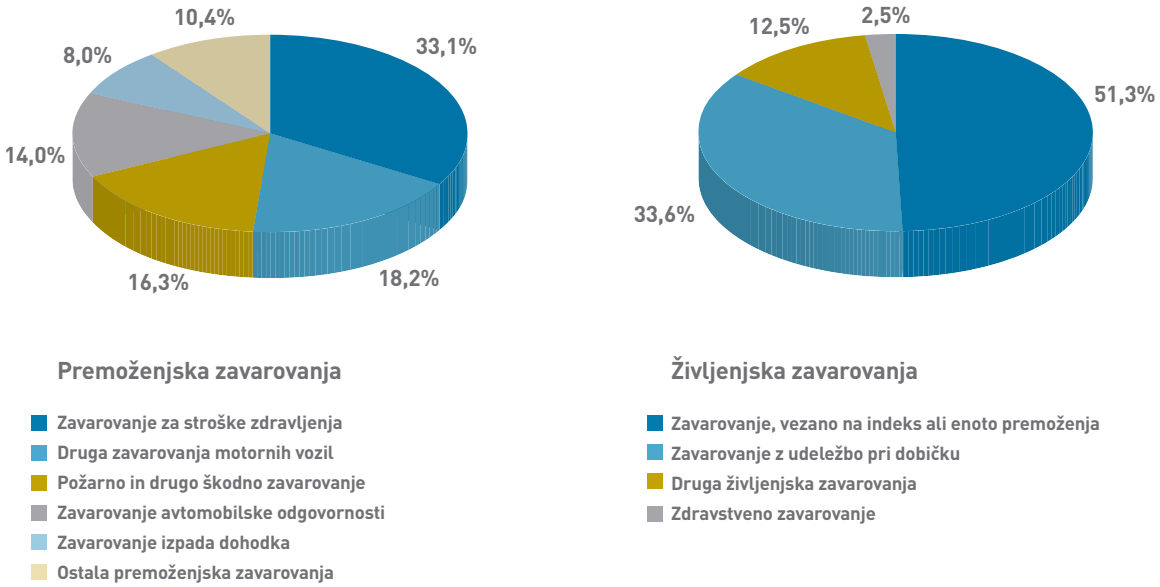

Vir: Letna S2-poročila

ki je v letu 2022 znašal 10,8 % [18] se je obračunana kosmata zavarovalna premija v primerjavi z letom prej realno zmanjšala za 4,6 %. V bruto domačem proizvodu, izkazanem v znesku 58.989[19] mio EUR, je delež obračunane zbrane zavarovalne premije zavarovalnic s sedežem v Republiki Sloveniji znašal 4,3 % (v letu 2021 pa 4,6 %).

V obračunani kosmati zavarovalni premiji je zajet tudi znesek, ki ga zavarovalnice oddajo v pozavarovanje oziroma sozavarovanje.

Prikaz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja **premoženjskih zavarovanj** na sliki 2 kaže, da so zavarovalnice kar 89,6 % premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od dvanajstih, kolikor jih določa Priloga I k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35, in sicer v vrstah poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, druga zavarovanja motornih vozil, požarno in drugo škodno zavarovanje, zavarovanje avtomobilske odgovornosti in zavarovanje izpada dohodka. Pri tem se je v okviru teh petih vrst poslovanja najbolj povečalo zavarovanje drugih zavarovanj motornih vozil, predvsem na račun znižanja zavarovanja za stroške zdravljenja.

Iz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja življenjskih zavarovanj, kot jih prikazuje slika 2, pa lahko vidimo, da največji delež še vedno pripada zavarovanju, vezanemu na indeks ali enoto premoženja, ki se v zadnjih letih povečuje in se je glede na leto 2021 povečal za 4,5 odstotne točke in je z 51,3 % za 1,8 odstotne točke večji od deleža v letu 2021. Od zavarovanj z udeležbo pri dobičku je navedena zavarovalna vrsta večja za 17,7 odstotnih točk. S tem je ta razlika precej večja, kot je bila v letu 2020 glede na leto 2019, ko je bilo zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja, samo za 3,6 odstotne točke večje od zavarovanj z udeležbo pri dobičku. Z 12,5 % so precej manjša druga življenjska zavarovanja, medtem ko zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja, znašajo 2,5 %.

V nadaljevanju prikaza deležev največjih vrst poslovanja sledi še slika le-teh, z zneski kosmate obračunane zavarovalne premije v letih 2021 in 2022. Vidimo, da je bila obračunana zavarovalna premija v letu 2022 višja kot v letu 2021 pri vseh petih največjih zavarovalnih vrstah.

Podatki na sliki 4 spodaj kažejo, da imamo dve velikostni kategoriji življenjskih zavarovanj. V prvi sta zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja, z 277,8 mio EUR in zavarovanje z udeležbo pri dobičku s 182,3 mio EUR. V veliko nižji velikostni razred pa se uvrščata vrsti poslovanja druga življenjska zavarovanja z 68,0 mio EUR in zdravstveno zavarovanje, ki je podobno življenjskim zavarovanjem, s 13,8 mio EUR.

Obračunana kosmata zavarovalna premija se je v letu 2022 glede na vrednosti v letu 2021 povečala

[18] Vir: SURS (Letna rast cen v letu 2022, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, je bila 10,8-odstotna (v prejšnjem decembru 5,1-odstotna)
[19] VIR: SURS (Bruto domači proizvod, 4. četrtletje 2022)

Slika 3:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja premoženjskih zavarovanj v letih 2021 in 2022
(v mio EUR)

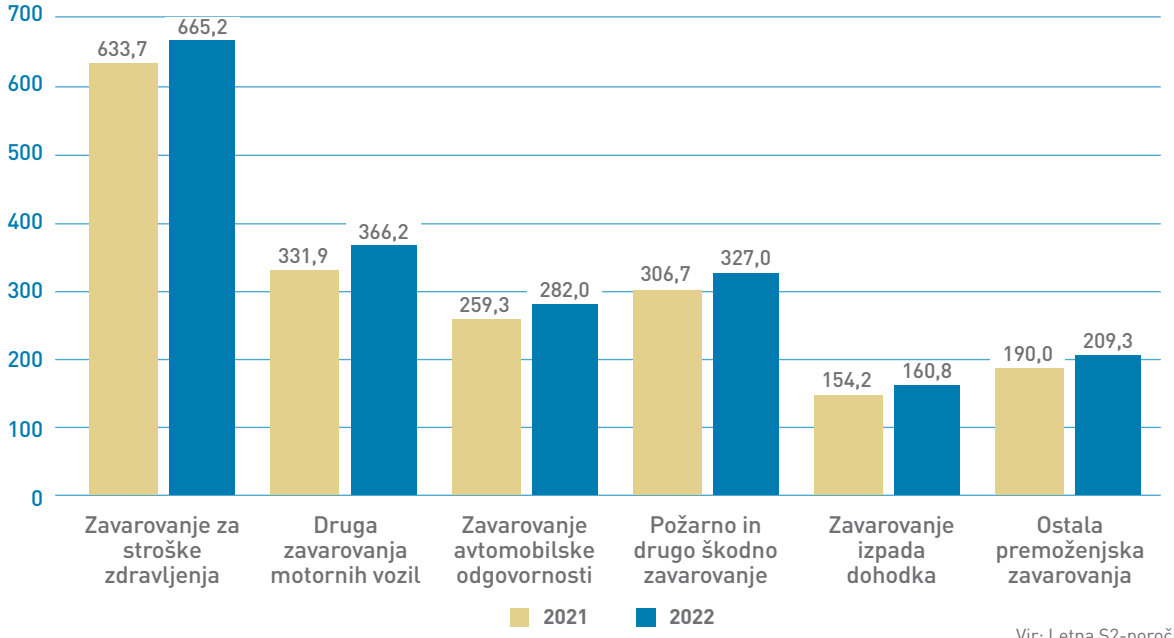

Vir: Letna S2-poročila

Slika 4:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja življenjskih zavarovanj v letih 2021 in 2022
(v mio EUR)

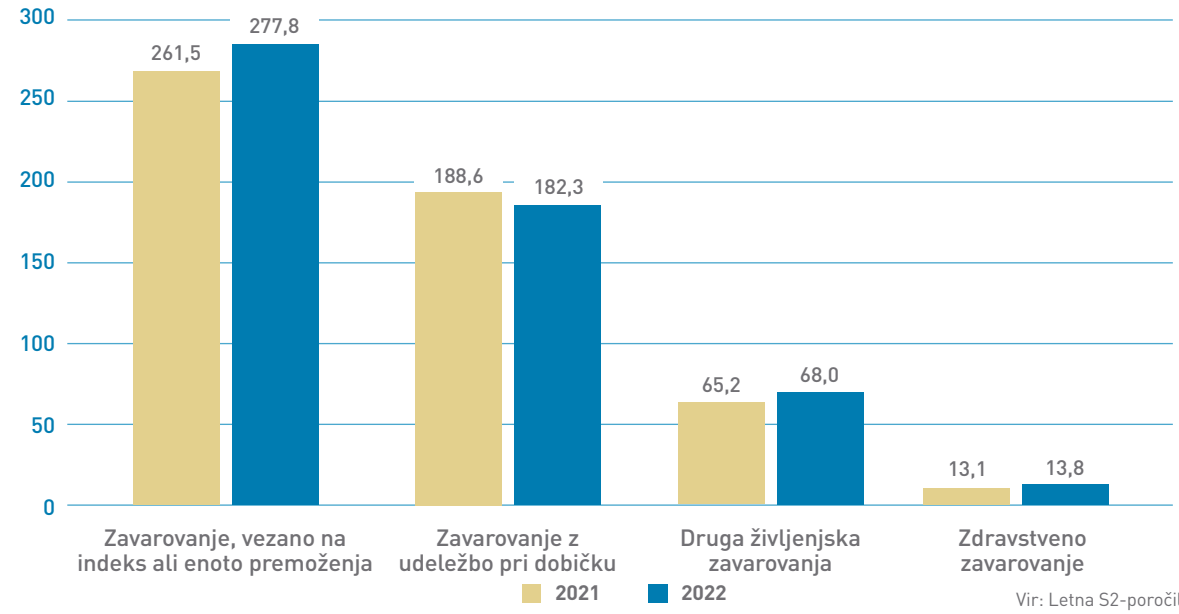

Vir: Letna S2-poročila

v vseh omenjenih vrstah poslovanja,[20] razen v zavarovalni vrsti zavarovanja z udeležbo pri dobičku, ki zadnja leta upada, na njen račun pa se povečuje zavarovanje, vezano na enoto premoženja.

5.1.2. Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic

Čeprav se tržni deleži zavarovalnic v zadnjih letih počasi spreminjajo, ostaja slovenski zavarovalniški trg še naprej močno koncentriran. Štiri največje zavarovalnice, to so Zavarovalnica Triglav, Generali, Zavarovalnica Sava in Vzajemna, so v letu 2022 obvladovale 81,0 % zavarovalniškega trga (v letu 2021 je ta delež znašal 79,7 %). V letu 2022 sta povečanje deležev glede na leto 2021 izkazali Zavarovalnica Triglav, d. d., in Generali zavarovalnica, d. d., (prva za 1,3 odstotne točke, druga pa za 0,1

[20] Med druga življenjska zavarovanja spadajo obračunane kosmate zavarovalne premije iz naslova obveznosti iz drugih življenjskih zavarovanj, razen obveznosti, vključenih v vrste poslovanja zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja; zavarovanje z udeležbo pri dobičku; zdravstveno zavarovanje; rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj; in rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj.

odstotne točke), zmanjšanje pa Vzajemna (za 0,1 odstotne točke), medtem ko je Zavarovalnica Sava obdržala nespremenjeni delež.

Od preostalih zavarovalnic je povečanje izkazala Modra zavarovalnica (za 0,1 odstotne točke).

Gledano po skupinah zavarovanja je na področju **premoženjskih zavarovanj** brez zdravstvenih v letih 2021 in 2020 največji tržni delež dosegala Zavarovalnica Triglav, in sicer 47,2 in 45,4 %. Sledili sta ji Zavarovalnica Sava s 30,6- oziroma 30,8-odstotnim tržnim deležem in Generali z 19,6- oziroma 19,7-odstotnim deležem.

Na področju zdravstvenih zavarovanj je direktiva Solventnost II uvedla novo terminologijo, in sicer **zdravstvena zavarovanja, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna premoženjskim zavarovanjem), in zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna življenjskim zavarovanjem)**. Med prva se uvrščajo vrste poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, zavarovanje izpada dohodka in nezgodno zavarovanje zaposlenih. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja spadajo med zavarovanja za stroške zdravljenja, nezgodna pa k zavarovanju izpada dohodka in nezgodnemu zavarovanju zaposlenih. V letu 2022 je bila na področju zdravstvenih zavarovanj še vedno vodilna Vzajemna s 40,4-odstotnim tržnim deležem. Sledila sta ji Triglav zdravstvena zavarovalnica s 24,4-odstotnim tržnim deležem in Generali z 18,8-odstotnim.

Enako kot pri premoženjskih zavarovanjih je tudi na področju življenjskih zavarovanj največji tržni delež z 31,6 % pripadal Zavarovalnici Triglav. Drugo mesto s 17,2 % zaseda Generali zavarovalnica, tretje pa s 16,8 % Vita, življenjska zavarovalnica. Sledita ji Modra zavarovalnica z 12,1-odstotnim deležem in Zavarovalnica Sava z 9,9-odstotnim deležem.

Preglednica 2:
Obračunane kosmate zavarovalne premije in tržni deleži zavarovalnic v letu 2022 (v mio EUR in %)

Zavarovalnica	Leto 2022							
	Premoženjska zavarovanja (brez zdravstvenih)	%	Zdravstvena zavarovanja (podobna premoženjskim in podobna življenjskim)	%	zavarovanja (brez zdravstvenih)	%	Skupaj	%
Avrio	-	-	-	-	0,4	0,1	0,4	0,0
Generali	231,6	19,6	157,8	18,8	90,6	17,2	480,0	18,8
Grawe	28,6	2,4	4,4	0,5	16,1	3,0	49,1	1,9
Merkur	3,2	0,3	13,2	1,6	41,1	7,8	57,5	2,3
Modra zavarovalnica	-	-	0,0	0,0	64,1	12,1	64,2	2,5
Prva osebna zavarovalnica	-	-	6,7	0,8	8,2	1,5	14,8	0,6
Triglav	559,1	47,2	57,3	6,8	166,7	31,6	783,1	30,7
Triglav zdravstvena	-	-	204,6	24,4	0,0	0,0	204,6	8,0
Vita, življenjska zavarovalnica	-	-	5,2	0,6	88,9	16,8	94,1	3,7
Vzajemna	-	-	339,4	40,4	-	-	339,4	13,3
Zavarovalnica Sava	362,0	30,6	51,2	6,1	52,2	9,9	465,4	18,2
Skupaj	**1.184,5**	**100**	**839,8**	**100**	**528,1**	**100**	**2.552,4**	**100**

Vir: Letna S2-poročila

5.2. Pozavarovanje

Zavarovalnice skladno z 242. členom ZZavar-1 s pozavarovanjem krijejo tisti del v zavarovanje prevzetih nevarnosti, ki po preglednicah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti. Zato morajo zavarovalnice za vsako poslovno leto sprejeti program načrtovanega pozavarovanja, katerega vsebina je predpisana v 243. členu ZZavar-1.

Pri poslih pozavarovanja se premija po Solventnosti II prikazuje ločeno na sprejeto proporcionalno in neproporcionalno pozavarovanje ter življenjsko pozavarovanje. Pri sprejetem proporcionalnem pozavarovanju se premija deli na iste zavarovalne vrste kot pri neposrednem zavarovanju, pri sprejetem neproporcionalnem pozavarovanju pa se premija deli »samo« na štiri vrste: zdravstveno, pozavarovanje odgovornosti, pomorsko, letalsko in transportno ter premoženjsko pozavarovanje.

Deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2022 prikazuje slika 5

Vidimo, da še vedno daleč največji delež proporcionalnega pozavarovanja odpade na požarno in drugo škodno pozavarovanje, kar je razumljivo, saj so tovrstne škode zelo velike in relativno množične, zavarovalnice z velikim deležem pa nevarnosti iz te vrste poslovanja odstopajo v pozavarovanje. Med največjimi deleži se podobno kot pri neposrednem zavarovanju, tj. zavarovanju fizičnih in pravnih oseb pri zavarovalnicah, pojavijo tudi obračunane kosmate premije v vrsti poslovanja (po)zavarovanje avtomobilske odgovornosti in drugo (po)zavarovanje motornih vozil. Za zadnjim se pojavlja pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje, kar spet lahko pripišemo dejstvu, da so tovrstne škode zelo velike.

S slike 5, ki prikazuje deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2022, vidimo, da daleč največji delež odpade na premoženjsko pozavarovanje, ki zajema premije iz naslova obveznosti iz neproporcionalnega zavarovanja v povezavi z zavarovalnimi obveznostmi, vključenimi v vrste poslovanja drugih zavarovanj motornih vozil, požarnega zavarovanja in zavarovanj druge škode na premoženju, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči ter zavarovanja različnih finančnih izgub.

Slika 5:
Deleži obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2022

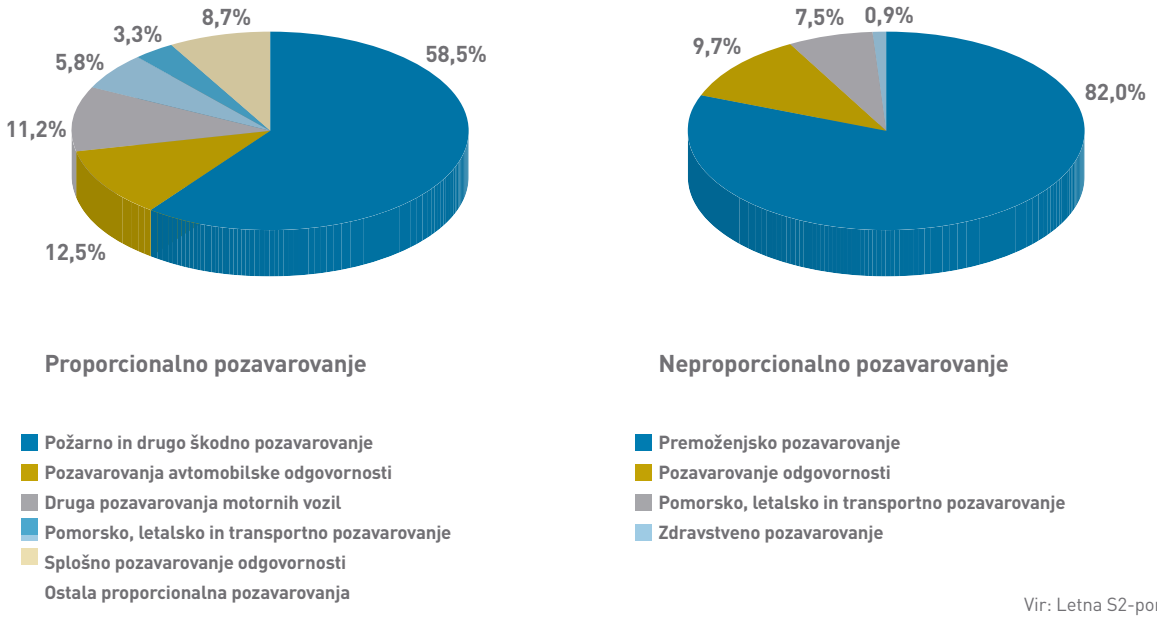

Vir: Letna S2-poročila

5.3. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic

Preglednica 4 spodaj prikazuje kosmate škodne količnike ali enostavni škodni rezultat oziroma delež kosmatih obračunanih zneskov škod v kosmatih obračunanih premijah premoženjskih zavarovanj oziroma po posameznih vrstah poslovanja premoženjskih zavarovanj in stroškovne ter kombinirane količnike za leti 2021 in 2022. Primerjava količnikov za premoženjska zavarovanja skupaj kaže, da sta se v letu 2022 kosmati škodni količnik in temu posledično kosmati kombinirani količnik precej poslabšala, in sicer za 7,0 odstotne točke, medtem ko je kosmati stroškovni količnik ostal na isti ravni. Kosmati škodni in kosmati kombinirani količnik sta se poslabšala predvsem zaradi zavarovanja za stroške zdravljenja, zavarovanja avtomobilske odgovornosti, pomorskega, letalskega in transportnega zavarovanja ter požarnega in drugega škodnega zavarovanja ter zavarovanja pomoči.

Metodologija izračuna kazalcev: EIOPA Supervisory Handbook: Non-Life Technical Provisions Chapter, str. 62–63

Razpon med najvišjim in najnižjim čistim kombiniranim količnikom premoženjskih zavarovanj je okoli 20 odstotnih točk (med 0,82 v Bolgariji in 1,00 v Franciji), kar pa je bistveno manj, kot je razpon med čistim stroškovnim količnikom premoženjskih zavarovanj, ki je okoli 40 odstotnih točk (med 0,09 na Nizozemskem in 0,47 v Grčiji). Razlike v razponih lahko pripisujemo razvitosti posameznih zavarovalnih trgov ter s tem povezano učinkovitostjo poslovanja.

Daleč najnižji čisti stroškovni količnik premoženjskih zavarovanj imajo na Nizozemskem, kar je predvsem posledica dejstva, da zasebne zdravstve-

Preglednica 3:
Primerjava kosmatih in čistih prihodkov od premij ter kosmatih in čistih odhodkov za škode zavarovalnic v letu 2022 po vrstah poslovanja (v mio EUR)

Zavarovanje	2022			
	Kosmati prihodki od premije	Čisti prihodki od premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
Premoženjska zavarovanja skupaj	**1.954,2**	**1.700,0**	**1.285,6**	**1.183,7**
Zavarovanje za stroške zdravljenja	664,8	662,9	634,6	633,8
Zavarovanje izpada dohodka	160,4	152,1	40,1	38,4
Nezgodno zavarovanje zaposlenih	0,0	0,0	0,0	0,0
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	268,7	233,0	161,8	140,3
Druga zavarovanja motornih vozil	348,5	308,7	237,9	212,9
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje	37,7	17,7	17,5	11,0
Požarno in drugo škodno zavarovanje	314,8	200,7	139,0	99,6
Splošno zavarovanje odgovornosti	76,9	56,3	7,5	3,6
Kreditno in kavcijsko zavarovanje	24,7	19,0	8,2	7,6
Zavarovanje stroškov postopka	2,1	1,4	0,1	0,0
Zavarovanje pomoči	48,1	44,2	37,2	35,6
Zavarovanje različnih finančnih izgub	7,5	4,0	1,7	0,9
Življenjska zavarovanja skupaj	**477,9**	**469,4**	**381,5**	**378,8**
Zdravstveno zavarovanje	13,7	12,8	2,9	2,3
Zavarovanje z udeležbo pri dobičku	118,3	117,4	227,0	226,8
Zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja	277,8	277,6	153,9	153,9
Druga življenjska zavarovanja	68,1	61,5	19,6	17,7
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	0,0	–0,2	–0,2
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	0,0	–21,6	–21,6
Vsa zavarovanja skupaj	**2.432,2**	**2.169,4**	**1.667,1**	**1.562,5**

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 4:
Primerjava škodnih količnikov, stroškovnih količnikov ter kombiniranih količnikov v letih 2021 in 2022, po vrstah premoženjskih zavarovanj zavarovalnic (v %)

Vrste poslovanja	2021			2022		
	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik
Zavarovanje za stroške zdravljenja	85,7 %	9,4 %	95,0 %	95,5 %	10,2 %	105,6 %
Zavarovanje izpada dohodka	30,7 %	33,2 %	63,9 %	25,0 %	32,8 %	57,8 %
Nezgodno zavarovanje zaposlenih	-	-	-	-	-	-
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	45,7 %	26,5 %	72,2 %	60,2 %	27,6 %	87,8 %
Druga zavarovanja motornih vozil	60,9 %	24,7 %	85,6 %	68,3 %	24,9 %	93,1 %
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje	40,2 %	29,9 %	70,2 %	46,5 %	25,2 %	71,7 %
Požarno in drugo škodno zavarovanje	40,2 %	38,4 %	78,7 %	44,2 %	38,9 %	83,0 %
Splošno zavarovanje odgovornosti	26,4 %	38,7 %	65,2 %	9,8 %	29,8 %	39,6 %
Kreditno in kavcijsko zavarovanje	18,5 %	31,7 %	50,3 %	33,1 %	25,5 %	58,6 %
Zavarovanje stroškov postopka	–0,3 %	46,5 %	46,2 %	2,4 %	25,5 %	27,8 %
Zavarovanje pomoči	61,4 %	31,4 %	92,8 %	77,4 %	32,1 %	109,4 %
Zavarovanje različnih finančnih izgub	59,3 %	21,6 %	80,9 %	23,0 %	26,7 %	49,6 %
Premoženjska zavarovanja skupaj	**58,7 %**	**24,1 %**	**82,9 %**	**65,8 %**	**24,1 %**	**89,9 %**

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 4/1:
Pregled količnikov učinkovitosti poslovanja zavarovalnic, EU-27, 2022

Država	Čisti kombinirani količnik	Čisti stroškovni količnik	Država	Čisti kombinirani količnik	Čisti stroškovni količnik
Francija	1	0,28	Estonija	0,92	0,28
Nizozemska	0,99	0,09	Slovenija	0,92	0,23
Belgija	0,97	0,37	Švedska	0,92	0,26
Nemčija	0,97	0,32	Poljska	0,91	0,39
Irska	0,97	0,34	Luksemburg	0,89	0,32
Litva	0,97	0,35	Finska	0,88	0,29
Avstrija	0,96	0,35	Malta	0,88	0,2
Španija	0,96	0,29	Portugalska	0,87	0,29
Hrvaška	0,95	0,42	Slovaška	0,86	0,4
Ciper	0,95	0,45	Češka	0,84	0,33
Grčija	0,95	0,47	Madžarska	0,84	0,41
Romunija	0,95	0,38	Danska	0,83	0,24
Italija	0,94	0,37	Bolgarija	0,82	0,35
Latvija	0,94	0,33			

Vir: Podatki EIOPE

ne zavarovalnice financirajo obvezno zdravstveno zavarovanje. Sledi Malta (0,20), nato pa Slovenija (0,23), kar je indikator, da so naše zavarovalnice stroškovno učinkovite. Na drugi strani so stroškovno najpotratnejše zavarovalnice v Grčiji (0,47), na Cipru (0,45) in na Hrvaškem (0,42).

Slovenski pozavarovalnici sta v letu 2022 skupaj obračunali 437,2 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni 12,1-odstotno povečanje glede na leto 2021 oziroma realno 1,3-odstotno povečanje. Večina kosmate pozavarovalne premije, tj. 99,4 %, se nanaša na skupino premoženjskih zavarovanj.

Podobno kot zavarovalnice morajo tudi pozavarovalnice določiti maksimalne lastne deleže.

Preglednica 5:
Primerjava kosmatih in čistih prihodkov od premij ter kosmatih in čistih odhodkov za škode pozavarovalnic v letu 2022 po vrstah poslovanja (v mio EUR)

Pozavarovanje	2022			
	Kosmati prihodki od premije	Čisti prihodki od premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
Sprejeto proporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	**329,7**	**230,5**	**204,8**	**144,5**
Pozavarovanje za stroške zdravljenja	2,2	1,6	1,4	1,1
Pozavarovanje izpada dohodka	10,0	8,7	3,2	2,6
Nezgodno pozavarovanje zaposlenih	0,0	0,0	0,0	0,0
Pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	39,2	24,7	28,1	15,0
Druga pozavarovanja motornih vozil	35,6	27,8	22,8	18,2
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	19,2	15,5	7,8	6,7
Požarno in drugo škodno pozavarovanje	196,4	138,9	132,3	97,2
Splošno pozavarovanje odgovornosti	11,1	7,2	4,4	3,5
Kreditno in kavcijsko pozavarovanje	11,2	3,8	2,8	0,6
Pozavarovanje stroškov postopka	0,1	0,0	0,0	0,0
Pozavarovanje pomoči	1,7	1,3	1,2	1,0
Pozavarovanje različnih finančnih izgub	3,0	1,0	0,8	–1,3
Sprejeto neproporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	**105,5**	**72,8**	**62,5**	**49,3**
Zdravstveno pozavarovanje	0,9	0,8	0,4	0,4
Pozavarovanje odgovornosti	10,4	4,5	–2,6	1,4
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	8,1	6,1	5,6	5,6
Premoženjsko pozavarovanje	86,2	61,3	59,1	41,8
Obveznosti iz življenjskih pozavarovanj	**2,0**	**0,5**	**0,9**	**0,4**
Vse skupaj	**437,2**	**303,8**	**268,2**	**194,2**

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 6:
Primerjava škodnih količnikov, stroškovnih količnikov ter kombiniranih količnikov v letih 2021 in 2022 po vrstah premoženjskih pozavarovanj pozavarovalnic (v mio EUR)

Vrste poslovanja	2021			2022		
	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik
Sprejeto proporcionalno pozavarovanje (neživljenjska zavarovanja)	**57,6 %**	**16,6 %**	**74,2 %**	**62,1 %**	**18,1 %**	**80,3 %**
Pozavarovanje za stroške zdravljenja	51,2 %	14,0 %	65,2 %	64,3 %	26,9 %	91,2 %
Pozavarovanje izpada dohodka	33,3 %	18,4 %	51,7 %	31,6 %	21,7 %	53,3 %
Nezgodno pozavarovanje zaposlenih	-	-	-	-	-	-
Pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	53,7 %	10,9 %	64,6 %	71,7 %	15,3 %	87,0 %
Druga pozavarovanja motornih vozil	61,1 %	8,3 %	69,4 %	64,0 %	10,9 %	74,9 %
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	94,6 %	19,0 %	113,6 %	40,4 %	24,4 %	64,9 %
Požarno in drugo škodno pozavarovanje	58,2 %	19,0 %	77,2 %	67,4 %	19,3 %	86,7 %
Splošno pozavarovanje odgovornosti	63,1 %	15,2 %	78,3 %	40,1 %	18,4 %	58,5 %
Kreditno in kavcijsko pozavarovanje	11,5 %	16,0 %	27,5 %	25,0 %	15,2 %	40,2 %
Pozavarovanje stroškov postopka	2,9 %	11,8 %	14,7 %	15,0 %	33,4 %	48,4 %
Pozavarovanje pomoči	67,3 %	25,7 %	93,0 %	71,5 %	30,5 %	102,0 %
Pozavarovanje različnih finančnih izgub	–25,9 %	0,5 %	–25,5 %	25,6 %	8,4 %	34,0 %
Sprejeto neproporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	**78,0 %**	**10,4 %**	**88,3 %**	**59,2 %**	**9,7 %**	**68,9 %**
Zdravstveno pozavarovanje	57,4 %	14,3 %	71,7 %	46,5 %	13,2 %	59,7 %
Pozavarovanje odgovornosti	28,6 %	4,8 %	33,4 %	–25,4 %	7,8 %	–17,6 %
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	100,4 %	10,5 %	110,9 %	69,3 %	9,3 %	78,6 %
Premoženjsko pozavarovanje	83,5 %	11,1 %	94,6 %	68,6 %	10,0 %	78,5 %
Vse skupaj	**62,4 %**	**15,1 %**	**77,5 %**	**61,4 %**	**16,1 %**	**77,5 %**

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 6 prikazuje kosmate škodne količnike ali enostavni škodni rezultat oziroma delež kosmatih obračunanih zneskov škod v kosmatih obračunanih premijah premoženjskih pozavarovanj oziroma po posameznih vrstah poslovanja premoženjskih pozavarovanj in stroškovne ter kombinirane količnike za leti 2021 in 2022. Omenjena preglednica kaže, da se je pri pozavarovalnicah kosmati škodni količnik za vsa pozavarovanja skupaj v letu 2022 izboljšal za 1,0 odstotno točko, medtem ko se je stroškovni količnik malenkost, za 1,0 odstotne točke, poslabšal. Omenjeno gibanje je imelo nevtralen učinek na kosmati kombinirani količnik

Metodologija izračuna kazalcev: EIOPA Supervisory Handbook: Non-Life Technical Provisions Chapter, str. 62–63.

5.4. Zavarovalnice iz držav, ki so v Sloveniji v letu 2022 lahko neposredno opravljale zavarovalne posle

Konec leta 2022 so bile 704 zavarovalnice s sedežem na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EGP), ki so lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljale zavarovalne posle. Ta številka je za 23 zavarovalnic večja od številke v letu 2021. Daleč največji sta števili zavarovalnic s sedežem v Luksemburgu (109 zavarovalnic ali 15,5 %) in Nemčiji (97 zavarovalnic ali 13,8 %). Sledile so zavarovalnice s sedežem na Irskem (73 zavarovalnic ali 10,4 %), v Franciji (67 zavarovalnic ali 9,5 %), Belgiji (63 zavarovalnic ali 8,9 %), na Nizozemskem (46 zavarovalnic ali 6,5 %), v Avstriji (37 zavarovalnic ali 5,3 %), Španiji (36 zavarovalnic ali 5,1 %), Liechtensteinu (27 zavarovalnic ali 3,8 %), na Švedskem (26 zavarovalnic ali 3,7 %), Malti (22 zavarovalnic ali 3,1 %) in v Italiji (20 zavarovalnic ali 2,8 %). Iz drugih držav EU oziroma EGP je manj kot po 20 zavarovalnic iz posamične države ali iz vseh držav skupaj 11,6 %, ki v Sloveniji lahko neposredno opravljajo zavarovalne posle, in sicer so to zavarovalnice z Danske, s Hrvaške, Poljske, Finske, z Madžarske, iz Litve, z Norveške, iz Bolgarije, s Cipra, iz Češke republike, Romunije, s Slovaške, iz Estonije, Grčije, z Islandije in s Portugalske.

Poleg zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic EU oziroma EGP in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, je v Sloveniji v letu 2022 opravljalo zavarovalne posle tudi osem podružnic iz držav članic EU[21].

Bruto obračunana premija, vključno s pozavarovalno premijo, zavarovalnic in pozavarovalnic, s sedežem v državah EGP, v Sloveniji, neposredno in prek podružnic, je v letu 2022 znašala 263 mio EUR, kar je 26 % več kot v letu 2021.

5.5. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami

Slovenski zavarovalni trg se po razvitosti uvršča med srednje razvite evropske države, kar je razvidno iz primerjalnih podatkov držav članic EU. Po deležu skupne zavarovalne premije v bruto domačem proizvodu si je Slovenija leta 2022 med državami EU delila 12. mesto z Avstrijo. Z navedenim deležem obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP je dosegla 63,2 % povprečja EU ter je letos pred Finsko, Poljsko, Grčijo, Češko, Madžarsko, Slovaško, Ciprom, Romunijo, Hrvaško, Estonijo, Bolgarijo, Litvo in Latvijo, zaostajala pa je za drugimi državami EU. Po velikosti zbrane premije na prebivalca zavzema 14. mesto med sedemindvajseterico. Kar se tiče deleža življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji, pa ta v letu 2022 znaša 21,3. Ta kazalnik kaže, da ima slovensko zavarovalništvo na področju življenjskih zavarovanj še mnogo dela. V letu 2022 je premija življenjskih zavarovanj na prebivalca v Sloveniji znašala 543,60 EUR.

[21] To so: Wiener Städtische Versicherung, AG, podružnica v Sloveniji, Porsche Versicherungs, AG, podružnica v Sloveniji, in Österreichische Hagelversicherung, VVaG, podružnica v Sloveniji, ki so jih ustanovile zavarovalnice s sedežem v Avstriji, ARAG SE, podružnica v Sloveniji, ki jo je ustanovila zavarovalnica s sedežem v Nemčiji, Allianz Zagreb, d. d., podružnica v Sloveniji, in CROATIA osiguranje, d. d., podružnica v Sloveniji, ki ju je ustanovila zavarovalnica s sedežem na Hrvaškem, COFACE – Compagnie française d'assurance pour le commerce extérieur, podružnica v Sloveniji, ki jo je ustanovila zavarovalnica s sedežem v Franciji, in Groupama Biztosító Zártkörüen Müködö Részvénytársaság, podružnica v Sloveniji, ki jo je ustanovila zavarovalnica s sedežem na Madžarskem.

Preglednica 7:
Zavarovalna dejavnost po posameznih državah v letu 2022

Država	Obračunana kosmata zavarovalna premija (v mio EUR)	Delež obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP	Obračunana kosmata zavarovalna premija na prebivalca (v EUR)	Delež obračunane kosmate premije življenjskih zavarovanj v obračunani kosmati premiji
Francija (FR)	256.206	9,7 %	3.777	59,2 %
Nemčija (DE)	238.820	6,2 %	2.869	62,9 %
Italija (IT)	131.645	6,9 %	2.235	72,9 %
Irska (IE)	75.678	15,1 %	14.956	64,5 %
Danska (DK)	40.472	10,8 %	6.891	75,0 %
Španija (ES)	62.930	4,7 %	1.327	42,1 %
Luksemburg (LU)	39.056	50,0 %	60.514	63,4 %
Švedska (SE)	34.188	6,1 %	3.271	66,9 %
Nizozemska (NL)	80.266	8,5 %	4.563	18,2 %
Belgija (BE)	33.208	6,0 %	2.855	35,9 %
Avstrija (AT)	19.298	4,3 %	2.149	41,3 %
Portugalska (PT)	11.139	4,7 %	1.076	52,0 %
Finska (FI)	8.284	3,1 %	1.493	53,0 %
Poljska (PL)	14.728	2,2 %	391	29,8 %
Malta (MT)	5.387	31,9 %	10.340	49,6 %
Grčija (GR)	4.617	2,2 %	435	51,9 %
Češka (CZ)	7.455	2,7 %	709	26,3 %
Madžarska (HU)	3.544	2,1 %	366	42,0 %
Slovaška (SK)	1.872	1,7 %	344	42,5 %
Slovenija (SI)	**2.552**	**4,3 %**	**1.211**	**21,3 %**
Ciper (CY)	1.097	4,1 %	1.213	45,8 %
Romunija (RO)	3.328	1,2 %	175	14,1 %
Hrvaška (HR)	1.682	2,5 %	434	25,0 %
Estonija (EE)	957	2,6 %	718	29,5 %
Bolgarija (BG)	1.784	2,1 %	261	12,6 %
Litva (LT)	873	1,3 %	311	18,1 %
Latvija (LV)	522	1,3 %	278	16,5 %
EU-27	**1.081.590**	**6,8 %**	**2.421**	**56,6 %**

Vir: EIOPA in EUROSTAT

Slika 6:
Primerjava deležev celotne zavarovalne premije v BDP-ju v državah EU v letu 2022 (v %)

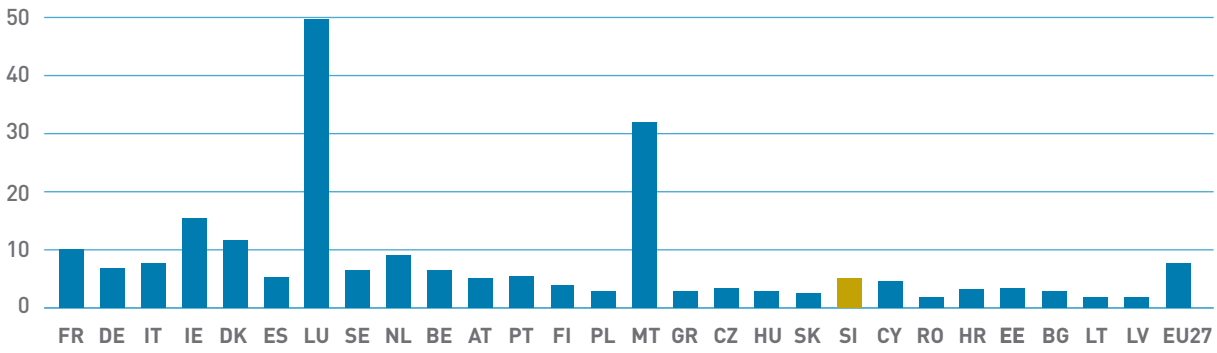

Vir: EIOPA

5.6. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic

V analizi računovodskih izkazov za leto 2021 so vključeni revidirani računovodski izkazi, za leto 2022 pa nerevidirani. Analiza računovodskih izkazov je v tem poglavju pripravljena ločeno za zavarovalnice in pozavarovalnici. Zavarovalnice in pozavarovalnici so izkaze pripravile skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) in predpisi Agencije.

5.6.1. Izidi poslovanja zavarovalnic

Izkaz poslovnega izida zavarovalnic prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid poslovnega leta. Zavarovalno-tehnični del izida poslovanja se sestavlja ločeno za premoženjska (vključno z zdravstvenimi) in za življenjska zavarovanja ter še posebej za dopolnilna zdravstvena zavarovanja kot del zdravstvenih zavarovanj.

Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 1/16, 85/16, 12/18 in 82/20; v nadaljevanju: Sklep o letnem poročilu zavarovalnic), ki ga je Agencija izdala na podlagi Zakona o zavarovalništvu in se je začel uporabljati s 1. 1. 2016 ter ga je nazadnje spremenila oziroma dopolnila v letu 2020, predpisuje samo še ločeni izkaz izida iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ne pa več ločenega izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj. Postavke iz zdravstvenih zavarovanj kot ene od vrst iz skupine premoženjskih zavarovanj so vključene v izkaz izida premoženjskih zavarovanj.

V letu 2022 je Agencija sicer izdala nov Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 151/22), vendar pa so zavarovalnice računovodske izkaze v skladu s

Preglednica 8:
Zbirni izkaz poslovnega izida zavarovalnic za leti 2021 in 2022 (v mio EUR)

	C. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA ZAVAROVALNIC	Leto 2021	Leto 2022
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (A.IX)	175,5	132,0
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	54,8	39,4
III.	Prihodki naložb	46,2	88,8
IV.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarov anj (B.XII)	31,3	–1,9
V.	Odhodki naložb	17,6	40,6
VI.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj (A.II)	16,4	1,4
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj	7,3	10,7
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj	20,1	22,6
IX.	Drugi prihodki	6,3	9,0
X.	Drugi odhodki	1,9	2,4
XI.	Poslovni izid poslovnega leta pred obdavčitvijo (I + II + III + IV – V – VI + VII – VIII + IX – X)	265,4	210,9
XII.	Davek iz dobička	42,8	36,8
XIII.	Odloženi davki	–0,7	5,8
XIV.	Čisti poslovni izid poslovnega leta (XI – XII + XIII)	221,9	179,9

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2022

Preglednica 8/1:
Skupne finančne in zavarovane izgube v letih 2021 in 2022 (v milijardah USD in %)

	Leto 2022	Leto 2021	Sprememba 2022/2021	Povprečje prejšnjih 10 let
Finančne škode (skupaj)	**284**	**303**	**–6 %**	**220**
Škode iz naravnih katastrof	275	270	2 %	-
Škode, ki jih je povzročil človek	9	-	-	-
Zavarovane škode (skupaj)	**132**	**130**	**2 %**	**91**
Škode iz naravnih katastrof	125	121	3 %	81
Škode, ki jih je povzročil človek	7	-	-	

Vir: Sigma 1/2023

tem sklepom prvič izdelale šele za prvo trimesečje leta 2023. S 1. januarjem 2023 se je namreč končalo prehodno obdobje, v katerem je bila dovoljena uporaba starih računovodskih standardov MRS 39 – Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje in MSRP-4 – Zavarovalne pogodbe. Nadomeščata ju mednarodna računovodska standarda MSRP-9 – Finančni instrumenti in MSRP-17 – Zavarovalne pogodbe. Posledično je bilo treba spremeniti v letu 2022 veljavni Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih (Uradni list RS, št. 1/16, 85/16, 12/18, 82/20).

Po podatkih inštituta švicarske pozavarovalnice Swiss Re so naravne nesreče in nesreče, ki jih je povzročil človek, v letu 2022 povzročile svetovne gospodarske izgube v višini 284 milijard USD. Od gospodarskih izgub je bila večina, to je 275 milijard USD, pripisanih naravnim katastrofam.

Orkan Ian je bil najdražji dogodek leta 2022, ki je povzročil ocenjene zavarovane izgube v višini 50 do 65 milijard USD. Orkan četrte kategorije je na zahodu Floride dosegel kopno septembra in je prinesel močne vetrove, nalive in nevihtne valove. Po orkanu Katrina leta 2005 je Ian drugi najdražji zavarovalni primer naravne katastrofe v zapisih Sigme, sezona 2022 pa tretja najdražja sezona orkanov v zgodovini po letu 2005 (Katrina, Wilma in Rita) in 2017 (Harvey, Irma in Maria).

Globalne zavarovane izgube zaradi hudih konvektivnih neviht, kamor sodijo nevihte s točo in tornadi v ZDA, so znašale več kot 33 milijard ameriških dolarjev. K temu je prispevala tudi najvišja letna izguba v zgodovini (5 milijard USD) zaradi toče v Franciji.

Svetovne izgube zaradi poplav so bile malo nad povprečjem. Glavni dogodek so bile poplave na vzhodu Avstralije februarja in marca. Poplave so povzročile škode v višini 4,3 milijarde ameriških dolarjev, kar je bil največji škodni dogodek zaradi naravnih nesreč v zgodovini Avstralije. Še en nacionalni dogodek, ki je bil »najhujši doslej«, so bile poplave v Durbanu v Južnoafriški republiki aprila, zaradi česar so bile zavarovane izgube ocenjene na 1,5 milijarde ameriških dolarjev.

Po nekaj letih zimskih neviht z nizko stopnjo silovitosti se je februarja 2022 pojavil skupek

neviht (Eunice, Dudley, Franklin). V severozahodni Evropi so sprožile skupne zahtevke, ki so ocenjeni na 4,1 milijard ameriških dolarjev.

Na nasprotni strani temperaturnega spektra so spremenljivost vremena in anomalije atmosferske cirkulacije povzročile hudo sušo in vročinske valove po vsem svetu. Vročina in suša sta vplivali na pridelek v številnih regijah in povečane izgube iz naslova kmetijskega zavarovanja. V Evropi je bilo poletje 2022 najtoplejše v zgodovini. Vročina in suša v Maroku sta sovpadali s fazo severnoatlantske oscilacije, ko je primanjkovalo padavin. V Braziliji je bilo monsunsko deževje podpovprečno. Najbolj so trpeli pridelki, zlasti soja in koruza. Skupna količina padavin v sosednjih ZDA v letu 2022 je bila tretja najbolj sušna v zgodovini in pridelek poljščin je bil nižji kot v letu 2021. Na Kitajskem pa so ekstremno vroče in suhe razmere na reki Jangce in šibko monsunsko deževje vplivali na poletne pridelke.

Valovi visokih temperatur v Evropi so terjali tudi veliko človeških žrtev: po podatkih

WHO je vrsta vročinskih valov v Evropi po ocenah povzročila vsaj 15.000 smrti.

Zavarovalništvo je leta 2022 pokrilo 46,5 % svetovnih gospodarskih škod.[22]Tudi slovenski pozavarovalnici sta vpeti v posledice naravnih nesreč v Evropi in po svetu. Za Zavarovalno skupino Sava je bilo sicer leto 2022 v povezavi z naravnimi nesrečami manj turbulentno kakor leto poprej. Najpomembnejši dogodki za pozavarovalni portfelj Save Re so bili evropska nevihta Eunice v februarju, poplave v Južnoafriški republiki v aprilu, septembrski tajfun Hinnamnor v Južni Koreji in orkan Ian v Severni Ameriki. Zavarovalnico Savo so v povezavi z naravnimi nesrečami doletele tri škode, ki so presegle 1 milijon EUR, tj. eno škodo več kot v letu 2021. Na poslovanje Pozavarovalnice Triglav RE pa orkan Ian, ki je ob koncu septembra pustošil po jugovzhodu ZDA in ki, kot rečeno zgoraj, velja za največjo posamično katastrofalno škodo v letu 2022, navedena škoda ni vplivala, saj kritij za nevarnosti v ZDA praviloma ne pozavaruje. Največji vpliv na poslovanje Pozavarovalnice Triglav v letu 2022 je tako imelo neurje, ki so ga britanski meteorologi poimenovali z Dudley, Eunice in Franklin, nemški pa z Ylenia, Zeynep in Antonia. Med 16. in 21. februarjem je zahodno in srednjo Evropo prizadela serija treh intenzivnih viharjev, ki so prizadejali precejšnjo gmotno škodo. Neurja so celo zahtevala nekaj smrtnih žrtev, gospodarska škoda se ocenjuje na 5,6 milijarde USD. Najbolj so bile prizadete Nemčija, države Beneluksa in Velika Britanija. Prav tako so Pozavarovalnico Triglav zelo prizadele južnoafriške poplave po neobičajno močnem deževju. V poplavah in zemeljskih plazovih, ki so sledile deževju, je umrlo prek 450 ljudi, poškodovanih je bilo več kot 13 tisoč domov, več kot

[22] https://www.swissre.com/media/news-releases/nr-20201215-sigma-full-year-2020-preliminary-natcat-loss-estimates.html, sigma-1-2021-en.pdf (swissre.com)

600 šol in 66 zdravstvenih objektov. Velika škoda je bila povzročena na infrastrukturi in gospodarskih objektih. Prva ocena gospodarske škode znaša 2 milijardi ameriških dolarjev in je verjetno najhujša naravna katastrofa v Južnoafriški republiki.

Slovenske zavarovalnice so v letu 2022 zabeležile dogodke, ki so jih opredelile kot naravne katastrofalne dogodke, in sicer so bila to neurja s točo. Poleg teh so imeli vpliv na njihov poslovni rezultat množični škodni dogodki – majska in junijska neurja s točo ter vihar konec avgusta v Sloveniji, toča in poplave na Hrvaškem, pa tudi neurja s točo v Severni Makedoniji in Črni gori.

Zavarovalnice so v obravnavanem obdobju sicer imele pozitiven zavarovalno-tehnični izid v obeh segmentih poslovanja, vendar pa je bil tako pri premoženjskih kot v življenjskih zavarovanjih precej nižji kot v obdobju poprej. Pri premoženjskih zavarovanjih so dosegle izid v višini 132,0 mio EUR, kar je kar za 43,5 mio EUR ali 24,8 % manj kot v letu 2021. Kot rečeno, je zavarovalno-tehnični izid v letu 2022 glede na leto 2021 padel tudi v življenjskih zavarovanjih, in sicer s 54,8 mio EUR na 39,4 mio EUR, kar je za 15,4 mio EUR ali 28,1 %.

Zavarovalnice so v poslovnem letu 2022 dosegle pozitiven poslovni izid pred obdavčitvijo v višini 210,9 mio EUR, kar je za 54,5 mio EUR ali 20,5 % manj kot v poslovnem letu 2021. Nižji skupni poslovni izid je posledica že prej omenjenega nižjega zavarovalno-tehničnega izida v premoženjskih in življenjskih zavarovanjih. Padec skupnega poslovnega izida v primerjavi s poslovnim izidom leta 2021 pa je nekoliko ublažilo povečanje prihodkov naložb, in sicer iz naslova povečanja prihodkov od dividend in deležev. Zavarovalnice so skupaj v letu 2022 obračunale za 36,8 mio EUR davka od dobička pravnih oseb. Izkazale so za 5,8 mio EUR odloženih terjatev za davek, ki povečujejo čisti poslovni izid. Leto 2022 je bilo za zavarovalnice, merjeno tudi s čistim poslovnim izidom, manj uspešno kot leto 2021. Izkazale so za 179,9 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je kar za 42,0 mio EUR ali za 18,9 % manj kot v letu 2021. Dve zavarovalnici sta skupaj izkazali izgubo v višini 76,5 mio EUR.

V izkazu celotnega vseobsegajočega donosa zavarovalnice izkazujejo vse sestavine izkaza poslovnega izida ter tiste postavke prihodkov in odhodkov, ki niso pripoznane v poslovnem izidu, vplivajo pa na spremembo lastniškega kapitala v obračunskem obdobju. Celotni vseobsegajoči donos zavarovalnic v letu 2022 v primerjavi s predhodnim letom kaže popolnoma obrnjeno sliko. V letu 2021 je bil visoko pozitiven zaradi visokega čistega dobička in nizke negativne vrednosti drugega vseobsegajočega donosa po obdavčitvi, v letu 2022 pa je visoko negativen, na kar je vplival visoko negativen drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi, ki je rezultat čistih izgub iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo.

Zavarovalnice so v letu 2022 v segmentu premoženjskih zavarovanj ustvarile 1.667,4 mio EUR či-

Preglednica 9:
Zbirni izračun vseobsegajočega donosa zavarovalnic za leti 2021 in 2022 (v mio EUR)

	D. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA ZAVAROVALNIC	Leto 2021	Leto 2022
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	221,9	179,9
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	–10,0	–420,6
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	212,0	–240,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2022

Preglednica 10:
Zbirni izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2021 in 2022 (v mio EUR)

	A. IZKAZ IZIDA IZ PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2021	Leto 2022
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	1.590,5	1.667,4
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnic	16,4	1,4
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	7,9	9,5
IV.	Čisti odhodki za škode	1.039,2	1.157,5
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/–)	–19,0	24,3
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	11,4	10,4
VII.	Čisti obratovalni stroški	339,6	365,0
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	30,1	37,8
IX.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (I + II + III – IV ± V – VI – VII – VIII)	175,5	132,0

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2022

Preglednica 11:
Zbirni izkaz izida iz življenjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2021 in 2022 (v mio EUR)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2021	Leto 2022
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	563,9	573,3
II.	Prihodki naložb	118,3	103,3
III.	Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	221,8	24,8
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	41,9	39,8
V.	Čisti odhodki za škode	423,7	414,0
VI.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/–)	–269,9	203,7
VII.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	–0,1	0,1
VIII.	Čisti obratovalni stroški	119,3	126,8
IX.	Odhodki naložb	19,8	102,6
X.	Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	15,1	239,4
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	12,2	24,5
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz čistega izida zavarovalnic	31,3	–1,9
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I + II + III + IV – V ± VI – VII – VIII – IX – X – XI – XII)	54,8	39,4

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic leto 2022

stih prihodkov od zavarovalnih premij, kar je 76,9 mio EUR ali 4,8 % več kot v letu 2021. Čisti odhodki za škode so porasli bistveno bolj kot čisti prihodki od zavarovalnih premij, in sicer za 118,3 mio EUR ali 11,4 %, kar je tudi bistveni razlog za toliko nižji izid iz premoženjskih zavarovanj, ki znaša 43,5 mio EUR ali 24,8 % manj kot v letu 2021.

Pri življenjskih zavarovanjih so se čisti prihodki od zavarovalnih premij v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 povečali za precej manj kot v prejšnjem primerjalnem obdobju, to je za 9,3 mio EUR oziroma za 1,6 % in znašajo 573,3 mio EUR. Prihodki naložb so se nekoliko znižali, zelo pa so se znižali, in sicer skoraj za 90 %, čisti neiztrženi dobički naložb zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje. Nekoliko so se znižali čisti odhodki za škode. Velika je sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij. Močno so se povišale tudi čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, kar je posledica negativnih donosov na kapitalskih trgih. Slab rezultat iz naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, je vodil k nižjemu izidu iz življenjskih zavarovanj v letu 2022 od rezultata v letu 2021, ki se je zmanjšal za 15,4 mio EUR oziroma 28,1 %.

Sledi prikaz izida dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja so prostovoljna zdravstvena zavarovanja, ki krijejo razliko ali del razlike med celotnimi stroški zdravstvenih storitev in stroški teh storitev, ki jih krije obvezno zdravstveno zavarovanje po zakonu, ki ureja obvezna zdravstvena zavarovanja. Sklep o letnem poročilu zavarovalnic zavarovalnicam, ki opravljajo posle navedenih zavarovanj, nalaga, da sestavljajo še izkaz poslovnega izida in bilanco stanja iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Zavarovalnice so za ta del poslovanja dolžne izdelati poseben izkaz izida, ki je sicer sestavni del izkaza izida iz premoženjskih zavarovanj.

Zavarovalnice so v letu 2022 izkazale precej slabši

Preglednica 12:
Zbirni izkaz izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj zavarovalnic za leti 2021 in 2022 (v mio EUR)

	Aa. IZKAZ IZIDA IZ DOPOLNILNIH ZAVAROVANJ	Leto 2021	Leto 2022
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	609,8	633,0
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnice (postavka C.VI)	1,2	–0,5
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	0,2	0,9
IV.	Čisti odhodki za škode	530,5	618,5
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/–)	–15,3	26,3
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	47,2	51,2
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	1,4	2,4
IX.	Izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj (I + II + III – IV + V – VI – VII – VIII)	16,8	–12,3

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic leto 2022

izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj kot pred letom. Čisti prihodki od zavarovalnih premij so se sicer nekoliko povečali, in sicer za 23,2 mio EUR ali 3,8 %, vendar so se močno povišali tudi čisti odhodki za škode, to je za 88,0 mio EUR ali 16,6 %. Poleg tega lahko vidimo, da so se v letu 2022 sproščale zavarovalno-tehnične rezervacije v znesku 26,3 mio EUR. Zaradi občutno višjega povišanja čistih odhodkov za škode od čistih prihodkov od zavarovalnih premij je izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj negativen.

Kot lahko vidimo iz zgornjih podatkov, je leto 2022 zaznamovala izrazita rast odhodkov za škode zdravstvenih zavarovanj, zlasti iz naslova dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj, kar je posledica ponovnega normaliziranja izvajanja zdravstvenih storitev po koncu epidemije, dviga cen zdravstvenih storitev ter vpliva uveljavitve zakonodajnih sprememb za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema v jeseni 2022 [23]. Slednje so tako po eni strani dodatno vplivale na večji obseg škod dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj, po drugi strani pa so zavarovalnicam omogočile dodatno sproščanje rezervacij za neiztekle nevarnosti, oblikovane na podlagi Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVIDA-19, kar je delno ublažilo negativne posledice na poslovanje v letu 2022.

5.6.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic

Pozavarovalnici sta v letu 2022 v primerjavi s predhodnim letom dosegli precejšen porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij, ki je znašal 25,0 mio EUR ali 10,0 %. Porasli so sicer tudi čisti odhodki za škode za 9,2 mio EUR in čisti obratovalni stroški za

Preglednica 13:
Zbirni izkaz poslovnega izida in vseobsegajočega donosa pozavarovalnic za leti 2021 in 2022 (v mio EUR)

	A. IZKAZ IZIDA	Leto 2021	Leto 2022
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	278,8	303,8
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida pozavarovalnic	11,9	5,4
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	0,8	0,0
IV.	Čisti odhodki za škode	185,0	194,2
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/–)	–0,5	1,4
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,1
VII.	Čisti obratovalni stroški	87,4	96,8
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,5	1,0
IX.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (I + II + III – IV + V – VI – VII – VIII)	18,1	18,6
	C. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA POZAVAROVALNIC		
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (A.IX)	18,1	18,6
III.	Prihodki naložb	71,3	78,2
V.	Odhodki naložb	9,9	23,7
VI.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida premoženjskih zavarovanj (A.II)	11,9	5,4
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj	13,0	11,3
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj	12,2	12,8
IX.	Drugi prihodki	0,1	0,2
X.	Drugi odhodki	0,9	0,5
XI.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (I + III – V – VI + VII – VIII + IX – X)	67,6	65,9
XII.	Davek iz dobička	3,0	2,4
XIII.	Odloženi davki	–0,4	–0,6
XIV.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (XI – XII + XIII)	64,2	62,9
	D. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POZAVAROVALNIC		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	64,2	62,9
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	–5,2	–35,6
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	59,0	27,4

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2022

[23] Državni zbor je oktobra 2022 sprejel Zakon o nujnih ukrepih za zajezitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva (ZNUNBZ), s katerim se zaradi zajezitve širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva spreminja in dopolnjuje določbe določenih zakonov s področja zdravstvenega varstva ali odstopa od njih ter določajo začasni ukrepi na področju zdravstva, socialnega varstva in dela. ZNUNBZ s posegom v ZNUZSZS določi, da zavarovalnice, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, iz neporabljenih sredstev za povečanje obsega programa, ki so jih oblikovale kot zavarovalno-tehnične rezervacije na podlagi 35. člena petega protikoronskega zakona PKP5 (ZZUOOP) in 39. člena ZNUPZ plačujejo izvedbo zdravstvenih storitev v deležu dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, in sicer do njihove porabe oziroma najdlje do izteka veljavnosti ukrepa iz te določbe, pri čemer navedeni ukrep velja do 31. 12. 2024 z možnostjo, da ga Vlada podaljša največ dvakrat, vsakokrat za največ šest mesecev.

9,4 mio EUR, vendar je bil porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij višji. Navedeno gibanje je vodilo k pozitivnemu zavarovalno-tehničnemu izidu premoženjskih zavarovanj pozavarovalnic v znesku 18,6 mio EUR. Tudi finančni rezultat iz naložb je zelo dober in je posledica prihodkov iz dividend in deležev. Zaradi vsega navedenega je pozitiven tudi čisti poslovni izid pozavarovalnic, ki znaša 62,9 mio EUR.

Zaradi relativno visoko pozitivnega čistega poslovnega izida je kljub precej visokemu negativnemu drugemu vseobsegajočemu donosu po obdavčitvi pozitiven tudi celotni vseobsegajoči donos.

5.7. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic

Direktiva Solventnost II ne predpisuje več vrst dovoljenih naložb in zgornje meje posameznih vrst naložb, vendar od zavarovalnic in pozavarovalnic zahteva, da sredstva nalagajo samo v sredstva in finančne instrumente, katerih tveganja lahko primerno opredelijo, merijo, spremljajo, upravljajo, nadzirajo in o njih poročajo ter ustrezno upoštevajo v svoji oceni solventnostnih potreb. Dalje morajo zavarovalnice in pozavarovalnice vsa sredstva nalagati na način, ki zagotavlja varnost, kakovost, likvidnost in donosnost njihovega celotnega portfelja.

Preden preidemo k naložbam slovenskih zavarovalnic in pozavarovalnic, bomo v preglednici 14 prikazali gibanje nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 in od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022.

Preglednica 14 prikazuje gibanje nekaterih evropskih borznih indeksov, Koyfinovega donosa desetletnih državnih obveznic in donosa desetletnih nemških državnih obveznic ter trimesečnega EURIBOR-ja. Prikazane parametre smo izbrali, ker tudi ti krojijo naložbeno politiko slovenskih (po) zavarovalnic.

December je prinesel razočaranje za vlagatelje in tako še dodatno doprinesel k že tako slabemu letu na kapitalskih trgih. Negativno so zadnji mesec leta zaključile tako delnice kot tudi obveznice, saj so se vrnili strahovi, ki so večji del leta 2022 spodbujali negativno razpoloženje vlagateljev. Ti strahovi so zaostrovanje denarne politike centralnih bank v boju proti povišani inflaciji, geopolitične napetosti, vključno z vojno v Ukrajini, energetska kriza, naraščajoče število okužb s koronavirusom na Kitajskem in negotovost glede trajanja in resnosti ohlajanja gospodarstva, ki se je začelo tekom leta 2022[25].

Evropske delnice (STOXX Europe 600) so decembra izgubile 3,38 %, leto 2022 pa v primerjavi s koncem leta 2021 zaključile 10,64 % nižje. Svetovni razviti trgi (MSCI World) so v decembru izgubili 7,79 %, v celotnem letu 2022 pa 12,98 %. Nič kaj bolje od razvitih trgov se v decembru niso odrezali trgi v razvoju (MSCI Emerging Markets). Ti so decembra izgubili 5,05 %, v celotnem letu 2022 pa 15,06%. [26]

Medtem ko so se zahtevane donosnosti obveznic zaradi boljših podatkov o inflaciji v novembru nekoliko znižale, so se v decembru zahtevane donosnosti zaradi restriktivnejše naravnanosti centralnih bank znova povišale. Višanje zahtevanih donosnosti je posledično negativno vplivalo na cene obveznic. Zahtevana donosnost 10-letne

Preglednica 14:
Prikaz gibanja nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 in od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 (v % oz. odstotnih točkah)

Ime indeksa	Sprememba vrednosti	
	2021	2022
Eurostoxx 50 Index	20,59 %	–11,54 %
DAX Index	16,71 %	–11,92 %
SBITOP Index	39,80 %	–16,89 %
Donos desetletnih slovenskih državnih obveznic	0,59 odst. t.	3,25 odst. t.
Donos desetletnih nemških državnih obveznic	0,43 odst. t.	2,73 odst. t.
Trimesečni EURIBOR[24]	–0,03 odst. t.	2,73 odst. t.

Vir: Koyfin

[24] To je povprečna obrestna mera, po kateri si skupina izbranih evropskih bank med seboj izposoja denar.
[25] Negativni december in zelo zahtevno leto 2022 | prva.si
[26] Negativni december in zelo zahtevno leto 2022 | prva.si

nemške državne obveznice je za primer ob koncu leta 2022 znašala 3,78 %, kar se je ob začetku leta, ko je zahtevana donosnost na omenjeno državno obveznico bila še v negativnem območju, zdelo nekaj nepredstavljivega. V letu 2022 je tako prišlo do velikih premikov na obvezniških trgih, zahtevane donosnosti obveznic so poskočile, cene obveznic pa padle, kar je vplivalo na to, da je bilo leto 2022 eno izmed najslabših v zgodovini obvezniškega naložbenega razreda[27].

Vrednost trimesečnega EURIBOR-ja se je precej povišala, kar vodi k slabšim pogojem zadolževanja.

Naložbe zavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2022 so znašale 6.620,5 mio EUR, kar je za 997,4 mio EUR ali za 13,1 % manj kot na dan 31. 12. 2021, in sicer so se znižala tako sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja so vezana na indeks ali enoto premoženja (za 150,2 mio EUR), kot tudi sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in sredstva iz naslova lastnih virov (za 793,2 mio EUR). Znižale so se tudi naložbe pozavarovalnic, ki so znašale 1.082,4 mio EUR in so bile za 53,0 mio EUR ali 4,7 % nižje kot na zadnji dan leta 2021.

Preglednica 15 prikazuje celotne naložbe zavarovalnic in njihovo delitev na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih so upravičenja vezana na indeks ali enoto premoženja, in na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, ter lastne vire sredstev.

Preglednica 16 prikazuje naložbe po vrstah sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in iz lastnih virov. Kadar upravičenja iz pogodb niso vezana na indeks ali enoto premoženja, namreč sredstva, ki pokrivajo obveznosti zavarovalnice, ki izhajajo iz tovrstnih pogodb, zavarovalnici povzročajo tržno tveganje. Tržno tveganje pa vodi do kapitalske zahteve za tržna tveganja. Enako velja za naložbe sredstev iz lastnih virov. Nasprotno naložbe sredstev, ki krijejo upravičenja, vezana na indeks ali enoto premoženja, ne vplivajo na kapitalsko zahtevo, ker se tržno tveganje v celoti prenese na zavarovance. Zato so v tej preglednici in na slikah, ki ji sledijo, prikazane samo naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in naložbe iz lastnih virov.

Iz preglednice 16 je razvidno, da so konec leta 2022 naložbe zavarovalnic v državne vrednostne papir-

Preglednica 15:
Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic (v mio EUR)

Vrsta sredstev	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in sredstva iz naslova lastnih virov	5.017,6	1.082,4
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja so vezana na indeks ali enoto premoženja	1.602,9	0,0

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 16:
Sestava sredstev v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezna na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev po vrsti naložb, 2022 (v mio EUR)

Vrsta naložb	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Državni dolžniški vrednostni papirji	2.136,8	348,8
- Vrednostni papirji Republike Slovenije	483,0	28,9
- Vrednostni papirji drugih držav članic EU	1.348,8	175,1
- Vrednostni papirji ostalih držav	304,9	144,9
Drugi dolžniški vrednostni papirji	1.347,5	149,4
Lastniški vrednostni papirji	1.062,3	517,0
Depoziti v bankah	125,7	50,4
Nepremičnine	272,8	15,0
Posojila	38,1	1,8
Ostalo	34,5	0,0
Skupaj naložbe	5.017,6	1.082,4

Vir: Letna S2-poročila

[27] Negativni december in zelo zahtevno leto 2022 | prva.si

Slika 7:
Valutna sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

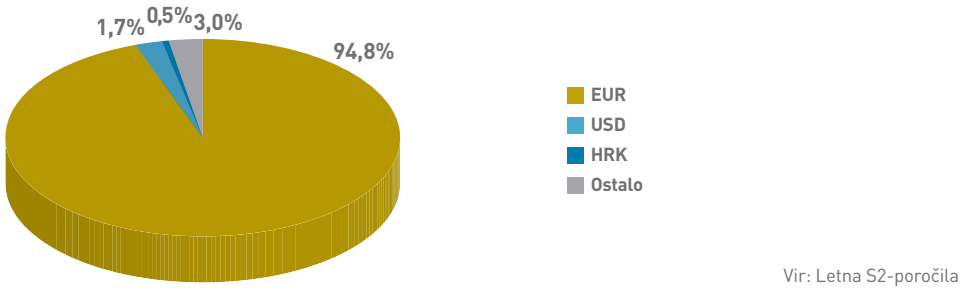

Vir: Letna S2-poročila

Slika 8:
Sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic glede na državo izdajatelja v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

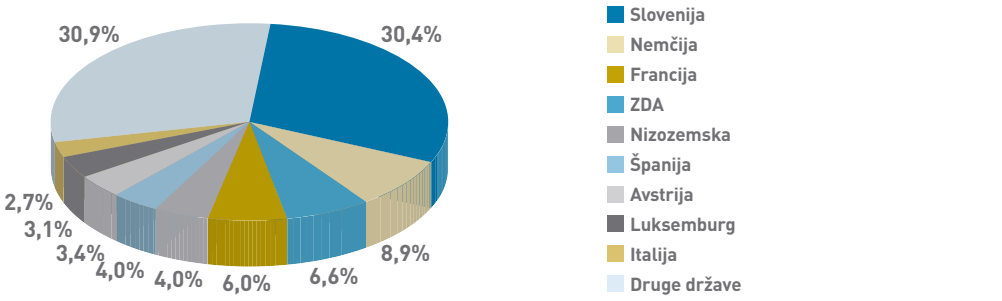

Vir: Letna S2-poročila

Slika 9:
Sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic po bonitetni oceni v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

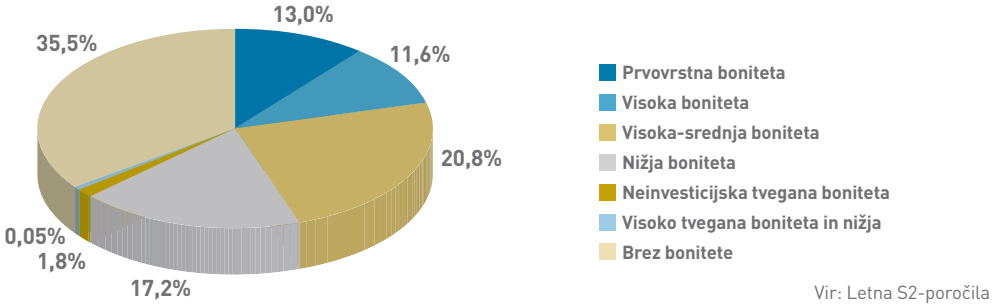

Vir: Letna S2-poročila

je znašale 42,6 %, kar predstavlja dokaj podoben odstotek, kot je bil v letu 2021 in je še vedno v visoki prednosti pred ostalimi. Sledi delež naložb v druge dolžniške vrednostne papirje, ki je znašal 26,9 % in je bil za 0,7 odstotne točke nižji od deleža v letu 2021. Delež lastniških vrednostnih papirjev pa je malo nižji. V letu 2022 je znašal 21,2 % celotnih naložb, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, kar pomeni znižanje glede na leto 2021 za 1,2 odstotne točke. Za 0,9 odstotne točke pa se je povečal delež nepremičnin.

Pri naložbah pozavarovalnic so konec leta 2022, tako kot v letu 2021, drugače kot pri zavarovalnicah, največji delež, tj. 47,8 %, imele naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki so bile z navedenim deležem sicer za 2,9 odstotne točke nižje kot na zadnji dan leta 2021, vendar še vedno daleč pred ostalimi vrstami naložb. Delež državnih dolžniških vrednostnih papirjev je bil v primerjavi s preteklim letom višji za 4,3 odstotne točke in je znašal 32,2 %, delež drugih dolžniških vrednostnih papirjev pa je bil v primerjavi s preteklim letom nižji za 1,4 odstotne točke in je konec leta 2022 znašal 13,8 %.

Glede na valuto naložb so zelo podoben delež kot leta 2021 (94,6 %) tvorile naložbe v evro, ki so v letu 2022 znašale 94,8 %. Od leta 2015, ko je le-ta znašal 9,9 %, pa je padel delež naložb v ameriške dolarje, ki so leta 2016 znašale le 2,2 %, leta 2017 in leta 2018 še manj, tj. 2 oziroma 1,9 %, leta 2019 pa spet 2 %, leta 2020 1,9 %, leta 2021 2,3 % in leta 2022 1,7 %. Naložbe v hrvaške kune so od leta 2019

nekoliko padle in so s 30,5 mio EUR predstavljale 0,5 % naložb sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in iz lastnih virov. Naložbe v preostale valute so se povečale in skupaj znašajo 183,0 mio EUR sredstev ali 3,0 %. Med njimi so omembe vredne naložbe v državne obveznice mednarodnih finančnih institucij in v korejske državne obveznice. Naložbe v navedene valute oziroma vrste naložb so predvsem posledica čezmejnega delovanja obeh pozavarovalnic in zavarovalnic ter usklajevanja valutne sestave njihovih sredstev in obveznosti.

Gledano po državah izdajateljicah vrednostnih papirjev, ki sestavljajo naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic, je bil v letu 2022 sicer za 0,4 odstotne točke manjši kot v letu 2021, pa še vedno največji del sredstev naložen v Sloveniji. Več kot 5 % sredstev je bilo naloženih še v Nemčiji, Franciji in ZDA.

Gledano po boniteti vrednostnih papirjev so imele zavarovalnice in pozavarovalnice v letu 2022 sredstva naložena v naložbe z višjo boniteto kot leta 2021. Delu naložb v razredu brez bonitete sledijo naložbe z visoko-srednjo boniteto (od A+ do A–), njim pa naložbe prvovrstne bonitete (AAA), ki so prehitele naložbe nižje-srednje bonitete (od BBB+ do BBB–) in znašajo 13,0 odstotka (v letu 2021 10,9 odstotka) ali 793 mio EUR. Nedaleč za njimi so naložbe visoke bonitete, ki znašajo 11,6 odstotka ali 707,6 mio EUR. Podoben kot v letu 2020 je tudi delež naložb z neinvesticijsko tvegano boniteto (od BB+ do BB–), ki znaša 1,8 % (leta 2021 je bil 1,6 %). Zelo majhen pa je delež naložb z visoko tvegano ali nižjo boniteto (CCC in manj), ki znaša le 0,05 %.

Naložbe zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje so na dan 31. 12. 2022 znašale 90,4 mio EUR, kar predstavlja 12,12-odstotno zmanjšanje glede na konec leta 2021, ko so znašale 102,9 mio EUR. V letu 2022 so zavarovalnice nekatere tovrstne vrednostne papirje prodale.

Večina naložb v sestavljene vrednostne papirje, in sicer 61,2 mio EUR oz. 67,7 % vseh tovrstnih naložb na 31. 12. 2022 sestavlja portfelj življenjskih zavarovanj z naložbenim tveganjem. Vrednost naložb se je v primerjavi z letom 2021, ko je le-ta znašala 69,6 mio EUR oz. 67,6 %, zmanjšala. Delež naložb portfelja klasičnih življenjskih zavarovanj v sestavljene vrednostne papirje je v letu 2022 znašal 11,9 % oziroma 10,7 mio EUR in se je v primerjavi z letom 2021, ko je le-ta znašal 12 % oz. 12,3 mio EUR, zmanjšal. Portfelj premoženjskih zavarovanj konec leta 2022 izkazuje naložbe v strukturirane vrednostne papirje v višini 15,9 mio EUR, kar predstavlja 17,6-odstoten delež vseh naložb v te vrednostne papirje. Konec leta 2021 je portfelj premoženjskih zavarovanj izkazoval naložbe v strukturirane vrednostne papirje v višini 18,5 mio EUR oziroma 17,9 % vseh tovrstnih naložb. Delež naložb iz lastnih virov zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje je v letu 2022, glede na skupno vrednost sestavljenih vrednostnih papirjev zavarovalnic, znašal le 2,9 % oziroma 2,6 mio EUR (konec leta 2021 je ta delež znašal 2,5 %).

Pozavarovalnici po stanju na dan 31. 12. 2022, tako kot po stanju na dan 31. 12. 2021, nista izkazovali naložb v sestavljene vrednostne papirje.

5.8. Zavarovalno-tehnične rezervacije

V sistemu Solventnost II, ki v prostoru Evropske unije velja od 1. januarja 2016, se vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij lahko izračuna na dva načina: kot vsota najboljše ocene in dodatka za tveganje (marža za tveganje) ali kot celota. Slovenske zavarovalnice večinoma uporabljajo prvo metodo, zato slike, ki sledijo, prikazujejo to delitev.

Najboljša ocena je tehtano povprečje prihodnjih denarnih tokov in upošteva časovno vrednost denarja (je zdajšnja vrednost prihodnjih denarnih tokov). Za izračun zdajšnje vrednosti pričakovanih prihodnjih denarnih tokov se uporabi ustrezna krivulja netvegane obrestne mere. Dodatek za tveganje je tolikšen, da skupaj z najboljšo oceno zagotavlja, da je vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij enakovredna znesku, ki bi ga za prevzem in izpolnitev obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb zahtevale druge zavarovalnice, ki bi prevzele to obveznost. Dodatek za tveganje se izračuna z določitvijo stroškov zagotavljanja zneska primernih lastnih virov sredstev v višini zahtevanega solventnostnega kapitala, ki je potreben za podporo zavarovalnih obveznosti med njihovo veljavnostjo oziroma do njihovega izteka. Mera stroškov kapitala je pribitek nad ustrezno netvegano obrestno mero, ki bi ga zavarovalnica upoštevala, da bi zagotovila primerne lastne vire sredstev v prej navedeni višini.

Po stanju na dan 31. 12. 2022 so zavarovalnice, vrednoteno skladno z MSRP, oblikovale kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije v višini 5.450,3 mio EUR, pozavarovalnici pa v višini 597,8 mio EUR, vrednoteno po direktivi Solventnost II pa 4.363,3 mio EUR oziroma 371,8 mio EUR. Slike

v nadaljevanju prikazujejo vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij, vrednotenih po direktivi Solventnost II, po posameznih vrstah poslovanja, saj pri delitvi zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah velja isti princip kot pri premijah, in sicer se izračunavajo na ravni homogenih vrst tveganj.[28] Slika 10 prikazuje zavarovalno-tehnične rezervacije premoženjskih zavarovanj (brez zdravstvenih), zavarovalno-tehnične rezervacije zdravstvenih zavarovanj (podobnih premoženjskim in podobnih življenjskim) in zavarovalno-tehnične rezervacije življenjskih zavarovanj (brez zdravstvenih). Ko primerjamo njihove vrednosti, vidimo, da največje vrednosti dosegajo zavarovalno-tehnične rezervacije v vrstah poslovanja zavarovanje z udeležbo pri dobičku in zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja. Ti vrsti poslovanja imata namreč dolgoročni značaj, medtem ko so vrste poslovanja premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj kratkoročne.

Sledita sliki zavarovalno-tehničnih rezervacij za pozavarovalnici, na katerih so zavarovalno-tehnične rezervacije prikazane po enakih vrstah poslovanja, kot so prikazane premije.

Slika 10:
Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na dan 31. 12. 2022 (v mio EUR)

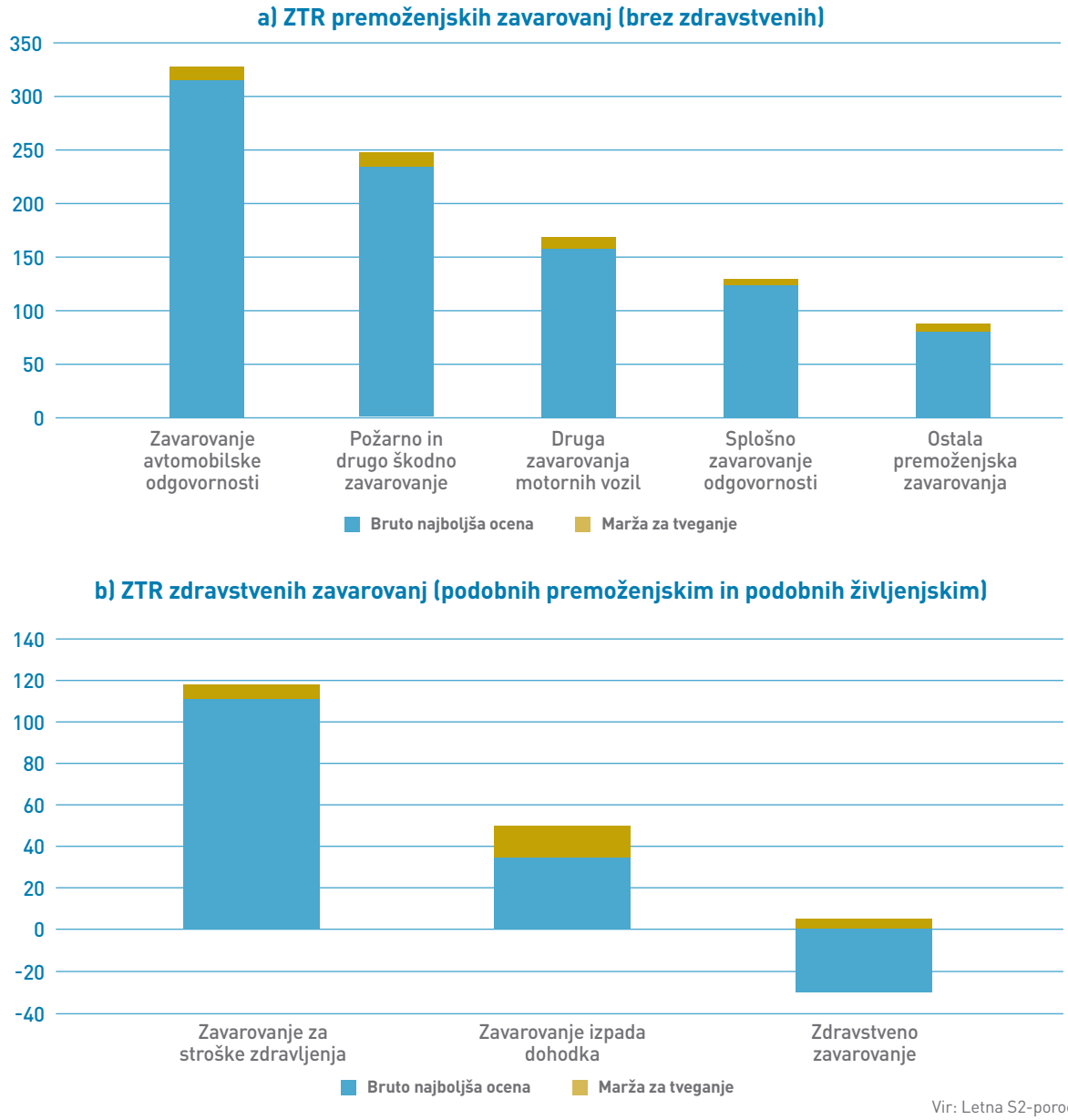

Vir: Letna S2-poročila

[28] Pri izračunu zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnice in pozavarovalnice segmentirajo obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb v homogene skupine tveganj oziroma najmanj po vrstah poslovanja, kot jih določa ZZavar-1. Posledično se razporeditev zavarovalno-tehničnih rezervacij po vrstah poslovanja v okviru Solventnosti II razlikuje od razporeditve zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti II.

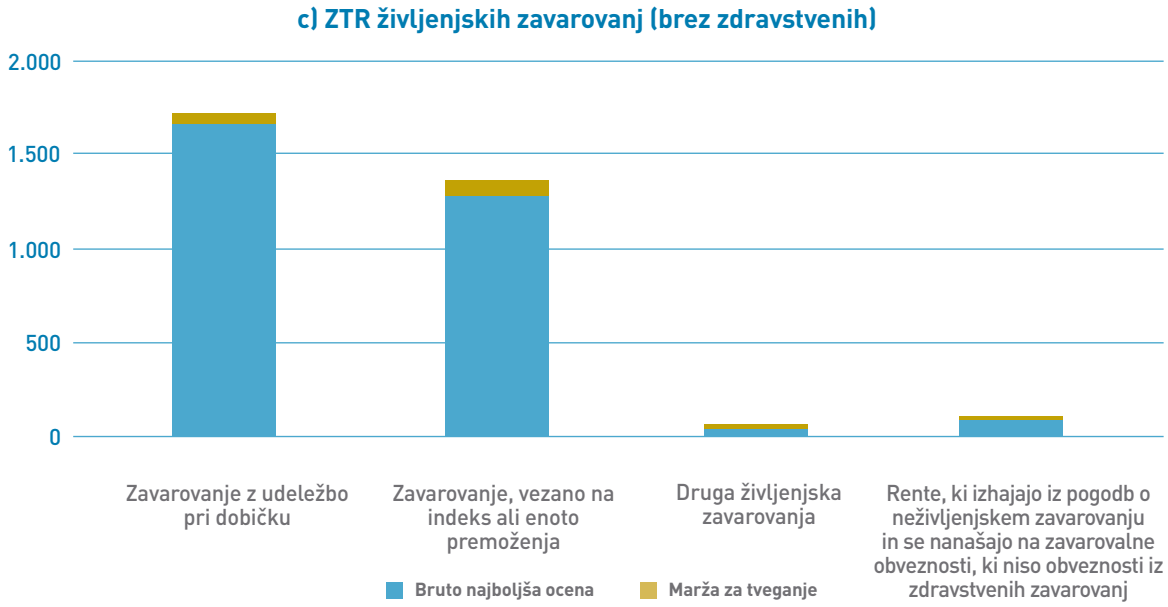

Vir: Letna S2-poročila

Slika 11:
Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij pozavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na 31. 12. 2022 (v mio EUR)

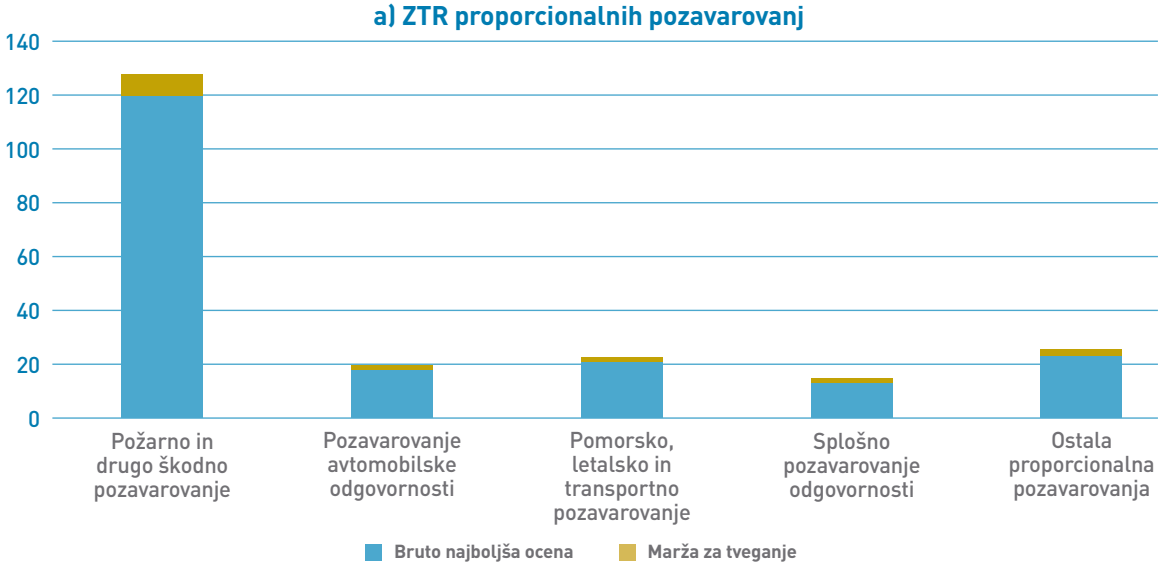

Vir: Letna S2-poročila

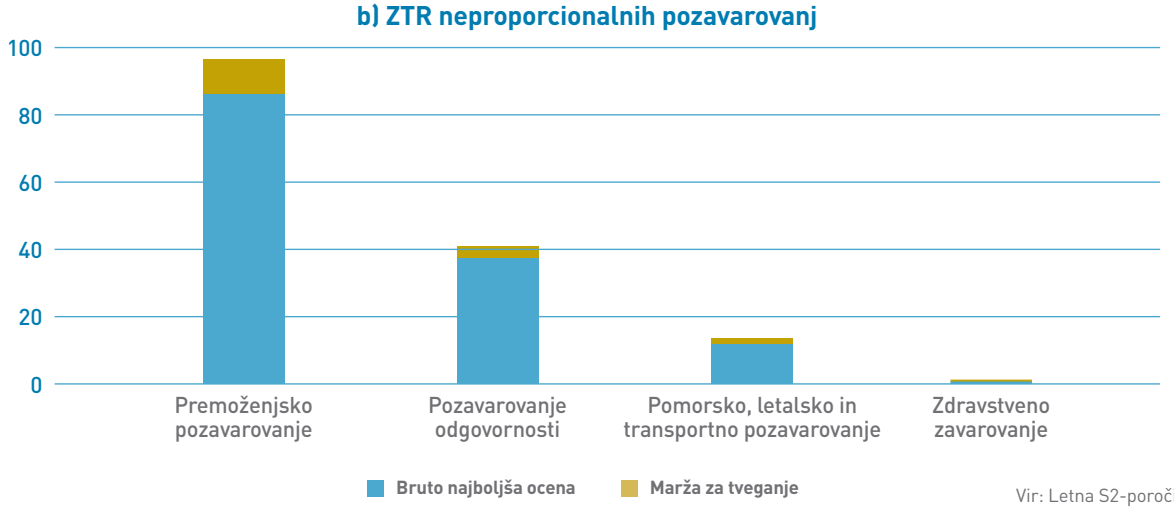

Vir: Letna S2-poročila

5.9. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2022

Zavarovalnice in pozavarovalnici so z uvedbo direktive Solventnost II dolžne pripravljati bilance stanja po MSRP in bilance stanja po direktivi Solventnost II in predpisih, sprejetih na njeni podlagi. Vrednotenje po direktivi Solventnost II je dosledno vrednotenje po tržni (pošteni) vrednosti (razen vrednotenja povezanih družb),[29] medtem ko lahko pri vrednotenju po MSRP pravna oseba izbira med različnimi vrednostmi (nabavna vrednost, tržna vrednost, odplačna vrednost).

V nadaljevanju prikazujemo bilanco stanja zavarovalnic in pozavarovalnic s postavkami, vrednotenimi po MSRP, in s postavkami, vrednotenimi po direktivi Solventnost II, na dan 31. 12. 2022.

Če primerjamo vrednost skupnih zneskov aktive in pasive za zavarovalnice po stanju na dan 31. 12. 2022 z vrednostma skupnih zneskov aktive in pasive za zavarovalnice po stanju na dan 31. 12. 2021, ugotovimo, da so se vrednosti zneskov po stanju na dan 31. 12. 2022 v primerjavi z vrednostmi po stanju na dan 31. 12. 2021 zmanjšale. To je na aktivi rezultat znižanja vrednosti naložb (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks) in tudi znižanja vrednosti sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi

na enoto premoženja ali na indeks, znižanje vrednosti pasive pa je posledica znižanja zavarovalno-tehničnih rezervacij. Zmanjšanje bilančne vsote v

Preglednica 17:
Bilančne postavke zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotene po MSRP, na dan 31. 12. 2022 (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu z MSRP-ji	**7.345,4**	**1.279,6**
Neopredmetena sredstva	59,0	5,5
Odložene terjatve za davek	82,8	11,7
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	172,0	3,7
Naložbe (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	4.465,8	862,3
Sredstva v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.677,7	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	2,5	1,8
Posojila, vezana na police	9,5	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	339,9	126,2
Depoziti pri cedentih	0,0	24,4
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	262,7	155,0
Terjatve iz naslova pozavarovanj	39,6	24,2
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	56,4	1,1
Lastne delnice	0,0	24,9
Zneski, dolgovani podjetju v zvezi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	84,0	25,8
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	93,5	13,0
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu z MSRP-ji	**5.950,8**	**786,1**
Zavarovalno-tehnične rezervacije	5.450,3	597,8
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	451,0	188,3
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	49,5	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	**1.394,6**	**493,5**

Vir: Letna S2 poročila

[29] Vrednotenje povezanih družb je določeno v 13. členu Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II).

letu 2022 je posledica padcev tečajev naložb v lastniške in dolžniške vrednostne papirje ter investicijske sklade.

Primerjava postavk sredstev in obveznosti, vrednotenih po MSRP, s postavkami, vrednotenimi za potrebe kapitalske ustreznosti, tj. po direktivi Solventnost II, pa nam pokaže, da je razlika največja pri vrednosti zavarovalno-tehničnih rezervacij. Direktiva Solventnost II namreč zahteva, da se denarni tokovi zavarovalno-tehničnih rezervacij diskontirajo s tržnimi obrestnimi merami, medtem ko se po MSRP večji del rezervacij, razen matematičnih, ne diskontira. Tako vidimo, da so zavarovalno-tehnične rezervacije, vrednotene po MSRP, višje in so pri zavarovalnicah na dan 31. 12. 2022 znašale 5.450,3 mio EUR (leto poprej 5.703,9 mio EUR), kar je 24,9 % ali 1.087,0 mio EUR več kot na dan 31. 12. 2022 po direktivi Solventnost II. Pri pozavarovalnicah je relativna razlika še večja. Zavarovalno-tehnične rezervacije, oblikovane po MSRP, so na dan 31. 12. 2022 znašale 597,8 mio EUR in so bile za 60,1 % višje od zavarovalno-tehničnih rezervacij po direktivi Solventnost II na dan 31. 12. 2022. Navedeno gre pripisati temu, da sta imeli pozavarovalnici zelo malo zavarovalno-tehničnih rezervacij za življenjska zavarovanja, ki jih je treba diskontirati že po MSRP.

Sprememba pri vrednotenju sredstev je manjša, po drugi strani pa večja, kot je bila prejšnja leta. Sprememb pri vrednotenju sredstev je namreč manj, saj so pretežno tudi po MSRP vrednotena po tržnih vrednostih. Tako je vrednost naložb (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks) po MSRP po stanju na dan 31. 12. 2022 pri zavarovalnicah višja za 18,0 % od vrednosti istih naložb po Solventnosti II. Pri pozavarovalnicah je vrednost naložb po MSRP po stanju na dan 31. 12. 2022 znašala 868,3 mio EUR in je bila s tem za 122,6 mio EUR ali 12,4 % nižja od vrednosti naložb po direktivi Solventnost II.

Preglednica 18:
Bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po direktivi Solventnost II na dan 31. 12. 2022 (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členom 75 Direktive 2009/138/ES	**7.156,6**	**1.249,4**
Neopredmetena sredstva	0,0	0,0
Odložene terjatve za davek	127,3	34,9
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	181,9	4,7
Naložbe (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	4.731,5	984,9
Sredstva v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.603,6	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	28,0	1,8
Posojila, vezana na police	10,1	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	191,9	78,9
Depoziti pri cedentih	0,0	24,4
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	100,1	30,7
Terjatve iz naslova pozavarovanj	35,4	23,5
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	55,9	1,1
Lastne delnice	0,0	38,6
Zneski, dolgovani podjetju v zvezi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	75,3	25,8
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	15,4	0,1
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členi od 75 do 86 Direktive 2009/138/ES	**4.953,5**	**540,2**
Zavarovalno-tehnične rezervacije	4.363,3	371,8
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	590,2	168,4
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	0,0	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	**2.203,1**	**709,2**

Vir: Letna S2-poročila

Opaznejše razlike nastanejo, če ima zavarovalnica oziroma pozavarovalnica naložbe v povezane družbe, za katere veljajo omenjena pravila Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35, po katerih je tržna vrednost povezane družbe presežek sredstev nad obveznostmi. Poleg tega opaznejše razlike nastajajo tudi pri terjatvah iz naslova zavarovanj in terjatvah do posrednikov, kajti vrednotenje po direktivi Solventnost II ne upošteva tistega dela terjatev, ki še ni zapadel v plačilo, po MSRP pa se upoštevajo vse obračunane terjatve.

5.10. Kazalniki poslovanja

V preglednici 19 je prikazanih nekaj pomembnejših kazalnikov poslovanja.

Razmerje med čistimi odhodki za škode in čistimi prihodki od zavarovalnih premij pri premoženjskih zavarovanjih se je pri zavarovalnicah v letu 2022 glede na leto 2021 precej poslabšalo, in sicer za 4,3 odstotne točke, ker so se v skupini premoženjskih zavarovanj čisti prihodki od zavarovalnih premij povišali manj, kot so se povišali čisti odhodki za škode. Pri življenjskih zavarovanjih pa se je škodni količnik izboljšal za 2,9 odstotne točke, ker so se v skupini življenjskih zavarovanj precej bolj od čistih odhodkov za škode povečali čisti prihodki od zavarovalnih premij.

Pri pozavarovalnicah se je kazalnik »delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij - PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA« v nasprotju z zavarovalnicami izboljšal za 2,5 odstotne točke, in sicer iz razloga, ker je bilo povečanje čistih prihodkov od zavarovalnih premij višje (10,0 %) od povečanja odhodkov za škode (5,0 %).

Razmerje obratovalnih stroškov v **čistih prihodkih od zavarovalnih premij** pri zavarovalnicah je v skupini premoženjskih zavarovanj ostalo na zelo podobni ravni, v skupini življenjskih zavarovanj pa se je to razmerje izboljšalo za 0,9 odstotne točke, kar je rezultat nižjega povečanja obratovalnih stroškov od povečanja čistih prihodkov od zavarovalnih premij.

Pozavarovalnici sta v letu 2021 ohranili zelo podoben rezultat pri kazalniku »delež obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij - PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA«.

V nadaljevanju lahko vidimo, da je stopnja pokritosti zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami tako pri zavarovalnicah kot pri pozavarovalnicah nekoliko padla, vendar je še vedno zelo dobra.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v vseh obveznostih. Pri zavarovalnicah in tudi pri pozavarovalnicah je ta stopnja nekoliko padla. Pri zavaro-

Preglednica 19:
Izbrani kazalniki poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic (v %)

	Zavarovalnice		Pozavarovalnice	
Kazalnik	2021	2022	2021	2022
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	65,1 %	69,4 %	66,4 %	63,9 %
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	75,1 %	72,2 %	-	-
Delež obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	21,4 %	21,9 %	31,3 %	31,9 %
Delež obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	21,2 %	22,1 %	-	-
Koef. nalaganja oz. pokritost vseh zavar.-teh. rezervacij z naložbami	126,2 %	123,5 %	142,2 %	128,0 %
Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev	22,5 %	18,8 %	39,1 %	37,3 %
Čista donosnost kapitala	11,6 %	12,9 %	13,7 %	13,4 %
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	82,5 %	82,3 %	70,8 %	68,9 %
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	98,5 %	98,3 %	31,0 %	34,0 %

Vir: Letni statistični obrazci, revidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2021 in revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2021 ter letni statistični obrazci, nerevidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2022 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic in za leto 2022

valnicah padec izhaja iz tega, ker je stanje kapitala precej padlo zaradi negativnega presežka iz prevrednotenja oziroma je padlo bolj, kot je padlo stanje obveznosti do virov sredstev kot celote. Pri pozavarovalnicah pa je zmanjšanje posledica večjega povečanja obveznosti do virov sredstev (predvsem zaradi povečanja škodnih rezervacij) kot je bilo povečanje kapitala.

Kazalnik čiste donosnosti kapitala se izračunava kot razmerje med čistim dobičkom in povprečnim stanjem lastniškega kapitala. Ta kazalnik se je pri zavarovalnicah v letu 2022 glede na leto 2021 povišal, pri pozavarovalnicah pa je ostal približno na enaki ravni. Povečanje imenovanega kazalnika pri zavarovalnicah je posledica dejstva, da se je čisti poslovni izid zmanjšal manj od povprečnega stanja lastniškega kapitala.

Pri deležu čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji, ki prikazuje odstotek zadržanja premije oziroma lastni delež, vidimo, da je ta odstotek pri zavarovalnicah tako pri premoženjskih zavarovanjih kot pri življenjskih zavarovanjih zelo podoben. Pri pozavarovalnicah je delež pozavarovanja v premoženjskih zavarovanjih malo nižji, kar pomeni, da se je nekoliko znižal delež pozavarovanja. Obratna pa je situacija pri življenjskem zavarovanju, pri katerem pa je delež pozavarovanja še vedno visok.

5.11. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2022

Kapitalska ustreznost po direktivi Solventnost II je razmerje med primernim zneskom lastnih virov sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom.

Lastni viri sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic za namene vrednotenja kapitalske ustreznosti so sestavljeni iz presežka sredstev nad obveznostmi, vrednotenimi skladno s pravili, ki jih določa ZZavar-1, in podrejenih obveznosti, ki skupaj sestavljajo osnovne lastne vire sredstev, ter iz pomožnih lastnih virov sredstev. Lastni viri sredstev se delijo v tri razrede kakovosti. Lastni viri sredstev, ki so primerni za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala, so brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda, postavke lastnih virov sredstev drugega in tretjega razreda pa do višine določenih meja. Meje primernih lastnih sredstev zagotavljajo, da delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev, razvrščenih v prvi razred, presega eno tretjino celotne vrednosti primernih lastnih vi-

Preglednica 20:
Struktura osnovnih lastnih virov sredstev in kapitalska ustreznost zavarovalnic ter pozavarovalnic (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek osnovnih lastnih virov sredstev	2.214,5	700,7
Od tega podrejene obveznosti	88,0	56,3
Skupni znesek pomožnih lastnih virov sredstev	0,0	0,0
Skupni primerni znesek lastnih virov sredstev za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala	2.214,5	700,7
Prvi razred – neomejene postavke	2.120,2	640,6
Prvi razred – omejene postavke	15,0	0,0
Drugi razred	73,0	56,3
Tretji razred	6,3	3,8
Skupni znesek primernih osnovnih lastnih virov sredstev za kritje zahtevanega minimalnega kapitala	2.166,9	651,3
Prvi razred – neomejene postavke	2.120,2	640,6
Prvi razred – omejene postavke	15,0	0,0
Drugi razred	31,7	10,7
Skupni znesek zahtevanega solventnostnega kapitala	978,1	271,3
Skupni znesek zahtevanega minimalnega kapitala	317,4	76,5
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in SCR	226,4 %	258,3 %
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in MCR	682,6 %	851,7 %

Vir: Letna S2-poročila

rov sredstev in da je delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev, razvrščenih v tretji razred, manjši od ene tretjine celotne vrednosti primernih lastnih virov sredstev. Za kritje zahtevanega minimalnega kapitala so primerni samo osnovni lastni viri sredstev ter med njimi brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda, postavke osnovnih lastnih virov sredstev drugega razreda pa do višine določene meje. Meja primernih lastnih virov sredstev zagotavlja, da delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev prvega razreda presega eno polovico celotne vrednosti primernih osnovnih lastnih virov sredstev.

Zahtevani solventnostni kapital se skladno s pravili direktive Solventnost II vrednoti tako, da zavarovalnica upošteva vsa merljiva tveganja, ki jim je izpostavljena. Višina zahtevanega solventnostnega kapitala ustreza tvegani vrednosti osnovnih lastnih virov sredstev zavarovalnice s stopnjo zaupanja 99,5 % za obdobje enega leta.

Iz zgornje preglednice vidimo, da je razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom (SCR) oziroma zahtevanim minimalnim kapitalom (MCR) po stanju na dan 31. 12. 2022 za zavarovalnice in pozavarovalnici primerno. Za zavarovalnice se je to razmerje v letu 2022 nekoliko izboljšalo, saj je leto poprej znašalo 220,7 %. Do povišanja v letu 2022 je privedel večji padec skupnega zneska zahtevanega solventnostnega kapitala od padca skupnega zneska primernih osnovnih lastnih virov sredstev. Padec primernih lastnih virov sredstev in padec zneska zahtevanega solventnostnega kapitala sta v veliki meri posledica višje inflacije, kot je opisano v poglavju 3. 3. tega poročila. Za pozavarovalnici skupaj pa se je s količnikom 258,3 stanje nekoliko poslabšalo glede na količnik iz leta 2021, ki je znašal 274,0 %, do česar je privedlo po eni strani zmanjšanje skupnega primernega zneska lastnih virov sredstev za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala, po drugi strani pa povečanje skupnega zneska zahtevanega solventnostnega kapitala. Znižanje solventnostnega količnika pri pozavarovalnicah je v veliki meri posledica znižanja vrednosti naložb zaradi višjih obrestnih mer, deloma pa tudi povišanja najboljše ocene zaradi škodne inflacije.

Sliki 12 in 13 prikazujeta sestavo zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic in pozavarovalnic na podlagi standardne formule. Zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule, je vsota osnovnega zahtevanega solventnostnega kapitala, kapitalskih zahtev za operativno tveganje in prilagoditev zaradi možnosti pokrivanja izgub s hkratnim zmanjšanjem zavarovalno-tehničnih rezervacij ter zaradi odloženih davkov. Osnovni zahtevani solventnostni kapital zajema najmanj:

Slika 12:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic na dan 31. 12. 2022

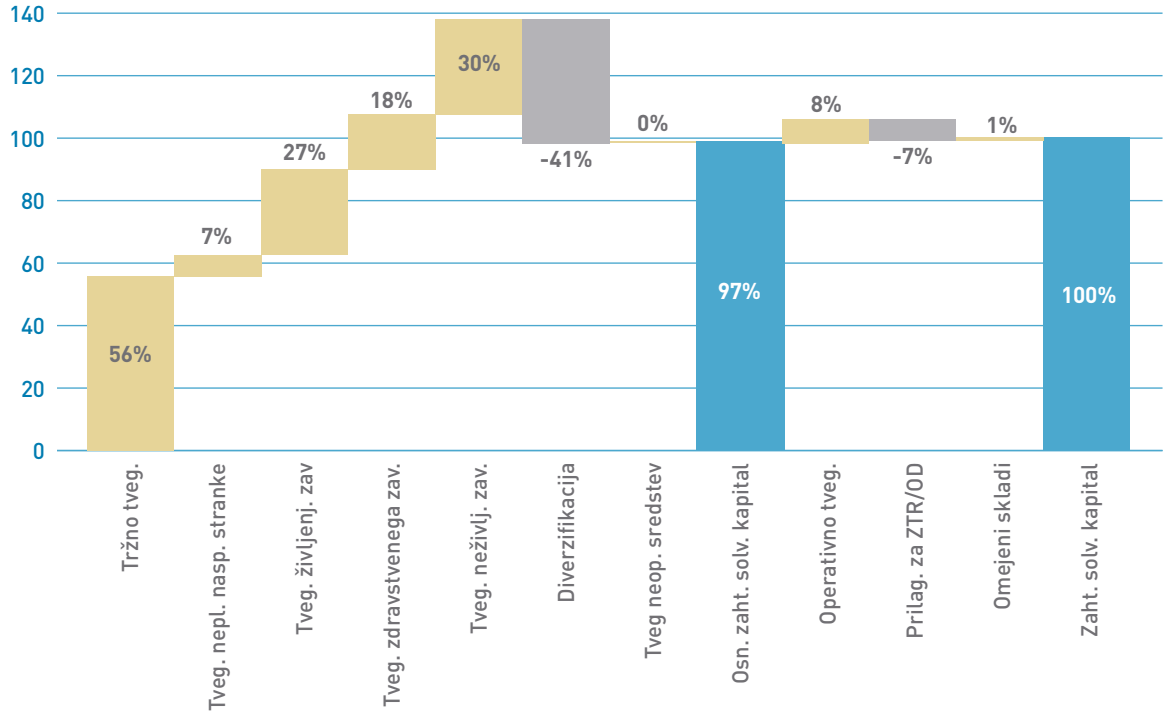

Vir: Letna S2-poročila

1. modul tveganj premoženjskih zavarovanj,
2. modul tveganj življenjskih zavarovanj,
3. modul tveganj zdravstvenih zavarovanj,
4. modul tržnih tveganj,
5. modul tveganja neplačila nasprotne stranke.

Pri oblikovanju posameznega modula se, kjer to ustreza naravi tveganja, upoštevajo učinki razpršenosti, ki zmanjšujejo osnovni zahtevani solventnostni kapital.

Z zgornje slike je razvidno, da je pri poslovanju zavarovalnic daleč največje tržno tveganje. Sledi mu tveganje premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj, ki pa se je glede na leto 2021 nekoliko povečalo na račun zmanjšanja tržnega tveganja. Na strani sredstev se je zaradi dvigov obrestnih mer centralnih bank sicer povečalo obrestno tveganje, po drugi strani pa so se ostala tržna tveganja in skupno tržno tveganje zmanjšala zaradi znižanja tržnih vrednosti finančnih instrumentov. Tveganju premoženjskih zavarovanj sledi tveganje življenjskega zavarovanja. Manjše od tega je tveganje zdravstvenega zavarovanja, še manjše pa je tveganje neplačila nasprotne stranke.

Pri pozavarovalnicah je slika sestave zahtevanega solventnostnega kapitala zaradi drugačne narave posla nekoliko drugačna. Pri pozavarovalnicah je v letu 2022 največji delež pripadel tveganju premoženjskega oziroma neživljenjskega zavarovanja. Za 9,0 odstotne točke manjše je tržno tveganje. Deleži preostalih tveganj so zelo majhni. S 5,0 % je omembe vredno še tveganje neplačila nasprotne stranke.

Naslednja slika prikazuje še sestavo zahtevanega solventnostnega kapitala po podmodulih tveganj zavarovalnic in pozavarovalnic. Vidimo lahko, da je v okviru tržnega tveganja pri zavarovalnicah največje tveganje tveganje razpona, pri pozavarovalnicah pa tveganje lastniških vrednostnih papirjev, saj imata večji delež naložb v lastniške vrednostne papirje kot zavarovalnice. Pri pozavarovalnicah je precejšnje tudi tveganje obrestnega tveganja. V tveganju iz pogodb neživljenjskega zavarovanja pri zavarovalnicah in pozavarovalnicah največje tveganje pomenijo premije in rezervacije, pri pozavarovalnicah pa je temu dokaj blizu še tveganje katastrofe neživljenjskih zavarovanj. V okviru tveganja iz pogodb življenjskega zavarovanja je pri zavarovalnicah največje tveganje predčasne prekinitve, ki mu sledi tveganje stroškov življenjskega zavarovanja. Kot rečeno, je pri pozavarovalnicah tveganje življenjskega zavarovanja zaradi majhnega obsega premij življenjskega zavarovanja zelo majhno. Pri tveganju zdravstvenega zavarovanja je, predvsem pri zavarovalnicah, največje tveganje iz naslova zdravstvenih zavarovanj, ki so podobna neživljenjskim oziroma premoženjskim zavarovanjem (NSLT zdravstvena zavarovanja).

Slika 13:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala pozavarovalnic na dan 31. 12. 2022

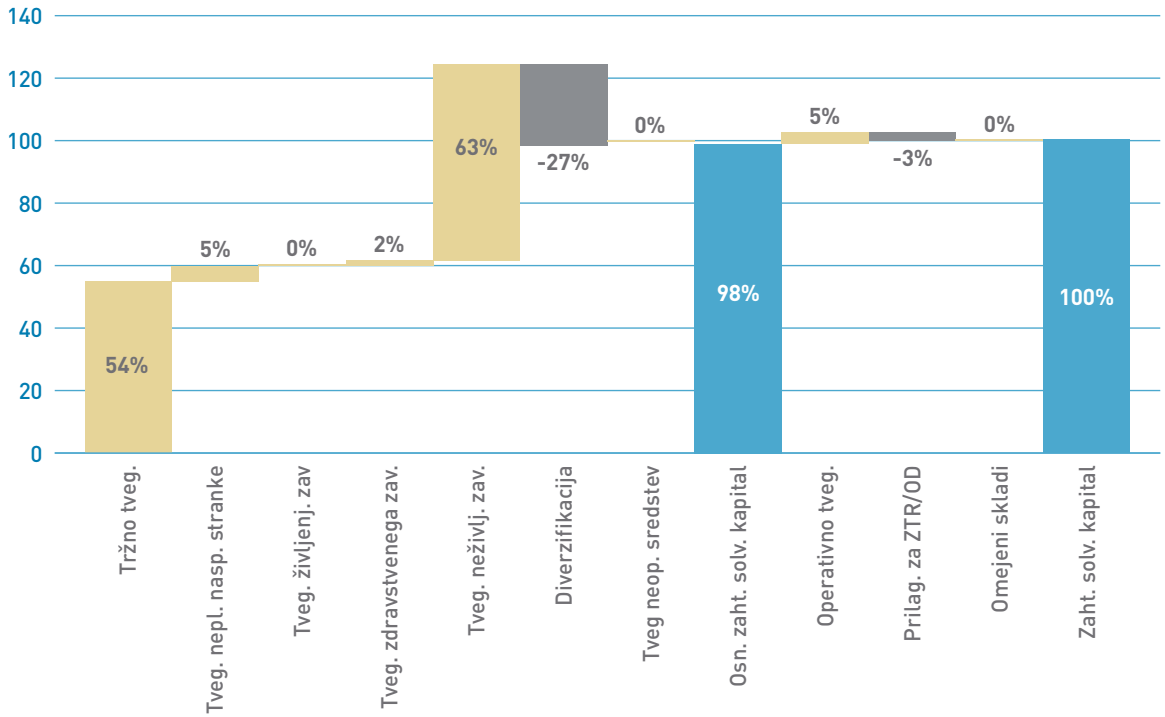

Vir: Letna S2-poročila

Slika 14:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala po modulih in podmodulih tveganj za zavarovalnice ter pozavarovalnici (v %)

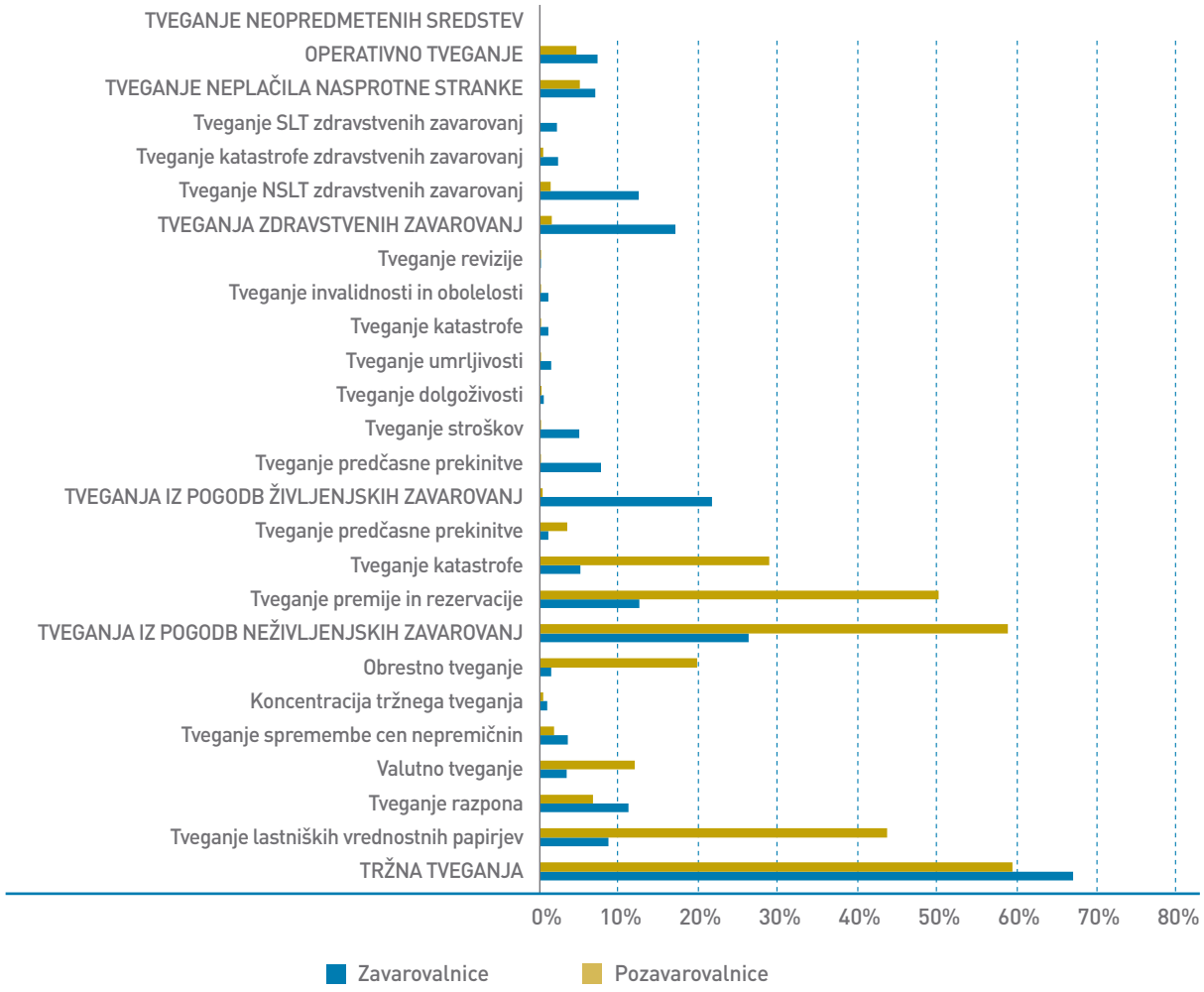

Vir: Letna S2-poročila

Opomba: Besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po modulih tveganj, je zapisano z velikimi, besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po podmodulih tveganj, pa je zapisano z malimi črkami.

6. POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

6.1. Pokojninske družbe

Skladno z ZPIZ-2, ki je začel veljati 1. januarja 2020, je pokojninska družba pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja – dodatnega zavarovanja po ZPIZ-2. Dodatno zavarovanje, ki je v Sloveniji zaživelo leta 2001, po ZPIZ-2 pomeni zbiranje denarnih sredstev na osebnih računih zavarovancev, vključenih v to obliko zavarovanja, zato da se jim ob dopolnitvi določene starosti ali v drugih primerih, določenih s pokojninskim načrtom ali ZPIZ-2, zagotovijo pravica do dodatne pokojnine ali druge pravice, določene v ZPIZ-2.

Za pokojninsko družbo, za katero je edina dopustna pravnoorganizacijska oblika delniška družba, se uporabljajo določbe ZZavar-1, če ni drugače določeno z ZPIZ-2 ali predpisi, izdanimi na njuni podlagi. Pokojninska družba lahko opravlja samo dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki zajema posle upravljanja pokojninskih skladov in storitev izplačevanja pokojninskih rent. Dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izda Agencija na podlagi pozitivnega mnenja ministra, pristojnega za delo.

Konec leta 2022 so imele štiri pokojninske družbe dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, in sicer Sava, pokojninska družba, d. d., Triglav, pokojninska družba, d. d., Pokojninska družba A, d. d., in Prva pokojninska družba, d. d., ki se je prvim trem pridružila v letu 2021.

Pri prvih treh pokojninskih družbah je bilo prelomno leto 2011, saj je minilo prvih deset let njihovega poslovanja, kar pomeni, da so prvi zavarovanci pridobili pravico do pokojninskih rent, po drugi strani pa tudi pravico do dviga sredstev, zbranih na njihovih računih.

6.1.1. Poslovanje pokojninskih družb

Podatki o poslovanju pokojninskih družb za leto 2021 temeljijo na revidiranih letnih poročilih, za leto 2022 pa na nerevidiranih. Pokojninske družbe so izkaze pripravile na podlagi Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in podzakonskih predpisov Agencije (Sklep o letnem poročilu zavarovalnic, Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice (Uradni list RS, št. 104/15, 12/18 in 82/20), Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Uradni list RS, št. 79/13 in 12/18), Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in analitičnem kontnem načrtu pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 79/13)).

Pokojninske družbe so v letu 2022 sicer dosegle pozitiven izid iz življenjskih zavarovanj, ki pa je bil za 1,3 mio EUR nižji od izida za leto 2021 in je znašal 1,1 mio EUR. Nižji izid je predvsem posledica višjih odhodkov naložb in precej višjih drugih zavarovalnih odhodkov, ki so višji kar za 4,9 mio EUR. Na višje odhodke naložb je vplivala predvsem postavka prevrednotovalnih finančnih odhodkov, na višje druge zavarovalne odhodke pa ostali drugi čisti zavarovali odhodki, kamor sodijo na primer odhodki iz naslova prevrednotenja terjatev in sredstev ter odhodki za obresti od najemov. Poleg tega so bili na prihodkovni strani nižji čisti prihodki od zavarovalnih premij (za 1,9 mio EUR), na odhodkovni strani pa višji čisti odhodkov za škode (za 3,0 mio EUR) in čisti obratovalni stroški.

Dve pokojninski družbi sta poslovno leto 2022 končali s pozitivnim čistim poslovnim izidom, ostali dve pa sta imeli izgubo. Kot sektor so pokojninske družbe v letu 2022 ustvarile izgubo v višini 0,2 mio EUR, kar je bistveno slabši rezultat od rezultata v letu 2021, ko so se lahko pohvalile z relativno visokim dobičkom v višini 5,7 mio EUR. Zaradi izgube poslovnega leta in visokega negativnega drugega vseobsegajočega donosa po obdavčitvi, ki je negativen zaradi čistih izgub iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, je negativen tudi celotni vseobsegajoči donos.

Skupna bilančna vsota pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2022 znaša 1.473,8 mio EUR, kar je za 102,1 mio EUR oziroma za 2,1 % več kot na dan 31. 12. 2021.

Največjo postavko na strani sredstev, in sicer kar 87,2 %, zavzemajo sredstva iz finančnih pogodb. Sredstva iz finančnih pogodb predstavljajo naložbe v korist članov skupin kritnih skladov življenjskega cikla, ki znašajo na bilančni datum 31. 12. 2022 1.284,5 mio EUR.

Preglednica 21:
Zbirni izkaz poslovnega izida pokojninskih družb za leti 2021 in 2022 (v mio EUR)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2021	Leto 2022
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	14,0	12,1
II.	Prihodki naložb	4,2	3,6
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	11,0	14,6
V.	Čisti odhodki za škode	5,1	8,1
VI.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij	–9,1	–2,8
VIII.	Čisti obratovalni stroški	7,3	9,0
IX.	Odhodki naložb	0,8	4,1
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	1,2	6,1
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida, iz rednega delovanja (-)	3,3	–0,9
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I + II + IV – V – VI – VIII – IX – XI – XII)	2,4	1,1
	C. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA IZ REDNEGA DELOVANJA		
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	2,4	1,1
IV.	Razporejen donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	3,3	–0,9
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj (1+2)	0,0	0,0
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj (1+2)	0,0	0,0
IX.	Drugi prihodki (1+2)	0,1	0,0
X.	Drugi odhodki (1+2)	0,1	0,3
XI.	Poslovni izid poslovnega leta pred obdavčitvijo (I+II+III+IV-V-VI+VII-VIII+IX-X)	5,7	–0,2
XII.	Davek iz dobička	0,0	0,0
XIV.	Čisti poslovni izid poslovnega leta (XI – XII + XIII)	5,7	–0,2
	D. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POKOJNINSKIH DRUŽB		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	5,7	–0,2
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	–1,1	–6,9
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	4,7	–7,0

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2022

Preglednica 22:
Zbirna bilanca stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2021 in 31. 12. 2022 (v mio EUR)

		Leto 2021	Leto 2022	Indeks 22/21
	SREDSTVA	**1.443,8**	**1.473,8**	**102,1**
A.	Neopredmetena sredstva	0,5	0,5	94,3
B.	Opredmetena osnovna sredstva	1,2	1,4	111,1
F.	Finančne naložbe v družbah v skupini in v pridruženih družbah	0,4	0,4	100,2
G.	Finančne naložbe	133,2	172,9	129,9
J.	Sredstva iz finančnih pogodb	1.297,5	1.284,5	99,0
K.	Terjatve	1,8	1,4	77,0
M.	Denar in denarni ustrezniki	6,1	9,6	158,5
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	**1.443,8**	**1.473,8**	**102,1**
A.	Kapital	73,7	109,4	148,4
C.	Zavarovalno-tehnične rezervacije	65,2	68,0	104,3
E.	Druge rezervacije	3,1	8,6	281,9
H.	Obveznosti iz finančnih pogodb	1.297,3	1.284,3	99,0
J.	Obveznosti iz poslovanja	0,2	0,0	1,6
K.	Ostale obveznosti	4,3	2,6	60,0

Vir: Revidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2021 in nerevidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2022

Med obveznostmi do virov sredstev pokojninskih družb pa so največjo postavko predstavljale obveznosti iz finančnih pogodb, ki so na dan 31. 12. 2022 znašale 1.284,3 mio EUR, kar je 87,1 % vseh obveznosti do virov sredstev. Skladno z Mednarodnim standardom računovodskega poročanja 4 (MSRP 4), ki je v letu 2022 še veljal pri računovodenju pokojninskih družb, se obveznosti iz pogodb prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj v obdobju varčevanja izkazujejo med obveznostmi iz finančnih pogodb, in ne med zavarovalno-tehničnimi rezervacijami. Prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja v obdobju varčevanja MSRP 4 torej obravnava kot finančne, in ne kot zavarovalne pogodbe. Enako obravnava prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja v obdobju varčevanja tudi MSRP 17, ki so ga morale pokojninske družbe uveljaviti s 1. 1. 2023.

Pokojninske družbe računajo matematične rezervacije med varčevanjem kot akumulirano vrednost vplačanih premij, zmanjšano za vstopne stroške. Oblikujejo jih skladno s pokojninskim načrtom. Za pogodbe, na podlagi katerih se izplačujejo dodatne pokojninske rente po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oblikujejo pokojninske družbe matematične rezervacije v višini zdajšnje vrednosti ocenjenih prihodnjih obveznosti.

Pokojninske družbe so iz varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na dan 31. 12. 2022 izkazale obveznosti iz finančnih pogodb v višini 1.284,3 mio EUR in matematične rezervacije iz izplačevanja pokojninskih rent v višini 68,0 mio EUR. V primerjavi s predhodnim letom so se obveznosti iz varčevalnega dela prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj zmanjšale za en odstotek, medtem ko so se zavarovalno-tehnične rezervacije kot obveznosti iz izplačevanja pokojninskih rent povečale za 4,3 %. Iz tega lahko sklepamo, da se povečuje delež tistih ljudi, ki so iz obdobja varčevanja prešli v obdobje izplačevanja pokojninskih rent.

Kapital pokojninskih družb je na dan 31. 12. 2022 sestavljal 7,4 % vseh obveznosti do virov sredstev in je znašal 109,4 mio EUR. V primerjavi s koncem leta 2021 se je kapital povečal za 35,7 mio EUR oziroma za 48,4 %, pri čemer se je osnovni kapital povečal za 19,0 mio EUR, kapitalske rezerve za 26,0 mio EUR in zadržani čisti poslovni izid za 0,8 mio EUR, medtem ko se je znižal presežek iz prevrednotenja za 4,6 mio EUR, čisti poslovni izid poslovnega leta pa za 5,6 mio EUR.

Pomembnejši kazalniki poslovanja so prikazani v preglednici 23.

Pokojninske družbe so za leto 2022 izkazale delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji v višini 6,8 %, kar je za 0,9 odstotne točke več kot v predhodnem letu. Navedeno gibanje sledi iz dejstva, da so se povišali obratovalni stroški, hkrati pa se je znižala obračunana premija.

Količnik nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami prikazuje razmerje med naložbami in obveznostmi iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v obdobju izplačevanja rent ter mora biti najmanj 100-odstoten. Količnik nalaganja oziroma pokritosti na dan 31. 12. 2021 in 31. 12. 2022 je ustrezen.

Delež kapitala v vseh obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v celotnem financiranju. Navedeni delež je na dan 31. 12. 2022 znašal 7,4 %, kar za 2,3 odstotne točke višje kot na dan 31. 12. 2021. Omenjeno povišanje je rezultat že prej omenjenega povišanja določenih postavk kapitala, ki so vodile k povišanju kapitala kot celote in so bile višje kot povišanje postavk financiranja kot celote.

Čista donosnost kapitala je bila v letu 2022 slaba, saj je zaradi izgube pokojninskega sektorja, ki je presegla njegov dobiček, padla v minus. S tem je bila slika v letu 2022 bistveno slabša kot v letu 2021, ko je čista donosnost kapitala znašala 7,5 %, kar je bila posledica višje stopnje povečanja čistega poslovnega izida od stopnje povečanja povprečnega kapitala.

Preglednica 23:
Izbrani kazalniki poslovanja pokojninskih družb za leti 2021 in 2022

KAZALNIK	2021	2022
Delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji	5,9 %	6,8 %
Količnik nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami	103,6 %	103,8 %
Delež kapitala v financiranju	5,1 %	7,4 %
Čista donosnost kapitala	7,5 %	–0,2 %
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji	100,0 %	100,0 %

Vir: Revidirane bilance stanja in revidirani izkazi poslovnega izida na dan 31. 12. 2021 oziroma za leto 2021 in nerevidirane bilance stanja in nerevidirani izkazi poslovnega izida na dan 31. 12. 2022 oziroma za leto 2022, poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov na dan 31. 12. 2021 in 31. 12. 2022

Preglednica 24:
Kapitalska ustreznost pokojninskih družb na dan 31. 12. 2021 in 31. 12. 2022 (v mio EUR)

	2021	2022
Temeljni kapital	64,7	114,5
Zahtevani minimalni kapital v skladu s 331.f členom ZPIZ-2	46,9	45,7
Dodatni kapital	0,0	1,0
Razpoložljivi kapital pokojninske družbe	64,3	114,9
Razpoložljivi kapital/zahtevani minimalni kapital	137 %	252 %

Vir: Obrazci KUS

Delež čiste premije v kosmati zavarovalni premiji se pri pokojninskih družbah v letu 2021 v primerjavi s predhodnim letom ni spremenil in znaša 100 %, kar kaže, da pokojninske družbe nevarnosti, ki so jih prevzele v kritje, ne pozavarujejo.

Iz zgornje preglednice lahko razberemo, da se je v povprečju razmerje med razpoložljivim kapitalom in zahtevanim minimalnim kapitalom pokojninskih družb močno povečalo. Vse štiri pokojninske družbe so na dan 31. 12. 2022 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom.

Temeljni kapital pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2022 znaša 114,5 mio EUR, kar je za 49,8 mio EUR oziroma skoraj za 77 % več kot leto prej. Povečanje temeljnega kapitala je posledica povečanja osnovnega kapitala za 19,0 mio EUR, kapitalskih rezerv za 26,0 mio EUR in zadržanega čistega poslovnega izida za 0,8 mio EUR. Za razliko od prejšnjih let se je v sektorju pokojninskih družb v letu 2022 pojavil tudi dodatni kapital. Povečanje temeljnega kapitala je vplivalo na povečanje razpoložljivega kapitala pokojninskih družb, ki se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 50,8 mio EUR oziroma za 79,0 %. Po drugi strani se je nekoliko zmanjšal zahtevani minimalni kapital, ki je bil v primerjavi z 31. 12. 2021 nižji za 1,2 mio EUR in je tako na dan 31. 12. 2022 znašal 45,7 mio EUR.

Ob veliko večjem razpoložljivem kapitalu in še celo nekoliko nižjem zahtevanem minimalnem kapitalu so pokojninske družbe po stanju na dan 31. 12. 2022 izkazale visok presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim v višini 69,4 mio EUR, kar je za 52,0 mio EUR več kot po stanju na dan 31. 12. 2021, in veliko povečanje kapitalskega količnika, ki je po stanju na dan 31. 12. 2022 znašal 252 %, kar je dobrih 100 odstotnih točk več kot po stanju na dan 31. 12. 2021.

6.2. Splošni podatki pokojninskih skladov,[30] oblikovanih kot kritni skladi

Kritni sklad je po 323. členu ZPIZ-2 premoženje, namenjeno kritju obveznosti zavarovalnice ali pokojninske družbe iz dodatnega zavarovanja. Kritni sklad, ki je last zavarovalnice ali pokojninske družbe, se oblikuje in upravlja izključno v korist članov dodatnega zavarovanja, kritni sklad iz dodatnega zavarovanja pa je dovoljeno uporabiti samo za izplačilo obveznosti iz tega zavarovanja.

Zavarovalnica ali pokojninska družba lahko za izvajanje pokojninskega načrta oblikuje več kritnih skladov, ki se razlikujejo po naložbeni politiki in ciljni skupini vplačnikov, ki so ji prvenstveno namenjeni. Kadar pokojninska družba ali zavarovalnica dodatno zavarovanje izvaja na podlagi enega kritnega sklada, izvaja naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo. Kadar ga izvaja na podlagi skupine kritnih skladov, izvaja naložbeno politiko življenjskega cikla.

Pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj so v letu 2022 iz zavarovanja med varčevanjem v okviru pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni skladi, zbrale vplačila v dodatno zavarovanje v skupni višini 136,8 mio EUR, kar je za 8,6 mio EUR oziroma

[30] Pokojninski sklad se po 216. členu ZPIZ-2 lahko oblikuje kot vzajemni pokojninski sklad, krovni pokojninski sklad ali kritni sklad. Pokojninski sklad lahko po 257. členu ZPIZ-2 oblikujejo in upravljajo pokojninska družba, zavarovalnica, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj, in banka, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov. Ne glede na navedeno lahko banka oblikuje pokojninski sklad samo kot vzajemni pokojninski sklad ali pa kot krovni pokojninski sklad.

Preglednica 25:
Vplačila v dodatno zavarovanje in število zavarovancev v času varčevanja ter tržni deleži zavarovalnic[31] in pokojninskih družb v letih 2021 in 2022 (v mio EUR in %)

Zap. št.	Pokojninska družba	Vplačila v dodatno zavarovanje 2021 v mio EUR	%	Število zavaro-vancev 2021	%	Vplačila v dodatno zavarovanje 2022 v mio EUR	%	Število zavaro-vancev 2022	%
1	Sava, pokojninska družba, d. d.	13,4	10,5	33.928	11,9	14,4	10,6	34.465	11,9
2	Triglav pokojninska družba, d. d.	34,2	26,7	61.285	21,5	35,4	25,9	62.193	21,4
3	Pokojninska družba A, d. d.	31,1	24,3	54.619	19,2	34,9	25,5	56.701	19,5
4	Prva pokojninska družba, d. d.	26,0	20,3	88.814	31,2	27,3	20,0	90.993	31,3
5	**POKOJNINSKE DRUŽBE SKUPAJ 5 = (1 + 2 + 3 + 4)**	**104,7**	**81,7**	**238.646**	**83,8**	**112,1**	**81,9**	**244.352**	**84,1**
6	Generali, d. d.	3,2	2,5	8.148	2,9	3,2	2,3	8.308	2,9
7	Zavarovalnica Triglav, d. d.	20,3	15,8	37.832	13,3	21,5	15,7	37.728	13,1
8	**ZAVAROVALNICE SKUPAJ 8 = (6 + 7)**	**23,5**	**18,3**	**45.980**	**16,2**	**24,7**	**18,1**	**46.036**	**15,9**
9	**POKOJNINSKE DRUŽBE IN ZAVAROVALNICE SKUPAJ 10 = (5 + 8)**	**128,2**	**100**	**284.626**	**100**	**136,8**	**100**	**290.388**	**100**

Vir: Letna statistična poročila

6,7 % več kot v letu 2021. Od tega so pokojninske družbe skupaj obračunale kar 81,9 %, zavarovalnice pa 18,1 %. Največji tržni delež glede na vrednost vplačil v dodatno zavarovanje ima še vedno Triglav, pokojninska družba, d. d.,[32] s 25,9-odstotnim tržnim deležem. Zelo blizu za njo je Pokojninska družba A, d. d., s 25,5-odstotnim tržnim deležem, tretja pa je Prva pokojninska družba, d. d., z 20,0-odstotnim tržnim deležem. Sledijo Zavarovalnica Triglav, d. d., s podobnim deležem, kot je bil lani, to je 15,7-odstoten delež, Sava, pokojninska družba, d. d., ravno tako s podobnim deležem, kot je bil lani (10,5-odstoten) in Generali, d. d., z 2,3-odstotnim tržnim deležem, ki je ravno tako zelo blizu lanskemu. Kot lahko vidimo, so vplačila v dodatno pokojninsko zavarovanje v letu 2022 glede na leto 2021 porasla predvsem pri Pokojninski družbi A. Pri drugih pokojninskih družbah in zavarovalnicah so vplačila v dodatno pokojninsko zavarovanje v letu 2022 glede na leto 2021 porasla bolj zmerno ali pa so celo upadla.

Največje število zavarovancev ima Prva pokojninska družba, d. d., sledita pa Triglav, pokojninska družba, d. d., in Pokojninska družba A, d. d.

Največ zavarovancev, in sicer 270.418, kar je 93,6 % vseh, ima kolektivno sklenjene zavarovalne pogodbe; le 18.485 zavarovancev ima sklenjene individualne. Povprečno mesečno vplačilo v posamezni zavarovalnici oziroma pokojninski družbi, izračunano iz razmerja med vplačilom v dodatno zavarovanje in povprečnim številom zavarovancev, je v letu 2022 znašalo med 25,31 EUR in 52,29 EUR. Vidimo, da se je povprečno mesečno vplačilo v posamezni zavarovalnici oziroma pokojninski družbi v letu 2022 v primerjavi z letom 2022 malenkost dvignilo, saj je v letu 2021 znašalo med 24,64 EUR in 48,37 EUR.

Preglednica 26 prikazuje vrednosti prenosov denarnih sredstev z varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del za leti 2021 in 2022. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujejo tri pokojninske družbe in vse zavarovalnice, ena pokojninska družba pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic. V letu 2021 so pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj prenesle 94,5 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritne sklade, namenjene izplačilu rent, v letu 2022 pa je bil ta znesek 99,9 mio EUR. V navedenih sredstvih imajo sredstva zavarovalnic 79,2-odstotni delež, sredstva pokojninskih družb pa 20,8-odstotne.

[31] Med zavarovalnicami ni zajeta Modra zavarovalnica, d. d., ker je v času varčevanja upravljavka vzajemnih pokojninskih skladov, ne pa kritnih skladov. S temi podatki Agencija za zavarovalni nadzor ne razpolaga in omenjene zavarovalnice v tem delu tudi ne nadzoruje.
[32] Skupna pokojninska družba se je v skladu s sklepi skupščine, ki je bila 22. novembra 2019, preimenovala v Triglav, pokojninsko družbo, d. d.

Preglednica 26:
Vrednosti prenosov denarnih sredstev iz varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del, kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije za rentni del ter tržni deleži v letih 2021 in 2022 po zavarovalnicah in pokojninskih družbah (v mio EUR in %)

Zap. št.	Pokojninska družba	Prenosi den. sredstev V letu 2021 v mio EUR	%	Kosmata vred. ZTR 31. 12. 2021 v mio EUR	%	Prenosi den. sredstev V letu 2022 v mio EUR	%	Kosmata vred. ZTR 31. 12. 2022 v mio EUR	%
1	Sava, pokojninska družba, d. d.	6,9	7,3	18,8	5,6	5,9	5,9	22,3	5,7
2	Triglav pokojninska družba, d. d.[33]	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Pokojninska družba A, d. d.	5,5	5,8	22,1	6,6	6,2	6,2	25,5	6,5
4	Prva pokojninska družba, d. d.	7,5	7,9	24,2	7,2	8,7	8,7	28,0	7,2
5	**POKOJNINSKE DRUŽBE SKUPAJ 5 = (1 + 2 + 3 + 4)**	**19,9**	**21,1**	**65,1**	**19,4**	**20,8**	**20,8**	**75,8**	**19,4**
6	Generali, zavarovalnica, d. d.	0,9	1,0	3,1	0,9	1,3	1,3	4,0	1,0
7	Modra zavarovalnica, d. d.	54,0	57,1	191,2	56,9	61,8	61,8	225,8	57,8
8	Zavarovalnica Triglav, d. d.	19,7	20,8	76,5	22,8	16,0	16,1	85,0	21,8
9	**ZAVAROVALNICE SKUPAJ 9 = (6 + 7 + 8)**	**74,6**	**78,9**	**270,8**	**80,6**	**79,1**	**79,2**	**314,7**	**80,6**
10	**POKOJNINSKE DRUŽBE IN ZAVAROVALNICE SKUPAJ 10 = (5 + 9)**	**94,5**	**100**	**335,9**	**100**	**99,9**	**100**	**390,5**	**100**

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2022

V preglednici 27 je prikazana vrednost sredstev kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2022, hkrati pa vrednost sredstev po posameznih vrstah kritnih skladov življenjskega cikla. Za zavarovalnice in pokojninske družbe je leto 2022 sedmo leto varčevanja za dodatno pokojnino v tako imenovanih skladih življenjskega cikla,[34] v okviru katerih posameznik s staranjem potuje skozi celoten življenjski cikel sklada, tj. prvi, dinamični podsklad, ki ima najagresivnejšo naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad, ki sledi preudarnejši naložbeni politiki, in tretji podsklad z zajamčeno donosnostjo. Sredstva navedenih skladov skupaj so v tem letu znašala 1.547,0 mio EUR. Večina teh sredstev, in sicer 76,4 %, kar je za 2,8 odstotne točke manj kot v letu 2021, so sredstva podskladov, ki izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti. Zelo majhen delež, vendar kljub temu večji kot v letih 2020 in 2021, pa tvorijo sredstva preudarnih podskladov in dinamičnih podskladov. Delež sredstev prvih znaša 11,3 %, kar je 1,3 odstotne točke več kot v letu 2021, delež drugih pa 12,4 %, kar je 1,6 odstotne točke več kot v letu 2021.

Slika 15 prikazuje strukturo naložb kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2021 in 2022. Vidimo lahko, da se naložbena politika med tremi skladi močno razlikuje.

Tako v zajamčenem skladu večino naložb v letu 2022 predstavljajo podjetniške (44 %) in državne obveznice (35 %), pri čemer sta se odstotka obeh povišala glede na leto 2021. Odstotek državnih ob-

[33] Triglav, pokojninska družba, d. d., ne izplačuje pokojninskih rent, njeni člani se v večini odločajo za pokojninsko rento pri Zavarovalnici Triglav.

[34] Pokojninske družbe, pa tudi drugi izvajalci pokojninskih zavarovanj so v letu 2016 zavarovancem začeli ponujati tudi možnost varčevanja v skladih, ki izvajajo t. i. naložbeno politiko življenjskega cikla. Skladno s 311. členom ZPIZ-2 je sklad življenjskega cikla sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja, imenovan krovni pokojninski sklad, ki je sestavljen iz treh podskladov. Podskladi krovnega pokojninskega sklada se med seboj razlikujejo po naložbeni politiki, ki je, upoštevajoč namen dodatnega zavarovanja in načela ZPIZ-2, ustrezno prilagojena ciljni starostni skupini članov, ki jim je posamezni podsklad namenjen. Pri tem pa mora upravljavec krovnega pokojninskega sklada (pokojninska družba, zavarovalnica, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj skladno z ZZavar-1, banka, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov po ZBan-2) skladno s 312. členom ZPIZ-2 v okviru podsklada, ki je namenjen najstarejši starostni skupini članov, izvajati naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja. Glede na zakonske podlage so upravljavci pokojninskih skladov v Sloveniji naložbeno politiko sklada življenjskega cikla oblikovali tako, da ima prvi, dinamični podsklad najagresivnejšo naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad sledi preudarnejši naložbeni politiki, tretji podsklad pa upošteva zajamčeni donos. Naložbena politika, ki jo izvajajo skladi življenjskega cikla, je prilagojena starosti posameznika, pri čemer so upravljavci skladno z ZPIZ-2 v pravilih upravljanja določili tri starostne skupine. Najmlajšim je namenjen dinamični podsklad, članom druge starostne skupine je namenjen podsklad s preudarnejšo naložbeno politiko, v zadnjega, ki upošteva zajamčeni donos, pa je vključena najstarejša ciljna starostna skupina članov. Z možnostjo varčevanja v skladih, ki izvajajo naložbeno politiko življenjskega cikla, imajo člani naložbene možnosti, za katere se lahko kadar koli opredelijo ter izpolnijo in pošljejo upravljavcu sklada poseben zahtevek za spremembo sklada oziroma naložbene politike.

Preglednica 27:
Sredstva kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2022 (v EUR oz. %)

	Obveznosti (čiste ZTR)	Vrednost sredstev	Presežek/ primanjkljaj	Pokritost (v %)
KS DPZ – zagotavlja zajamčeno donosnost	1.175.480.513	1.180.241.171	4.760.658	100,40
KS DPZ – namenjen srednji starostni skupini	174.487.369	174.955.895	468.526	100,27
KS DPZ – namenjen najmlajši starostni skupini	191.399.584	191.808.322	408.738	100,21

Vir: Nerevidirani izkazi bilance stanja zavarovalnic in pokojninskih družb za leto 2022

veznic se je povišal za 2 odstotni točki, odstotek podjetniških obveznic pa kar za 6 odstotnih točk. Bistveno nižji odstotek imajo kolektivni naložbeni podjemi (9 %) ter denar in depoziti (6 odstotkov). Pri tem je glede na leto 2021 za 5 odstotnih točk padel delež kolektivnih naložbenih podjemov, delež denarja in depozitov pa je ostal nespremenjen. Omembe vreden je s 4 % tudi delež nepremičnin.

V zmernem skladu, ki je namenjen zmerni starostni skupini, večino, tj. 31 %, naložb predstavljajo sredstva kolektivnih naložbenih podjemov, katerih delež pa se je glede na leto 2021 znižal za 5 odstotnih točk. Na drugem mestu je s 25 odstotki delež lastniškega kapitala. Za njim so s 23 % podjetniške in 13 % državne obveznice. Vidimo, da se je struktura glede na leto 2021 spremenila predvsem v dobro naložb sredstev v lastniški kapital in podjetniške obveznice.

V drznem skladu, ki je namenjen najmlajši starostni skupini, največ sredstev, tj. 40 %, predstavljajo sredstva kolektivnih naložbenih podjemov, ki pa so, podobno kot med naložbami zmernega sklada, v letu 2022, glede na leto 2021, upadla, in sicer v drznem skladu za 4 odstotne točke v dobro drugih vrst naložb, to je vlaganj v lastniški kapital, ki v letu 2022 predstavlja 43 %, v podjetniške obveznice z 9 % ter denar in depozite s 5 %.

Slika 16 prikazuje strukturo naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2021 in 2022. Kot je pričakovati, je glede na starost za-

Slika 15:
Struktura naložb kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2021 ter 2022

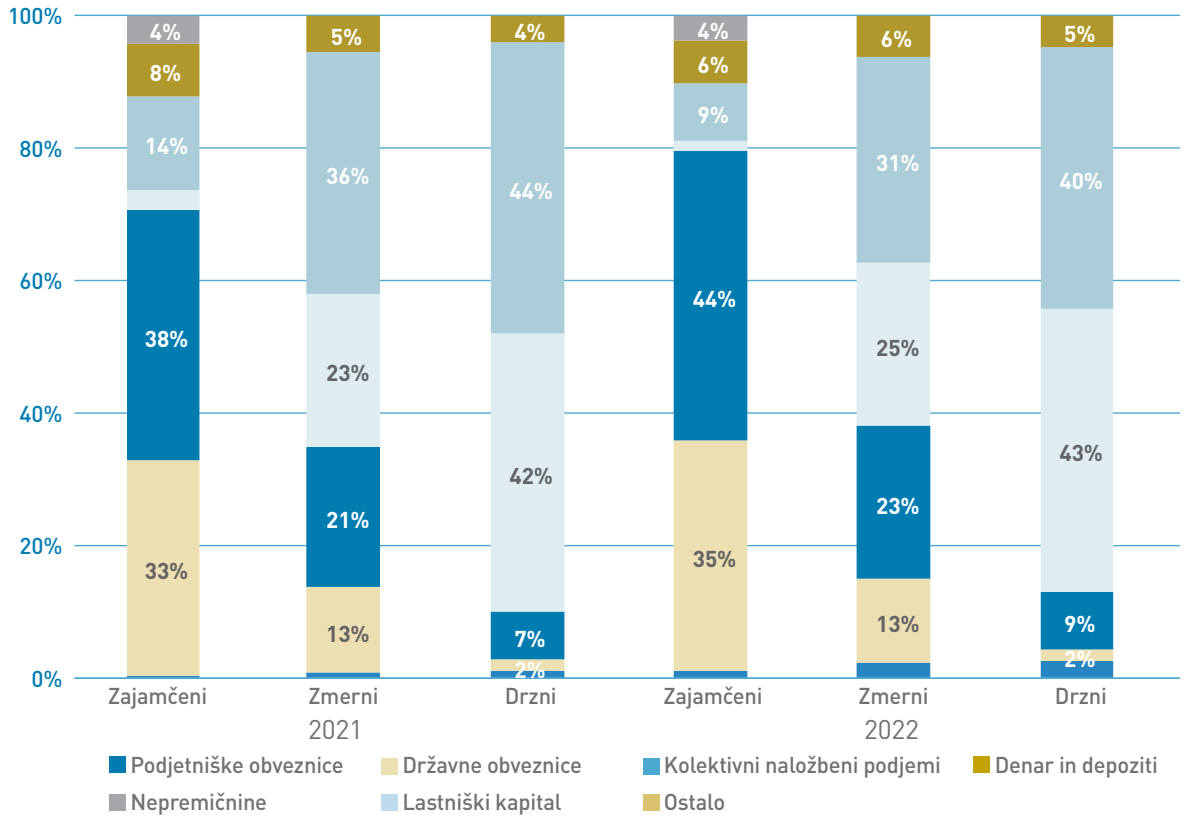

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

varovancev oziroma prejemnikov rent struktura naložb kritnih skladov rentnega dela podobna strukturi naložb zajamčenega sklada življenjskega cikla, in sicer so v letih 2021 in 2022 večino naložb predstavljale državne in podjetniške obveznice, v letu 2022 tako ene kot druge 47 % , v letu 2021 pa prve 51 (62.139 tisoč EUR), druge pa 42 % ali 50.472 tisoč EUR. Znižanje deleža naložb v kolektivne naložbene podjeme pa se je, podobno kot pri kritnih skladih življenjskega cikla v obdobju varčevanja, znižal tudi v strukturi naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja.

V letu 2022 je zakonsko predpisana minimalna zajamčena donosnost, ki predstavlja 40 % povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom, znašala 0,03 % na letni ravni. Zavarovalnice in pokojninske družbe imajo v pokojninskih načrtih določeno višjo zajamčeno donosnost od minimalne, in sicer do 50 % povprečne letne obrestne mere na slovenske državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom. Dejanska donosnost sredstev v okviru podskladov, ki so namenjeni najstarejši starostni skupini članov in izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja za leto 2022, izračunana iz vrednosti enote premoženja, je pri vseh izvajalcih znašala manj kot leto prej in je bila negativna. Gibala se je med –2,31 in –13,84 %, medtem ko je leta 2021 znašala med –1,55 in 4,27 %.

V prvem, dinamičnem podskladu z najagresivnejšo naložbeno politiko je bila pri vseh zavarovalnicah in pokojninskih družbah donosnost v letu 2022 izračunana iz vrednosti enote premoženja, v povprečju še slabša kot v zajamčenih skladih. Znašala je med –6,77 in –13,58 %, kar je čisto nasprotje lepim donosnostim v letu 2021, ko je donosnost v teh skladih znašala med 18,28 in 27,35 %. V drugem skladu, tj. skladu s preudarnejšo naložbeno politiko, pa je donosnost v letu 2022, izračunana iz vrednosti enote premoženja, pri zavarovalnicah in pokojninskih družbah znašala med –7,58 in –11,10, kar je preslikava donosnostim iz leta 2021 samo s to razliko, da je pred njimi negativen predznak, saj se je v letu 2021 donosnost v teh skladih gibala med 7,70 in 11,77 %.

Slika 16:
Struktura naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2021 in 2022

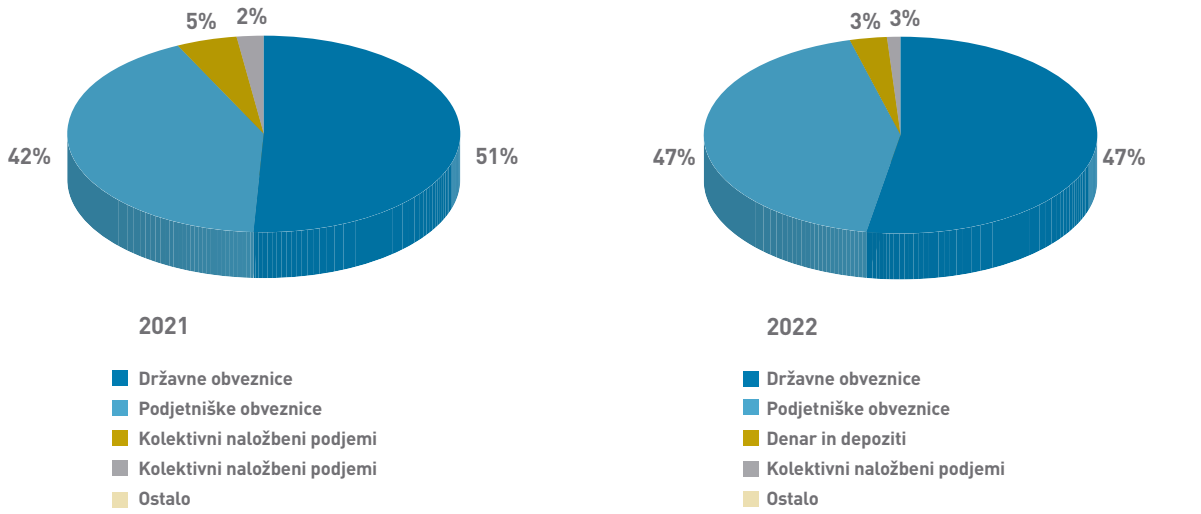

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

6.3. Pokojninski skladi pokojninskih družb, oblikovani kot kritni skladi

Pokojninska družba premoženje kritnega sklada upravlja ločeno od drugega premoženja in zanj pripravlja tudi poseben izkaz poslovnega izida. V skladu s Sklepom o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov, pokojninska družba pripravlja poseben izkaz izida za obdobje varčevanja, na podlagi Sklepa o letnem poročilu zavarovalnic pa pokojninska družba sestavlja poseben izkaz izida za kritne sklade v času izplačevanja pokojninskih rent.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem pokojninskih

družb prikazuje poslovanje vseh kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem, ki jih upravljajo vse štiri pokojninske družbe. Navedeni izkaz se je v letu 2018 s spremembo Sklepa o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov, spremenil, tako da ne vsebuje več premij, odškodnin ter spremembe rezervacij, saj naj te ne bi predstavljale prihodkov oziroma odhodkov pokojninskega sklada.

Iz navedenega izkaza za leti 2021 in 2022 je razvidno, da so se finančni prihodki v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 močno zmanjšali, in sicer za 38,3 mio EUR oziroma za dobrih 209 %, hkrati pa so se močno povečali finančni odhodki, in sicer za 85,5 mio EUR oziroma za 791 %. Na znižanje finančnih prihodkov v letu 2022 je vplivalo predvsem močno znižanje oziroma izpad čistih prihodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, ki so se v letu 2021 glede na leto 2020 močno povečali, na povišanje finančnih odhodkov pa predvsem čisti odhodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida. Rezultat naložbenja je tako visoko negativen in znaša –65,6 mio EUR, medtem ko je leta 2021 dosegel zavidljivih 61,9 mio EUR.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujejo tri pokojninske družbe, ena pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic. V letu 2022 so pokojninske družbe skupaj prenesle 20,8 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritni sklad, namenjen izplačilu rent, v letu 2021 je bil ta znesek 20 mio EUR, v preteklih letih pa precej nižji, in sicer v letu 2020 9,3 mio EUR, leta 2019 je ta znesek znašal 7,5 mio EUR, v letu 2018 6,1 mio EUR, v letu 2017 je znašal 4,5 mio EUR, v letu 2016 pa

Preglednica 28:
Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja pokojninskih družb za leti 2021 in 2022 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2021	Leto 2022
I.	Finančni prihodki	69,6	31,3
II.	Prihodki od naložbenih nepremičnin	3,7	4,8
III.	Finančni odhodki	10,8	96,3
IV.	Odhodki naložbenih nepremičnin	0,5	5,3
V.	Rezultat iz naložbenja (I. + II. – III. – IV.)	61,9	–65,6
VI.	Prihodki iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zajamčenega donosa	0,0	0,2
VII.	Drugi prihodki	0,0	0,0
VIII.	Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada	10,8	12,6
IX.	Drugi odhodki	0,0	0,0
X.	Čisti poslovni izid namenjen zavarovancem (V.+ VI. +VII. – VIII. – IX.)	51,1	–78,0

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2022

Preglednica 29:
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) pokojninskih družb za leti 2021 in 2022 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2021	Leto 2022
I.	Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	20,0	20,8
II.	Prihodki od naložb	1,5	1,5
III.	Odhodki za škode	7,2	8,7
IV.	Sprememba ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/–)	–12,9	–10,6
V.	Stroški, vračunani po policah	0,9	0,9
V.a.	Čisti obratovalni stroški	0,1	0,1
VI.	Odhodki naložb	0,4	2,3
VII.	Izid kritnega sklada (I + II – III + IV – V – VI)	0,1	–0,3
VII.a.	Izid kritnega sklada (I + II – III + IV – V.a. – VI)	0,9	0,6

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2022

Slika 17
Prenosi denarnih sredstev iz varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del v obdobju od leta 2016 do 2022 (v mio EUR 31. 12.)

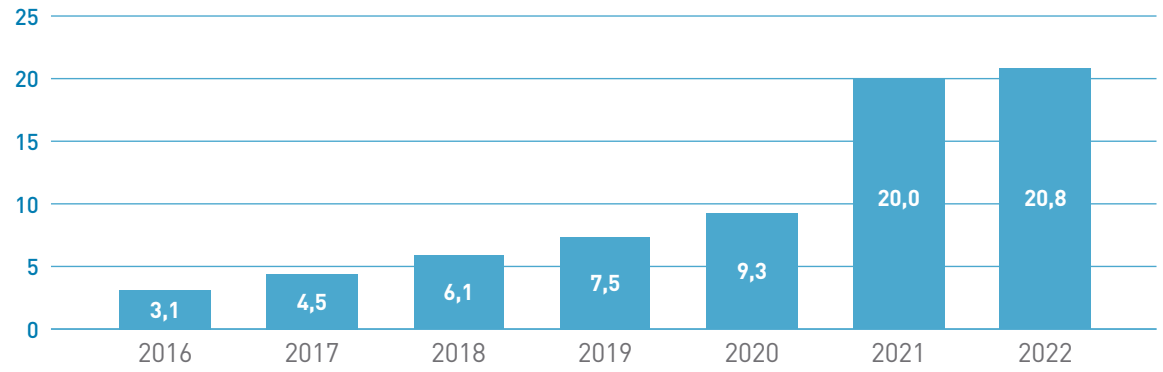

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leta od 2016 do 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida za leto 2022

je bilo prenesenih 3,1 mio EUR denarnih sredstev. Navedene prenose prikazuje tudi spodnja slika. Glede na povečanje zneskov iz leta v leto lahko vidimo, da vedno več zavarovancev pridobiva pravico do dodatne starostne pokojnine. Mogoče omenimo še dva različna izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent, in sicer izid kritnega sklada VII in VII.a. Pri prvem, ki je nižji, v letu 2022 celo negativen, se od prihodkov odštevajo stroški, vračunani po policah, to so začetni stroški, režijski stroški in stroški izplačil, ki se lahko izplačajo iz obravnavanega kritnega sklada. Pri drugem izidu kritnega sklada pa se od prihodkov odštejejo čisti obratovalni stroški oziroma dejanski stroški, ki so, kot vidimo, nižji od prejšnjih in zato vodijo k višjem izidu.

Pokojninske družbe so po stanju na dan 31. 12. 2022 izkazale skupno vrednost vseh naložb v višini 1.472,0 mio EUR (leta 2021 1.393,8 mio EUR, leta 2020 934,8 mio EUR, leta 2019 866,7 mio EUR, leta 2018 777,1 mio EUR, leta 2017 734,8 mio EUR, leta 2016 678,6 mio EUR, leta 2015 580,4 mio EUR, leta 2014 pa 550,6 mio EUR), pri čemer je vrednost naložb kritnih skladov znašala 1.353,4 mio EUR, vrednost naložb lastnih virov pa je bila 118,6 mio EUR.

V sestavi naložb kritnih skladov pokojninskih družb so po stanju na dan 31. 12. 2022, tako kot prejšnje leto, največji delež imele naložbe v druge (podjetniške) dolžniške vrednostne papirje in znašajo 557 mio EUR ali 39,2 % (v letu 2021 so znašale 483 mio EUR ali 36,1 %). Drugo mesto so zasedle naložbe v državne vrednostne papirje, ki so znašale 379 mio EUR oziroma 26,7 % in so glede na leto 2021 porasle za 23,5 % ter tako prehitele lastniške vrednostne papirje. Na tretjem mestu so naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki znašajo 312 mio EUR ali 21,9 % vseh naložb kritnih skladov in so glede na leto 2021 padle za 16,1 %. Precej manjše so naložbe v bančne depozite, ki znašajo 106 mio

Slika 18:
Sestava naložb kritnih skladov pokojninskih družb na dan 31. 12. 2021 in 31. 12. 2022 (v mio EUR)

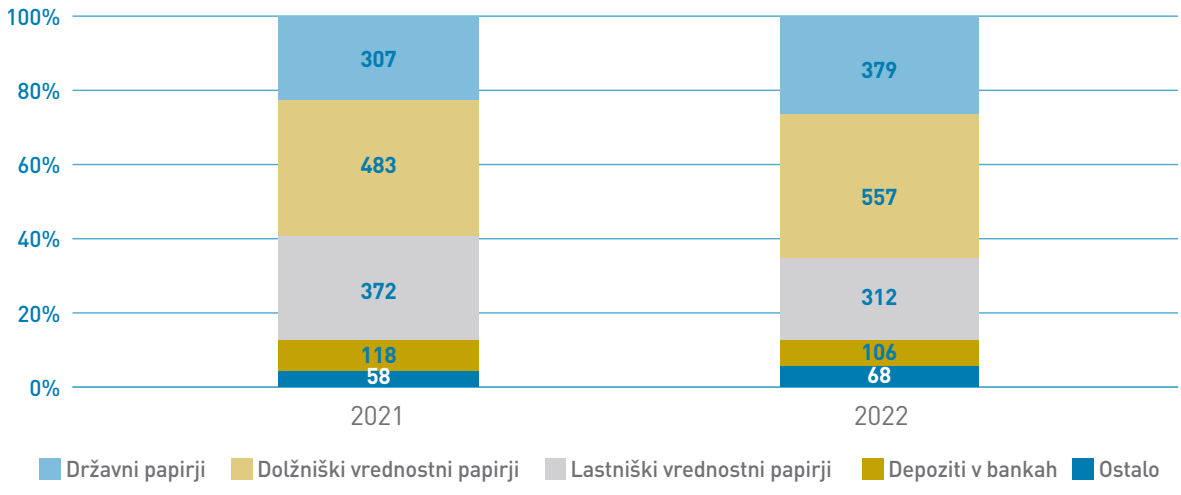

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

EUR ali 7,5 %, in ostale naložbe, ki znašajo 68 mio EUR ali 4,8 %. Če primerjamo višino naložb kritnih skladov pokojninskih družb v letu 2022 z njihovo višino v letu 2021, lahko ugotovimo, da je rast znašala 6,3 %. Če pa primerjamo sestavo naložb kritnih skladov v letu 2022 z letom 2021, ugotovimo, da so se vrednostno in odstotno najbolj povečale naložbe v državne vrednostne papirje in druge (podjetniške) dolžniške vrednostne papirje (prvi za 72 mio EUR ali 3,8 odstotne točke, drugi pa za 74 mio EUR ali za 3,1 odstotne točke) na račun zmanjšanja lastniških vrednostnih papirjev.

6.4. Pokojninski skladi zavarovalnic, oblikovani kot kritni skladi

Kot je v poglavju 6.3, ki se nanaša na pokojninske sklade pokojninskih družb, zapisano za pokojninske družbe, tudi za zavarovalnice velja, da premoženje kritnih skladov upravljajo ločeno od drugega premoženja in zanje pripravljajo posebne izkaze poslovnega izida. Ravno tako, kot je za pokojninske sklade pokojninskih družb za obdobje varčevanja podlaga za te izkaze za čas varčevanja Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov, za izkaze za čas izplačevanja pokojninskih rent pa Sklep o letnem poročilu zavarovalnic, velja tudi za pokojninske sklade zavarovalnic.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem zavarovalnic prikazuje poslovanje vseh kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem, ki jih upravljata dve zavarovalnici. Navedeni izkaz se je v letu 2018 s spremembo Sklepa o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov spremenil, tako da ne vsebuje več premij, odškodnin in sprememb rezervacij, saj naj te ne bi predstavljale prihodkov oziroma odhodkov pokojninskega sklada.

Pri pokojninskih skladih, oblikovanih kot kritni skladi zavarovalnic ugotavljamo, da so se finančni prihodki v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 precej zmanjšali, in sicer za 6,1 mio EUR oziroma za 40,7 %. Po drugi strani so se močno povišali finančni odhodki, tj. za 28,4 mio EUR ali za 405 %. Navedeno zmanjšanje finančnih prihodkov izhaja predvsem iz upada čistih prihodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida. Močno povišanje finančnih odhodkov pa je predvsem posledica povišanja čistih odhodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida in povečanih izgub pri odtujitvi finančnih naložb.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujeta dve zavarovalnici. V letu 2022 so zavarovalnice skupaj prenesle 79,1 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritni sklad, namenjen izplačilu rent, v letu 2021 pa je bil ta znesek 74,5 mio EUR. Leta 2020 je bil ta znesek 80 mio EUR. Leta 2019 je bil ta znesek 70,4 mio EUR, v letu 2018 je bil ta znesek 53,8 mio EUR, v letu 2017 je znašal 38,4 mio EUR,

Preglednica 30:
Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja zavarovalnic za leti 2021 in 2022 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2021	Leto 2022
I.	Finančni prihodki	15,0	8,9
II.	Prihodki od naložbenih nepremičnin	0,0	0,0
III.	Finančni odhodki	7,0	35,4
IV.	Odhodki naložbenih nepremičnin	0,0	0,0
V.	Rezultat iz naložbenja (I. + II. – III. – IV.)	8,0	–26,5
VI.	Prihodki iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zajamčenega donosa	0,0	0,1
VII.	Drugi prihodki	0,0	0,0
VIII.	Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada	2,9	3,0
IX.	Drugi odhodki	0,0	0,0
X.	Čisti poslovni izid namenjen zavarovancem (V. + VI. + VII. – VIII. – IX.)	5,1	–29,3

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2022

v letu 2016 pa je bilo prenesenih 24,3 mio EUR denarnih sredstev.

Zgoraj navedene prenose prikazuje tudi slika 19. Kot vidimo, iz serije podatkov po letih nekoliko izstopa vrednost leta 2021, do česar je prišlo zaradi dejstva, da se je v letu 2021 od Prve osebne zavarovalnice, d. d., v postopku oddelitve z ustanovitvijo nove družbe Prva pokojninska družba, d. d., oddelila dejavnost prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

Preglednica 31:
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) zavarovalnic za leti 2021 in 2022 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2021	Leto 2022
I.	Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	74,5	79,1
II.	Prihodki od naložb	5,9	20,2
III.	Odhodki za škode	33,7	36,2
IV.	Sprememba ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/–)	–42,8	–43,9
V.	Stroški, vračunani po policah	1,2	0,9
V.a.	Čisti obratovalni stroški	0,5	0,6
VI.	Odhodki naložb	2,7	18,3
VII.	Izid kritnega sklada (I + II + III + IV – V – VI)	0,0	0,0
VII.a.	Izid kritnega sklada (I + II – III + IV – V.a. – VI)	0,8	0,3

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2022

Slika 19:
Prenosi denarnih sredstev iz varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del v obdobju od leta 2016 do 2022 za zavarovalnice (v mio EUR 31. 12.)

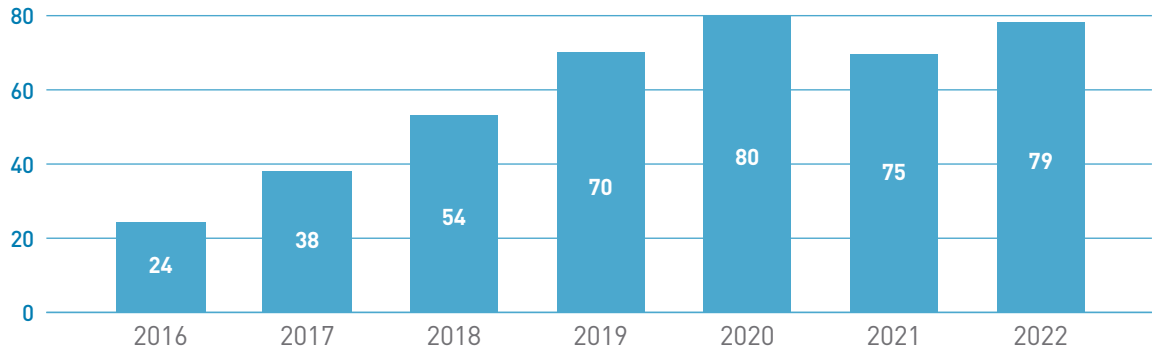

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leta od 2016 do 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida za leto 2022

7. SKUPINE

Na slovenskem zavarovalnem trgu so v letu 2022 delovale tri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji, pri čemer je bila ena od njih v letu 2019 spoznana za finančni konglomerat. Prvi je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., na vrhu skupine, ki je finančni konglomerat, pa je PRVA FINANCE, družba za poslovne storitve, d. o. o.

V ZZavar-1 je zakonski ureditvi skupin namenjeno posebno osmo poglavje z naslovom Nadzor, upravljanje tveganj in razkritja na ravni skupine. Posebej velja omeniti podpoglavje, ki se nanaša na finančni položaj skupine in v okviru tega tudi na izračun solventnosti skupine, obseg in način konsolidacije, odpravo dvojne uporabe primernih lastnih virov sredstev ter ustvarjanja kapitala znotraj skupine, in podpoglavje o nadzoru tveganja koncentracije in transakcij znotraj skupine.

Poleg tega je posebej opredeljeno izvajanje nadzora skupine, ki je glede na posebnosti in dodatna tveganja, ki jih prinaša skupina, poseben oziroma drugačen od nadzora posamičnih (po)zavarovalnic. Ker skupine pogosto sestavlja pester nabor pravnih oseb, ki so lahko predmet nadzora drugih nadzornih organov poleg Agencije, sta za učinkovit nadzor nad skupinami posebej pomembna sodelovanje različnih nadzornikov in izmenjava informacij med njimi. V okviru Slovenije velja omeniti sodelovanje vseh treh finančnih nadzornikov, tj. Banke Slovenije, Agencije za trg vrednostnih papirjev in Agencije za zavarovalni nadzor, ki se sestajajo tudi v okviru Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov. Na ravni Evropske unije pa se je izoblikoval tako imenovani institut kolegijev. Kolegije sestavljajo predstavniki nadzornikov tistih nadzorovanih oseb, ki so del posamične skupine. Predstavniki nadzornikov držav članic Evropske unije imajo položaj članov, predstavniki tretjih držav, tj. držav, ki niso članice Evropske unije, pa imajo položaj udeležencev. Člani oziroma udeleženci kolegijev naj bi se srečevali navadno enkrat na leto.

Skupina Triglav

Osnovna in najobsežnejša dejavnost Skupine Triglav z Zavarovalnico Triglav kot nadrejeno zavarovalnico je zavarovalništvo. Skupina Triglav izvaja premoženjska, življenjska, zdravstvena in prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja ter pozavarovalno dejavnost. Zavarovalniški del Skupine Triglav sestavljajo:

- v Sloveniji: Zavarovalnica Triglav, d. d., Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d., Pozavarovalnica Triglav Re, d. d., in Triglav, pokojninska družba, d. d.;
- zunaj Slovenije: osem zavarovalnic na Hrvaškem, v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini ter Severni Makedoniji.

Skupino Triglav je 31. 12. 2022 sestavljalo 53 družb. Poleg matične družbe je obsegala še 29 odvisnih družb, 14 pridruženih družb in 9 družb v skupnem podvigu.

Tudi v letu 2022 je prišlo do nekaterih sprememb v sestavi Skupine Triglav. Med njimi omenjamo tiste, ki po našem mnenju vsebinsko najbolj vplivajo na Skupino Triglav.

Družba Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d., je ustanovila družbo Triglav zdravje asistenca, družba za zdravstveno dejavnost, d. o. o., Ljubljana. Družba PROF IN, d. o. o., Sarajevo (odvisna družba Triglav Skladov) se je preimenovala v Triglav Fondovi, d. o. o., Sarajevo.

Izvedene so bile dokapitalizacije družb Triglav, pokojninska družba, d. d., (45,0 mio EUR), Triglav INT, holdinška družba, d. o. o., (10,0 mio EUR), Triglav Osiguranje, d. d., Zagreb (10,0 mio EUR), Triglav Osiguruvanje Život, a. d., Skopje (2 mio EUR), Triglav penzisko društvo, a. d., Skopje (2,4 mio EUR), Triglav Osiguranje, d. d., Banja Luka (1,0 mio EUR) in Triglav upravljanje nekretninama, d. o. o., Sarajevo (0,577 mio EUR). Družba Triglav INT je povečala svoj lastniški delež v družbi Triglav Osiguruvanje, a. d., Skopje (povečanje za 0,36 % in je tako dosegla 81,69-odstoten lastniški delež).

Družba Triglav Svetovanje, d. o. o., Domžale, je prodala lastniški delež v družbi Triglav Savetovanje, d. o. o., Beograd družbi Triglav Osiguranje, a. d. o., Beograd in lastniški delež v družbi Triglav Savjetovanje, d. o. o., Zagreb družbi Triglav Osiguranje, Zagreb.

Skupina Triglav je na vodilnem položaju med zavarovalnicami v regiji Adria, ki jo sestavljajo Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora in Severna Makedonija. Bruto obračunana zavarovalna premija Skupine Triglav je v letu 2022 znašala 1.479,6 mio EUR, kar predstavlja 9,4-odstotno rast glede na predhodno leto. Največji, 68,2-odstoten delež konsolidirane premije predstavlja premija premoženjskih zavarovanj; sledita življenjsko in pokojninsko zavarovanje z 18,0 % in zdravstveno zavarovanje s 13,8 %.

Preglednica 32:
Družbe v Skupini Triglav, ki izvajajo strateške dejavnosti Skupine oziroma te dejavnosti podpirajo

	ZAVAROVALNIŠTVO	UPRAVLJANJE PREMOŽENJA	DRUGO
Slovenija	– Zavarovalnica Triglav, d. d. – Pozavarovalnica Triglav Re, d. d. – Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d. – Triglav, pokojninska družba, d. d.	– Triglav Skladi, d. o. o. – Triglav, Upravljanje nepremičnin, d. o. o. – Trigal, d. o. o.	– Triglav INT, d. o. o. – Triglav Svetovanje, d. o. o. – Triglavko, d. o. o. – Diagnostični center Bled, d. o. o. – Triglav zdravje asistenca, d. o. o.
Hrvaška	– Triglav Osiguranje, d. d., Zagreb		– Triglav Savjetovanje, d. o. o.
Srbija	– Triglav Osiguranje, a. d. o., Beograd		– Triglav Savetovanje, d. o. o.
Črna gora	– Lovćen Osiguranje, a. d., Podgorica – Lovćen životna osiguranja, a. d., Podgorica		– Lovćen avto, d. o. o.
Bosna in Hercegovina	– Triglav Osiguranje, d. d., Sarajevo – Triglav Osiguranje, a. d., Banjaluka	– Triglav Fondovi, d. o. o. – Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom, a. d., Banjaluka	– Triglav Savjetovanje, d. o. o. – Autocentar BH, d. o. o.
Severna Makedonija	– Triglav Osiguruvanje, a. d., Skopje – Triglav Osiguruvanje Život, a. d., Skopje	– Triglav penzisko društvo, a. d., Skopje	

Vir: Letno poročilo Skupine Triglav in Zavarovalnice Triglav

Zavarovalna skupina Sava

Drugi skupini je nadrejena Pozavarovalnica Sava (Sava Re). Zavarovalna skupina Sava ima drugi najmočnejši tržni položaj na slovenskem zavarovalnem trgu in pomemben položaj na trgih Jugovzhodne Evrope.

Sava Re, ki je v Zavarovalni skupini Sava obvladujoča družba, se ukvarja z dejavnostjo pozavarovanja. Zavarovalniški del skupine sestavlja še osem zavarovalnic s sedežem v Sloveniji in državah regije Adria.

V letu 2022 v Zavarovalni skupini Sava ni bilo večjih sprememb, je pa bila:

- prodana kosovska družba S Estate,
- Sava Car (Črna gora) je v Srbiji ustanovila družbo za tehnične preglede Sava Car (Srbija),
- družba Ornatus klicni center, podjetje za posredovanje telefonskih klicev, d. o. o. se je preimenovala v ASISTIM klicni center, storitvene dejavnosti in vrednotenje, d. o. o

V letu 2022 je Zavarovalna skupina Sava realizirala 774,1 mio EUR kosmate premije, kar je 6,1-odstotno povečanje glede na preteklo leto.

Prva finančni konglomerat

V tretjo skupino spada Prva osebna zavarovalnica, ki ji je končno nadrejena družba PRVA FINANCE, d. o. o. Ta skupina je bila marca 2019 spoznana za finančni konglomerat. Skupina ima na vrhu vertikalno tri nadrejene osebe oziroma holdinge, to so PRVA FINANCE, Dej, d. o. o., Ljubljana in Skupina Prva, zavarovalniški holding, d. d., Ljubljana, ki se za namen Zakona o finančnih konglomeratih štejejo kot mešani finančni holdingi, nadrejeno osebo na vrhu pa predstavlja PRVA FINANCE, d. o. o.

Skupino sestavljajo finančne nadzorovane in finančne nenadzorovane osebe. Zavarovalniški sektor predstavljajo: Prva osebna zavarovalnica, d. d., Ljubljana, Prva pokojninska družba, d. d., Ljubljana, KB Prvo penzijsko društvo, a. d., Skopje, DDOR — Garant Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, a. d., Beograd in Fondi Slloveno Kosovar I Pensioneve Sh. a., Priština. Bančni sektor predstavlja DEŽELNA BANKA SLOVENIJE, d. d., Ljubljana in njena podrejena družba DBS Leasing, d. o. o., Ljubljana. Druge osebe iz finančnega sektorja so: PRVA FINANCE, d. o. o., Ljubljana, Dej, d. o. o., Ljubljana, Skupina Prva, d. d., Ljubljana, DBS Nepremičnine, d. o. o., Ljubljana in DBS Adria, d. o. o., Samobor.

Poleg skupin, ki jim je nadrejena zavarovalnica ali druga družba, ki je registrirana v Sloveniji, so nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, katere matična družba je Merkur Versicherung, AG, Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, ki je hčerinska družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung, AG, in GENERALI zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Generali CEE Holding B.V. Nizozemska.

Preglednica 33:
Zavarovalna skupina Sava

	ZAVAROVALNIŠTVO	UPRAVLJANJE PREMOŽENJA	DRUGO
Slovenija	– Pozavarovalnica Sava, d. d. – Zavarovalnica Sava, zavarovalna družba, d. d. – Življenjska zavarovalnica Vita, d. d., Ljubljana – Sava, pokojninska družba, d. d.	– Sava Infond, družba za upravljanje, d. o. o.	– TBS Team 24 podjetje za storitvene dejavnosti in trgovino, d. o. o. – ZS Svetovanje, storitve zavarovalnega zastopanja, d. o. o. – ASISTIM, klicni center, storitvene dejavnosti in vrednotenje, d. o. o. – Diagnostični center Bled, d. o. o.
Hrvaška	– Sava osiguranje, d. d. - Podružnica Hrvatska		– SO poslovno savjetovanje, d. o. o.
Srbija	– Sava neživotno osiguranje akcionarsko društvo za osiguranje Beograd – Sava životno osiguranje akcionarsko društvo za osiguranje Beograd		– Privredno društvo za tehnički pregled i registraciju Dava Car d. o. o. Beograd
Severna Makedonija	– Sava osiguruvanje, a. d., Skopje – Društvo za upravuvanje so zadolžiteini in dobovolin penzisko fondovi Sava, penzisko društvo, a. d., Skopje		– Društvo za tehničko ispituvanje in analiza na motorni vozila Sava Stejšn Dooel Skopje
Republika Kosovo	– Kompania e Sigurimeve »Illyria«, SH. A. – Kompania per Sigurimin e Jetes »Illyria – Life« SH. A.		
Črna gora	– Akcionarsko društvo Sava osiguranje, Podgorica		– Društvo sa ograničenom odgovornošću - Sava Car - Podgorica – Društvo za zastupanje u osiguranju »Sava Agent«, d. o. o. - Podgorica
Velika Britanija			– Got2Insure Ltd

Vir: Letno poročilo Zavarovalne skupine Sava in Pozavarovalnice Sava

8. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI

Agencija nadzira tudi Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ ter Škodni sklad in Odškodninski urad, ki sta organizirana v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja.

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ (Pool) je bil ustanovljen leta 1994 na podlagi dovoljenja Ministrstva za finance Republike Slovenije. Gre za gospodarsko interesno združenje, katerega temeljni cilj je uresničevati zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne dejavnosti v povezavi z jedrskimi napravami oziroma uporabo jedrske energije v miroljubne namene v državi in tujini. Svojo dejavnost izvaja z obračunavanjem premij za zavarovanja iz države in pozavarovanja iz tujine ter tudi z izplačevanjem odškodnin oziroma zavarovalnin v povezavi s temi zavarovanji oziroma s pozavarovanji in hranjenjem ter z uporabo teh sredstev med poslovnim letom, da bi lahko poravnal svoje obveznosti na podlagi škod zavarovancem iz države in pozavarovancem iz tujine. V pravnem prometu Pool nastopa v svojem imenu in za račun svojih članic. Za obveznosti, ki jih prevzema, odgovarjajo njegove članice. V Pool so bile v letu 2022 včlanjene štiri zavarovalnice in obe pozavarovalnici.

Pool zavaruje premoženje Nuklearne elektrarne Krško (NEK) pred jedrskimi, požarnimi in drugimi nevarnostmi ter strojelomna tveganja, jedrsko in splošno zakonsko odgovornost uporabnika jedrske naprave za škode tretjim osebam v času obratovanja jedrske naprave ter med prevozom jedrskih snovi v jedrsko napravo in iz nje. Obračunana kosmata premija je znašala 4,17 mio EUR; od tega je 2,09 mio EUR obračunane kosmate pozavarovalne premije od domačih neposrednih zavarovalnih poslov in 2,09 mio EUR obračunane kosmate pozavarovalne premije od prevzetih pozavarovalnih poslov iz tujine.

Slovenski pool je za pozavarovanje tujih rizikov v letu 2022 ponudil skupne kapacitete v višini 18,30 mio EUR. Pozavarovalne pogodbe je sklenil z 18 tujimi pooli. Po teh pogodbah je Pool v letu 2022 od tujih poolov prejel obračunano premijo v skupnem znesku 2,08 mio EUR za pogodbena leta od 2004 do 2022.

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je v letu 2022 izkazal 2.912 EUR obračunanih zneskov škod iz pozavarovalnih pogodb.

Škodni sklad je odgovoren za plačilo škod oziroma zavarovalnin, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih vozil, nezavarovanih zrakoplovov ali drugih letalnih naprav in nezavarovanih čolnov, in odškodnin oziroma zavarovalnin, ki jih utrpijo potniki nezavarovanega javnega prevoznega sredstva. Odškodninskih zahtevkov ne rešuje, ampak jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Od povzročitelja ali lastnika nezavarovanega motornega vozila prek pooblaščene zavarovalnice zahteva povrnitev izplačane odškodnine. Financira se na podlagi prispevkov, ki jih prispevajo zavarovalnice, ki sklepajo obvezna zavarovanja v prometu. Prispevek posamezne zavarovalnice je sorazmeren deležu v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj.

Delovanje Škodnega sklada je vezano predvsem na reševanje odškodninskih zahtevkov iz naslova škod, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih motornih vozil, medtem ko v letu 2022 Škodni sklad ni obravnaval nobenih zahtevkov iz ostalih zavarovalnih vrst, kjer tudi obstoji njegova odgovornost. V letu 2022 je bilo iz naslova nezavarovanih in neznanih motornih vozil obravnavanih 199 zahtevkov, pri čemer so 149 škod povzročili vozniki nezavarovanih motornih vozil, kar v primerjavi z letom 2021 pomeni 17 zahtevkov manj ali zmanjšanje zadev za 10,2 %, 50 škod pa vozniki neznanih motornih vozil, kar je 2,0 škode več kot leta 2021.

Odškodninski urad je samostojna organizacijska enota Slovenskega zavarovalnega združenja, GIZ, katere delovanje se izvaja prek službe Biroja zelene karte in službe Škodnega sklada. Namenjen je plačilo odškodnin oškodovancem s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, če je bila nesreča povzročena v drugi državi članici EU oziroma v tretji državi, katere nacionalni zavarovalni biro je član sistema zelene karte, pa tudi plačilo zahtevkov za povračilo odškodninskih uradov držav članic EU, če gre za obveznost iz zavarovalne pogodbe zavarovanja avtomobilske odgovornosti zavarovalnice članice združenja. Obveznosti Odškodninskega urada veljajo za vse obveznosti iz prometnih nesreč od 1. maja 2004. Odškodninski urad sam ne rešuje odškodninskih zahtevkov, ampak jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Financira se s prispevki, ki jih plačujejo zavarovalnice na podlagi letnega načrta in so sorazmerni z deležem v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj avtomobilske odgovornosti. V letu 2022 je bilo obravnavanih skupno šest zahtevkov, od tega iz naslova nezavarovanih vozil štiri in dve zadevi iz naslova sklenjenega zavarovanja avtomobilske odgovornosti pri tuji zavarovalnici za škodo v tujini.

AZN

2022

AZN

2022

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2022

AZN

2022

KAZALO

I. UVOD 95

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR 96

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE 96

1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije 96

1.2. Organa Agencije 96

1.2.1. Strokovni svet Agencije 96

1.2.2. Direktor Agencije 97

1.3. Naloge Agencije 97

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE 99

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih 99

2.2. Financiranje Agencije 103

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA 104

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI NADZORNI UKREPI 106

4.1. Izvajanje nadzora na področju trajnostnostne regulative 106

4.2. Delo na področju nadzora, ki temelji na tveganjih 106

4.3. Preverjanje poročil in obvestil 107

4.4. Izvajanje nadzora nad ključnimi funkcijami 107

4.5. Izvajanje nadzora nad izločenimi posli 108

4.6. Neposredni pregledi poslovanja subjektov nadzora 108

4.7. Pregledi poslovanja na področju informacijske tehnologije 109

4.8. Nadzor na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma 109

4.9. Izrekanje nadzornih ukrepov 110

5. SODNI POSTOPKI 112

5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije 112

5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije 112

6. DELO AGENCIJE NA ZAKONODAJNEM PODROČJU 113

6.1. Delo na področju priprave zakonov 113

6.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov 113

7. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI 114

7.1. Sodelovanje z domačimi in tujimi nadzornimi organi 114

7.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA 115

7.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS 116

8. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH 117

8.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam 117

8.2. Delo na področju informiranja javnosti 117

8.3. Delo na področju informacijske tehnologije 118

8.4. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov 118

8.5. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih 119

8.6. Certifikat »Družbeno odgovoren delodajalec« 119

8.7. Promocija zdravja na delovnem mestu 120

9. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE 121

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2022 (revidirani podatki) 122
1. RAČUNOVODSKI IZKAZI 127
2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM 127
2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom 127
2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom 127
2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke 127
2.2.2. Financiranje 128
2.3. Pojasnila računovodskih izkazov 128
2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 128
2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2022 133

Priloge:
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov 135
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 136
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnost od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 139
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 140
- Izkaz računa financiranja določenih uporsabnikov od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 141
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil 142
- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev 143

I. UVOD

Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) je zavezana letno poročati Državnemu zboru Republike Slovenije o svojem preteklem delu. Agencija v ta namen v Letnem poročilu Agencije za leto 2022 predstavlja Letno poročilo o delu, pripravljeno na podlagi 490. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19 in 102/20; v nadaljevanju: ZZavar-1), ter Letni obračun, pripravljen na podlagi 514. člena ZZavar-1.

Skladno s 501. členom ZZavar-1 je strokovni svet Agencije sprejel Letno poročilo o delu, ki vključuje naslednja tematska področja: opis pravnega položaja, nalog in organov Agencije, poročilo o notranji organizaciji in financiranju Agencije, poročilo o izdanih dovoljenjih za opravljanje zavarovalnih poslov in o drugih dovoljenjih, ki jih izdaja Agencija, poročilo o izvajanju nadzora in izrečenih nadzornih ukrepih, poročilo o sodelovanju Agencije z domačimi in tujimi nadzornimi organi, poročilo o delu na zakonodajnem področju, poročilo o sodnih postopkih, poročilo o vključitvi v projekt družbeno odgovornega delodajalca ter poročilo o drugih dejavnostih Agencije.

Na podlagi 514. člena ZZavar-1 strokovni svet Agencije vsako leto do 31. marca sprejme tudi Letni obračun. Letnemu obračunu, ki obsega računovodske izkaze Agencije za leto 2022 in pojasnila k računovodskim izkazom, je dodano tudi poročilo neodvisnega revizorja, ki ga pregleda pooblaščen revizor. Agencija z letnim obračunom seznani ministra, pristojnega za finance, in Državni zbor Republike Slovenije. Računovodski izkazi so sestavni del letnega poročila in se objavijo.

Podatki v tem poročilu se praviloma nanašajo na poslovno leto 2022, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih z delom Agencije.

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE

1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije

Agencija je bila ustanovljena 1. junija 2000, ko je Vlada Republike Slovenije na podlagi Zakona o zavarovalništvu imenovala strokovni svet in direktorja Agencije. Agencija je nadaljevala delo Urada za zavarovalni nadzor, ki je bil ustanovljen leta 1995 kot organ v sestavi Ministrstva za finance.

Temeljne naloge Agencije so spodbujanje varnosti in finančne trdnosti subjektov nadzora, prispevanje k primerni ravni zaščite sedanjih in bodočih zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb ter zagotavljanje pravočasnega izpolnjevanja obveznosti zavarovalnic do zavarovancev in zavarovalcev.

Glavni cilj nadzornih aktivnosti, ki jih opravlja Agencija, je zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Agencija ta cilj dosega z opravljanjem nadzora nad zavarovalnicami in drugimi subjekti nadzora ter s tem preverja, ali zavarovalnice in drugi subjekti poslujejo zakonito ter skladno s pravili o obvladovanju tveganj. Nadzorne dejavnosti Agencije so usmerjene v prihodnost in k najpomembnejšim tveganjem posameznih subjektov nadzora.

Z namenom doseganja teh ciljev Agencija izdaja raznovrstna dovoljenja na področju zavarovalništva ter pripravlja in sprejema podzakonske predpise, ki so pravna podlaga za njeno delovanje in nadzor zavarovalnega trga v Republiki Sloveniji.

Agencija je javnopravna oseba, ki je pri izvrševanju svojih nalog in pristojnosti samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna Državnemu zboru Republike Slovenije.

Sedež Agencije je na Trgu republike 3 v Ljubljani.

1.2. Organa Agencije

Organa Agencije sta strokovni svet Agencije in direktor Agencije.

1.2.1. Strokovni svet Agencije

Strokovni svet Agencije sestavljajo predsednik strokovnega sveta in štirje člani, ki jih na predlog Vlade Republike Slovenije imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Člani strokovnega sveta Agencije so imenovani za obdobje šestih let in so lahko po poteku mandata ponovno imenovani. Direktor Agencije je član strokovnega sveta Agencije in je lahko tudi njegov predsednik.

Strokovni svet Agencije odloča o dovoljenjih in soglasjih ter o drugih posamičnih zadevah, o katerih odloča Agencija. Če ni v ZZavar-1 ali drugem zakonu določeno drugače, sprejema predpise, kadar to določa zakon, poslovnik Agencije, poročilo o stanju na področju zavarovalništva, letno poročilo o delu Agencije, letni načrt dela strokovnih služb Agencije, letni obračun Agencije in finančni načrt Agencije.

Strokovni svet Agencije je v letu 2022 deloval v naslednji sestavi:

- mag. Gorazd Čibej, predsednik,
- mag. Andrej Zupančič, član,
- Florjan Lorger, član,
- Aleksandar Volaš, član,
- Peter Papež, član.

V letu 2022 se je strokovni svet Agencije sešel na 33 rednih sejah, eni izredni seji in opravil dve dopisni seji.

V letu 2022 je Agencija izdala odločbo o začetku prisilne likvidacije zavarovalnice. Na podlagi 330. člena ZZavar-1 je tako strokovni svet v letu 2022 izvrševal tudi pristojnosti nadzornega sveta zavarovalnice. Strokovni svet se je v funkciji nadzornega sveta zavarovalnice sestal na štirih rednih sejah nadzornega sveta.

Za postopke odločanja Agencije se uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13,175-20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOPDVE in 3/22 – Zdeb; v nadaljevanju: ZUP), če ni v ZZavar-1 določeno drugače. Organa postopka sta senat in predsednik senata. Člani strokovnega sveta Agencije so obenem tudi člani senata. Senat odloča o posamičnih zadevah, razen če zakon za posamezno zadevo ne določa, da o njej odloča predsednik senata. Funkcijo predsednika senata je v letu 2022 opravljal mag. Andrej Zupančič.

1.2.2. Direktor Agencije

Direktorja Agencije na predlog Vlade Republike Slovenije za obdobje šestih let imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Direktor Agencije zastopa in predstavlja Agencijo, vodi njeno poslovanje, organizira njeno delo in delo njenih strokovnih služb ter izvaja druge naloge, če ni v ZZavar-1 določeno, da je za izvajanje teh nalog pristojen drug organ Agencije. Državni zbor je dne 27. novembra 2018 za obdobje šestih let na mesto direktorja Agencije imenoval mag. Gorazda Čibeja, ki se mu je mandat pričel s 1. januarjem 2019.

1.3. Naloge Agencije

ZZavar-1 določa, da Agencija na njegovi podlagi izdaja predpise in izvaja nadzor nad zavarovalnicami, zavarovalno zastopniškimi in zavarovalno posredniškimi družbami ter zavarovalnimi zastopniki in posredniki. Agencija je pristojna tudi za izvajanje nadzora nad pravnimi osebami, povezanimi z zavarovalnico, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem zavarovalnic. Pristojna je tudi za opravljanje nadzora nad zavarovalnico v zavarovalniški skupini ter zavarovalnim in mešanim zavarovalnim holdingom.

Agencija opravlja tudi nadzor nad poslovanjem Jedrskega poola in poslovanjem Slovenskega zavarovalnega združenja v delu, ki se nanaša na poslovanje Škodnega sklada in Odškodninskega urada.

Skladno z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 44/14, 102/15, 42/16 – odl. US, 40/17, 23/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20, 51/21, 121/21, 162/21, 10/22 in 29/22; v nadaljevanju: ZPIZ-2) je Agencija pristojna za izdajo dovoljenj pokojninskim družbam za izvajanje nadzora nad njihovim poslovanjem in poslovanjem zavarovalnic, ki izvajajo dodatno pokojninsko zavarovanje, ter za izdajo podzakonskih predpisov. Prav tako Agencija na podlagi 354. člena ZPIZ-2 opravlja nadzor nad izplačevalci poklicnih pokojnin.

Poleg tega Agencija na podlagi 23. člena Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 26/05 – uradno prečiščeno besedilo, 85/09 in 32/16; v nadaljevanju: ZPSPID) nadzira še poslovanje Prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije.

Na podlagi Zakona o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 43/06, 87/11 in 56/13; v nadaljevanju: ZFK) Agencija opravlja tudi dopolnilni nadzor nad nadzorovano osebo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je na vrhu finančnega konglomerata oziroma ji je nadrejen finančni holding.

Na podlagi določil Zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (Uradni list RS, št. 100/13; v nadaljevanju: ZMbNFS) Agencija sodeluje v Odboru za finančno stabilnost, ki ga poleg Agencije sestavljajo še predstavniki Agencije za trg vrednostnih papirjev, Banke Slovenije ter Ministrstva za finance Republike Slovenije. Agencija je pristojna, da na podlagi navedenega zakona izvaja makrobonitetni nadzor nad finančnimi družbami s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil finančnih družb, z izvajanjem pregledov poslovanja finančnih družb, z izrekanjem ukrepov nadzora v skladu s področnimi zakoni ter izrekanjem makrobonitetnih nadzornih ukrepov in instrumentov ter s tem prispeva k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema. Na podlagi navedenega zakona Agencija pripravlja tudi oceno tveganj zavarovalnega sektorja.

Agencija na podlagi pristojnosti, ki ji jih daje zakonodaja, opravlja nadzor zlasti z rednim prever-

janjem poročil in obvestil, ki jih prejme od zavezancev za poročanje, ter z opravljanjem pregledov poslovanja.

Osnovne naloge Agencije so:

1. izdaja dovoljenj za opravljanje zavarovalnih poslov;
2. izdaja dovoljenj za spremembo zavarovalne vrste;
3. izdaja dovoljenj za povečanje osnovnega kapitala s stvarnim vložkom;
4. izdaja dovoljenj za pridobitev kvalificiranega deleža;
5. izdaja dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave oziroma za izvršnega člana upravnega odbora;
6. izdaja dovoljenj za prevzem oziroma prenos zavarovalnih pogodb;
7. izdaja dovoljenj za združitev oziroma delitev;
8. izdaja dovoljenj za ustanovitev podružnice v tujini;
9. izdaja dovoljenj za preseganje omejitev dovoljenih naložb v pokojninski družbi;
10. izdaja dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
11. izdaja soglasij k metodi in spremembam metode porazdelitve prihodkov in odhodkov med zavarovalnima skupinama premoženjskih in življenjskih zavarovanj;
12. izdaja soglasij k statutu in pravilniku o volitvah v skupščino zastopnikov vzajemne zavarovalnice;
13. izdaja soglasij k zavarovalnim statističnim standardom;
14. nadzor zavarovalnic, pokojninskih družb, zavarovalnih zastopnikov, zavarovalnih posrednikov, zastopnikov dopolnilnih zavarovanj, Jedrskega poola, Škodnega sklada in Odškodninskega urada pri Slovenskem zavarovalnem združenju ter izrekanje nadzornih ukrepov za odpravo ugotovljenih kršitev in nepravilnosti;
15. priprava podzakonskih predpisov na podlagi zavarovalne in pokojninske zakonodaje;
16. vodenje obveznih registrov subjektov nadzora;
17. vodenje postopkov o prekrških za kršitve ZZavar-1;
18. sodelovanje z drugimi nadzornimi organi.

Od vključitve Slovenije v Evropsko unijo (EU) dne 1. maja 2004 lahko zavarovalnice in zavarovalni zastopniki ali posredniki iz Evropskega gospodarskega območja (angl. European Economic Area – EEA) neposredno opravljajo zavarovalne posle v Republiki Sloveniji. Prav tako lahko slovenske zavarovalnice, zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki te storitve opravljajo na trgih držav članic. S tem dejstvom so se pristojnosti Agencije razširile čez meje ozemlja Republike Slovenije, saj Agencija v določenem delu nadzira poslovanje slovenskih zavarovalnic pri njihovem delovanju na tujih trgih in vodi evidenco vseh ponudnikov zavarovalnih storitev na trgu Republike Slovenije.

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih

Zadnjo spremembo pravilnika o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest, s katero je bil v notranjeorganizacijsko strukturo Agencije dodan nov sektor, je direktor Agencije sprejel dne 20. 4. 2021. Od takrat dalje deluje na Agenciji šest sektorjev, kot zadnji je bil torej priključen Sektor za nadzor distribucije zavarovalnih produktov, ki opravlja nadzor nad distributerji zavarovalnih produktov pri ponujanju, svetovanju, trženju in sklepanju zavarovalnih pogodb in pri drugih pripravljalnih opravilih pred sklenitvijo zavarovalnih pogodb, z opravljanjem pregledov poslovanja ter s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah.

Poleg navedenega sektorja delujejo v sklopu Agencije še Sektor za analize in mednarodne zadeve, Sektor za nadzor, Sektor za nadzor distribucije zavarovalnih produktov, Sektor za dovoljenja, Sektor za pravne zadeve in regulativo ter Sektor za splošne zadeve.

Pristojnosti sektorjev v letu 2022 in priprave tega poročila so opisane v nadaljevanju.

- **Sektor za analize in mednarodne zadeve** pripravlja tržne analize z identifikacijo sistemskih tveganj, izvaja funkcije makrobonitetnega nadzora na podlagi zakona, ki ureja makrobonitetni nadzor, pripravlja analize za potrebe poročila o stanju na področju zavarovalništva ter druga interna in eksterna poročila ter informacije o zavarovalniškem trgu, izdeluje interne analitike Agencije, analizira vsa kvantitativna poročila in obvestila, ki so jih na podlagi veljavne zakonodaje subjekti nadzora dolžni posredovati Agenciji, opravlja nadzor nad poročanjem in obveščanjem zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb ter predlaga ukrepe v zvezi s svojimi ugotovitvami, opravlja naloge v zvezi s Solventnostjo II, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov, sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in drugimi domačimi nadzornimi organi, oblikuje politike nadzora, oblikuje in skrbi za vsebino spletne strani s področja dela sektorja, v okviru področja dela sektorja sodeluje z evropskim organom EIOPA (angl. European Insurance and Occupational Pensions Authority), z mednarodnim združenjem IAIS (angl. International Association of Insurance Supervisors), z organi in institucijami EU in EEA ter drugimi mednarodnimi nadzornimi organi in njihovimi združenji in z drugimi mednarodnimi institucijami, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, pripra-

Slika 1:
Notranjeorganizacijska sestava Agencije v letu 2022

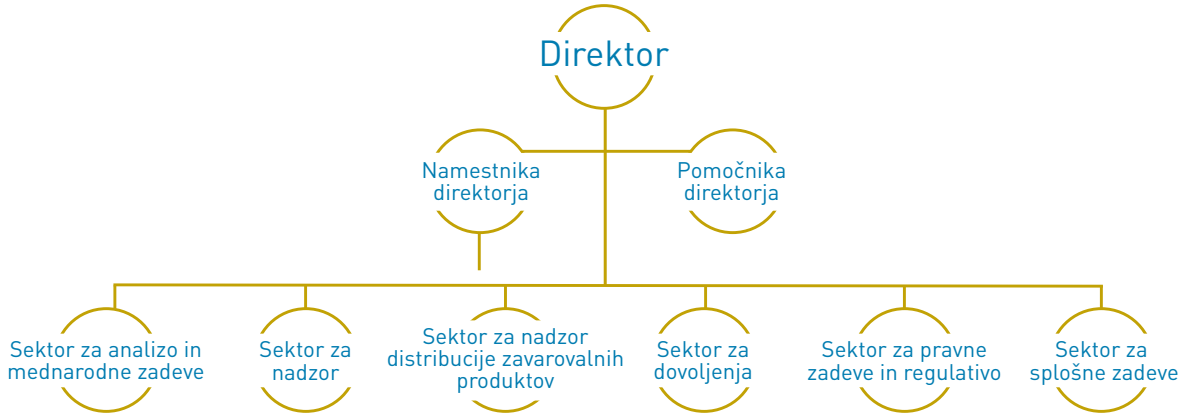

Vir: Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest z dne 27. 6. 2019

vlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, opravlja druge naloge s področja dela sektorja ter opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za nadzor** opravlja nadzor nad poslovanjem subjektov, ki ga Agencija po zakonu opravlja s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah, opravlja preglede poslovanja subjektov nadzora ter dela in naloge, povezane s tem, pri čemer sodeluje z drugimi sektorji in vključuje v preglede delavce iz drugih sektorjev, opravlja nadzor zavarovalniških skupin in finančnih konglomeratov, opravlja dela in naloge, povezane s koordinacijo in sodelovanjem z nadzornimi organi držav članic in tretjih držav ter z drugimi organi, pristojnimi za nadzor nad članicami zavarovalniških skupin oziroma finančnih konglomeratov, opravlja organizacijo in vodenje nadzornih kolegijev, sodeluje na nadzornih kolegijih, ki jih organizirajo drugi nadzorni organi, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi kršitev, ki so bile ugotovljene pri opravljanju pregledov poslovanja subjektov nadzora, vodi evidence s področja dela sektorja, med drugim tudi evidenco izdanih zapisnikov pregledov poslovanja subjektov nadzora, evidenco izrečenih ukrepov nadzora na podlagi opravljenih pregledov poslovanja subjektov nadzora in evidenco odpravljenih kršitev, vodi celotno dokumentacijo, prejeto pri pregledih poslovanja, izvaja pregled izpolnjevanja pogojev za opravljanje funkcije članov nadzornega sveta zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb, za katere zakon predpisuje pogoje za opravljanje funkcije, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, opravlja dela in naloge, povezane z nadzorom nad delom podružnic zavarovalnic v Republiki Sloveniji ter nad delom zavarovalnic, ki opravljajo svoje storitve v Republiki Sloveniji neposredno, ter sodeluje s pristojnimi nadzornimi organi držav članic in tretjih držav, opravlja analizo poslovanja subjektov nadzora s pripravo ocene tveganj posameznega subjekta nadzora, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja in opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za nadzor distribucije zavarovalnih produktov** izvaja nadzor nad distributerji zavarovalnih produktov pri ponujanju, svetovanju, trženju in sklepanju zavarovalnih pogodb in pri drugih pripravljalnih opravilih pred sklenitvijo zavarovalnih pogodb z opravljanjem pregledov poslovanja, izvaja nadzor nad distributerji zavarovalnih produktov pri ponujanju, svetovanju, trženju in sklepanju zavarovalnih pogodb in pri drugih pripravljalnih opravilih pred sklenitvijo zavarovalnih pogodb s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah, izvaja nadzor nad drugimi osebami, ki izvajajo distribucijo zavarovalnih produktov brez ustreznega dovoljenja Agencije, izvaja nadzor nad izvajanjem storitev pomoči pri vodenju in izvajanju zavarovalnih pogodb ter pri zahtevkih za izplačilo odškodnin, izvaja nadzor nad ustreznim ravnanjem v zvezi z reševanjem pritožb in ustreznostjo postopkov obravnavanja zavarovalnih primerov, izvaja nadzor nad obvladovanjem prodajnih poti, nad obveščanjem zavarovalcev ter nad splošnimi in ostalimi zavarovalnimi pogoji, predlaga in pripravlja ukrepe zoper distributerje zavarovalnih produktov in druge osebe na podlagi kršitev, ki so bile ugotovljene pri opravljanju pregledov poslovanja distributerjev zavarovalnih produktov in drugih oseb, predlaga in pripravlja ukrepe zoper distributerje zavarovalnih produktov in druge osebe na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, vodi evidence s področja dela sektorja, med drugim tudi evidenco izdanih zapisnikov pregledov poslovanja distributerjev zavarovalnih produktov in drugih oseb, evidenco izrečenih ukrepov nadzora na podlagi opravljenih pregledov poslovanja distributerjev zavarovalnih produktov in drugih

oseb in evidenco odpravljenih kršitev, vodi celotno dokumentacijo, prejeto pri pregledih poslovanja, identificira slabe prakse pri distribuciji zavarovalnih produktov na zavarovalnem trgu, Sektorju za pravne zadeve in regulativo nudi pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, obravnava prejete pritožbe zoper ravnanja subjektov nadzora, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo ukrepom nadzora, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja ter opravlja druge naloge s področja dela sektorja in druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za dovoljenja** pripravlja predloge odločitev o zahtevah za izdajo dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, ki jih na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov zavarovalnicam, pozavarovalnicam, pokojninskim družbam, subjektom, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, in drugim vložnikom izdaja Agencija, pripravlja predloge odločitev o prenehanju in odvzemu dovoljenja, ki jih na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov zavarovalnicam, pozavarovalnicam, pokojninskim družbam, subjektom, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, in drugim subjektom nadzora izdaja Agencija, vodi registre izdanih dovoljenj ter vse spremembe in izbrise iz registrov, ki jih določa ZZavar-1, in druge evidence izdanih dovoljenj, odvzetih dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, opravlja naloge s področja čezmejnih poslov, ki obsegajo notificiranje nadzornikov drugih držav članic za subjekte nadzora rezidente Republike Slovenije in za rezidente drugih držav članic, ažurno objavlja ustrezne registre na spletni strani Agencije, opravlja nadzor nad poročanjem subjektov nadzora, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, izvaja nadzor nad izobraževanjem zavarovalnih zastopnikov in posrednikov, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja in opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za pravne zadeve in regulativo** vodi upravne postopke Agencije, pri čemer je zlasti odgovoren za pravilno uporabo materialnega prava in za pravilno procesno vodenje postopka, sektor, ki je predlagatelj postopka, pa skrbi za podajanje vsebine, ugotovitev dejstev in pripravo dokazov, pri čemer mu Sektor za pravne zadeve in regulativo zagotavlja potrebno pravno in vsebinsko podporo, odgovoren je za pripravo predlogov sprememb zakonov oziroma druge zakonodaje in pripravlja predloge podzakonskih predpisov s področja dela Agencije, opravlja pravni pregled predlogov internih predpisov Agencije, opravlja pravni pregled pri javnih razpisih/naročilih, opravlja pravni pregled pri ostalih postopkih Agencije, opravlja naloge v zvezi z javnimi objavami ukrepov nadzora na podlagi določil ZZavar-1, vodi prekrškovne postopke v okviru pristojnosti Agencije, obravnava prejete pritožbe zoper ravnanja subjektov nadzora, v okviru pristojnosti Agencije opravlja naloge na področju preprečevanja pranja denarja, izdeluje pravna mnenja in zagotavlja podporo pri razlagi predpisov, pripravlja vloge Agencije v sodnih in drugih postopkih, opravlja pravna dela in naloge v zvezi z izvajanjem nalog in pristojnosti Agencije ter v zvezi s poslovanjem Agencije kot pravne osebe, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in pripravlja predloge podzakonskih predpisov s področja dela Agencije, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja in opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

Sektor za splošne zadeve zagotavlja strokovno in administrativno podporo direktorju Agencije, opravlja naloge glavne pisarne in vložišča Agencije, pripravlja interne akte Agencije, opravlja naloge, ki se nanašajo na vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje celotnega informacijskega sistema ter informacijskega varnostnega sistema Agencije, skrbi za vzdrževanje in posodobitve spletne strani Agencije, opravlja druga dela in naloge, povezane z uporabo informacijske tehnologije, opravlja naloge s področja računovodskega in finančnega poslovanja Agencije, skrbi za nabavo osnovnih sredstev ter za nabavo in dodeljevanje pisarniškega materiala, opravlja naloge z delovnopravnega področja, opravlja naloge s področja javnega naročanja, koordinira udeležbo delavcev Agencije na izobraževanjih in v delovnih skupinah v Sloveniji in tujini, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja ter opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

Na dan 31. 12. 2022 je bilo na Agenciji zaposlenih 51 delavcev, od tega 21 z magistrskim nazivom (16 s področja ekonomije, trije s področja prava, eden s področja ekonomske informatike ter eden s področja uprave), pet z magistrskim nazivom stroke, 18 z univerzitetno izobrazbo, šest z visokošolsko izobrazbo in eden s srednješolsko izobrazbo.

Preglednica 1: Podatki o zaposlenih v Agenciji po stopnji strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2022 in 31. 12. 2022

Stopnja strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2022	31. 12. 2022
V. – srednja	1	1
VII. – visoka	6	6
VII. – univerzitetna	18	18
VII. – magisterij stroke	4	5
VIII. – magisterij znanosti	19	21
Skupaj	**49**	**51**

Vir: podatki Agencije

Preglednica 2: Podatki o zaposlenih v Agenciji po nazivu strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2022 in 31. 12. 2022

Naziv strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2022	31. 12. 2022
Ekonomski tehnik	1	1
Diplomirani upravni organizator	3	3
Diplomirani sociolog	1	1
Diplomirani ekonomist	3	2
Univerzitetni diplomirani ekonomist	9	9
Univerzitetni diplomirani matematik	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir matematike	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	1	1
Univerzitetni diplomirani pravnik	4	4
Univerzitetni diplomirani sociolog	1	1
Univerzitetni diplomirani organizator dela – informatik	1	1
Magister stroke	4	5
Magister znanosti	19	21
Skupaj	**49**	**51**

Vir: podatki Agencije

2.2. Financiranje Agencije

Osnova za financiranje Agencije so takse in nadomestila, ki jih določa Tarifa o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 52/16 in 75/19; v nadaljevanju: Tarifa). Tarifo sprejme strokovni svet Agencije, veljati pa začne, ko Agencija pridobi soglasje Vlade Republike Slovenije in objavi Tarifo v Uradnem listu RS.

V Tarifi Agencije je določena višina taks za odločanje Agencije o posamičnih zadevah in za izdajo izpiskov iz registrov, ki jih Agencija vodi, ter višina letnega nadomestila in pavšalnih nadomestil stroškov, ki so jih za opravljanje nadzora dolžne plačevati nadzorovane osebe.

V skladu s tarifno številko 54 Tarife je v letu 2022 znašalo letno nadomestilo za zavarovalnice 0,135 % od obračunane kosmate premije v preteklem letu, za zavarovalnice v zavarovalniški skupini 0,145 % obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vplačanega čistega vplačila za zavarovanja po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2. Za Slovensko zavarovalno združenje je letno nadomestilo znašalo 0,135 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu, ki jih vplačajo v škodni sklad za izplačilo škod, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih motornih vozil ter priklopnikov in nezavarovanih zrakoplovov, za upravljavce pokojninskih skladov, ki so oblikovani kot kritni sklad, in za upravljavce skupine kritnih skladov 0,0165 % vrednosti premoženja kritnega sklada na dan 31. 12. preteklega leta, ki ga po ZPIZ-2 upravlja upravljavec, razen za poseben kritni sklad za izplačevanje pokojninske rente po pokojninskem načrtu iz 349. člena ZPIZ-2. V primeru skupine kritnih skladov je osnova za izračun letnega nadomestila vrednost premoženja posameznega kritnega sklada iz skupine kritnih skladov, za upravljavce kritnega sklada Prvega pokojninskega sklada iz 2. točke prvega odstavka 21. člena ZPSPID je osnova 0,0165 % stanja zavarovalno tehničnih rezervacij ter za zavarovalni oziroma pozavarovalni pool 0,135 % obračunane kosmate premije v preteklem letu.

Na podlagi Tarife je Agencija v letu 2022 zbrala 4.280.585 EUR sredstev od letnih nadomestil ter 172.451 EUR od taks in pavšalnih nadomestil. Navedeni prihodki obsegajo večino prihodkov Agencije, manjši znesek predstavljajo finančni prihodki in drugi prihodki Agencije.

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo ter gospodarno in učinkovito rabo sredstev Agencije opravlja Računsko sodišče Republike Slovenije.

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA

V letu 2022 je Agencija na podlagi določb ZZavar-1 in ZPIZ-2 odločala o raznovrstnih vprašanjih s področja delovanja subjektov nadzora.

Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letu 2022 so opisane v nadaljevanju, njihovo število v primerjavi z letom 2021 pa je prikazano v preglednici 3.

Agencija izda dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave, če kandidat izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka 57. člena ZZavar-1 in je bil imenovan v skladu s 58. členom ZZavar-1, kot to določa četrti odstavek 59. člena ZZavar-1. Agencija je v letu 2022 izdala šest dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici oziroma pokojninski družbi.

Skladno s šestim odstavkom 59. člena ZZavar-1 je Agencije izdala 11 ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici oziroma pokojninski družbi.

Če je zavarovalnica udeležena pri združitvi ali delitvi družb, pridobi dovoljenje Agencije za to združitev oziroma delitev. Na podlagi prvega odstavka 125. člena ZZavar-1 je Agencija v letu 2022 na tej podlagi izdala dve odločbi.

Poleg tega je Agencija na podlagi 124. člena ZZavar-1 izdala eno dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalnih vrstah drugo škodno zavarovanje (9. točka drugega odstavka 7. člena ZZavar-1), splošno zavarovanje odgovornosti (13. točka drugega odstavka 7. člena ZZavar-1) in zavarovanje stroškov postopka (17. točka drugega odstavka 7. člena ZZavar-1).

V letu 2022 je Agencija izdala štiri soglasja k spremembam pravil upravljanja pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni sklad.

Prav tako je Agencija izdala eno soglasje k metodi porazdelitve prihodkov in odhodkov na zavarovalne skupine.

Agencija je na podlagi 7. odstavka 206. člena ZZavar-1 izdala eno soglasje za nadomestitev standardiziranih parametrov s parametri zavarovalnice.

Agencija je v letu 2022 izdala skupno 443 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Od tega je bilo 86 dovoljenj izdanih zavarovalno zastopniškim in zavarovalno posredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja ter družbam, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni povezavi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo (zastopnikom dopolnilnih zavarovanj). 357 dovoljenj je bilo izdanih fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

S spremembo ZZavar-1B je bilo dodano določilo, ki ureja prenehanje veljavnosti dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja ali poslov zavarovalnega posredovanja na podlagi izjave zavarovalnega zastopnika ali zavarovalnega posrednika. Po prejemu izjave o prenehanju opravljanja poslov zavarovalnega zastopanja ali poslov zavarovalnega posredovanja Agencija izda odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo. Agencija je na tej podlagi v letu 2022 izdala 168 ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja.

Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja na podlagi četrtega odstavka 570. člena ZZavar-1 preneha veljati, če zavarovalno zastopniška oziroma zavarovalno posredniška družba ne začne poslovati v šestih mesecih od izdaje dovoljenja, če preneha opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja za več kot eno leto, z začetkom stečajnega postopka oziroma prisilne likvidacije, z izbrisom zavarovalno zastopniške ali zavarovalno posredniške družbe iz sodnega ali drugega ustreznega registra ali s prejetjem izjave zavarovalno zastopniške ali zavarovalno posredniške družbe, da je prenehala opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja ali posredovanja, in dokazila o vpisu spremembe dejavnosti v sodni ali drug ustrezen register ali o sprejetju sklepa pristojnega organa, kadar tak vpis ni predviden. Agencija v tem primeru izda ugotovitveno odločbo o prenehanju dovoljenja. V letu 2022 je Agencija na podlagi ugotovitev izdala 186 tovrstnih ugotovitvenih odločb.

Agencija je v letu 2022 zavrgla oziroma zavrnila dve zahtevi za izdajo dovoljenja s področja opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, saj niso bile podane procesne predpostavke za odločanje o zahtevah ali zaradi neizpolnjevanja zakonskih pogojev.

Poleg navedenih upravnih postopkov Agencija skladno z zakonodajo obravnava tudi obvestila zavarovalnic o nameravanem začetku neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov na območju druge oziroma drugih držav članic EU ter na podlagi zahtev, prejetih od nadzornih ustanov drugih držav članic EU, notificira opravljanje storitev zavarovalnicam in podružnicam teh zavarovalnic v drugih državah članicah EU, ki so za opravljanje zavarovalnih poslov registrirane v svojih državah in lahko na podlagi notifikacije neposredno opravljajo posle na območju Republike Slovenije. Agencija skladno s predpisi redno posodablja register oseb, ki opravljajo zavarovalno dejavnost na ozemlju Republike Slovenije. Register je javno dostopen na spletnih straneh Agencije.

Iz preglednice 3 izhaja, da je Agencija v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 izdala večje število odločb, predvsem je bilo izdanih več ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Razlog za to so povečane aktivnosti glede preverjanja pogojev za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v povezavi s stalnim poklicnim usposabljanjem.

Preglednica 3:
Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letih 2021 in 2022

Vrsta dovoljenja	2021	2022
Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	1	0
Odločba o zavrnitvi zahteve za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	1	0
Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici/pokojninski družbi	5	6
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave	3	11
Odločba o izdaji dovoljenja za združitev iz prvega odstavka 125. člena ZZavar-1	1	2
Dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb na podlagi 518. člena ZZavar-1	1	0
Dovoljenje za prenos pogodb prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja in pogodb za izplačevanje pokojninske rente	1	0
Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti	1	1
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti	3	0
Soglasje k pravilom upravljanja	5	4
Soglasje k metodi porazdelitve prihodkov in odhodkov	0	1
Odločba o izdaji dovoljenja za predhodno odobritev vračila podrejenega dolga	1	0
Dovoljenje za opravljanje pokojninske dejavnosti	1	0
Dovoljenje za nadomestitev standardiziranih parametrov s parametri zavarovalnice	0	1
Zavrnitev izdaje soglasja za pripravo Skupnega poročila o solventnosti in finančnem položaju	1	0
Soglasje za nadomestitev standardiziranih parametrov s parametri zavarovalnice	0	1
Dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja/posredovanja (fizične osebe)	411	357
Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja/posredovanja (pravne osebe)	96	86
Predhodno mnenje za izdajo dovoljenja za opravljanje posredovanja pri prodaji zavarovalnih polic	1	0
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	56	168
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	95	186
Zavrnitev oziroma zavrženje izdaje dovoljenja za opravljanje poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	5	2
SKUPAJ	**689**	**826**

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI NADZORNI UKREPI

Agencija opravlja nadzor zlasti s spremljanjem ter preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so ji dolžne poročati na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov, ter z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora. Kadar Agencija pri opravljanju nadzora ugotovi kršitve ZZavar-1 oziroma drugih predpisov, ki urejajo poslovanje subjektov nadzora, subjektu nadzora z odredbo naloži, da kršitve oziroma nepravilnosti odpravi ali da odpravi ali opusti določena dejanja. Prav tako Agencija lahko izda opozorilo, če so ugotovljene kršitve predpisov, ki po svojih značilnostih in obsegu nimajo pomembnih učinkov. V primeru, ko so pri pregledu poslovanja ugotovljene določene nesmotrnosti ali nedoslednosti pri poslovanju subjekta nadzora, ki nimajo značilnosti kršitve predpisov, Agencija izda priporočilo za izboljšanje poslovanja.

4.1. Izvajanje nadzora na področju trajnostnostne regulative

Agencija si pri svojem delovanju prizadeva upoštevati smernice ter priporočila, ki jih izda EIOPA in Skupni odbor evropskih nadzornih organov (v nadaljevanju: ESA). Na področju trajnostnostne regulative sta EIOPA in ESA izdali več mnenj in izjav. Agencija je seznanjala zavarovalnice oziroma subjekte nadzora z mnenji EIOPE in skupnimi nadzorniškimi izjavami ESE, z objavami relevantnih Stališč na spletnih straneh Agencije, v katerih je Agencija izrazila pričakovanje, da bodo zavarovalnice oziroma subjekti nadzora storili vse, kar je v njihovi moči, da bodo pri svojem poslovanju upoštevali mnenja in izjave EIOPE in ESE, in sicer:

1. Stališča Agencije (št. 5420-16/2022-1 z dne 26. 4. 2022) v zvezi s Posodobljeno skupno nadzorniško izjavo ESE z dne 24. 2.2022 o uporabi predpisov o razkritjih trajnostnih financ;
2. Stališča Agencije (št. 5420-16/2022-3 z dne 25. 7. 2022) v zvezi s Skupno nadzorniško izjavo ESE glede pojasnil Osnutka Regulativnih Tehničnih Standardov (RTS), ki so jih pripravili evropski nadzorni organi (ESAs) v zvezi z razkritji, povezanimi s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev (SFDR);
3. Stališče Agencije (št. 5420-16/2022-5 z dne 28. 7. 2022) v zvezi z Mnenjem EIOPE z dne 19. 4. 2021, EIOPA-BoS-21-127, glede nadziranja uporabe scenarijev tveganja podnebnih sprememb v lastni oceni tveganj in solventnosti (ORSA);
4. Stališča Agencije (št. 5420-16/2022-7 z dne 14. 10. 2022) v zvezi s Smernico EIOPE z dne 2. 8. 2022, EIOPA-BoS-22/329, glede izvedbe ocene pomembnosti podnebnih sprememb in uporabe scenarijev podnebnih sprememb v lastni oceni tveganj in solventnosti (ORSA).

V oktobru 2022 je Agencija izvedla tematski pregled sistema upravljanja zavarovalnic in pozavarovalnic v zvezi z uvedbo Delegirane Uredbe Komisije (EU) 2021/1256 z dne 21. 4. 2021 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2015/35 v zvezi z vključevanjem tveganj glede trajnostnosti v upravljanje zavarovalnic, ki se je začela uporabljati z 2. 8. 2022.

4.2. Delo na področju nadzora, ki temelji na tveganjih

Agencija je že od sprejetja ZZavar-1 začela vpeljevati načela nadzora, ki temeljijo na tveganjih. To je oblika nadzora, ki je usmerjena k tveganjem in v prihodnost, Agencija je tovrsten nadzor nadaljevala tudi v letu 2022. Agencija je na podlagi poročanja zavarovalnic v letu 2022 izvajala sklope nadzornih dejavnosti, ki so podrobneje opisani v nadaljevanju.

Agencija redno izvaja nadzorne postopke, s katerimi zagotavlja pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov ter informacij, ki so jih zavarovalnice pripravile skladno z zahtevami Solventnosti II. Prejete podatke na podlagi poročanj v letu 2022 in prejetih informacij je Agencija pregledala z vidika pravilnosti in popolnosti glede na zahteve Solventnosti II. Zavarovalnice, pri katerih je ugotovila nepravilnosti, nejasnosti ali pomanjkljivosti, je Agencija o tem pisno obvestila, jih pozvala k njihovi odpravi in ponovnemu poročanju popravljenih podatkov oziroma informacij.

Poleg navedenih dejavnosti je Agencija na pod-

lagi interno opredeljene metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora v letu 2022 opravljala nadzor, ki temelji na tveganjih. Pri tem je identificirala najpomembnejša tveganja posameznih subjektov nadzora. Hkrati so ti postopki oblikovani na način, ki zagotavlja, da Agencija nadzorne postopke izvaja objektivno, sledljivo in transparentno, upoštevajoč velikost, obseg in naravo poslov ter profil tveganj posameznega subjekta nadzora. Skupina strokovnjakov iz različnih sektorjev Agencije v okviru ocene tveganj analizira poslovni model in prouči poglavitne segmente poslovanja posameznega subjekta. Tako so v presojo vključena tudi vsa opredeljena področja pregleda iz drugega odstavka 36. člena direktive Solventnost II. Agencija je v okviru tega dela nadzora izdelala kompozitno oceno tveganj in trend tveganja, ki skupaj predstavljata v prihodnost usmerjeno regulatorno oceno. Tako pridobljena regulatorna ocena Agenciji omogoča prioritizacijo nadzorniških dejavnosti, obenem pa pomaga pri zgodnjem odkrivanju in odpravljanju potencialnih žarišč na ravni posameznega subjekta nadzora in na ravni zavarovalnega sektorja.

Pridobljeni podatki so obenem osnova za identifikacijo tveganj za finančno stabilnost za potrebe dela Odbora za finančno stabilnost.

4.3. Preverjanje poročil in obvestil

Agencija na podlagi zakona prejema redna in izredna poročila. Redna poročila se nanašajo na periodična poročanja o poslovanju subjektov nadzora. Subjekti nadzora v informacijski sistem Agencije predajajo različne vrste rednih poročil: poročila na osnovi evropske direktive Solventnost II, kvalitativna poročila in druga poročila, predpisana z zakonodajo.

Izredna poročila se nanašajo na poročila, ki jih zahteva Agencija (kot izvajanje nadzornih ukrepov ali kot dodatno poročanje posameznega subjekta nadzora), in občasna poročila, ki so jih subjekti nadzora dolžni pošiljati Agenciji (na primer poročila o sklicu in sklepih skupščine ter o spremembah v organih upravljanja).

Pri poročanju Agencija spremlja pravočasnost in pravilnost poročanja zavarovalnic ter s podrobnejšo analizo in navzkrižnim nadzorom ugotavlja morebitne vsebinske nepravilnosti. Če ugotovi kršitve in nepravilnosti pri poročanju, pozove subjekt nadzora, da naj jih odpravi, lahko pa take ugotovitve pripeljejo tudi do podrobnejšega nadzora s pregledom poslovanja.

4.4. Izvajanje nadzora nad ključnimi funkcijami

Agencija opravlja nadzor nad ključnimi funkcijami upravljanja, te so: funkcija upravljanja tveganj, funkcija spremljanja skladnosti, funkcija notranje revizije in aktuarska funkcija. Nadzor se opravlja s spremljanjem in preverjanjem prejetih obvestil, ki jih morajo subjekti nadzora sporočati Agenciji na podlagi 52. in 252. člena ZZavar-1 in od 1. 1. 2021 tudi na podlagi 333.č člena ZPIZ-2 ob vsaki podelitvi pooblastila in odvzemu pooblastila oziroma prenehanju imenovanja nosilca oziroma nosilke ključne funkcije.

Nadzorni postopki Agencije pri preverjanju omenjenih obvestil so usmerjeni predvsem v preverjanja skladnosti s temi predpisi, in sicer: z 52. členom ZZavar-1 oziroma s 333.č členom ZPIZ-2 in členom 273(2),(4) Delegirane uredbe 2015/35.

V letu 2022 je Agencija izvedla tudi tematski pregled organiziranosti nosilcev ključnih funkcij in zagotavljanja sposobnosti in primernosti oseb, ki imajo ključne funkcije v vseh zavarovalnicah in pozavarovalnicah, glede na trajnostnostno regulativo, predvsem Delegirano uredbo (EU) 2021/1256, Uredbo (EU) 2019/2088, Uredbo (EU) 2020/852, Delegirano uredbo (EU) 2021/2178 in glede na Mnenja EIOPE in Skupno izjavo ESE.

Pri izvajanju nadzornih postopkov v zvezi s ključnimi funkcijami Agencija smiselno upošteva Smernice o postopku nadzornega pregleda, ki jih je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-14/179 SL), in naslednje smernice, priporočila oziroma dobro prakso:

- Smernice o sistemu upravljanja, ki jih je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-14/253 SL),
- Priročnik »EIOPA SRP: Key Functions«, ki ga je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-15-213),
- Poročilo »Peer review of key functions: Supervisory practices and application in assessing key

functions«[35], ki ga je izdala EIOPA leta 2018,
- Poročilo »Follow-up report on peer review of key functions: Supervisory practices and application in assessing key functions«, ki ga je izdala EIOPA leta 2021.

4.5. Izvajanje nadzora nad izločenimi posli

Agencija opravlja nadzor nad izločenimi posli tudi s spremljanjem in preverjanjem prejetih obvestil, ki jih morajo subjekti nadzora sporočati Agenciji na podlagi sedmega odstavka 171. in 252. člena ZZavar-1 in desetega odstavka 333.č člena ZPIZ-2, pred vsako sklenitvijo pogodbe o izločenem poslu oziroma njenih spremembah.

Na podlagi priporočil EIOPE, ki jih je Agencija prejela pri strokovnem pregledu opravljanja nadzornih postopkov izločenih poslov, navedenih v poročilu EIOPE z dne 22. 6. 2022 o izvedenem strokovnem pregledu opravljanja nadzornih postopkov izločenih poslov (angl. »Peer Review on Outsourcing. Final report of the review by peers. EIOPA-BoS-22/383, 22 June 2022«), je Agencija v letu 2022 v zvezi z izločenimi posli pripravila in na svoji spletni strani objavila dopolnjeno Stališče Agencije glede izločenih poslov (št. 5420-22/2021-2 z dne 1. 8. 2022) in začela z izdelavo programske rešitve za evidentiranje izločenih poslov (CRT).

Nadzorni postopki Agencije pri preverjanju omenjenih obvestil so usmerjeni predvsem v preverjanje skladnosti z naslednjimi predpisi, smernicami in stališči, in sicer:

- s 171., 172. in 173. členom ZZavar-1 oziroma s 333.č členom ZPIZ-2,
- z 274. členom Delegirane uredbe 2015/35,
- s Stališčem Agencije v zvezi z izločitvijo ključne funkcije (št. 40101-4/2021-1 z dne 14. 1. 2021),
- s Stališčem Agencije v zvezi z izločenim poslom (št. 5420-22/2021-1 z dne 13. 7. 2021) in dopolnjenim Stališčem Agencije glede izločenih poslov (št. 5420-22/2021-2 z dne 1. 8. 2022).

Pri izvajanju nadzornih postopkov v zvezi z izločenimi posli Agencija smiselno upošteva Smernice o postopku nadzornega pregleda, ki jih je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-14/179 SL), Smernice o sistemu upravljanja, ki jih je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-14/253 SL), Poročilo EIOPE z dne 22. 6. 2022 o izvedenem strokovnem pregledu opravljanja nadzornih postopkov izločenih poslov; pri pokojninskih družbah pa dokumenta »Opinion on the supervision of the management of operational risks faced by IORPs, EIOPA-BoS-19-247, 10 July 2019« in »Opinion on the use of governance and risk assessment documents in the supervision of IORPs, EIOPA-BoS-19-245, 10 July 2019«, ki sta tudi objavljena na spletnih straneh EIOPE.

Pri izvajanju nadzora nad ključnimi funkcijami in izločenimi posli (off-site nadzor) je Agencija v letu 2022 izdala subjektom nadzora 3 opozorila in 4 priporočila na podlagi 282. člena ZZavar-1 ter 24 zahtev za poročanje na podlagi 293. člena ZZavar-1 ter zahteve v zvezi z dvema tematskima pregledoma na področju skladnosti s trajnostnostno regulativo.

4.6. Neposredni pregledi poslovanja subjektov nadzora

Z neposrednimi pregledi poslovanja Agencija preverja, ali subjekti nadzora poslujejo tako, da je zagotovljena zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Pregledi poslovanja so lahko celoviti, usmerjeni na posamezna tvegana področja pri posameznem subjektu ali tematski. Poleg tega da Agencija zagotavlja redne preglede poslovanja v okviru triletnega cikla, pri načrtovanju upošteva tudi informacije na podlagi spremljanja poročil in obvestil iz rednega poročanja, pobude drugih sektorjev v povezavi z izvajanjem nalog Agencije, informacije na podlagi ocen tveganj subjektov nadzora, pa tudi informacije iz javno razpoložljivih virov. Agencija pri izvajanju pregledov poslovanja po potrebi sodeluje z drugimi slovenskimi in tujimi nadzorniki. Pregledi poslovanja omogočajo predvsem preveritev poslovanja v praksi ter zagotovitev podatkov in informacij, s katerimi Agencija ne razpolaga na podlagi rednega poročanja.

Na podlagi ugotovitev strokovnih služb pri ugotovljenih nesmotrnostih, nedoslednostih in kršitvah pri poslovanju subjektov nadzora Agencija izdaja

35 https://www.eiopa.europa.eu/sites/default/files/publications/reports/peer_review_of_key_functions_-_supervisory_practices_and_application_in_assessing_key_functions_-_executive_summary.pdf

nadzorne ukrepe. Strokovne službe spremljajo odpravljanje nesmotrnosti, nedoslednosti in kršitev, kar obsega preverjanje poročil o odpravi kršitev, pa tudi morebitne ponovne preglede poslovanja v obsegu, potrebnem za ugotovitev, ali so kršitve odpravljene.

V letu 2022 je Agencija načrtovala šest celovitih pregledov poslovanja v zavarovalnicah, pozavarovalnicah in pokojninskih družbah. Tako je bilo letu 2022 začetih pet pregledov poslovanja, en pregled poslovanja se je začel že v decembru 2021. Na dan 31. 12. 2022 je imela Agencija odprtih pet pregledov poslovanja, in sicer:

- en pregled poslovanja – Agencija je izdala opozorilo, kršitev bo subjekt nadzora predvidoma odpravil na skupščini v marcu 2023;
- en pregled poslovanja – Agencija je izdala opozorilo in odredbo, subjekt nadzora mora kršitve odpraviti do 31. 3. 2023;
- dva pregleda poslovanja – Agencija je januarja 2023 izdala subjektoma nadzora zapisnik o pregledu poslovanja;
- en pregled poslovanja – Agencija je januarja 2023 izdala subjektu nadzora ugotovitveno odločbo o odpravi kršitev.

Agencija izvaja tudi nadzor nad nominacijskimi postopki za člane nadzornih svetov in nad imetniki kvalificiranih deležev. Agencija je v letu 2020 izdala Priporočilo v zvezi z nominacijskimi postopki za kandidate za člane organov vodenja in nadzora v zavarovalnicah, pozavarovalnicah oziroma pokojninskih družbah. Nominacijski postopki pred imenovanjem članov nadzornih svetov so sicer v pristojnosti subjektov nadzora, vendar pa je po mnenju Agencije ključno, da so posamezni člani nadzornega sveta usposobljeni in primerni za nadzor ter tudi, da je sestava organa kot celota usposobljena in primerna, pri čemer mora biti sestava organa takšna, da je zagotovljena ustrezna raznolikost kvalifikacij, znanja in izkušenj za profesionalno upravljanje oziroma nadziranje zadevne zavarovalnice, pozavarovalnice oz. pokojninske družbe. Agencija je tudi v letu 2022 nadzirala konkretne nominacijske postopke (ex ante) ter se redno udeleževala sej nadzornih svetov oz. kadrovskih (nominacijskih) komisij. Pregled imetnikov kvalificiranih deležev pa je bil usmerjen predvsem na pregled pogojev imetnikov, ki so že pridobili dovoljenje Agencije, in tudi na identifikacijo morebitnih delničarjev, ki bi potrebovali dovoljenje Agencije in ga niso pridobili.

4.7. Pregledi poslovanja na področju informacijske tehnologije

Agencija je v letu 2022 nadaljevala preglede poslovanja na področju kibernetskih tveganj. Pri pregledu kibernetskih tveganj je Agencija pozornost namenila postopkom spremljanja incidentov, zunanjim in notranjim varnostnim pregledom, penetracijskim testom ter izobraževanju zaposlenih na področju informacijske varnosti in simulaciji socialnega inženiringa. Subjekti nadzora se zavedajo, da so izpostavljeni kibernetskim tveganjem in da lahko v primeru kibernetskega napada pride tako do materialne škode kot do izgube ugleda subjekta. Nekateri subjekti nadzora pa so tudi že vzpostavili varnostno-operativne centre, s pomočjo katerih zaznavajo poizkuse kibernetskih napadov, po potrebi uvajajo dodatne ukrepe za zaščito informacijskega sistema in odpravljajo posledice, v kolikor pride do kibernetskega incidenta.

4.8. Nadzor na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma

Nadzor nad izvajanjem določb Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22 in 145/22; v nadaljevanju: ZPPDFT-2) in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, opravlja v okviru svojih pristojnosti Agencija, ki v skladu s pooblastili, določenimi po ZPPDFT-2 in drugih zakonih, opravlja nadzor pri zavezancu subjektu nadzora (zavarovalnica, pokojninska družba in upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov).

Agencija je v marcu 2022 izdala smernice o oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma, ki dajejo usmeritve glede izvajanja posameznih zahtev zakonodaje in so namenjene enotnemu razumevanju in izvajanju določb ZPPDFT-2. Zavezanci subjekti nadzora so dolžni prilagoditi svoje politike, kontrole in postopke v skladu s smernicami v roku enega leta od objave. V letu 2022 je Agencija opravila oziroma zaključila pregled poslovanja na področju preprečevanja pranja denarja

pri sedmih subjektih nadzora, od tega pri šestih zavarovalnicah in pri eni pokojninski družbi. Pregled je bil usmerjen predvsem v ustreznost in popolnost internih aktov, primernost pooblaščenih oseb za preprečevanje pranja denarja, kvaliteto poročil glede notranje kontrole, doslednost pri izvajanju ukrepov pri pregledu strank in ustreznost izobraževanja zaposlenih, vse glede na določila ZPPDFT-2.

Agencija na podlagi opravljenih pregledov, v obsegu navedenem zgoraj, ni ugotovila kršitev zakonodaje ter ugotavlja, da so zavarovalnice razvile ustrezen sistem nadzora in poročanja na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Agencija je v okviru pregledov sicer ugotovila določene pomanjkljivosti, vezane predvsem na neusklajenost internih aktov z določili ZPPDFT-2 in je zato izdala ustrezna priporočila.

4.9. Izrekanje nadzornih ukrepov

Agencija je v letu 2022 izrekala nadzorne ukrepe na podlagi ugotovitev pregledov poslovanja, na podlagi izsledkov iz rednih in izrednih poročil ter na podlagi javno dostopnih informacij. Na podlagi 434. člena ZZavar-1 je Agencija izrekala nadzorne ukrepe po uradni dolžnosti.

Z ZZavar-1 sta bila na novo uvedena dva nadzorna ukrepa: priporočilo in opozorilo. Agencija izda priporočilo upravi zavarovalnice za izboljšanje poslovanja zavarovalnice, če pri pregledu poslovanja ugotovi nesmotrnosti ali nedoslednosti pri poslovanju zavarovalnice, ki nimajo značilnosti kršitve predpisov. Agencija namesto odredbe o odpravi kršitev izda opozorilo, v katerem zavarovalnico opozori, če pri pregledu poslovanja ugotovi kršitve predpisov, vendar te kršitve po svojih značilnostih in obsegu nimajo pomembnih učinkov. Agencija je v letu 2022 izdala skupno 28 opozoril in priporočil, od tega 14 opozoril, ki so se nanašala predvsem na odpravo kršitev, ki jih je Agencija ugotovila na podlagi pregledov poslovanja, ter na odpravo kršitev na področju ključnih funkcij ter izločenih poslov. Agencija je prav tako izdala 14 priporočil, ki so se nanašala na izboljšanje poslovanja zavarovalnic na podlagi pregledov poslovanja ter izboljšanja poslovanja na področju izločenih poslov ter ključnih funkcij.

Agencija je subjektom nadzora v letu 2022 izdala 10 odredb o odpravi kršitev. V letu 2022 je Agencija izdala dve odredbi o dopolnitvi poročila o odpravi kršitev.

Agencija je v letu 2022 izdala eno odredbo o odsvojitvi delnic, prav tako je izdala eno odredbo o prepovedi izplačila dobička.

Agencija je izdala tri odločbe ugovoru zoper odredbo. V letu 2022 je prav tako izdala eno odločbo o ugovoru glede objave ukrepov nadzora na spletni strani Agencije.

V letu 2022 je Agencija prav tako izdala 43 odločb o začetku postopka za odvzem dovoljenja. Agencija je nadalje izdala tudi eno odločbo o pogojnem odvzemu dovoljenja ter 38 odločb o odvzemu dovoljenja.

V letu 2022 je Agencija izdala eno odločbo o prisilni likvidaciji zavarovalnice.

V okviru postopka je Agencija v letu 2022 izdala dve odločbi o ustavitvi postopka, šest ugotovitvenih odločb o odpravi kršitev ter 21 sklepov, s katerimi je ustavila postopek.

Zbirni pregled stanja v primerjavi s predhodnim letom povzemamo v preglednici 4.

Iz preglednice 4 izhaja, da je Agencija v letu 2022 izdala 158 nadzornih ukrepov. Agencija je v letu 2022 v primerjavi s preteklim letom izdala predvsem več odločb o začetku postopka za odvzem dovoljenja in odločb o odvzemu dovoljenja zaradi neizpolnjevanja pogojev ZZavar-1 glede stalnega poklicnega usposabljanja.

V letu 2022 je Agencija izdala 18 pisnih opozoril zaradi prekrškov po 6. točki drugega odstavka 617. člena ZZavar-1. Agencija je kot prekrškovni organ v letu 2022 po uradni dolžnosti začela še 2 postopka, ki še nista zaključena. Gre za postopka v zvezi s kršitvami 2. točke prvega odstavka 618. člena ZZavar-1 (neposredna ali posredna pridobitev delnic zavarovalnice, s katerimi je subjekt nadzora dosegel ali presegel kvalificiran delež, ne da bi predhodno pridobil dovoljenje Agencije za pridobitev kvalificiranega deleža).

Preglednica 4:
Podatki o izrekih nadzornih ukrepov v letih 2021 in 2022

VRSTA UKREPA	2021	2022
Priporočilo, opozorilo	30	28
Odredba o odpravi kršitev	5	10
Odredba o dopolnitvi poročila	3	2
Odredba o prenehanju opravljanja dejavnosti zavarovalnega zastopanja	1	0
Odredba o odsvojitvi delnic	0	1
Odredba o prepovedi izplačila dobička	0	1
Odločba o ugovoru proti odredbi	2	3
Odločba o ugovoru glede objave ukrepa nadzora	2	1
Odločba o prepovedi uresničevanja pravic iz delnic	1	0
Odločba o začetku postopka za odvzem dovoljenja	8	43
Odločba o pogojnem odvzemu dovoljenja	2	1
Odločba o odvzemu dovoljenja	3	38
Odločba o prisilni likvidaciji zavarovalnice	0	1
Odločba o ustavitvi postopka	0	2
Ugotovitvena odločba o odpravi kršitev	4	6
Sklep o ustavitvi postopka	1	21
SKUPAJ	**62**	**158**

Vir: podatki Agencije

Preglednica 5:
Podatki o izrekih nadzornih obvestil v letih 2021 in 2022

VRSTA OBVESTILA	2021	2022
Obvestila	22	21
Pisno opozorilo	18	18
Pisni opomin	0	0
Globa	0	0
SKUPAJ	**40**	**39**

Vir: podatki Agencije

5. SODNI POSTOPKI

5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije

Na dan 1. 1. 2022 je bila Agencija pri Upravnem sodišču Republike Slovenije stranka v štirih postopkih.

Julija 2020 je Agencija prejela tožbo pokojninske družbe zoper odločbo, s katero je Agencija zavrnila ugovor zoper odredbo o odpravi kršitev, ker je za sredstva, vplačana pred uskladitvijo, po pokojninskem načrtu kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja spremenila faktorje za odmero pokojninske rente prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Tožba je bila zavrnjena, vendar je novembra 2022 stranka zoper sodbo vložila revizijo pri Vrhovnem sodišču RS.

Marca 2021 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije, s katero je bilo odvzeto dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja zavarovalno zastopniški družbi. Sodišče je odločbo odpravilo in zadevo vrnilo v ponovno odločanje. Agencija je izdala novo odločbo o odvzemu dovoljenja, zoper katero je bila februarja 2022 pri Upravnem sodišču Republike Slovenije tudi zoper to odločbo vložena tožba. Sodni postopek še teče.

Aprila 2021 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije o prepovedi uresničevanja pravic iz delnic imetnikom kvalificiranega deleža v zavarovalnici. Upravno sodišče Republike Slovenije je tožbo zavrnilo, vendar je bila avgusta 2022 zoper sodbo vložena revizija pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije.

Junija 2021 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije, s katero je bila zavrnjena zahteva za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici. Upravno sodišče Republike Slovenije je tožbo zavrnilo, vendar je bila oktobra 2022 zoper sodbo vložena revizija pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije.

Decembra 2021 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije o odvzemu dovoljenja za zavarovalno zastopanje fizični osebi. Sodni postopek je v obravnavi.

Junija 2022 sta bili vloženi dve tožbi in predloga za začasno zadržanje izvršitve zoper odločbo Agencije o odvzemu dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov. Ena od njih je bila zavržena, glede druge pa postopek še teče. Predlog za začasno zadržanje izvršitve je bil pravnomočno zavrnjen s strani Vrhovnega sodišča RS. Vložena je bila tudi tožba zoper sklep o zavrnitvi pravice do stranske udeležbe v postopku odvzema dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov, ki je bila pravnomočno zavrnjena s strani Vrhovnega sodišča RS.

Avgusta 2022 sta bili vloženi dve tožbi ter en predlog za začasno zadržanje izvršitve zoper odločbo Agencije o začetku prisilne likvidacije zavarovalnice. Predlog za začasno zadržanje izvršitve je bil pravnomočno zavrnjen s strani Vrhovnega sodišča Republike Slovenije. Sodna postopka še tečeta.

Oktobra 2022 je bila vložena tožba zoper odločbo o odvzemu dovoljenja zavarovalnemu zastopniku. Tožbo je Upravno sodišče Republike Slovenije zavrnilo.

Konec 2022 sta bili vloženi tožbi, prva zoper odločbo Agencije glede obračunavanja upravljavske provizije na kritnem skladu ter druga zoper odločbo o ugotovljenih kršitvah na področju distribucije zavarovalnih produktov. Obe tožbi sta bili Agenciji vročeni v januarju 2023. Sodna postopka še tečeta.

Na dan 31. 12. 2022 je bila Agencija pri Upravnem sodišču Republike Slovenije stranka v sedmih postopkih.

5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije

Na dan 31. 12. 2022 je bila Agencija stranka v treh postopkih pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije, ki so podrobneje opisani v okviru sodnih postopkov pred Upravnim sodiščem republike Slovenije.

6. DELO AGENCIJE NA ZAKONODAJNEM PODROČJU

6.1. Delo na področju priprave zakonov

Agencija je bila v letu 2022 na zaprosilo oziroma lastno pobudo vključena tudi v proces sprejemanja in spreminjanja drugih predpisov, ki se nanašajo na delo Agencije oziroma ki neposredno ali posredno vplivajo na delo Agencije ali na subjekte, ki jih Agencija nadzira. Pomembnejši izmed teh predpisov so:

- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št.96/12, 39/13, 44/14, 102/15, 42/16 – odl. US, 40/17, 23/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20, 51/21, 121/21, 162/21, 10/22, 29/22; ZPIZ-2);
- Zakon o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19 in 102/20, v nadaljevanju: ZZavar-1);
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 91/07, 76/08, 87/11, 91/13, 36/19, 51/21, 15/22, 43/22; ZZVZZ);
- Zakon o preprečevanju pranja denarja (Uradni list RS, št. 48/22, 145/22; ZPPDFT-2);
- Zakon o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 130/22; ZVPot-1).

Na področju zakonodaje Evropske unije je Agencija proučila in podala pripombe na:

- Predlog direktive Evropskega parlamenta in sveta o spremembi Direktive 2011/83/EU glede pogodb o finančnih storitvah, sklenjenih na daljavo, in razveljavitvi Direktive 2002/65/ES;
- Predlog Uredbe (EU) 2020/1503 o evropskih ponudnikih storitev množičnega financiranja za podjetnike;
- Predlog Uredbe (EU) 2022/1288 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/2088 v zvezi z določenimi razkritji, povezanimi s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev;
- Predlog Uredbe (EU) 2021/1256 v zvezi z vključevanjem tveganj glede trajnostnosti v upravljanje zavarovalnic in pozavarovalnic;
- Predlog Uredbe (EU) 2021/2178 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo vsebine in prikaza informacij, ki jih morajo razkriti podjetja, za katera se uporablja člen 19a ali 29a Direktive 2013/34/EU, o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih ter metodologije za izpolnjevanje te obveznosti razkritja;
- Predlog Uredbe (EU) 2022/1288 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/2088 v zvezi z določenimi razkritji, povezanimi s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev.

Agencija je bila aktivno vključena tudi v postopek priprave sprememb Direktive 2009/138/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (prenovitev) ter Predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za sanacijo in reševanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter spremembo direktiv 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2009/138/ES, (EU) 2017/1132 ter uredb (EU) št. 1094/2010 in (EU) št. 648/2012.

6.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov

V letu 2022 je Agencija izdala štiri nove sklepe in eno spremembo sklepa na podlagi ZZavar-1 in ZPIZ-2, in sicer:

1. SKLEP o kontnem okviru za zavarovalnice (Uradni list RS, št. 137/22), izdan na podlagi 2. točke prvega odstavka 501. člena ZZavar-1 in druge alineje drugega odstavka 292. člena ZPIZ-2;
2. SKLEP o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 151/22), izdan na podlagi 2. in 3. točke prvega odstavka 254. člena, četrtega odstavka 255. člena in 2. točke prvega odstavka 501. člena ZZavar-1 ter prvega odstavka 338.b člena ZPIZ-2;
3. SKLEP o imetnikih kvalificiranih deležev zavarovalnic in pokojninskih družb (Uradni list RS, št. 67/22), izdan na podlagi 48. člena in 2. točke prvega odstavka 501. člena ZZavar-1 ter drugega odstavka 329. člena ZPIZ-2;
4. SKLEP o dokumentaciji za izkazovanje izpolnjevanja pogojev za člana uprave zavarovalnice in

pokojninske družbe (Uradni list RS, št. 60/22), izdan na podlagi 55. člena in 2. točke prvega odstavka 501. člena ZZavar-1 ter drugega odstavka 329. člena ZPIZ-2;
5. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o zavarovalno-statističnih podatkih (Uradni list RS, št. 120/22), izdan na podlagi 284. člena in 2. točke prvega odstavka 501. člena ZZavar-1 in na podlagi drugega odstavka 332.g člena v zvezi s 4. in 8. točko prvega odstavka 332.f člena ZPIZ-2;
6. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o podrobnejših navodilih za vrednotenje zavarovalno-tehničnih rezervacij na podlagi 8. točke prvega odstavka 157. člena in 2. točke prvega odstavka 501. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 67/22).

Nadalje je Agencija izdala en sklep o spremembi in dopolnitvi sklepa na podlagi ZZavar-1, to je:

1. SKLEP o spremembah SKLEPA o pogojih, potrebnih za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja (Uradni list RS, št. 89/22), izdan na podlagi prvega odstavka 564. člena in 2. točke prvega odstavka 501. člena Zakona o zavarovalništvu.

Podzakonskih predpisov, izdanih izključno na podlagi ZPIZ-2, v letu 2022 ni bilo.

7. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI

7.1. Sodelovanje z domačimi in tujimi nadzornimi organi

V domačem prostoru Agencija tvorno sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, Slovenskim zavarovalnim združenjem, Slovenskim inštitutom za revizijo, Agencijo za javni nadzor nad revidiranjem, Uradom za preprečevanje pranja denarja in Komisijo za preprečevanje korupcije.

Poleg sodelovanja z zgoraj navedenimi nadzornimi organi Agencija redno sodeluje tudi z ministrstvi, katerih delo pokriva področje zavarovalništva, zlasti z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter z Ministrstvom za zdravje.

V skladu s Pravilnikom o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov (v nadaljevanju: Pravilnik) so imeli člani Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov v sestavi viceguverner Banke Slovenije oziroma direktor Oddelka za bančni nadzor Banke Slovenije, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktor Agencije v letu 2022 štiri srečanja. Skladno z drugim odstavkom 6. člena Pravilnika dolžnost sklicevanja sestankov in priprave zapisnika vsako leto preide na drug nadzorni organ. V letu 2022 je te naloge izvajala Banka Slovenije, v letu 2023 pa jih je prevzela Agencija za trg vrednostnih papirjev.

Skladno z določili ZMbNFS deluje Odbor za finančno stabilnost, ki je pristojen za oblikovanje makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji. Cilj delovanja odbora je prispevati k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, vključno z okrepitvijo njegove odpornosti in zmanjšanjem kopičenja sistemskih tveganj, s čimer se zagotavlja vzdržen prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti. Člani odbora so: guverner Banke Slovenije in viceguverner, pristojen za nadzor bančnega poslovanja, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in njegov namestnik, direktor Agencije in njegov namestnik ter dva predstavnika Ministrstva za finance, ki pa nimata glasovalne pravice. Člani odbora so pri svojem odločanju neodvisni in niso zavezani k upoštevanju navodil svojih nadrejenih, državnih ali drugih organov. Za svoje delo je odbor odgovoren izključno Državnemu zboru Republike Slovenije, ki mu poroča enkrat letno. Odbor po potrebi poroča tudi organom EU in Evropskemu odboru za sistemska tveganja. Guverner Banke Slovenije je predsednik odbora in predseduje sejam odbora. Odbor odloča na sejah, ki jih predsednik odbora navadno skliče štirikrat letno. Ob zaznanih potrebah se lahko skličejo dodatne seje odbora, tudi na pobudo drugih članov odbora. Odbor za finančno stabilnost se je v letu 2022 sestal na šestih sejah, kar je več kot v preteklih letih, posledično zaradi vojne v Ukrajini in zaostrenega finančnega okolja, ki se je začelo spreminjati z naraščajočo inflacijo, ki je tudi posledica pandemije iz leta 2020. Agencija na sejah odbora sodeluje s pripravo prikazov tveganj zavarovalniškega sektorja na krovni ravni, pa tudi z analizami posameznih tveganj. V okviru Odbora za finančno stabilnost delujeta tudi dve podskupini, v katerih sodeluje tudi Agencija.

Prva pokriva nove finančne tehnologije (FinTech) in kibernetsko varnost, druga pa podnebna tveganja.

V letu 2022 je bila Agencija vključena tudi v projekte Urada za preprečevanje pranja denarja, ki se nanašajo na zavarovalniški sektor. Poleg tega Agencija skladno s pooblastili, določenimi v ZPPDFT-1 in drugih zakonih, opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT in na njegovi podlagi sprejetih predpisov pri zavarovalnicah, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicah zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, zavarovalnicah držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščene za neposredno opravljanje poslov življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, pokojninskih družbah, upravljavcih vzajemnih pokojninskih skladov, upravljavcih premostitvenega sklada iz ZPZPŠ-1 ter pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v povezavi z dejavnostjo zavarovalnega zastopanja pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

Sodelovanje s tujimi nadzornimi organi zajema predvsem sodelovanje Agencije z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik nekdanje Jugoslavije. V okviru medsebojnega sodelovanja Agencija svetuje nekaterim nadzornim organom držav iz prostora nekdanje Jugoslavije glede uvajanja zavarovalniške zakonodaje in njenega posodabljanja.

Agencija je leta 2022 organizirala kolegij nadzornikov (angl. College Meeting) za eno zavarovalno skupino, ki ima sedež v Republiki Sloveniji.

Poleg organizacije kolegija nadzornikov so zaposleni na Agenciji v letu 2022 proaktivno sodelovali na kolegijih nadzornikov zavarovalnih skupin s sedežem v državah članicah Evropske unije, ki imajo hčerinske zavarovalne družbe v Republiki Sloveniji, in sicer so to skupine Merkur zavarovalnice, Zavarovalnice Grawe in Zavarovalnice Generali.

7.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA

Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine je bil ustanovljen 1. 1. 2011 z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. novembra 2010 (angl. Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a European Supervisory Authority (ESA) in je nadomestil do takrat delujoči organ CEIOPS (angl. Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors). Hkrati z EIOPO je bil ustanovljen tudi Evropski bančni organ (angl. European Banking Authority – EBA) ter Evropski organ za vrednostne papirje in finančne trge (angl. European Securities and Markets Authority – ESMA) kot odziv na svetovno finančno krizo. Ena od prioritetnih nalog EIOPE je povezava med nacionalnimi nadzornimi organi, z glavnim ciljem enotne nadzorne prakse. Organi vodenja EIOPE so: predsedujoči (angl. Chairperson), ki ga nadomešča podpredsedujoči (angl. Vice-Chairperson), izvršni direktor (angl. Executive Director), Odbor nadzornikov (angl. Board of Supervisors) in Upravni odbor (angl. Management Board).

Svet Evropske Unije je maja 2021 sprejel sklep o imenovanju Petre Hielkema za predsednico EIOPE. Hielkema je vodenje EIOPE prevzela septembra 2021 za obdobje petih let. Funkcijo izvršnega direktorja pa je tudi v letu 2022 opravljal Fausto Parente.

Upravni odbor EIOPE poleg predsednika sestavlja še šest izvoljenih predstavnikov nadzornih organov iz držav članic ter predstavnik Evropske Komisije. Konec leta 2022 so Upravni odbor EIOPE sestavljali predstavniki nadzornih organov iz Nizozemske, Češke, Nemčije, Švedske, Italije in Francije.

V letu 2022 je predsednica EIOPE ga. Hielkema na povabilo direktorja obiskala Agencijo in se srečala z vodilnimi predstavniki Agencije, ki so ji podrobneje predstavili pomembnejša področja dela po posameznih sektorjih. Poleg tega je bila mag. Hielkema tudi uvodna govornica na letni konferenci Agencije, gostila pa je tudi srečanje z vodilnimi predstavnicami zavarovalniškega sektorja.

Zasedanja Odbora nadzornikov, ki ga sestavljajo vsi predstojniki zavarovalnega nadzora držav članic, so v letu 2022 potekala tako v obliki fizičnih sestankov kot tudi sestankov na daljavo (telefonske in videokonference) ter z uporabo t. i. dopisnih sej (angl. Written procedures). V letu 2022 je bilo izvedenih devet zasedanj Odbora nadzornikov.

V letu 2022 so v okviru EIOPE delovali Odbor za usmerjanje nadzornih dejavnosti (angl. Supervisory Steering Committee), Odbor za usmerjanje politik (angl. Policy Steering Committee), Odbor

za tveganje in finančno stabilnost (angl. Risks and Financial Stability Committee), Odbor za varstvo potrošnikov in finančne inovacije (angl. Committee on Consumer Protection and Financial Innovation), Skupina za IT in podatke (angl. IT and Data Committee) ter Skupina za Insuretech (ang. InsurTech Task Force).

Na ravni nacionalnih nadzornih organov delujejo tudi t. i. ekspertne skupine (angl. Expert Network), ki združujejo strokovnjake za kvantitativne zahteve, upravljanje tveganj, podatkov, notranjih modelov, finančne stabilnosti, revizije in računovodstva, pokojnine ter pozavarovanja. Ti strokovnjaki, zaposleni pri nacionalnih nadzornih organih, sodelujejo pri izvajanju implementacijskih dejavnosti, izmenjavi informacij glede regulative in oblikovanju odgovorov na tehnična in vsebinska vprašanja, ki jih subjekti nadzora in drugi deležniki posredujejo nacionalnim nadzornim organom ali EIOPI.

Zaposleni Agencije so v letu 2022 aktivno sodelovali v Odboru za usmerjanje nadzornih dejavnosti, Odboru za tveganje in finančno stabilnost, Skupini za podatke v okviru Odbora za IT, Odboru za varstvo potrošnikov in finančne inovacije ter ekspertnih skupinah. Agencija ima svojega predstavnika tudi v Posvetovalnem odboru za proporcionalnost (angl. Advisory Committee on Proportionality).

7.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS

Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov, ustanovljeno leta 1993, združuje zavarovalne nadzornike in opazovalce iz več kot 200 držav. IAIS objavlja osnovna načela zavarovalništva (angl. Insurance Core Principles), standarde in usmeritve ter organizira izobraževanja in druge oblike podpore, potrebne za učinkovito delo zavarovalnih nadzornikov. IAIS sodeluje z drugimi telesi, ki objavljajo standarde nadzora, reguliranja in poslovanja v finančnem sektorju, ter mednarodnimi organizacijami, ki si prizadevajo za finančno stabilnost. Znotraj IAIS delujejo Izvršni odbor (angl. Executive Committee), Implementacijska in ocenjevalna komisija (angl. Implementation and Assessment Committee), Proračunska komisija (angl. Budget Committee), Revizijska komisija s Komisijo za tveganja (angl. Audit in Risk Committee), Komisija za makronadzor (angl. Macroprudential Committee) in Komisija za razvoj politik (angl. Policy Development Committee). Znotraj IAIS deluje tudi veliko delovnih skupin. Zaposleni Agencije so v letu 2022 izvajali dejavnosti v okviru Delovne skupine za finančno vključitev (angl. Financial Inclusion Working Group), Implementacijske in ocenjevalne komisije (angl. Implementation and Assessment Committee), Delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu (angl. Market Conduct Working Group), Delovne skupine za podpisovanje (angl. Signatories Working Group), Delovne supine za Makroekonomsko politiko (angl. Macropudential Committe) ter Delovne skupine za podnebna tveganja (Climate Risk Steering Group). Letne konference IAIS se je tudi v letu 2022 udeležilo večje število zaposlenih iz Agencije. Direktor Agencije je tudi v letu 2022 opravljal naloge v okviru mandata v Izvršnem odboru IAIS (angl. Executive Committee) kot predstavnik regije CEET (Central and Eastern and Transcaucasian region), v okviru katere opravlja tudi funkcijo koordinatorja navedene regije, ki vključuje 25 držav. V okviru funkcije regionalnega koordinatorja je naloga direktorja skrb za ustrezno informiranje zavarovalnih nadzornikov iz CEET regije in organizacija ciljnih seminarjev in izobraževanj glede na izkazane potrebe nadzornikov regije.

8. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH

8.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam

Agencija skladno s predpisi in dogovori redno pripravlja poročila za domače in tuje nadzorne organe. Agencija redno poroča o stanju na zavarovalniškem trgu Banki Slovenije, in sicer v okviru četrtletnih standardiziranih poročil, štirikrat letno o stanju na trgu poroča tudi Statističnemu uradu Republike Slovenije, štirikrat letno pripravi poročilo o izvajanju pokojninskih zavarovanj za Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Poleg tega Agencija redno polletno pripravlja poročila o stanju na zavarovalniškem trgu in ločeno o stanju na trgu pokojninskih zavarovanj za EIOPO. Enkrat letno pripravlja tudi ločena poročila o poslovanju slovenskih zavarovalnic in pokojninskih družb za potrebe Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

8.2. Delo na področju informiranja javnosti

Agencija redno obvešča javnost glede novosti na področju zavarovalništva, prav tako odgovarja na novinarska vprašanja, ki jih redno prejema.

V letu 2022 je bila ena pomembnejših novosti na področju informiranja javnosti prav pričetek izdajanja t. i. »mesečnega novičnika« v zvezi z aktualnimi novostmi na področju zavarovalništva. Vloga novičnika je, da bo pripomogel k pozicioniranju Agencije kot enega od stebrov finančne stabilnosti v državi in krepitvi njene vidnosti v javnosti.

Sodelovanje z novinarskimi predstavniki, poleg odgovorov na redna novinarska vprašanja, poteka tudi z organizacijo vsakoletnega dogodka, poimenovanega »zajtrk z novinarji«, kjer se predstavijo podatki iz letnega poročila Agencije.

Tradicionalni mednarodni dogodek v organizaciji Agencije, ki privabi številne goste iz Slovenije in tujine, je vsakoletna mednarodna konferenca Agencije, ki je v septembru 2022 potekala pod naslovom »Zavarovalništvo med Scilo in Karibdo: Iskanje prave poti«. Mednarodna konferenca, ki je gostila številne strokovnjake domačega in mednarodnega finančnega prostora, je postregla z vrsto pomembnih ugotovitev v zvezi z aktualnimi razmerami v svetu. Osrednje vprašanje, na katerega so sodelujoči strokovnjaki iz mednarodnega in domačega finančnega prostora iskali odgovor, je bilo: kako premostiti vrzeli, od zavarovalnih, pokojninskih, digitalnih in vrzelih v enakosti spolov. Prav s slednjo tematiko se je konferenca tudi pričela, ko je predsednica Evropskega organa za zavarovanje in poklicne pokojnine Petra Hielkema skupaj s predstavnicami vodstva Agencije in ženskami v vodstvu zavarovalnic izmenjevala mnenja glede problematike o enakopravnosti žensk na vodstvenih položajih. V nadaljevanju konference so strokovnjaki, med najbolj vidnimi Michaela Koller, generalna direktorica Insurance Europe, in dr. Monica Maechler, članica uprave Zurich Insurance, govorili o izzivih finančnih in tržnih sprememb za finančno industrijo. Pod vodstvom moderatorja Karla van Hulleja, profesorja Goethe univerze iz Frankfurta, so panelisti razpravljali o tem, kako se bodo zavarovalnice prilagodile in inovativno vključile okoljske, socialne in upravljalske izzive v svoje postopke odločanja. V zadnjem delu konference, v katerem sta sodelovala dr. Ante Žigman, predsednik uprave Hanfe, ter Leonardo Felician, inovator in ustanovitelj Italian Direct Insurance market, je beseda tekla na temo »Lokalna tveganja, globalne rešitve«, kjer je bil izpostavljen Evropski zeleni dogovor, ki spodbuja naložbe zasebnega sektorja v zelene in trajnostne projekte ter nudi možnost vlagateljem in uporabnikom storitev k lažji primerjavi zavarovalnic z vidika trajnostnega poslovanja in možnosti soudeležbe pri finančni ozelenitvi Evrope. Na ta način se poskuša zagotoviti negativen trend povečanja pogostosti in obsežnosti naravnih nesreč.

V okviru regije CEET (Central and Eastern Europe and Transcaucasian) so bile v letu 2022 pod vodstvom direktorja Agencije za zavarovalni nadzor kot koordinatorja CEET regije izpeljane redne volitve predstavnika v Izvršni odbor IAIS, dvoletni mandat je ponovno prejel dosedanji predstavnik.

Poleg tega je v sklopu regije CEET Agencija ob koncu leta 2022 v sodelovanju z Access to Insurance Initiative (a2ii) pripravila vprašalnik za članice regije, vezan na področje trajnostnosti in ESG-kriterijev. Rezultati ankete so bili predstavljeni na dogodku EIOPE Eastern Cooperation Conference v marcu 2023, sledila pa je tudi priprava poročila na podlagi analize odgovorov iz vprašalnika.

8.3. Delo na področju informacijske tehnologije

Zaradi prehoda na hibridni model dela smo tudi v letu 2022 investirali v opremo, ki olajša medsebojno sodelovanje zaposlenih. Z videokonferenčnim sistemom smo opremili sejno sobo na sekundarni lokaciji, zamenjali četrtino zastarelih prenosnih računalnikov in kupili licenco za orodje, ki omogoča oddaljeno podporo uporabnikom (ISL Online).

Zaposlenim, ki pri svojem delu izvajajo primerjave podatkov na obsežnih preglednicah, smo omogočili uporabo dodatnih zaslonov in s tem izboljšali ergonomijo dela.

Na področju strežniške opreme smo v tem letu izvedli zamenjavo zastarele strojne opreme za izdelavo varnostnih kopij, v sklopu katere smo zamenjali tračno enoto, strežnik in diskovno polje. Ukrep na tem področju je bil pomemben za Agencijo tudi zaradi odprave ugotovljenih varnostnih pomanjkljivosti na stari opremi za izdelavo varnostnih kopij.

V sklopu posodobitve opreme, namenjene brezžičnemu omrežju Agencije, smo v letu 2022 zamenjali požarno pregrado, ker je na stari napravi prihajalo do napak, ki so povzročale nedelovanje omrežja.

V letu 2022 smo izvedli notranji in zunanji varnostni pregled strojne in programske opreme. V sklopu notranjega pregleda je Agencija naročila tudi nenapovedan preizkus zaposlenih na področju socialnega inženiringa in t. i. spletnega ribarjenja (angl. phishing). Preizkusu je sledilo izobraževanje vseh zaposlenih o informacijski varnosti, ki se je izkazalo za zelo koristno in ravno ob pravem času, saj se je število zaznanih poskusov socialnega inženiringa nad zaposlenimi v zadnjem obdobju povečalo.

V drugi polovici leta smo izvedli javno naročilo okvirnega sporazuma za dobavo strojne in programske opreme Agenciji za naslednji dve leti. Opremo smo razdelili v osem sklopov, ki pokrivajo bolj ali manj vso standardno opremo, ki se uporablja na Agenciji.

Na področju programske opreme smo v sodelovanju s podjetjem CRT d. o. o. razvili »Register subjektov«, v katerem Agencija vodi sezname članov uprav, prokuristov, nadzornih svetov, revizijskih komisij, ključnih funkcij in izločenih poslov. Z aplikacijo smo nadomestili stari način vzdrževanja podatkov s pomočjo preglednice Excel, kateri ni podpiral sočasnega urejanja podatkov dveh ali več uporabnikov in vodenja revizijske sledi.

Na področju umetne inteligence je Agencija v letu 2022 pričela s projektom »Umestitev evropskih zavarovalnic v gruče s pomočjo umetne inteligence«. V ta namen je sklenila pogodbo z Ekonomsko poslovno fakulteto Univerze v Mariboru oz. z njihovim Inštitutom za finance in umetno inteligenco. Glavni namen projekta je bilo grupiranje evropskih zavarovalnic v skupine glede na njihove bilančne podatke in finančne kazalce. Omenjene skupine, ki so predstavljale bolj in manj uspešne evropske zavarovalnice, so potem večdimenzionalno kartirali. Iz gibanja posamezne slovenske zavarovalnice na tem zemljevidu se bodo napovedovala morebitna poslabšanja finančnega položaja posamezne slovenske zavarovalnice. Takoj po podpisu pogodbe so člani projektne skupine pričeli s pridobivanjem podatkov o evropskem zavarovalnem trgu. Preko bonitetne agencije A. M. Best so pridobili bilančne podatke in finančne kazalnike evropskih zavarovalnic ter pričeli s čiščenjem baze podatkov ter pripravami na izbor spremenljivk.

Celoten projekt predstavlja primer dobre prakse sodelovanja med nadzorniki in akademskim svetom prek razvoja novega analitskega orodja, ki bo omogočalo pravočasno zaznavanje morebitnih težav slovenskih zavarovalnic.

8.4. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov

Na podlagi prvega odstavka 562. člena ZZavar–1 je Agencija dolžna voditi naslednje registre:

1. register zavarovalno zastopniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja;
2. register zavarovalno posredniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja;
3. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja;
4. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja;
5. register drugih oseb, če sklepajo zavarovanja, ki so v neposredni povezavi z glavno storitvijo, ki jo opravljajo (na primer špediterji in osebe, ki opravljajo tehnične preglede vozil);

6. register zavarovalno zastopniških oziroma zavarovalno posredniških družb držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja s podružnico, ustanovljeno na območju Republike Slovenije;
7. register zavarovalno zastopniških in zavarovalno posredniških družb oziroma drugih oseb držav članic in zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičeni neposredno opravljati storitve oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
8. register zavarovalno zastopniških oziroma zavarovalno posredniških družb tretjih držav, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja s podružnico in so pridobile dovoljenje Agencije.

Skladno s četrtim odstavkom 562. člena ZZavar-1 so vsi našteti registri javni.

Agencija vodi tudi javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov (zavarovalnic, pokojninskih družb in drugih nadzorovanih ustanov) s sedežem v Republiki Sloveniji z navedbo zavarovalnih vrst, v katerih so posamezni subjekti pridobili dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti, ter javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov s sedežem v tujini, ki so priglasili opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije, z navedbo zavarovalnih vrst, za katere velja priglasitev.

8.5. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih

Zaposleni na Agenciji z izobraževanji in usposabljanji usvajajo nova znanja in veščine ter dvigujejo raven kompetenčnih prednosti. Po obdobju predhodnih dveh let, zaznamovanih z epidemijo covid-19, ki je posledično vplivala tudi na področje strokovnega izpopolnjevanja zaposlenih, so se razmere v letu 2022 začele postopno umirjati. Velika večina seminarjev in delovnih sestankov je v letih 2020 in 2021 potekala virtualno, v letu 2022 pa je bilo že moč zaznati večje število seminarjev in delovnih sestankov na lokacijah.

Zaposleni na Agenciji so vpeti v različne delovne skupine na ravni EIOPE, IAIS-a in EBE, v katerih aktivno sodelujejo. V letu 2022 so se sestankov udeleževali fizično, na lokacijah. Poleg delovnih skupin so se zaposleni udeleževali spletnih dogodkov, kamor sodijo seminarji in konference z različnimi tematikami, v organizaciji EIOPE ali drugih tujih nadzornih organov. Tovrstna usposabljanja so ključna pri spodbujanju skupne kulture na področju nadzora in izmenjavi dobrih praks z drugimi nadzornimi organi na območju Evropske unije in širše ter spoznavanju aktualnih tematik v povezavi z delom Agencije.

Poleg že omenjenih usposabljanj v tujini so se zaposleni udeleževali tudi številnih dogodkov v Sloveniji, ki so potekali v obliki strokovnih seminarjev in letnih konferenc. Zaposleni so se tako v letu 2022 udeležili konference notranjih revizorjev, konference ocenjevalcev vrednosti, letnega srečanja pravnikov, zavarovalniških dnevov, srečanja imetnikov certifikata družbeno odgovornega delodajalca in pa konference korporativnega upravljanja.

Zaradi vpetosti v mednarodne aktivnosti in potrebe po odličnem pisnem komuniciranju je na Agenciji v prvem delu leta 2022 potekal tečaj poslovne angleščine s specializiranim maternim govorcem angleškega jezika. V drugi polovici leta 2022 so se zaposleni udeležili tečaja nemškega jezika.

8.6. Certifikat »Družbeno odgovoren delodajalec«

Od konca leta 2020 je Agencija ponosni imetnik pristopnega certifikata »Družbeno odgovoren delodajalec«. Certifikat »Družbeno odgovoren delodajalec« je nastal pod okriljem Inštituta Ekvilib in ima podlago v načelih družbene odgovornosti, ki so opredeljene v standardu družbene odgovornosti ISO 26000. Po omenjenem standardu je dolžnost organizacije, da stoji za svojimi odločitvami in dejavnostmi na način preglednega in etičnega poslovanja. Glavni namen certifikata »Družbeno odgovoren delodajalec«, ki je osnovan na podlagi tega standarda, pa je izboljšati družbeno odgovorno upravljanje v odnosu do zaposlenih[36].

Kot imetnik certifikata je Agencija v svoje poslovanje vpeljala dvanajst temeljnih ukrepov, ki jim je

[36] https://certifikatdod.si/o-certifikatu/osnovne-informacije/

sledil postopek priprave poročila o implementaciji teh ukrepov ter postopek priprave poročila o implementiranju nadaljnjih ukrepov, ki bodo podlaga za pridobitev naprednega certifikata. Certifikat »Družbeno odgovoren delodajalec« se osredotoča na štiri vsebinska področja, in sicer na področje organizacijskega upravljanja, medgeneracijskega sodelovanja, usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja ter na področje zdravja in varnosti na delovnem mestu. V letu 2022 Agencija še ni izpolnila pogojev za pridobitev naprednega certifikata.

8.7. Promocija zdravja na delovnem mestu

Agencija ima s ciljem zagotavljanja boljšega zdravja zaposlenih izoblikovano delovno skupino, poimenovano Promocija zdravja na delovnem mestu, ki deluje na podlagi sprejetega Načrta promocije zdravja na delovnem mestu. V letu 2022 je delovna skupina z organiziranimi aktivnostmi stremela in delovala k izboljšanju organizacije dela z raznimi predavanji in prenovljenimi pravilniki. Ob zaznanih potrebah je Agencija zaposlenim nudila možnost prilagoditve njihovega delovnega okolja ter jih z informiranjem o svetovnih dnevih in opominjanju o pomembnosti telesne aktivnosti spodbujala k zdravemu življenjskemu slogu. Agencija se zaveda, da je poleg telesne aktivnosti za zdrav življenjski slog treba tudi zmanjšati psihične obremenitve, ki bi lahko bile posledica omejenih kariernih zmožnosti. V ta namen smo nudili možnost usposabljanj in izobraževanj zaposlenih, s čimer smo želeli vplivati na motiviranost in pripadnost.

Slika 2:
Vsebinska področja delovne skupine Promocije zdravja na delovnem mestu

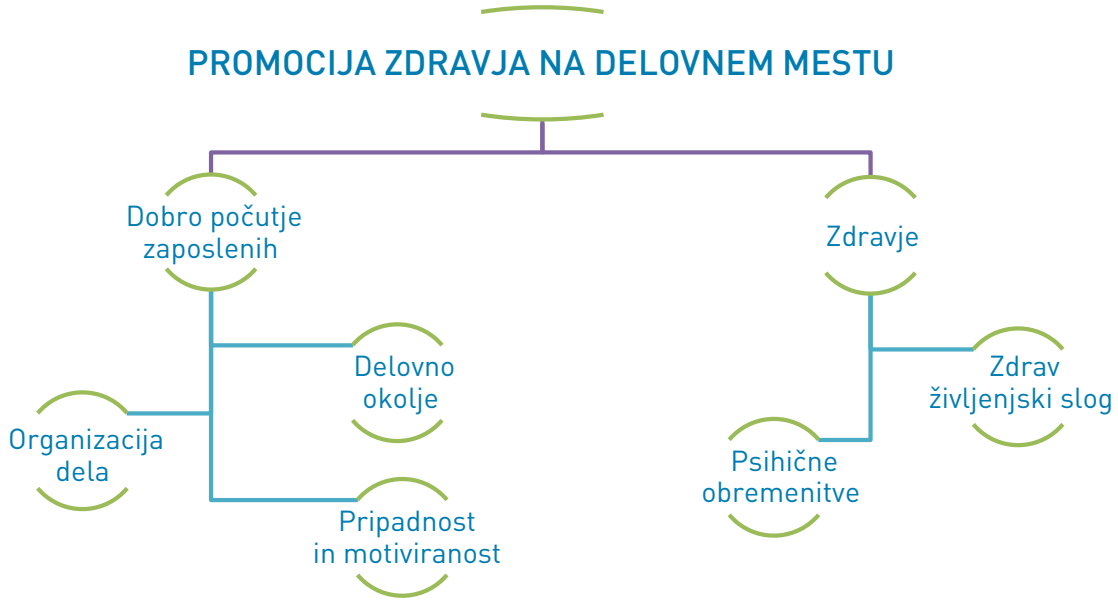

Vir: Poročilo o izvedbi Načrta Promocija zdravja na delovnem mestu v letu 2022

9. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE

Agencija je v letu 2023 izvedla anketo o zadovoljstvu uporabnikov z delom Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2022, ki jo je poslala 19 subjektom nadzora.

Na anketo se je odzvalo 18 subjektov nadzora, od tega 14 zavarovalnic oziroma pozavarovalnic, tri pokojninske družbe ter 1 od preostalih subjektov nadzora .

Povprečna ocena odgovorov na 5-stopenjski lestvici (1 = zelo nezadovoljni, 5 = zelo zadovoljni) je znašala 4,4 (preteklo leto: 4,3).

Izsledki ankete kažejo, da je stopnja zadovoljstva pri vseh vprašanjih podobna lanski.

Izsledki ankete so prikazani v spodnji preglednici.

Preglednica 5:
Izsledki ankete o zadovoljstvu uporabnikov z delom Agencije v letu 2022 (v %)

ZŠ	Vprašanje	Zelo nezadovoljni	Nezadovoljni	Niti zadovoljni niti nezadovoljni	Zadovoljni	Zelo zadovoljni	Nerelevantno vprašanje za subjekt
		1	2	3	4	5	6
1	Kako ste na splošno zadovoljni z Agencijo za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija)?	0,00	0,00	0,00	77,78	22,22	0,00
2	Kako ste zadovoljni z delom Agencije v preteklem letu?	0,00	5,56	0,00	50,00	44,44	0,00
3	Kako ste zadovoljni s strokovnostjo odgovorov Agencije na vaša vprašanja, ki ste jih v preteklem letu zastavili Agenciji?	0,00	0,00	5,56	44,44	27,78	22,22
4	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratno informacijo na vaše uradno vprašanje?	0,00	0,00	11,11	38,89	22,22	27,78
5	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratno informacijo na vaša ostala vprašanja?	0,00	0,00	5,56	33,33	38,89	22,22
6	Kako ste zadovoljni z delom in strokovnostjo zaposlenih, ki opravljajo preglede pri subjektih nadzora?	0,00	0,00	5,56	61,11	27,78	5,56
7	Kako ste zadovoljni s časom trajanja pregleda poslovanja (od pričetka pregleda pa do izdaje zapisnika o pregledu poslovanja)?	0,00	0,00	0,00	50,00	22,22	27,78
8	Kako ste zadovoljni z načinom komunikacije nadzornikov pri pregledu poslovanja?	0,00	0,00	0,00	44,44	38,89	16,67
9	Kako ste zadovoljni s potekom postopkov za pridobivanje dovoljenj, ki jih izdaja Agencija?	0,00	0,00	5,56	55,56	33,33	5,56
10	Kako ste zadovoljni s komunikacijo, vsebino in kvaliteto priprave podzakonskih predpisov, ki jih izdaja Agencija?	0,00	0,00	16,67	72,22	0,00	11,11
11	Kako ste zadovoljni z uporabnikovo izkušnjo spletne strani Agencije www.a-zn.si (spletna postavitev in podoba, navigacija, meniji ...)?	0,00	0,00	11,11	55,56	27,78	5,56
12	Kako ste zadovoljni z vsebino spletne strani Agencije www.a-zn.si (na voljo so vse informacije, ki jih potrebujete; vsebina je pregledna in ustrezno pojasnjena ...)?	0,00	0,00	16,67	44,44	33,33	5,56
13	Kako ste zadovoljni s portalom Agencije za oddajanje poročil?	0,00	0,00	11,11	66,67	16,67	5,56
14	Kako ste zadovoljni s podanimi vsebinami mesečnih novic?	0,00	0,00	5,56	72,22	16,67	5,56
15	Kako ste zadovoljni z vsebinami letne konference v organizaciji Agencije?	5,56	0,00	11,11	38,89	27,78	16,67

Vir: podatki Agencije.

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2022 (revidirani podatki)

Bilanca stanja na dan 31. 12. 2022 (v EUR)

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002-003+004-005+006-007+008+009+010+011)	**001**	**484.364**	**559.550**
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	692.714	751.869
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	476.365	480.202
02	NEPREMIČNINE	004	0	0
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	0	0
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	692.010	792.940
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	423.995	505.057
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013+014+015+016+017+018+019+020+021+022)	**012**	**3.465.200**	**3.368.901**
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	0	0
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	113.325	215.424
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	15.143	0
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	6.863	2.239
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	3.305.577	3.100.000
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	13.618	40.423
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	A KTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	10.674	10.815
	C) ZALOGE (024+025+026+027+028+029+030+031)	**023**	**0**	**0**
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	0
36	ZALOGE BLAGA	030	0	0
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ (001+012+023)	**032**	**3.949.564**	**3.928.451**
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0	0

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035+036+037+038+039+040+041+042+043)	**034**	**369.962**	**287.823**
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0	21.867
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	201.224	159.723
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	89.633	69.410
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	45.378	36.291
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	676	532
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	33.051	0
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045+046+047+048+049+050+051+052-053+054+055+056+057+058-059)	**044**	**3.579.602**	**3.640.628**
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0	0
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	3.474.442	3.402.393
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	841	841
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	104.319	237.394
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0
	I. PASIVA SKUPAJ (034+044)	**060**	**3.949.564**	**3.928.451**
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 (v EUR)

Členitev skupine kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	**860**	**4.453.036**	**4.248.479**
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	4.453.036	4.248.479
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	0	0
762	**B) FINANČNI PRIHODKI**	**865**	**6.569**	**0**
763	**C) DRUGI PRIHODKI**	**866**	**3.092**	**0**
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	**867**	**5.000**	**70**
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	5.000	70
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	**870**	**4.467.697**	**4.248.549**
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	**871**	**1.388.537**	**1.155.440**
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	0	0
460	STROŠKI MATERIALA	873	34.947	32.548
461	STROŠKI STORITEV	874	1.353.590	1.122.892
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	**875**	**2.643.189**	**2.539.448**
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	2.129.087	2.046.640
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	357.314	342.544
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	156.788	150.264
462	**G) AMORTIZACIJA**	**879**	**180.522**	**138.946**
463	**H) REZERVACIJE**	**880**	**0**	**0**
465	**J) DRUGI STROŠKI**	**881**	**9.993**	**9.498**
467	**K) FINANČNI ODHODKI**	**882**	**570**	**321**
468	**L) DRUGI ODHODKI**	**883**	**0**	**0**
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	**884**	**19.845**	**0**
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	19.845	0
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	**887**	**4.242.656**	**3.843.653**
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	**888**	**225.041**	**404.896**
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	**889**	**0**	**0**
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	48.673	53.320
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	176.368	351.576
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890) oz. (890-888)	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	43	43
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

BM veritas
• REVIZIJA •
BM Veritas Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana, T: 01 568 43 80

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Svetu javne agencije
Agencije za zavarovalni nadzor
Trg republike 3
1000 Ljubljana

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze Agencije za zavarovalni nadzor, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2022 ter izkaz prihodkov in odhodkov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj Agencije za zavarovalni nadzor na dan 31. decembra 2022 ter razliko med prihodki in odhodki za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu in z njim povezanimi predpisi.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Odgovornost poslovodstva za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o računovodstvu in Slovenskimi računovodskimi standardi in za tàko notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov agencije odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo poslovno poročilo, ki je sestavni del letnega poročila agencije, vendar ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih. Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila. V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačen.

BM VERITAS REVIZIJA družba za revizijo d.o.o., Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana, Slovenija,
ID št. za DDV: SI92791026, TRR: SI56 0201 1025 7944 257, matična št.: 3546845000, osnovni kapital 10.000,00 EUR
e-mail: revizija@bm-veritas.si, www.bm-veritas.si

BM veritas
• REVIZIJA •
BM Veritas Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana, T: 01 568 43 80

Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodski izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Revizorjeva odgovornost

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodskih izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe, lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

prepoznamo in ocenimo tveganje pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;

- opravimo postopke preverjanja in razumevanja notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenja o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanimi razkritji poslovodstva;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujajo dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklep temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;
- poslovodstvo in pristojne za upravljanje med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med revizijo.

Ljubljana, 10. marec 2023

BM veritas
• REVIZIJA •
BM Veritas Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana

Benjamin Fekonja
Pooblaščeni revizor

BM VERITAS REVIZIJA družba za revizijo d.o.o., Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana, Slovenija,
ID št. za DDV: SI92791026, TRR: SI56 0201 1025 7944 257, matična št.: 3546845oo, osnovni kapital 10,000,00 EUR
e-mail: revizija@bm-veritas.si, www.bm-veritas.si

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI

Skladno z drugim odstavkom 20. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C, 114/06 – ZUE, v nadaljevanju: ZR) in s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o sestavljanju letnih poročil) sta oblika in vsebina računovodskih izkazov predpisani.

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil sta računovodska izkaza, ki ju mora sestaviti Agencija:

- bilanca stanja, sestavljena na obrazcu Bilanca stanja (Priloga 1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- izkaz prihodkov in odhodkov, sestavljen na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (Priloga 3 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavljena iz vrednostnih pojasnil, opisnih pojasnil in iz pojasnil računovodskih izkazov.

2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil so vrednostna pojasnila k bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov predpisana v obliki obveznih prilog ter evidenčnih izkazov.

Obvezni prilogi k bilanci stanja sta preglednici, ki sta sestavljeni na obrazcih:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Priloga 1/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (Priloga 1/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Obvezna priloga k izkazu prihodkov in odhodkov je preglednica, ki je sestavljena na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (Priloga 3/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Evidenčni izkazi, ki jih določajo 21.–25. člen Pravilnika o sestavljanju letnih poročil, so sestavljeni na obrazcih:

- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (Priloga 3/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (Priloga 3/A-1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (Priloga 3/A-2 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom

2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke

Po ZZavar-1 je Agencija pravna oseba javnega prava. Skladno z Zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02 in preostali – v nadaljevanju: ZJF) oziroma Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov je Agencija opredeljena kot posredni uporabnik državnega proračuna. Skladno z ZR oziroma Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju) ter ZJF oziroma Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil pa je opredeljena kot določeni uporabnik enotnega kontnega načrta.

Pri vodenju poslovnih knjig in sestavi, izdelavi ter predložitvi letnih poročil Agencija upošteva določ-

be ZR in druge predpise, tudi ZJF, ter skladno z 2. členom ZR tudi Slovenske računovodske standarde (SRS), ki jih izdaja Slovenski inštitut za revizijo.

Agencija na podlagi 31. člena ZR vrednoti postavke v računovodskih izkazih skladno z računovodskimi standardi, če ni z ZR in drugimi predpisi določeno drugače.

Pri uporabi SRS se upošteva tudi 16. člen Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju, ki določa, da določeni uporabniki enotnega kontnega načrta ugotavljajo in razčlenjujejo prihodke in odhodke ter vrednotijo sredstva in obveznosti do virov sredstev skladno z ZR in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Pri razčlenjevanju in izkazovanju prihodkov in odhodkov pa upoštevajo tudi določbe pravilnika, ki ureja enotni kontni načrt. Za drugo, kar ni urejeno z navedenimi predpisi, veljajo računovodski standardi.

Agencija ima organizirano lastno računovodstvo, pri čemer se vsa dokumentacija vodi in sestavlja v slovenskem jeziku in evrih. Poslovno leto je enako koledarskemu letu.

2.2.2. Financiranje

Sredstva za delo Agencije se na podlagi ZZavar-1 zagotavljajo iz sredstev, pridobljenih z opravljanjem storitev javne službe, tj. taks in nadomestil, določenih s Tarifo, ki jo izda Agencija v soglasju z Vlado Republike Slovenije, ter iz drugih prihodkov, ki jih ustvari Agencija s svojim poslovanjem. Tarifa določa stopnje letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora, ki ga plačujejo zavarovalnice, pozavarovalnice, pokojninske družbe in drugi nadzorovani subjekti. Tarifa določa tudi višino taks za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, ter višino pavšalnih nadomestil stroškov, ki so jih za opravljanje nadzora dolžne plačevati pravne osebe, nad katerimi Agencija opravlja nadzor po ZZavar-1. Na podlagi ZZavar-1 se iz presežka prihodkov nad odhodki, realiziranega v preteklem letu, del izloči v rezerve Agencije, in sicer v višini presežka prihodkov finančnega načrta Agencije za leto, v katerem je bil presežek realiziran, ostanek pa se usmeri v proračun Republike Slovenije. ZZavar-1 določa tudi, da se presežek odhodkov nad prihodki Agencije pokrije iz rezerv Agencije, če rezerve ne zadostujejo, pa se presežek odhodkov krije iz proračuna Republike Slovenije. Proračunska sredstva se lahko zagotovijo le, če bi bilo resno ogroženo opravljanje nalog Agencije.

Razen ob ustanovitvi junija 2000 Agencija v svojem delovanju nikdar ni prejela proračunskih sredstev.

2.3. Pojasnila računovodskih izkazov

2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022

A) PRIHODKI v višini 4.467.697 EUR

Prihodki obračunskega obdobja se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov se ugotavljajo in razčlenjujejo tudi po načelu denarnega toka, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Agencija pridobiva sredstva za izvajanje z zakonom predpisanih pooblastil in pristojnosti (upravnih pooblastil) iz taks in nadomestil ter drugih prihodkov, ki jih ustvari s svojim poslovanjem, ne ustvarja pa prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu oziroma iz pridobitnih dejavnosti.

Glavni vir prihodkov Agencije v letu 2022 so bila letna in pavšalna nadomestila ter takse, ki jih določa Tarifa (opravljanje storitev javne službe), kar predstavlja 100 % vseh prihodkov.

S Tarifo je določena tudi višina taks, ki so jih zavezanci dolžni plačati za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, kot tudi višina pavšalnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora. Agencija je v letu 2019 zaradi večjega obsega nalog, ki ji jih nalaga veljavna zakonodaja, spremenila višino letnega nadomestila subjektom nadzora. V skladu s Tarifno številko 54 Tarife je v letu 2022 znašalo letno nadomestilo za zavarovalnice 0,135 % od obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vplačanega čistega vplačila za zavarovanja po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2, za zavarovalnice v zavarovalniški skupini 0,145 % obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vplačanega čistega vplačila za zavarovanja po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2, za Slovensko zavarovalno združenje 0,135 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu, ki jih vplačajo v škodni sklad za izplačilo škod, ki jih pov-

Preglednica 1:
Prihodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 (v EUR in %)

	EUR	%
1. Prihodki od poslovanja – opravljanje javne službe	4.453.036	100
a) Letna nadomestila stroškov za opravljanje nadzora	4.280.585	96
b) Takse in pavšalna nadomestila	172.451	4
2. Finančni prihodki	6.569	0
3. Drugi prihodki	3.092	0
4. Prevrednotovalni prihodki	5.000	0
Skupaj prihodki	**4.467.697**	**100**

Vir: podatki Agencije

zročijo vozniki neznanih in nezavarovanih motornih vozil ter priklopnikov in nezavarovanih zrakoplovov, za upravljavce pokojninskih skladov, ki so oblikovani kot kritni sklad, in za upravljavce skupine kritnih skladov 0,0165 % vrednosti premoženja kritnega sklada na dan 31. 12. preteklega leta, ki ga po ZPIZ-2 upravlja upravljavec, razen za poseben kritni sklad za izplačevanje pokojninske rente po pokojninskem načrtu iz 349. člena ZPIZ-2. V primeru skupine kritnih skladov je osnova za izračun letnega nadomestila vrednost premoženja posameznega kritnega sklada iz skupine kritnih skladov, za upravljavce kritnega sklada Prvega pokojninskega sklada iz 2. točke prvega odstavka 21. člena ZPSPID je osnova 0,0165 % stanja zavarovalno tehničnih rezervacij ter za zavarovalni oziroma pozavarovalni pool 0,135 % obračunane kosmate premije v preteklem letu.

Prihodki iz naslova letnih nadomestil so v letu 2022 znašali 4.280.585 EUR, s finančnim načrtom za leto 2022 je bil predviden znesek prihodkov v višini 4.290.307 EUR. Prihodki iz naslova taks in pavšalnih nadomestil so v letu 2022 znašali 172.451 EUR. S finančnim načrtom za leto 2022 je bilo predvidenih 160.000 EUR prihodkov od taks in pavšalnih nadomestil.

Finančni prihodki Agencije predstavljajo obresti, ki nastajajo v povezavi s terjatvami na podlagi finančnih naložb v obliki depozitov pri Enotni zakladnici računa (EZR) in prostih denarnih sredstev na TRR. Izkazujejo se tudi zaradi nepravočasno plačanih terjatev in tečajnih razlik, vendar gre v tem primeru za minimalne zneske. V letu 2022 so ti prihodki znašali 6.569 EUR.

Drugi prihodki v letu 2022 znašajo 3.092 EUR in izhajajo iz zaključka pravnega spora, ki sega v leto 2014, z bivšim zaposlenim na delovnem sodišču. Višje sodišče je spor zaključilo v korist Agencije in naložilo drugi stranki povračilo pravdnih stroškov.

Prevrednotovalni prihodki v višini 5.000 EUR predstavljajo prihodke od prodaje službenega vozila, ki je imelo knjigovodsko vrednost 0 in ga je Agencija kupila leta 2012. Vozilo je bilo prodano najboljšemu ponudniku, ki se je prijavil na javno zbiranje ponudb.

B) STROŠKI IN ODHODKI v višini 4.242.656 EUR

Odhodki obračunskega obdobja so tisti zneski stroškov, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, in drugih stroškov, ki skladno s sprejetimi računovodskimi pravili (predpisi, računovodskimi standardi, internimi akti) o vštevanju stroškov v odhodke obračunskega obdobja vplivajo na poslovni

Preglednica 2:
Stroški in odhodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 (v EUR in %)

	EUR	%
Stroški materiala	34.947	1
Stroški storitev	1.353.590	32
Stroški dela	2.643.189	62
Amortizacija	180.522	4
Drugi stroški	9.993	0
Finančni odhodki	570	0
Drugi odhodki	0	0
Prevrednotovalni odhodki	19.845	1
Skupaj stroški in odhodki	**4.242.656**	**100**

Vir: podatki Agencije

izid obračunskega obdobja. Ker Agencija opravlja naloge in pooblastila, ki jih določa zakonodaja, ne opravlja pa na primer proizvodne dejavnosti, so stroški, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, odhodki tega obračunskega obdobja, razen kadar se stroški skladno s sprejetimi računovodskimi pravili vštevajo v odhodke v času, ki sledi obračunskemu obdobju (razmejevanje stroškov, zlasti prek aktivnih časovnih razmejitev). Odhodki se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Agencija jih mora evidentirati tudi po načelu denarnega toka zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Načrtovani stroški in odhodki Agencije so v finančnem načrtu za leto 2022 znašali 4.361.356 EUR.

Iz primerjave skupnih realiziranih stroškov in odhodkov s finančnim načrtom za leto 2022 izhaja, da so bili realizirani stroški za 118.700 EUR nižji od načrtovanih. Razlika je v največji meri nastala zaradi 286.683 EUR nižjih realiziranih stroškov dela, ki so posledica 2 odsotnosti zaradi porodniškega dopusta, 2 dolgotrajnih odsotnosti zaradi bolezni in 3 nerealiziranih odpravnin ob upokojitvi. Agencija je v finančnem načrtu za leto 2022 na dan 31. 12. 2022 načrtovala 51 zaposlitev in jih tudi realizirala 51. Upokojitev v letu 2022 ni bilo, čeprav so bila sredstva za odpravnine načrtovana zaradi izpolnjevanja pogojev 2 zaposlenih. Na postavki stroški storitev je situacija obrnjena, saj so realizirani stroški za 138.271 EUR višji od načrtovanih. Do povišanja je prišlo zaradi večjega obsega odvetniških storitev, IT storitev vzdrževanja programa za poročanje zavezancev (CRT) in storitev študentskega dela. V Prilogi 1, ki je na koncu pisnih pojasnil, je prikazana primerjava med realiziranimi in načrtovanim stroški po posameznih vrstah.

STROŠKI MATERIALA obsegajo nakup strokovne literature, časopisov in revij, porabo pisarniškega materiala ter druge stroške materiala, tudi gorivo za službena vozila. Stroški materiala so v letu 2022 znašali 34.947 EUR. V finančnem načrtu za leto 2022 so bili predvideni stroški materiala v višini 36.780 EUR.

STROŠKI STORITEV obsegajo intelektualne storitve (izobraževalne, svetovalne, odvetniške, prevajalske storitve), stroške službenih potovanj, najemnine, PTT- in telekomunikacijske storitve, sejnine ter druge storitve.

Na kontu »intelektualne storitve« Agencija evidentira stroške izobraževanja zaposlenih, seminarjev, revizije računovodskih izkazov Agencije in notranje revizije, svetovalne, odvetniške in prevajalske storitve. Strošek omenjenih storitev je v letu 2022 znašal 219.040 EUR. S finančnim načrtom za leto 2022 je bilo za to postavko predvidenih 135.914 EUR. Stroški so bili višji predvsem zaradi višjih odvetniških storitev (62.000 EUR) in svetovalnih storitev za 22.000 EUR (cenitvena poročila).

Stroški službenih poti zaposlenih za leto 2022 znašajo 59.087 EUR. V finančnem načrtu za leto 2022 je bila ta postavka predvidena v višini 65.000 EUR. Stroške službenih poti Agencija obračunava zaposlenim skladno z Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, Kolektivno pogodbo za javni sektor in Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti ter na podlagi Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (v nadaljevanju: ZPSDP).

Stroški službenih potovanj so zaradi pandemije covid-19, ki je vladala Sloveniji in celotni Evropi ter ostalem svetu v letih 2020 in 2021, še vedno enkrat nižji kot v letih pred pandemijo. Agencija je opravljala delo v okviru EIOPE in IAIS in nadzore ter sestanke v Sloveniji delno na daljavo in delno na lokaciji.

Stroški najemnin zajemajo najemnino poslovnih prostorov Agencije, obratovalne stroške najema

Preglednica 3:
Stroški storitev v obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022

	EUR	%
Stroški intelektualnih storitev (izobr., svetov., odvetn., prevaj.)	219.040	5
Stroški službenih potovanj	59.087	1
Najemnine z obratov. stroški	383.713	9
PTT- in telekomunikacijske storitve	49.244	1
Sejnine	97.382	3
Avtorske in podjemne pogodbe	0	0
Druge storitve (objave URL, vzdrževanje članarine mednarod., reprezent.)	545.124	13
Skupaj storitve	**1.353.590**	**32**

Vir: podatki Agencije

poslovnih prostorov, najem parkirnih mest in najem dvoran za organizacijo posameznih dogodkov Agencije.

V letu 2022 je Agencija za stroške najemnin in obratovalne stroške namenila 383.713 EUR. S finančnim načrtom za leto 2022 so bila predvidena sredstva v ta namen 356.401 EUR. Agencija je zaradi prostorske stiske v letu 2021 najela dodatne poslovne prostore v velikosti 170 m^2. Predvsem pa so od jeseni 2022 dalje višji obratovalni stroški najema, ki so v letu 2022 znašali 133.105 EUR, v letu 2021 pa 100.649 EUR.

Stroški PTT- in telekomunikacijskih storitev za leto 2022 znašajo 49.245 EUR. S finančnim načrtom za leto 2022 so bila za to postavko predvidena sredstva v višini 43.332 EUR. Agencija zaradi dela na domu vsem zaposlenim omogoča nakup službenega telefona, zato tudi ti stroški rastejo. Še večji delež povišanja pa je zaradi povišanje cen poštnih storitev, ki so v letu 2022 znašale 17.011 EUR, v letu 2021 pa 7.436 EUR.

Stroški sejnin v letu 2022 znašajo 97.382 EUR. S finančnim načrtom so predvidena sredstva za to postavko znašala 79.510 EUR. V letu 2022 je strokovni svet deloval s petimi člani, kot to predvideva ZZavar-1. V letu 2022 je strokovni svet opravil 33 rednih sej, 1 izredno ter 2 dopisni seji ter dodatno zasedal še na 4 sejah kot nadzorni svet zavarovalnice CDA 40 d. d., v likvidaciji.

V postavki »**druge storitve«** je v Izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2022 združenih več vrst storitev, ki jih Agencija evidentira na različnih kontih.

S finančnim načrtom za leto 2022 je bilo za postavko »**druge storitve«** v Izkazu prihodkov in odhodkov predvidenih 528.661 EUR sredstev. Dejansko nastalih stroškov pa je bilo pri tej postavki 545.124 EUR. V postavki »druge storitve« so zajete storitve za opravljanje dejavnosti (objava v Uradnem listu Republike Slovenije, študentsko delo), storitve tekočega in investicijskega vzdrževanja, stroški reprezentance in stroški drugih storitev (članarine v mednarodnih

organizacijah – EIOPA, IAIS, letne licence programske opreme ...). Agencija je v letu 2022 zopet lahko izvedla javne dogodke in konferenco v fizični obliki s prisotnostjo udeležencev. Višji od načrtovanih so bili tudi stroški letnih licenc in vzdrževanja programske opreme za poročanje zavezancev (CRT).

STROŠKI DELA predstavljajo bruto plače in nadomestila plač zaposlenih, prispevke in davke na bruto plače, sredstva za povečan obseg dela, regres za letni dopust in povračila stroškov za prevoz in prehrano ter jubilejne nagrade in strošek za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev.

Število zaposlenih je na dan 31. 12. 2022 znašalo 51 in na dan 31. 12. 2021 49, v finančnem načrtu za leto 2022 je Agencija do konca leta načrtovala 51 zaposlenih.

Stroški bruto plač skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom so za leto 2022 znašali 2.643.189 EUR. S finančnim načrtom za leto 2022 je bil predviden obseg sredstev za bruto plače skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom 2.929.872 EUR. Agencija je pri načrtovanju stroškov dela upoštevala dve potencialni upokojitvi z odpravninami, dejansko pa do upokojitev ni prišlo. Poleg tega je Agencija beležila dolgotrajno bolniško odsotnost dveh zaposlenih in odsotnost zaradi porodniškega dopusta treh zaposlenih. Na koncu leta je realizirala načrtovano število zaposlenih 51.

STROŠEK AMORTIZACIJE je obračunan skladno s Pravilnikom o stopnjah in načinih odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Omenjeni pravilnik določa metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Redni odpis oziroma obračun amortizacije je oblikovanje popravkov vrednosti osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev v poslovnih

Preglednica 4:
Stroški dela v obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022

	EUR	%
Bruto plače	2.129.087	50
Regres za letni dopust	57.937	1
Prispevki delodajalca na plače	335.216	8
Prostovoljno dodatno pokojnin. zavarovanje	22.097	0
Drugi stroški dela	98.851	3
Skupaj stroški dela	**2.643.189**	**62**

Vir: podatki Agencije

knjigah za znesek amortizacije, obračunan po letnem obračunu. Izredni odpis se opravi ob odtujitvi, trajni izločitvi iz uporabe ali zaradi prevrednotenja osnovnih sredstev zaradi oslabitve.

Znesek amortizacije za leto 2022 znaša 180.522 EUR. S finančnim načrtom je bil predviden znesek v višini 174.425 EUR. Predračun amortizacije za finančni načrt 2022 je bil pripravljen v januarju 2022, ko še niso bili znani vsi podatki za leto 2021. Na višino amortizacije je vplivala tudi nižja izvedba investicij od načrtovanih.

Od načrtovanih investicij za leto 2022 v višini 173.000 EUR je Agencija realizirala investicije v višini 105.336 EUR.

V drugi polovici leta smo izvedli javno naročilo okvirnega sporazuma za dobavo strojne in programske opreme Agenciji za naslednji dve leti. Opremo smo razdelili v osem sklopov, ki pokrivajo bolj ali manj vso standardno opremo, ki se uporablja na Agenciji.

Na področju programske opreme smo v sodelovanju s podjetjem CRT d. o. o. razvili »Register subjektov«, v katerem Agencija vodi sezname članov uprav, prokuristov, nadzornih svetov, revizijskih komisij, ključnih funkcij in izločenih poslov. Z aplikacijo smo nadomestili stari način vzdrževanja podatkov s pomočjo preglednice Excel, kateri ni podpiral sočasnega urejanja podatkov dveh ali več uporabnikov in vodenja revizijske sledi.

Agencija je vse investicije v letu 2022 financirala iz tekočih prihodkov in zanje ni najemala nobenih posojil.

DRUGI STROŠKI se nanašajo na razne članarine v stanovskih združenjih, novoletna pogostitev zaposlenih, obdarovanje otrok zaposlenih, stroški v zvezi s predavatelji na konferenci Agencije ...

FINANČNI IN PREVREDNOTOVALNI ODHODKI zajemajo negativne tečajne razlike in stotinske izravnave. Prevrednotovalni odhodki v znesku 19.845 EUR so nastali kot posledica odpisa terjatev do GIG zavarovalnice, v ustanavljanju, ki jo je v postopkih Agencije zastopala turška odvetniška firma Ayaz. Agencija je od zavezanca prejela tri vloge, in sicer: zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov, zahtevo za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža ter zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave za Mustafo Tutkuna. Ker so bile vse tri vloge nepopolne, je Agencija na podlagi določb ZZavar-1 izdale ustrezne sklepe o dopolnitvah. Vsi trije upravni postopki so se zaradi neodzivnosti vložnice zaključili s sklepom o zavrženju zahteve.

V skladu s Tarifo o taksah in nadomestilih (Uradni list RS št. 52/16 in 75/19, v nadaljevanju: Tarifa) je Agencija odmerila nadomestilo za vložene vloge ter izdane sklepe o dopolnitvah.

Agencija je preverila možnosti izterjave v Republiki Turčiji in ni našla kakršnega koli bilateralnega sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo glede sodelovanja na področju pravosodja. To pomeni, da bi bili pri izterjavi vezani izključno na uporabo turškega prava. Glede izvršilnih postopkov v tujini bi bilo treba najprej preveriti možnosti priznanja sklepa Agencije kot pravno veljavnega izvršilnega naslova v skladu s turškim zakonom o mednarodnem zasebnem in procesnem pravu. Kot je razumeti iz gradiv dostopnih na spletu pa je za začetek postopka izvršbe treba plačati tudi predujem. Že za ta korak bi potrebovali ustrezno pravno pomoč, pri čemer bi nastali stroški. V zvezi s pridobitvijo pravne pomoči pri kateri od odvetniških družb v Turčiji se postavlja tudi vprašanje kako nadzirati njeno delo (zastopanje Agencije).

Poleg vsega navedenega pa je glede na neodzivnost vložnice izterjava dolgovanega zneska malo verjetna. Menimo, da bi stroški izterjave dolga presegli višino dolga, hkrati pa je dolg zaradi sedeža dolžnika v tretji državi (izven EU) po oceni Agencije neizterljiv.

Agencija je vložnico z opominoma z dne 21. 7. 2022 ter z dne 21. 9. 2022 pozvala na plačilo dolgovanih zneskov, vendar plačila ni prejela, prav tako ni prejela kakršnega koli odziva vložnice. Vložnica je bila neaktivna tudi v času izdaje procesnih sklepov v zadevi pridobivanja dovoljenja.

C) DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Čeprav je Agencija javnopravna oseba, ustanovljena po posebnem zakonu za izvajanje z zakonom predpisanih regulativnih in nadzornih pooblastil ter za namen nepridobitnega značaja in tudi dejansko izvaja svoje dejavnosti skladno s posebnim zakonom, plačuje davek od dohodka pravnih oseb, in sicer od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti.

Agencija je v letu 2022 po evidentiranju vseh prihodkov in vseh stroškov ter odhodkov ugotovila presežek prihodkov nad odhodki. V postopku obračuna davka od dohodka pravnih oseb je ugotovila davčno osnovo za leto 2022 in obračunala obveznost davka od dohodka v višini 48.672,95 EUR.

D) PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI v višini 176.368 EUR

V obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 je bilo realiziranih 4.467.696,85 EUR prihodkov in 4.242.655,78 EUR odhodkov; po obračunu davka od dohodkov pravnih oseb v višini 48.672,95 EUR Agencija izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v znesku 176.368,12 EUR. Finančni načrt za leto 2022 je predvideval presežek prihodkov nad odhodki v višini 72.049 EUR.

Kadar ima Agencija presežek prihodkov, ga skladno z drugim odstavkom 512. člena ZZavar prenese v rezerve v okviru skupine 94, in sicer do višine, predvidene s potrjenim finančnim načrtom za tekoče leto, preostanek pa usmeri v proračun Republike Slovenije. Agencija bo skladno s tem predpisom presežek prihodkov nad odhodki v višini 72.049 EUR prenesla v rezerve v skupini 94; del presežka prihodkov nad odhodki v višini 104.319,12 EUR pa nakazala v proračun Republike Slovenije.

2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2022

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

V razredu 0 Agencija izkazuje le neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva ter sredstva v upravljanju, ki predstavljajo opremo 1. 6. 2000, prevzeto od Ministrstva za finance ob ustanovitvi Agencije kot samostojne pravne osebe.

Delež dolgoročnih sredstev v aktivi bilance stanja Agencije znaša 12 %, medtem ko je v letu 2021 znašal 14 %, v letu 2020 pa 7 %. Sprememba sedanje vrednosti osnovnih sredstev v letu 2022 glede na leto 2021, ko je bila sedanja vrednost osnovnih sredstev 559.550 EUR, je posledica novih nabav v višini 105.336 EUR in rednega letnega odpisa, amortizacije, v višini 180.522 EUR. Odpisi zastarelih ali pokvarjenih osnovnih sredstev po opravljeni inventuri in prodaja 1 službenega vozila so vplivali le na skupno vrednost nabavne in odpisane vrednosti, saj so bila vsa izločena osnovna sredstva že v celoti odpisana.

B) KRATKOROČNA SREDSTVA

Delež kratkoročnih sredstev v vseh sredstvih znaša 88 %. Omenjena sredstva zajemajo predvsem denarna sredstva na računu Agencije, ki predstavljajo 3 % vseh sredstev, in kratkoročne depozite, ki predstavljajo 84 % vseh sredstev, v manjši meri pa tudi kratkoročne terjatve iz poslovanja in dane predujme ter druge kratkoročne terjatve in aktiv-

Preglednica 5:
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju Agencije na dan 31. 12. 2022 (v EUR)

Osnovna sredstva	NABAVNA VREDNOST	ODPISANA VREDNOST	SEDANJA VREDNOST
Programska oprema	618.290	401.941	216.349
Programska oprema – tuje financ.	74.424	74.424	0
Oprema – računalniki	185.321	155.899	29.422
Druga računalniška oprema	238.350	111.598	126.753
Pisarniška oprema, pohištvo	138.761	84.605	54.156
Službena vozila	21.999	9.166	12.833
Drobni inventar	62.727	62.727	0
Oprema v upravljanju	841	0	841
Druga osnovna sredstva – slike	44.010	0	44.010
Skupaj	**1.384.723**	**900.360**	**484.364**

Vir: podatki Agencij

Preglednica 6:
Kratkoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2022

	EUR	%
Obveznosti do zaposlenih	201.224	5
Obveznosti do dobaviteljev	89.633	2
Obveznosti do uporabnikov EKN	676	0
Druge kratkoročne obveznosti	45.378	1
PČR – vnaprej vračunani odhodki	33.051	1
Skupaj	**369.962**	**9**

Vir: podatki Agencije

Preglednica 7:
Lastni viri in dolgoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2022

	EUR	%
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	0	0
Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena OS v upravljanju	841	0
Presežek prihodkov nad odhodki l. 2022	176.368	9
Rezerve, oblikovane po ZZavar-1	3.402.393	84
Skupaj	**3.579.602**	**91**

Vir: podatki Agencije

ne časovne razmejitve (1 %). Pri zadnje navedenih so najvišja postavka terjatve do kupcev, v višini 15.143 EUR, in terjatve do ZZZS za bolniške odsotnosti nad 30 dni oz. od 1. dne naprej v posameznih primerih, za mesec december v višini 8.676 EUR. Aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške (naročnine nekaterih strokovnih publikacij in online dostopov za leto 2023, članarine za leto 2023).

Agencija je imela ob koncu leta vse depozite naložene pri Enotni zakladnici računa (EZR), in sicer v višini 3.300.000 EUR. Na podlagi Odredbe o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa je Agencija vključena v sistem EZR države. Odredba določa merila razvrščanja vključenih subjektov, opredelitev sistema, vrste podračunov itn. Skladno s Pravilnikom o poslovanju sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občine, mora Agencija prosta denarna sredstva od 200.000 EUR naprej ponuditi EZR. Povprečna obrestna mera EZR za vloge (vezava eno leto) je leta 2022 znašala 1,16 %, pred 22. 4. 2022 je bila 0 in trenutno je 3,66 %.

C) OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Kratkoročne obveznosti

Delež kratkoročnih obveznosti v pasivi Agencije znaša 9 %. Obveznosti do zaposlenih predstavljajo decembrsko bruto plačo zaposlenih. Med obveznostmi do dobaviteljev ni zapadlih obveznosti, ampak le tiste, ki zapadejo v plačilo v letu 2023, navadno v januarju. Obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do Ministrstva za javno upravo in Uprave za javna plačila, saj moramo proračunski uporabniki medsebojne obveznosti in terjatve izkazovati ločeno.

Druge kratkoročne obveznosti v višini 45.378 EUR obsegajo prispevke na bruto plače zaposlenih, obveznosti iz naslova dodatnega pokojninskega zavarovanja, obveznost za izplačila bruto sejnin in obveznost za plačilo davka od dohodka pravnih oseb. Pasivne časovne razmejitve se nanašajo na vnaprej vračunane stroške izplačil zaposlenim za redno delovno uspešnost za leto 2022. Obsegajo obračun za obdobje julij–december 2022, ki bo izplačan pri januarski plači 2023. Del vračunanih stroškov se nanaša še na redno delovno uspešnost plačne skupine B (direktor, namestniki, pomočniki), ki je bila sprejeta s sklepom Vlade RS dne 31. 1. 2023 in je bila tudi del izplačila januarske plače.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Delež lastnih virov v pasivi bilance stanja Agencije znaša 91 %.

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2022 znaša 176.368,12 EUR in ga bo Agencija v višini 72.049 EUR razporedila v rezerve skupine 94 skladno s 512. členom ZZavar. Preostanek presežka prihodkov nad odhodki v višini 104.319,12 EUR pa bo po pridobljenem soglasju k letnemu poročilu nakazala v proračun Republike Slovenije.

Sprejeto na 632. seji strokovnega sveta Agencije dne 29. 3. 2023.

Številka dokumenta: 0100-1/2023-1

mag. Gorazd Čibej
Predsednik strokovnega sveta Agencije

Priloga 1:
IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV (v EUR)

		LETO 2022	FN2022	IND
		1	2	1/2
A)	**PRIHODKI**			
1.	Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	
2.	Prihodki od opravljanja dejavnosti javne službe (a + b)	4.453.036	4.450.307	100
	a. Letna nadomestila za opravljanje nadzora	4.280.585	4.290.307	100
	b. Takse in pavšalna nadomestila	172.451	160.000	108
I.	**SKUPAJ poslovni prihodki (1 + 2)**	**4.453.036**	**4.450.307**	**100**
II.	**Prihodki iz financiranja**	**6.569**	**0**	
III.	**Drugi prihodki**	**3.092**	**0**	
IV.	**Prevrednotovalni prihodki**	**5.000**	**0**	
	SKUPAJ PRIHODKI (I. + II. + III. + IV.)	**4.467.697**	**4.450.307**	**100**
B.	**ODHODKI**			
I.	Stroški blaga, materiala in storitev (1 + 2)	1.388.537	1.252.099	111
1.	Stroški materiala	34.947	36.780	95
2.	Stroški storitev (a + b + c + d + e + f)	1.353.590	1.215.318	111
	a. intelektualne storitve (izobraževalne,svetov.,odvetn.,prevajalske,..)	219.040	135.914	161
	b. stroški službenih potovanj	59.087	65.000	91
	c. najemnine	383.713	356.401	108
	d. PTT in telekomunikacijske storitve	49.245	43.332	114
	e. sejnine	97.382	79.510	122
	f. avtorske pogodbe, podjemne pogodbe	0	6.500	0
	f. druge storitve	545.124	528.661	103
II.	**Stroški dela (1 + 2 + 3 + 4)**	**2.643.189**	**2.929.872**	**90**
	1. Bruto plače zaposlenih	2.129.087	2.357.342	90
	2. Prispevki delodajalca na plače (vključno Pdpz)	357.313	402.152	89
	3. Regres za letni dopust	57.937	55.870	104
	4. Drugi stroški dela	98.851	114.508	86
III.	**Amortizacija**	**180.522**	**174.425**	**103**
IV.	**Drugi stroški**	**9.993**	**4.960**	**201**
V.	**Finančni odhodki**	**570**	**0**	
VI.	**Drugi odhodki**		**0**	
VII.	**Prevrednotovalni odhodki**	**19.845**	**0**	
	SKUPAJ ODHODKI (I. + II. + III. + IV. + V. + VI. +VII.)	**4.242.656**	**4.361.356**	**97**
C.	**PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI**	**225.041**	**88.951**	**253**
D.	**Davek od dohodka pravnih oseb**	**48.673**	**16.901**	
E.	**REZULTAT OBDOBJA**	**176.368**	**72.049**	**245**

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	**401**	**4,396,308**	**4,185,158**
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	**402**	**0**	**0**
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	**403**	**0**	**0**
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (414+415+416+417)	413	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	0
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422+423+487+424+425+426+427+428+488+489+490+429+430)	**420**	**0**	**0**
del 7102	Prejete obresti	422	0	0
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487	0	0
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	0	0
72	Kapitalski prihodki	425	0	0
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	0	0
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
782	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0	0
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0
784	Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	0	0
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0	0
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433)	**431**	**4.396.308**	**4.185.158**
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	4.395.571	4.185.158
del 7102	Prejete obresti	433	737	0

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	**437**	**4.028.811**	**4.137.183**
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	**438**	**4.028.811**	**4.137.183**
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	**439**	**2.213.913**	**2.199.986**
del 4000	Plače in dodatki	440	2.042.228	2.049.511
del 4001	Regres za letni dopust	441	57.937	49.437
del 4002	Povračila in nadomestila	442	95.035	72.743
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	17.350	0
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0	0
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	1.363	28.295
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	**447**	**345.389**	**344.858**
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	174.192	174.342
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	146.572	146.956
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	1.304	2.067
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	2.067	2.073
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	21.254	19.420
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	**453**	**1.394.222**	**1.164.279**
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	322.388	334.800
del 4021	Posebni material in storitve	455	0	0
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	48.345	39.885
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	7.681	10.471
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	59.185	5.316
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	27.893	26.386
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	382.665	309.049
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	546.065	438.372
403	**D. Plačila domačih obresti**	**464**	**0**	**0**
404	**E. Plačila tujih obresti**	**465**	**0**	**0**
410	**F. Subvencije**	**466**	**0**	**0**
411	**G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom**	**467**	**0**	**0**
412	**H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam**	**468**	**0**	**0**
413	**I. Drugi tekoči domači transferji**	**469**	**0**	**0**
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+ 478+479+480)	**470**	**75.287**	**428.060**

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0
4202	Nakup opreme	473	75.287	428.060
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	0
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	0	0
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482 + 483+ 484)	**481**	**0**	**0**
del 400	**A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**482**	**0**	**0**
del 401	**B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**483**	**0**	**0**
del 402	**C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**484**	**0**	**0**
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	**485**	**367.497**	**47.975**
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	**486**	**0**	**0**

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnost od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 (v EUR)

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			ZNESEK – prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	ZNESEK – prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	**660**	**4.453.036**	**0**
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	4.453.036	0
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	0
762	**B) FINANČNI PRIHODKI**	**665**	**6.569**	**0**
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	3.092	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	**667**	**5.000**	**0**
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	5.000	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	**670**	**4.467.697**	**0**
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	**671**	**1.388.537**	**0**
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	0
460	STROŠKI MATERIALA	673	34.947	0
461	STROŠKI STORITEV	674	1.353.590	0
	F) STROŠKI DELA (676+677+678)	**675**	**2.643.189**	**0**
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	2.129.087	0
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	357.314	0
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	156.788	0
462	**G) AMORTIZACIJA**	**679**	**180.522**	**0**
463	**H) REZERVACIJE**	**680**	**0**	**0**
465	**J) DRUGI STROŠKI**	**681**	**9.993**	**0**
467	**K) FINANČNI ODHODKI**	**682**	**570**	**0**
468	**L) DRUGI ODHODKI**	**683**	**0**	**0**
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)	**684**	**19.845**	**0**
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	19.845	0
	N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	**687**	**4.242.656**	**0**
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	**688**	**225.041**	**0**
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)	**689**	**0**	**0**
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	48.673	0
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	176.368	0
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689+690) oz. (690-688)	692	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
750	**IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (501 + 502 + 503 + 504 + 505 + 506 + 507 + 508 + 509 + 510 + 511)**	**500**	**0**	**0**
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0	0
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0	0
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	Prejeta vračila danih posojil od zasebnih podjetij	505	0	0
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0
7506	Prejeta vračila danih posojil – iz tujine	507	0	0
7507	Prejeta vračila danih posojil – državnemu proračunu	508	0	0
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509	0	0
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	**V. DANA POSOJILA (513 + 514 + 515 + 516 + 517 + 518 + 519 + 520 + 521 + 522 + 523)**	**512**	**0**	**0**
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	Dana posojila zasebnim podjetjem	517	0	0
4405	Dana posojila občinam	518	0	0
4406	Dana posojila v tujino	519	0	0
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0	0
4408	Dana posojila javnim agencijam	521	0	0
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0	0
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500 – 512)	**524**	**0**	**0**
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512 – 500)	**525**	**0**	**0**

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
50	**VII. ZADOLŽEVANJE (551 + 559)**	**550**	**0**	**0**
500	Domače zadolževanje (552 + 553 + 554 + 555 + 556 + 557 + 558)	551	0	0
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	0	0
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	Zadolževanje v tujini	559	0	0
55	**VIII. ODPLAČILA DOLGA (561 + 569)**	**560**	**0**	**0**
550	Odplačila domačega dolga (562 + 563 + 564 + 565 + 566 + 567 + 568)	561	0	0
5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam	562	0	0
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim javnim skladom	567	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0
551	Odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550 – 560)	**570**	**0**	**0**
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560 – 550)	**571**	**0**	**0**
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485 + 524 + 570) - (486 + 525 + 571)	**572**	**367.497**	**47.975**
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486 + 525 + 571) - (485 + 524 + 570)	**573**	**0**	**0**

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (v EUR)

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj popravkov naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31. 12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31. 12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31. 12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
I. Dolgoročne finančne naložbe (801+806+813+814)	**800**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Naložbe v delnice (802+803+804+805)	**801**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Naložbe v delnice v javna podjetja	802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v delnice v finančne institucije	803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v delnice v privatna podjetja	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v delnice v tujini	805	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Naložbe v deleže (807+808+809+810+811+812)	**806**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Naložbe v deleže v javna podjetja	807	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v deleže v finančne institucije	808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	809	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.d.	810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.o.o.	811	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Naložbe v deleže v tujini	812	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Naložbe v plemenite kovine, drage kamne, umetniška dela in podobno	**813**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
D. Druge dolgoročne kapitalske naložbe (815+816+817+818)	**814**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	815	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Premoženje, preneseno v last drugim pravnim osebam javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Druge dolgoročne kapitalske naložbe doma	817	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne kapitalske naložbe v tujini	818	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Dolgoročno dana posojila in depoziti (820+829+832+835)	**819**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Dolgoročno dana posojila (821+822+823+824+825+826+827+828)	**820**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Dolgoročno dana posojila posameznikom	821	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročno dana posojila javnim skladom	822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročno dana posojila javnim podjetjem	823	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Dolgoročno dana posojila finančnim institucijam	824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Dolgoročno dana posojila privatnim podjetjem	825	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Dolgoročno dana posojila drugim ravnem države	826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Dolgoročno dana posojila državnemu proračunu	827	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Druga dolgoročno dana posojila v tujino	828	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročno dana posojila z odkupom vrednostnih papirjev (830+831)	**829**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Domačih vrednostnih papirjev	830	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Tujih vrednostnih papirjev	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Dolgoročno dani depoziti (833+834)	**832**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Dolgoročno dani depoziti poslovnim bankam	833	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Drugi dolgoročno dani depoziti	834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druga dolgoročno dana posojila	**835**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
III. Skupaj (800+819)	**836**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (v EUR)

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1. 1.)	Popravek vrednosti (1. 1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost (31. 12.)	Prevrednotenje zaradi okrepitve	Prevrednotenje zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3 - 4 + 5 - 6 - 7 + 8 - 9)	11	12
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	**700**	**841**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**841**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	704	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	705	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	706	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	841	0	0	0	0	0	0	841	0	0
II. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v lasti (709+710+711+712+713+714+715)	**708**	**1.543.968**	**985.259**	**105.336**	**0**	**265.422**	**265.422**	**180.522**	**483.523**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	710	751.869	480.202	31.556	0	90.711	90.711	86.874	216.349	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	714	754.719	505.057	67.150	0	174.711	174.711	93.648	223.164	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	715	37.380	0	6.630	0	0	0	0	44.010	0	0
III. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu (717+718+719+720+721+722+723)	**716**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Trg republike 3, 1000 Ljubljana, Slovenija

telefon: 01 2528 600
telefax: 01 2528 630
e-mail: agencija@a-zn.si

www.a-zn.si

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency